

AGENCJA RYNKU ROLNEGO

**Sprawozdanie z działalności
Agencji Rynku Rolnego
w 2007 r.**

***Zatwierdził
Prezes Agencji Rynku Rolnego***

/Władysław ŁUKASIK/

Warszawa 2008 r.

Szanowni Państwo,

Agencja Rynku Rolnego od akcesji Polski do Unii Europejskiej prowadzi działania wspierające rozwój rolnictwa w ramach Wspólnej Polityki Rolnej. Wsparcie to, adresowane do producentów rolnych, przetwórców, eksporterów oraz pozostałych beneficjentów mechanizmów administrowanych przez ARR, dokonywane jest przy wykorzystaniu środków unijnych i krajowych.

Zakres i skala działań prowadzonych przez ARR wynika z regulacji oraz decyzji Komisji Europejskiej. W zależności od czynników zewnętrznych, wpływających na zmiany sytuacji rynkowej, stosowane formy i skala interwencji ulegają modyfikacji. Dotychczasowy zakres wsparcia wynikający z przepisów unijnych rozszerzono w 2007 r. o nowe mechanizmy. Uruchomiono dopłaty krajowe do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych, związane z promocją zdrowego stylu odżywiania wśród dzieci i młodzieży. Dla producentów rolnych wprowadzono po raz pierwszy dopłaty do stosowanego przez nich kwalifikowanego materiału siewnego. Ze względu na utrzymującą się nadwyżkę produkcji oraz spadek cen żywca wieprzowego, uruchomiono działania wspierające rynek wieprzowiny, poprzez wprowadzenie dopłat do prywatnego przechowywania, a następnie refundacji wywozowych do nieprzetworzonego mięsa wieprzowego. Podjęto monitorowanie zarówno rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych, jak i upraw roślin energetycznych, w ramach realizacji unijnej polityki rozwoju odnawialnych źródeł energii. Kolejny rok z rzędu kontynuowane były działania związane z dostarczaniem nadwyżek żywności dla najuboższej ludności. Agencja przekazała za pośrednictwem organizacji charytatywnych ponad 100 tys. ton artykułów spożywczych do osób najbardziej potrzebujących.

Komisja Europejska w 2007 r. wydała decyzje o akceptacji czterech kolejnych programów promocyjnych i informacyjnych, dotyczących takich produktów jak: mięso, mleko, miód oraz owoce i warzywa. Promocja, w warunkach silnej konkurencji, stwarza możliwość pozyskania nowych odbiorców na rynku wspólnotowym i na rynkach krajów trzecich.

Potwierdzeniem prawidłowości operacji finansowych przeprowadzonych w roku finansowym 2007 było wydanie dla Agencji Rynku Rolnego przez Ministerstwo Finansów Certyfikatu Rocznych Rachunków Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji.

Przedkładając „Sprawozdanie z działalności Agencji Rynku Rolnego w 2007 roku”, wyrażam nadzieję, że dostarcza ono wyczerpujących informacji dotyczących funkcjonowania ARR oraz realizacji powierzonych jej zadań w ramach wspólnotowej i krajowej polityki rolnej.

Władysław Łukasik
Prezes Agencji Rynku Rolnego

SPIIS TREŚCI

I. AGENCJA RYNKU ROLNEGO – AKREDYTOWANA AGENCJA PŁATNICZA UE	11
1. Struktura organizacyjna Agencji Rynku Rolnego	14
II. DZIAŁANIA ARR PROWADZONE W RAMACH WPR I MECHANIZMÓW KRAJOWYCH	16
1. Działania interwencyjne na rynku rolno-żywnościowym	17
1.1. Rynek zbóż	17
1.1.1. Interwencyjny zakup i sprzedaż zbóż	21
1.1.2. Refundacje wywozowe	25
1.2. Rynek mięsa	25
1.2.1. Wieprzowina	25
1.2.1.1. Refundacje wywozowe do wieprzowiny	29
1.2.1.2. Dopłaty do prywatnego przechowywania wieprzowiny	29
1.2.2. Wołowina i cielęcina	30
1.2.2.1. Refundacje wywozowe do wołowiny i cielęciny	32
1.3. Rynek drobiu i jaj	33
1.3.1. Refundacje wywozowe do drobiu i jaj	33
1.3.2. Wsparcie rynku w sektorze jaj i drobiu	34
1.4. Rynek mleka	36
1.4.1. Mleko surowe	36
1.4.1.1. Dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych	38
1.4.1.2. Dopłata krajowa do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych	39
1.4.2. Masło	40
1.4.2.1. Interwencyjny zakup i sprzedaż masła	42
1.4.2.2. Refundacje wywozowe do masła	43
1.4.2.3. Dopłaty do zakupu masła przez instytucje i organizacje niedochodowe	43
1.4.2.4. Dopłaty do przetwórstwa masła, masła skoncentrowanego i śmietanki	43
1.4.2.5. Dopłaty do prywatnego przechowywania masła	44
1.4.2.6. Wystawianie certyfikatów jakości masła przeznaczonego do wykorzystania w ramach mechanizmów WPR w innych państwach członkowskich UE	45
1.4.3. Mleko w proszku	45
1.4.3.1. Interwencyjny zakup i sprzedaż odtłuszczonego mleka w proszku	47
1.4.3.2. Refundacje wywozowe do mleka w proszku	47
1.4.4. Sery	48

1.4.4.1.	Dopłaty do prywatnego przechowywania serów	48
1.4.4.2.	Refundacje do wywozu serów	49
1.4.4.3.	Wydawanie zezwoleń na wykorzystanie kazeiny i kazeinianów do produkcji serów	49
1.4.5.	Refundacje do wywozu innych produktów mleczarskich	49
1.4.6.	Kwotowanie produkcji mleka	50
1.4.7.	Rejestr podmiotów skupujących mleko	55
1.4.8.	Administrowanie Funduszem Promocji Mleczarstwa	56
1.5.	Rynek cukru	58
1.5.1.	Interwencyjny zakup i sprzedaż cukru	60
1.5.2.	Refundacje wywozowe do cukru	61
1.5.3.	Dopłaty do cukru wykorzystywanego w przemyśle chemicznym	61
1.5.4.	Opłaty cukrowe	62
1.5.5.	Monitorowanie produkcji cukru oraz opłaty na rynku cukru	62
1.5.6.	Przetwarzanie cukru przemysłowego	63
1.5.7.	Restrukturyzacja przemysłu cukrowniczego	65
1.5.8.	Rozliczanie eksportu cukru C	66
1.6.	Rynek skrobi	66
1.6.1.	Dopłaty w ramach kwotowania produkcji skrobi ziemniaczanej	67
1.6.2.	Płatności dla plantatorów ziemniaków w ramach kwotowania produkcji skrobi ziemniaczanej	69
1.6.3.	Refundacje wywozowe do skrobi ziemniaczanej	71
1.6.4.	Dopłaty do skrobi wykorzystywanej na cele niespożywcze	71
1.7.	Rynek tytoniu	73
1.7.1.	Kontraktacja, odbiór i przetwórstwo surowca tytoniowego	73
1.7.2.	Płatności dla producentów surowca tytoniowego	73
1.8.	Rynek nasion	76
1.9.	Rynek miodu	79
1.10.	Rynek suszu paszowego	83
1.11.	Rynek owoców i warzyw	84
1.11.1.	Refundacje wywozowe do świeżych owoców i warzyw	85
1.11.2.	Administrowanie rozdysponowywaniem owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży	85
1.12.	Rynek lnu i konopi	86
1.13.	Rynek wina	87
1.14.	Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej	88
1.15.	Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych	90
1.16.	Produkty przetworzone non-aneks I	92
1.17.	Monitorowanie rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych.....	93
1.18.	Kontrola wykorzystania roślin energetycznych	94

1.19.	Kontrola wykorzystania surowców uprawianych na gruntach odłogowanych z przeznaczeniem do wytworzenia produktów nieżywnościowych	96
2.	Podsumowanie wydatków ARR w 2007 r. w ramach mechanizmów WPR i krajowych.....	96
III.	ADMINISTROWANIE OBROTEM TOWAROWYM Z ZAGRANICĄ	103
1.	Administrowanie mechanizmami handlowymi WPR w zakresie obrotu towarowego z krajami trzecimi	103
1.1.	Handel zagraniczny na rynku mleka	104
1.2.	Handel zagraniczny na rynku wołowiny i cielęciny	105
1.3.	Handel zagraniczny na rynku wieprzowiny	107
1.4.	Handel zagraniczny na rynku drobiu i jaj oraz na rynku albumin	108
1.5.	Handel zagraniczny na rynku zbóż	109
1.6.	Handel zagraniczny na rynku cukru	109
1.7.	Handel zagraniczny w zakresie produktów przetworzonych non-aneks I	111
1.8.	Handel zagraniczny na rynku ryżu	112
1.9.	Handel zagraniczny na rynku świeżych owoców i warzyw	113
1.10.	Handel zagraniczny na rynku olejów i tłuszczów	115
1.11.	Handel zagraniczny na rynku bananów	115
1.12.	Handel zagraniczny na rynku lnu i konopi	115
1.13.	Handel zagraniczny na rynku przetworów owocowych i warzywnych	116
1.14.	Handel zagraniczny na rynku wina	116
1.15.	Handel zagraniczny na rynku alkoholu etylowego pochodzenia rolniczego	116
2.	Działania ARR w ramach regulacji handlu zagranicznego	117
IV.	SYTUACJA EKONOMICZNO-FINANSOWA ARR.....	122
1.	Działalność ARR prowadzona w 2007 r. w ramach administrowania mechanizmami WPR ..	124
1.1.	Obrót środkami finansowymi	124
1.2.	Zabezpieczenia	129
1.3.	Koszty interwencji z podziałem na rodzaje i produkty	130
1.3.1.	Sprzedaż interwencyjna	130
1.3.2.	Koszty utrzymania zapasów i transportu	131
1.4.	Wydatki II kategorii	132
1.5.	Przychody ze sprzedaży	133
1.6.	Wynik finansowy ARR w 2007 r. na działalności WPR	134
1.7.	Wierzytelności ARR z tytułu administrowania mechanizmami WPR	135
2.	Krajowa działalność ARR w 2007 r.	135
2.1.	Obrót środkami finansowymi	135
2.2.	Wynik finansowy w 2007 r. na działalności krajowej	141
2.2.1.	Wynik finansowy ARR	141
2.2.2.	Działalność administracyjna	143

2.2.3.	Działalność w zakresie płatności dla producentów surowca tytoniowego oraz plantatorów ziemniaków skrobiowych	145
2.2.4.	Działalność w zakresie realizacji projektów w ramach dotacji celowych	145
2.2.5.	Wydatki zaległych dopłat do eksportu cukru	146
2.3.	Wierzytelności ARR	147
2.4.	Wydatki majątkowe	150
V.	SYSTEM INFORMACYJNY	152
1.	Cele systemu informacji	152
2.	Formy działalności informacyjno-edukacyjnej	153
2.1.	Informowanie uczestników rynku o udziale ARR w procesie decyzyjnym UE	155
3.	Analizy, prognozy i informacje o rynku rolno-żywnościowym	156
3.1.	Pozyskiwanie informacji	156
3.2.	Opracowania analityczno-prognostyczne	157
VI.	WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ	159
1.	Realizacja programów pomocowych	159
1.1.	Projekty współpracy bliźniaczej	159
1.2.	Projekty polskiej pomocy rozwojowej	161
1.3.	Projekty wsparcia w ramach „Środków przejściowych”	162
1.4.	Wsparcie techniczne Biura KE TAIEK	163
2.	Współpraca z instytucjami zewnętrznymi	163
2.1.	Udział ARR w konferencjach i spotkaniach przedstawicieli państw członkowskich UE	163
2.2.	Współpraca z instytucjami sektora rolnego	165
3.	Udział ARR w pracach legislacyjnych KE	166
3.1.	Udział przedstawicieli ARR w pracach organów pomocniczych UE	166
3.2.	Udział ARR w pracach Rady UE	166
3.3.	Udział ARR w pracach legislacyjnych, w tym obsługa tłumaczeniowa	167
VII.	SYSTEM KONTROLI	169
1.	Audyt wewnętrzny	169
2.	Kontrola wewnętrzna	171
3.	Służby techniczne	174
VIII.	ZAGADNIENIA ORGANIZACYJNE	178
1.	Dostosowania legislacyjne	178
1.1.	Akty prawne regulujące organizację i zadania ARR	178
1.2.	Akty prawne regulujące działania ARR na rynkach rolnych	179
1.3.	Monitorowanie regulacji prawnych UE	181

2. Zarządzanie kadrami	182
3. Szkolenia	183
4. Realizacja programu informatyzacji	184
5. Polityka bezpieczeństwa informacji	186
6. Plan Zachowania Ciągłości Działania	187
7. Działania związane z wdrażaniem Systemu Zarządzania Jakością	188
8. Tryb udzielania zamówień publicznych	188
9. Zaangażowanie ARR w spółkach prawa handlowego	189
10. Rejestracja przedsiębiorców	190
 SPIS TABEL	 192
 SPIS WYKRESÓW	 195
 ANEKS	 197

I. AGENCJA RYNKU ROLNEGO - AKREDYTOWANA AGENCJA PŁATNICZA UE

Agencja Rynku Rolnego od 1 maja 2004 r. funkcjonuje jako akredytowana agencja płatnicza, zgodnie z prawodawstwem unijnym, administrując w Polsce mechanizmami Wspólnej Polityki Rolnej finansowanymi z budżetu UE oraz mechanizmami finansowanymi z budżetu krajowego. Działania prowadzone przez ARR w ramach mechanizmów WPR i krajowych mają na celu stabilizację rynku produktów rolno-spożywczych oraz ochronę dochodów uzyskiwanych z rolnictwa. Mechanizmy Wspólnej Polityki Rolnej, którymi administruje Agencja Rynku Rolnego stanowią część unijnej polityki rolnej.

W 2007 r. Agencja realizowała zadania na rynkach produktów rolnych i żywnościowych na podstawie ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (tekst jedn. Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1702) oraz statutu Agencji Rynku Rolnego, nadanego rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 102, poz. 1080). Agencja zgodnie z ww. ustawą:

- realizowała zadania na rynkach produktów rolnych i żywnościowych mające na celu stabilizację tych rynków w ramach mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej,
- prowadziła analizę rynków produktów rolnych i żywnościowych,
- opracowywała i upowszechniała informacje związane z realizacją mechanizmów WPR oraz z warunkami udziału w tych mechanizmach,
- wspierała działania promocyjne i informacyjne na rynkach wybranych produktów rolnych i żywnościowych,
- prowadziła działania w zakresie realizacji programu dostarczania nadwyżek żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej,
- uczestniczyła w realizacji działań w zakresie wsparcia instytucjonalnego w ramach programów pomocowych, finansowanych ze środków UE lub krajowych,
- prowadziła działania w zakresie wsparcia pszczelarstwa,

- realizowała programy krajowe mające na celu pomoc państwa dla podmiotów i ich grup prowadzących działalność związaną z produkcją, przetwórstwem i obrotem produktami rolnymi w zakresie określonym lub dopuszczonym przepisami UE,
- administrowała obrotem z zagranicą towarami rolnymi w ramach WPR oraz towarami przetworzonymi nieobjętymi Załącznikiem I do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (towary z grupy non-aneks I), w szczególności przez: wydawanie i rozliczanie pozwoleń na przywóz i wywóz, wydawanie dokumentów wymaganych do naliczania i wypłacania refundacji wywozowych, naliczanie i wypłacanie refundacji wywozowych oraz nakładanie i egzekwowanie kar administracyjnych,
- prowadziła obsługę zabezpieczeń finansowych,
- nadzorowała wykorzystanie i przemieszczanie surowców uprawianych na gruntach odłogowanych oraz produktów pośrednich lub produktów ubocznych pochodzących z tych surowców lub z produktów pośrednich przeznaczonych do wytworzenia produktów nieżywnościowych,
- udzielała dopłat do zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany.

ARR na mocy przepisów ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. Nr 169, poz. 1199, z późn. zm.) zajmowała się monitorowaniem rynku biokomponentów oraz kontrolą wytwarzania przez rolników biopaliw ciekłych. Prowadziła również proces zatwierdzania podmiotów skupujących i pierwszych jednostek przetwórczych oraz sprawowała nadzór nad wykorzystaniem roślin energetycznych, zgodnie z ustawą z dnia 26 stycznia 2007 r. o płatnościach do gruntów rolnych i płatności cukrowej (Dz. U. Nr 35, poz. 217, z późn. zm.).

ARR uzyskała pełną i bezwarunkową akredytację oraz status agencji płatniczej na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 kwietnia 2004 r. w sprawie ustanowienia Agencji Rynku Rolnego agencją płatniczą (Dz. U. Nr 76, poz. 713) zmienionego rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 października 2006 r. (Dz. U. Nr 186, poz. 1368).

Na mocy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 listopada 2006 r. (Dz. U. Nr 204, poz. 1507) została przyznana Agencji Rynku Rolnego akredytacja jako agencji płatniczej w zakresie uruchamiania środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG).

Zakres akredytacji obejmuje realizację następujących zadań w ramach Wspólnej Polityki Rolnej: prowadzenie interwencji mającej na celu stabilizację rynków rolnych, administrowanie obrotem towarowym z zagranicą, w szczególności w zakresie przyznawania refundacji przy wywozie do państw trzecich, administrowanie kwotowaniem produkcji, obsługę działań w ramach restrukturyzacji przemysłu cukrowniczego, obsługę działań w zakresie wsparcia rynku w sektorze jaj i drobiu. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 11 lipca 2007 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie przyznania Agencji Rynku Rolnego akredytacji jako agencji płatniczej w zakresie uruchamiania środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (Dz. U. Nr 128, poz. 891) rozszerzono zakres udzielonej Agencji akredytacji o obsługę działań w ramach wspólnej organizacji rynku wina.

Agencja Rynku Rolnego jako agencja płatnicza:

- wydaje decyzje administracyjne umożliwiające producentom rolnym, przedsiębiorcom z branży rolno-spożywczej, w tym podmiotom skupującym i przetwórczym oraz importerom i eksporterom, uczestniczenie w mechanizmach WPR, za które jest odpowiedzialna,
- prowadzi kontrolę w zakresie potwierdzenia prawa przedsiębiorców do uzyskania płatności bądź praw do produkcji w ramach WPR,
- wypłaca środki finansowe uczestnikom poszczególnych mechanizmów,
- przekazuje Komisji Europejskiej informacje dotyczące mechanizmów WPR administrowanych przez ARR,
- informuje uczestników mechanizmów o decyzjach podjętych na szczeblu Wspólnoty w odniesieniu do realizowanych mechanizmów WPR.

Agencja odpowiedzialna jest za wypełnianie funkcji: płatniczej - związanej z realizacją płatności, prowadzeniem rachunków bankowych oraz nadzorem i kontrolą wydatkowanych środków finansowych zgodnie z wymogami EFRG, wdrażającej, która ma za zadanie prawidłową implementację prawodawstwa UE, a także funkcji informacyjnej, polegającej na przekazywaniu informacji pomiędzy KE a uczestnikami mechanizmów WPR. Odpowiedzialna jest również za monitorowanie prawodawstwa UE i przesyłanie propozycji jego zmian.

Listę mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej administrowanych przez Agencję Rynku Rolnego przedstawia Aneks 1.

1. Struktura organizacyjna Agencji Rynku Rolnego

Agencją Rynku Rolnego kieruje Prezes ARR, który jest odpowiedzialny za jej zarządzanie i reprezentowanie. Prezes pełni swoje funkcje przy pomocy Zastępców Prezesa Agencji i Dyrektorów Oddziałów Terenowych. Strukturę organizacyjną Agencji określa Regulamin Organizacyjny Agencji Rynku Rolnego, który zawiera jednolite zasady działalności dla wszystkich jednostek organizacyjnych.

W 2007 r. obowiązki Prezesa Agencji Rynku Rolnego pełnił Stanisław Kamiński, który został powołany na to stanowisko 16 października 2006 r. Funkcje Zastępców Prezesa ARR pełnili: Waldemar Sochaczewski (od 20.11.2001 r.), Mariusz Lipiński (od 11.03.2004 r. do 14.08.2007 r.), Ireneusz Jabłoński (od 17.10.2006 r. do 28.12.2007 r.), Marcin Wroński (od 25.10.2006 r. do 14.08.2007 r. oraz od 18.10.2007 r.) i Bogdan Twarowski (od 15.12.2007 r.).

Zgodnie ze statutem ARR w Centrali Agencji wydzielono następujące piony organizacyjne, którym przyporządkowano poszczególne biura i zespoły:

1) pion organizacyjno-prawny:

- Biuro Koordynacji,
- Biuro Prawne,
- Biuro Zarządzania Zasobami Ludzkimi,
- Biuro Informacji,

2) pion kontrolny:

- Biuro Audytu Wewnętrznego,
- Biuro Kontroli Technicznych,
- Zespół Kontroli Wewnętrznej,

3) pion finansowo-administracyjny:

- Biuro Finansowo-Księgowe,
- Biuro Teleinformatyki,
- Biuro Administracyjne,

4) pion analiz i interwencji:

- Biuro Produktów Roślinnych,
- Biuro Mleka,
- Biuro Produktów Zwierzęcych i Biopaliw,
- Biuro Cukru,

- Biuro Analiz i Programowania,

5) pion współpracy europejskiej i obrotu towarowego z zagranicą:

- Biuro Współpracy Europejskiej,
- Biuro Administrowania Obrotem Towarowym z Zagranicą,
- Biuro Promocji i Pomocy Żywnościowej,

6) pion kwotowania i innych mechanizmów:

- Biuro Kwotowania Produkcji Mleka.

W skład Agencji wchodzi 16 Oddziałów Terenowych (OT), których rozmieszczenie obrazuje poniższa mapa.

Mapa 1. Oddziały Terenowe (OT) Agencji Rynku Rolnego

Lokalizacja Oddziałów Terenowych	
<ul style="list-style-type: none">– Białystok– Bydgoszcz– Gdynia– Gorzów Wielkopolski– Katowice– Kielce– Kraków– Lublin– Łódź– Olsztyn– Opole– Poznań– Rzeszów– Szczecin– Warszawa– Wrocław	

W skład struktury organizacyjnej Oddziału Terenowego ARR wchodzi następujące Sekcje: Interwencji, Kwotowania Produkcji Mleka, Finansowo-Księgowa, Informacji, Administracji, Kontroli Technicznych, a także stanowiska ds. Teleinformatyki i Obsługi Prawnej. W imieniu Prezesa ARR, w ramach udzielonych pełnomocnictw, rolę pracodawcy w Oddziałach Terenowych pełnią Dyrektorzy OT.

Schemat organizacyjny Agencji Rynku Rolnego przedstawiono w Aneksie 2, natomiast schemat organizacyjny OT ARR przedstawiono w Aneksie 3 (wg stanu na dzień 31.12.2007 r.).

II. DZIAŁANIA ARR PROWADZONE W RAMACH WPR I MECHANIZMÓW KRAJOWYCH

Agencja Rynku Rolnego w 2007 r. prowadziła politykę interwencyjną poprzez realizację zarówno mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) określonych w prawodawstwie unijnym, jak i mechanizmów krajowych. Działania podejmowane przez ARR miały na celu stabilizację rynków rolnych i żywnościowych.

Agencja była przygotowana do administrowania 63 mechanizmami WPR. Swoją działalnością objęła ponad 20 grup towarowych realizując zadania, na które było zapotrzebowanie ze strony beneficjentów. Działania ARR na poszczególnych rynkach obejmowały:

- interwencyjną sprzedaż produktów rolnych (zboża, masło, cukier),
- administrowanie regulacjami handlowymi w obrocie towarowym z zagranicą, w tym m.in.: wydawanie pozwoleń na przywóz i wywóz oraz wypłacanie refundacji wywozowych (na rynkach: mięsa, mleka, drobiu i jaj, cukru, skrobi, owoców i warzyw, zbóż oraz produktów przetworzonych non-aneks I),
- realizowanie mechanizmów dopłat do prywatnego przechowywania produktów (masła, serów i mięsa),
- wspieranie popytu wewnętrznego poprzez stosowanie dopłat do produkcji (skrobi, suszu paszowego), do określonych sposobów przetwórstwa (cukru, skrobi, słomy lnianej i konopnej, masła i śmietanki), do spożycia mleka i przetworów mlecznych oraz do zakupu masła przez instytucje i organizacje niedochodowe,
- wsparcie działań pomocowych, promocyjnych i informacyjnych,
- administrowanie systemami kwotowania produkcji wybranych produktów (mleka, skrobi ziemniaczanej, suszu paszowego).

Działania prowadzone w ramach WPR finansowane były z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG). W przypadku działań współfinansowanych część środków pochodziła z budżetu krajowego. ARR prowadziła również działania w całości finansowane ze środków krajowych. W ramach przyjętego przez Polskę systemu uzupełniających krajowych płatności bezpośrednich (CNDP) Agencja Rynku

Rolnego dokonała płatności uzupełniających dla rolników uprawiających tytoń i ziemniaki skrobiowe. Ponadto ARR realizowała uruchomione po raz pierwszy w 2007 r. działania krajowe, tj.: dopłaty do zużycia kwalifikowanego materiału siewnego, dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych oraz rekompensaty za zrzeczenie się indywidualnych ilości referencyjnych. ARR administrowała mechanizmem dopłat do prywatnego przechowywania wieprzowiny, który Komisja Europejska uruchomiła w 2007 r., po raz pierwszy od akcesji, po przeanalizowaniu sytuacji na unijnym rynku wieprzowiny. Mechanizm ten zawieszono z początkiem grudnia 2007 r., a w jego miejsce KE wprowadziła refundacje do wywozu półtuszy wieprzowych i ich elementów.

Działania prowadzone przez ARR przyniosły wymierne efekty w postaci wypłat udzielonych producentom rolnym, przetwórcom, eksporterom i innym uczestnikom rynku rolnego, przyczyniając się do poprawy ich kondycji ekonomicznej, jak też sytuacji na rynkach rolno-żywnościowych.

1. Działania interwencyjne na rynku rolno-żywnościowym

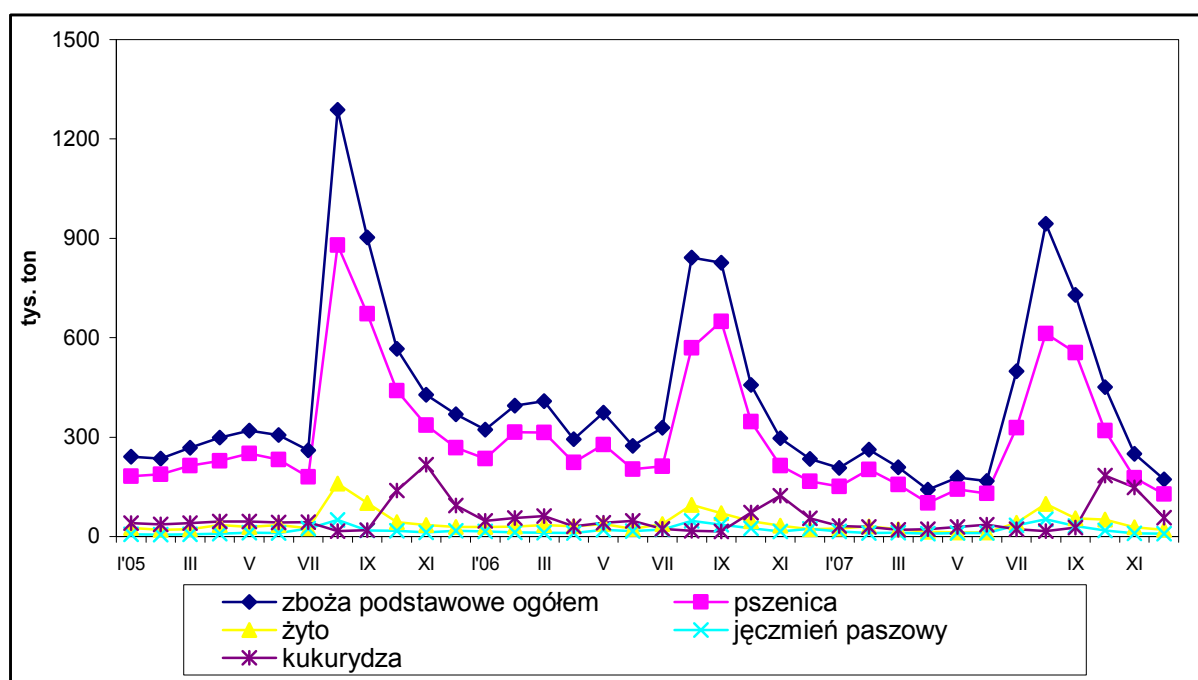
1.1. Rynek zbóż

W I półroczu 2007 r. rynek zbóż kształtował się pod wpływem przewagi popytu nad podażą, co było następstwem wyjątkowo niskich zbiorów, które w 2006 r. wyniosły 21,8 mln ton. Zasoby zbóż w kraju, pomimo dość dużych zapasów początkowych (3,7 mln ton), nie wystarczały na pokrycie krajowego zapotrzebowania na ziarno, które w roku gospodarczym 2006/2007 wyniosło 27,1 mln ton.

Zbiory zbóż w 2007 r. wyniosły 27,1 mln ton i były o 24,6% wyższe niż rok wcześniej. Produkcja pszenicy ukształtowała się na poziomie 8,3 mln ton, a żyta 3,1 mln ton i była wyższa niż przed rokiem odpowiednio o 17,8% i 19,2%. Pomimo znacznego spadku powierzchni uprawy kukurydzy w porównaniu z 2006 r. (o 13,5%), jej zbiory wyniosły ponad 1,7 mln ton, tj. o 36,6% więcej niż przed rokiem. Z uwagi na spadek pogłowia trzody chlewnej ocenia się, że w roku gospodarczym 2007/2008 krajowe zapotrzebowanie na zboże będzie niższe o 2% w stosunku do ubiegłego sezonu i może wynieść 26,5 mln ton.

Niskie zbiory zbóż w 2006 r. przełożyły się na zmniejszenie skupu. W I półroczu 2007 r. skup zbóż (łącznie z kukurydzą i gryką) wyniósł 1,7 mln ton (w tym: 1,1 mln ton pszenicy i blisko 0,2 mln ton żyta) i był o 39% mniejszy niż w tym samym okresie poprzedniego roku. W II półroczu 2007 r., po dobrych ubiegłorocznych zbiorach, skup zbóż ogółem (wg danych GUS) był o blisko 15% wyższy niż w porównywalnym okresie 2006 r. i wyniósł 4,9 mln ton (w tym: 2,8 mln ton pszenicy i 0,5 mln ton żyta).

Wykres 1. Miesięczny skup zbóż w Polsce w latach 2005-2007

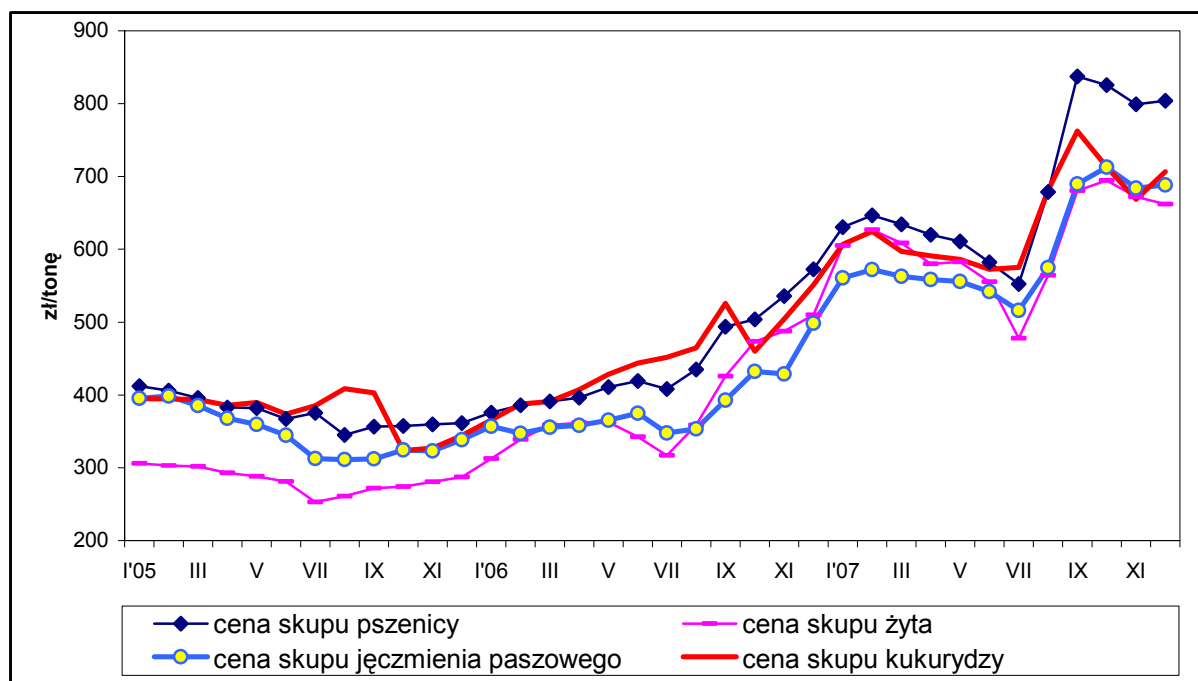

Źródło: na podstawie danych GUS

W dwóch pierwszych miesiącach 2007 r. miał miejsce wzrost cen skupu zbóż zapoczątkowany po niskich zbiorach w 2006 r. Znaczny import oraz prognozy dobrych zbiorów spowodowały stopniową obniżkę cen zbóż w kolejnych miesiącach 2007 r., jednak nadal były one wysokie. W czerwcu 2007 r. przeciętna cena skupu pszenicy (wg danych GUS) ukształtowała się na poziomie 582 zł/tonę i była o 39% wyższa niż w czerwcu 2006 r. Średnia cena skupu żyta wyniosła 556 zł/tonę, tj. o 62% więcej niż rok wcześniej. Jęczmień ogółem kosztował przeciętnie 555 zł/tonę, a jęczmień paszowy 542 zł/tonę, tj. odpowiednio o 43% i 45% więcej niż w czerwcu 2006 r. Pod koniec sezonu 2006/2007 przeciętne ceny pszenicy konsumpcyjnej i kukurydzy w UE oscylowały w granicach 155-163 €/tonę,

a jęczmienia paszowego 148-156 €/tonę. W przypadku pszenicy były one zbliżone do cen w Polsce, a w przypadku pozostałych rodzajów zbóż były wyższe niż w kraju średnio o 2-4%. Na rynku światowym w I półroczu 2007 r. ceny zbóż utrzymywały się na wysokim poziomie. W czerwcu 2007 r. na giełdzie w USA za pszenicę HRW Nr 2 płacono przeciętnie 221 USD/tonę, a za pszenicę SRW Nr 2 - 210 USD/tonę, tj. więcej niż w tym samym okresie 2006 r. odpowiednio o 22% i 36%.

Wykres 2. Miesięczne zmiany cen skupu zbóż w kraju w latach 2005-2007

Źródło: na podstawie danych GUS

W ostatnich latach produkcja zbóż na świecie była mniejsza od rosnącego popytu, wskutek czego globalne zapasy ziarna uległy znacznemu obniżeniu. Zmniejszający się poziom zapasów światowych powodował w kolejnych miesiącach 2007 r. dalszy stopniowy wzrost cen zbóż na rynkach zagranicznych. W końcu 2007 r. za pszenicę HRW Nr 2 płacono 351 USD/tonę, a za pszenicę SRW Nr 2 - 347 USD/tonę. W porównaniu do poziomu cen sprzed roku, były one wyższe odpowiednio o 67% i 82%. Zbiory zbóż w Unii Europejskiej w 2007 r. wyniosły 256,1 mln ton i były niższe o 2,7% niż w 2006 r. oraz o 8,2% niższe niż w 2005 r. Drugi rok niezadowalających zbiorów w UE, zwłaszcza u głównych eksporterów (Francji i Niemiec) oraz kończące się wspólnotowe zapasy interwencyjne (niecałe 2,5 mln ton na początku sezonu gospodarczego 2007/2008 wobec 14 mln ton na

początku poprzedniego sezonu) skutkowały znaczącym wzrostem cen w II półroczu 2007 r. Poziom cen na rynkach zagranicznych stymulował wzrost cen zbóż w kraju, gdzie mimo dobrych zbiorów, osiągnęły one rekordowy poziom. W przypadku pszenicy najwyższą średniomiesięczną cenę skupu (wg GUS) - 837 zł/tonę odnotowano we wrześniu 2007 r., natomiast za żyto najwięcej (695 zł/tonę) płacono w październiku 2007 r. W następnych miesiącach ceny zbóż zaczęły się nieznacznie obniżyć, gdyż większość zakładów przetwórczych zgromadziła zapasy potrzebne do utrzymania bieżącej produkcji, a kupujący nie byli skłonni akceptować tak wysokich cen. Pod koniec 2007 r. średnia cena skupu pszenicy kształtowała się na poziomie 804 zł/tonę, tj. o 40% wyższym niż przed rokiem. Cena żyta obniżyła się do 662 zł/tonę, ale była o 30% wyższa w porównaniu z grudniem 2006 r. W tym czasie za jęczmień ogółem płacono 730 zł/tonę, a za jęczmień paszowy 688 zł/tonę. Ceny tych zbóż były odpowiednio o 45% i 38% wyższe niż rok wcześniej.

Przy zmniejszonych obrotach ziarnem, w końcu 2007 r. obniżyły się jego ceny również na krajowych giełdach towarowych, chociaż nadal utrzymywały się na wysokim poziomie. Za pszenicę konsumpcyjną płacono średnio 810 zł/tonę, za jęczmień paszowy 729 zł/tonę, a za kukurydzę 720 zł/tonę.

Podobna sytuacja miała miejsce również w innych krajach członkowskich UE. W grudniu 2007 r. na rynku unijnym przeciętna cena skupu pszenicy konsumpcyjnej kształtowała się na poziomie 239-250 €/tonę, a jęczmienia i kukurydzy 219-233 €/tonę. W Polsce ceny tych zbóż były niższe od ich średniego poziomu dla UE-27 o 10%. Przez cały rok ceny pszenicy, jęczmienia i kukurydzy zarówno w Polsce, jak i w całej UE, utrzymywały się na poziomie znacząco wyższym od ceny interwencyjnej, wynoszącej 101,31 €/tonę.

Według danych Ministerstwa Finansów, w I półroczu 2007 r. eksport ziarna zbóż wyniósł 63 tys. ton, z czego 53% stanowiła kukurydza, a 23% jęczmień. Import w tym czasie wyniósł 2 mln ton ziarna (w tym: ponad 1 mln ton pszenicy i 0,5 mln ton kukurydzy). W II półroczu 2007 r. eksport zbóż był mniej opłacalny z uwagi na wysokie ceny zboża (również polskiego), koszty frachtu, a także umacnianie się złotego. W tym czasie (według danych MF) z kraju wywieziono 710 tys. ton ziarna, głównie pszenicy, jęczmienia i kukurydzy, tj. o 16% mniej niż w porównywalnym okresie 2006 r., a przywieziono 300 tys. ton ziarna (w tym: 142 tys. ton pszenicy, 68 tys. ton kukurydzy i 53 tys. ton jęczmienia), tj. o 62% mniej niż przed rokiem.

Na rynku zbóż w 2007 r. ARR prowadziła działania w ramach następujących mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej: interwencyjnego zakupu i sprzedaży zbóż oraz handlu zagranicznego na rynku zbóż.

1.1.1. Interwencyjny zakup i sprzedaż zbóż

Z uwagi na istniejącą sytuację rynkową (niskie zbiory w 2006 r., wysoki poziom cen skupu, znacznie przekraczający poziom ceny interwencyjnej), od 1 stycznia do 31 maja 2007 r. (ze zbiorów 2006 r.) oraz w okresie listopad-grudzień 2007 r. (ze zbiorów 2007 r.) ARR nie prowadziła interwencyjnego zakupu zbóż. W ramach mechanizmu WPR „Interwencyjny zakup i sprzedaż zbóż” Agencja w 2007 r. realizowała zadania w zakresie: interwencyjnej sprzedaży zbóż i przechowywania zbóż stanowiących zapasy interwencyjne.

Na mocy rozporządzenia Komisji (WE) nr 1483/2006 z dnia 6 października 2006 r. (z późn. zm.), otwarty został przetarg na sprzedaż 42 tys. ton jęczmienia z polskich zapasów interwencyjnych na rynek Wspólnoty. Do końca 2006 r. sprzedano całą udostępnioną ilość jęczmienia. W styczniu 2007 r. Agencja uzyskała wpływy w wysokości 6 347 tys. zł (brutto) z tytułu sprzedaży 11,7 tys. ton jęczmienia zgodnie z warunkami umów zawartych w 2006 r.

Wydanie zbóż z magazynów interwencyjnych ARR na rynek Wspólnoty oraz na wywóz

Agencja w 2007 r. kontynuowała wydawanie z magazynów interwencyjnych sprzedanych zbóż w wyniku przetargów, które były ogłoszone i rozstrzygnięte przez KE przed końcem 2006 r. Ostatni z przetargów, w wyniku którego zostały wyczerpane dostępne zapasy zbóż w polskich magazynach interwencyjnych, odbył się w dniu 6 grudnia 2006 r.

W 2007 r. ARR wydała z magazynów 120,5 tys. ton pszenicy. Z tej ilości 114,8 tys. ton trafiło na rynek Wspólnoty (w tym: 95,4 tys. ton z określonym przeznaczeniem na mąkę), a 5,7 tys. ton do krajów trzecich. Wydano także 48,8 tys. ton jęczmienia (z tego: 34,6 tys. ton na rynek Wspólnoty oraz 14,2 tys. ton na wywóz poza UE). Ogółem w 2007 r. z magazynów interwencyjnych Agencji wydano 169,3 tys. ton zbóż w ramach realizacji umów sprzedaży zawartych w 2006 r.

ARR w 2007 r. sprawowała nadzór nad właściwym wykorzystaniem pszenicy przeznaczonej do przetworzenia na mąkę, zakupionej przez nabywców z polskich magazynów interwencyjnych (na mocy rozporządzenia Komisji (WE) nr 1482/2006 z dnia 6 października 2006 r. z późn. zm.). Nabywca był zobowiązany do przetworzenia na terenie Wspólnoty pszenicy zakupionej na mąkę w ciągu 60 dni od daty jej pierwszego odbioru z magazynu interwencyjnego ARR. Dokumentację potwierdzającą przeprowadzenie procesu przetwórczego należało dostarczyć do Agencji w ciągu 60 dni od daty jego zakończenia. W celu sprawdzenia prawidłowego przetworzenia pszenicy na mąkę na terenie Wspólnoty, ARR przeprowadziła w okresie od stycznia do lipca 2007 r. 239 kontroli dotyczących sposobu wykorzystania 176,3 tys. ton pszenicy.

Nabywcy, z którymi Agencja zawarła umowy na sprzedaż zbóż z zapasów interwencyjnych ARR z przeznaczeniem na wywóz, mogli ubiegać się o zwrot kosztów transportu zbóż z miejsca składowania do miejsca załadunku w porcie lub miejsca wyjścia. Warunkiem otrzymania zwrotu kosztów refundowanych z budżetu UE (rozporządzenie Komisji (EWG) nr 2131/1993 z dnia 28 lipca 1993 r. z późn. zm.), było udokumentowanie poniesionych kosztów transportu oraz potwierdzenie wywozu zbóż poza obszar celny UE za pomocą dokumentów kontrolnych T5. W 2007 r. do Agencji wpłynęło 97 wniosków o zwrot kosztów transportu, z tego: 62 wnioski dotyczące zwrotu kosztów transportu poniesionych przy wywozie 319 tys. ton pszenicy oraz 35 wniosków o zwrot kosztów transportu wydatkowanych podczas wywozu 98,9 tys. ton jęczmienia.

Agencja w 2007 r. wypłaciła 16 029 tys. zł (netto) z tytułu zwrotu kosztów transportu zbóż związanych ze sprzedażą 417,9 tys. ton pszenicy i jęczmienia przeznaczonych na wywóz do krajów trzecich.

Nabywca, który nie odebrał całości bądź części zbóż w terminie określonym w podpisanej umowie na sprzedaż zbóż z zapasów interwencyjnych ARR, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (EWG) nr 2131/1993 był obciążany kosztami jego przechowywania. W 2007 r. (w okresie styczeń-maj) Agencja wystawiła dla nabywców zbóż 373 faktury VAT za przechowywanie zbóż nieodebranych w terminie umownym, na łączną kwotę 2 227 tys. zł.

Wydanie zbóż z magazynów w ramach programu pomocy żywnościowej

Agencja w 2007 r., za zgodą KE, mogła przekazać zboża pochodzące z polskich magazynów interwencyjnych na realizację programu pomocy żywnościowej dla najuboższej ludności UE.

Tabela 1. Pszenica wydana na pomoc żywnościową w 2007 r. wg OT ARR

Lp.	OT ARR	Liczba umów	Ilości umowne (tony)	Ilości wydane (tony)
1.	Białystok	3	500	498
2.	Bydgoszcz	5	16 105	16 092
3.	Gdynia	4	19 519	17 827
4.	Gorzów Wielkopolski	2	4 845	4 833
5.	Lublin	2	3 195	3 190
6.	Olsztyn	7	22 157	22 123
7.	Opole	2	7 863	7 866
8.	Poznań	1	4 931	4 921
9.	Rzeszów	1	1 533	1 530
10.	Szczecin	9	24 160	24 122
11.	Warszawa	3	5 439	5 427
12.	Wrocław	2	9 894	9 178
Ogółem		41	120 141	117 607

Agencja w ramach realizacji programu „Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej”, w 2007 r. wydała z magazynów interwencyjnych 118,1 tys. ton zbóż. Proces wydawania zbóż na pomoc żywnościową w ramach programu dotyczącego roku 2007 rozpoczęto w grudniu 2006 r. od przekazania 2,4 tys. ton pszenicy. W okresie styczeń-luty 2007 r. rozdysponowano na ten cel 117,6 tys. ton pszenicy z polskich magazynów interwencyjnych. W styczniu 2007 r. z magazynu znajdującego się na terenie OT we Wrocławiu wydano 89 ton kukurydzy, natomiast przekazanie 361 ton jęczmienia nastąpiło w czerwcu i lipcu 2007 r. z magazynów zlokalizowanych na terenie OT we Wrocławiu, w Poznaniu i Gdyni.

Przechowywanie zbóż

W 2007 r. magazyny interwencyjne świadczyły usługi przechowalnicze w oparciu o umowy zawarte w sezonach 2004/2005 i 2005/2006. Umowy te były zabezpieczone gwarancjami bankowymi należytego wykonania umowy w wysokości 110 €/tonę lub 90 €/tonę, przy maksymalnych stawkach za usługi przechowalnicze, wynoszących: za przyjęcie zbóż - 10,20 zł/tonę, za przechowywanie

- 6,50 zł/tono/miesiąc oraz za wydanie - 8,60 zł/tonę. Przedsiębiorstwa przechowalnicze miały możliwość obniżenia zabezpieczenia wykonania umowy dla umów zawartych w pierwszych dwóch latach interwencji, przy jednoczesnym przyjęciu nowych, niższych stawek za usługi przechowalnicze, ustalonych na sezon 2006/2007.

Oddziały Terenowe ARR przygotowały bazę przechowalniczą dla zbóż z nowych zbiorów i w sezonie 2006/2007 zawarły 28 nowych umów na przechowywanie 38,5 tys. ton zbóż ze zbiorów w 2006 r., z czego do 31 grudnia 2006 r. 26 umów na przechowywanie 37,8 tys. ton zbóż i na początku 2007 r. 2 umowy na przechowywanie 0,7 tys. ton zbóż. Umowy te były zawarte na nowych warunkach i miały być zabezpieczane gwarancjami bankowymi w wysokości 70 €/tonę. Maksymalne stawki za świadczenie usług przechowalniczych ustalono na poziomie: 8,80 zł/tonę - za przyjęcie zbóż, 6,50 zł/tono/miesiąc - za przechowywanie i 7,40 zł/tonę - za wydanie. Magazyny interwencyjne, z którymi zawarto umowy były zlokalizowane głównie na terenie działania Oddziałów Terenowych: w Gdyni (zawarto 3 umowy na umowną pojemność pomieszczeń magazynowych, wynoszącą 19,4 tys. ton), w Olsztynie (7 umów na przechowywanie 5,5 tys. ton zbóż) oraz w Poznaniu (4 umowy na przechowywanie 3,4 tys. ton zbóż).

Obrót zbożami stanowiącymi zapasy interwencyjne UE w Polsce w 2007 r. przedstawiono poniżej.

Tabela 2. Obrót magazynowy zapasami interwencyjnymi zbóż (w tonach)

Lp.	Wyszczególnienie	Pszenica	Kukurydza	Jęczmień	Razem
1.	Zapasy na 31 grudnia 2006 r.	238 274	89	49 201	287 564
2.	Zakup interwencyjny w 2007 r.	0	0	0	0
3.	Sprzedaż interwencyjna (wydanie z magazynów) w 2007 r.	120 493	0	48 824	169 317
4.	Pomoc żywnościowa w 2007 r.	117 607	89	361	118 057
5.	Ubytki w 2007 r.	174	0	16	190
Zapasy na 31 grudnia 2007 r.		0	0	0	0

W 2007 r. ARR wydatkowała 16 029 tys. zł (netto) z tytułu zwrotu kosztów związanych z transportem zbóż przy sprzedaży pszenicy i jęczmienia na wywóz do krajów trzecich oraz 11 744 tys. zł (netto) z tytułu przechowywania zbóż przejętych na zapasy interwencyjne w sezonach gospodarczych 2004/2005 i 2005/2006.

Łącznie w 2007 r. Agencja wydatkowała na rynku zbóż 27 773 tys. zł (netto) z tytułu przechowywania i zwrotu kosztów transportu pszenicy oraz jęczmienia przy wywozie do krajów trzecich.

1.1.2. Refundacje wywozowe

W 2007 r. Agencja wypłaciła 119 tys. zł refundacji wywozowych do 4 tys. ton zbóż i produktów zbożowych, z tego:

- 75 tys. zł do 3 631 ton ziarna pszenicy zwyczajnej i mąki pszennej,
- 41 tys. zł do 305 ton syropu glukozowego oraz
- 3 tys. zł do 24 ton grysiku kukurydzianego.

Wydatki ARR na rynku zbóż w 2007 r. wyniosły 27 892 tys. zł, z czego 27 773 tys. zł (99,6%) wypłacono z tytułu przechowywania i transportu zbóż przejętych na zapasy interwencyjne w poprzednich sezonach gospodarczych.

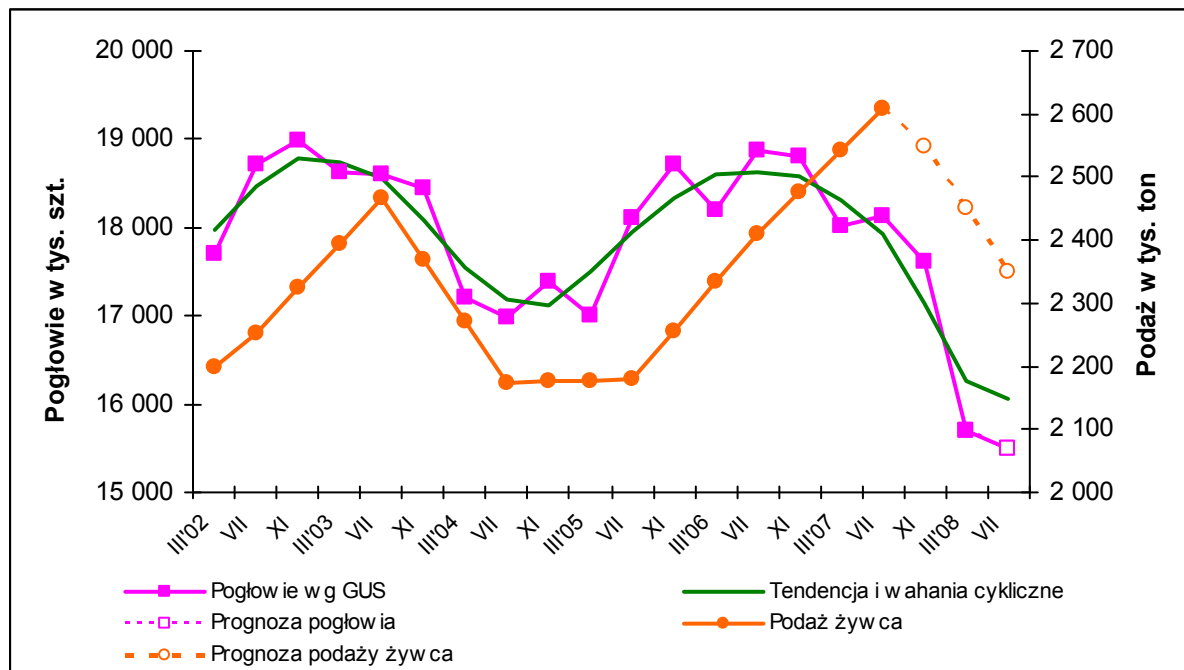
1.2. Rynek mięsa

W 2007 r. rynek mięsa kształtował się pod wpływem wysokiej podaży żywca wieprzowego - zarówno na rynku krajowym, jak i na rynkach innych państw Unii Europejskiej.

1.2.1. Wieprzowina

Sytuacja na rynku wieprzowiny determinowana była pogarszającymi się od września 2006 r. ekonomicznymi uwarunkowaniami chowu trzody chlewnej, w wyniku czego w końcu 2006 r. zapoczątkowana została spadkowa faza cyklicznych zmian w pogłowie tych zwierząt. Według danych GUS, w marcu 2007 r. liczebność stada ogółem wyniosła 18 mln sztuk, a w listopadzie 17,6 tys. sztuk i była mniejsza niż przed rokiem odpowiednio o 1% i 6,3%.

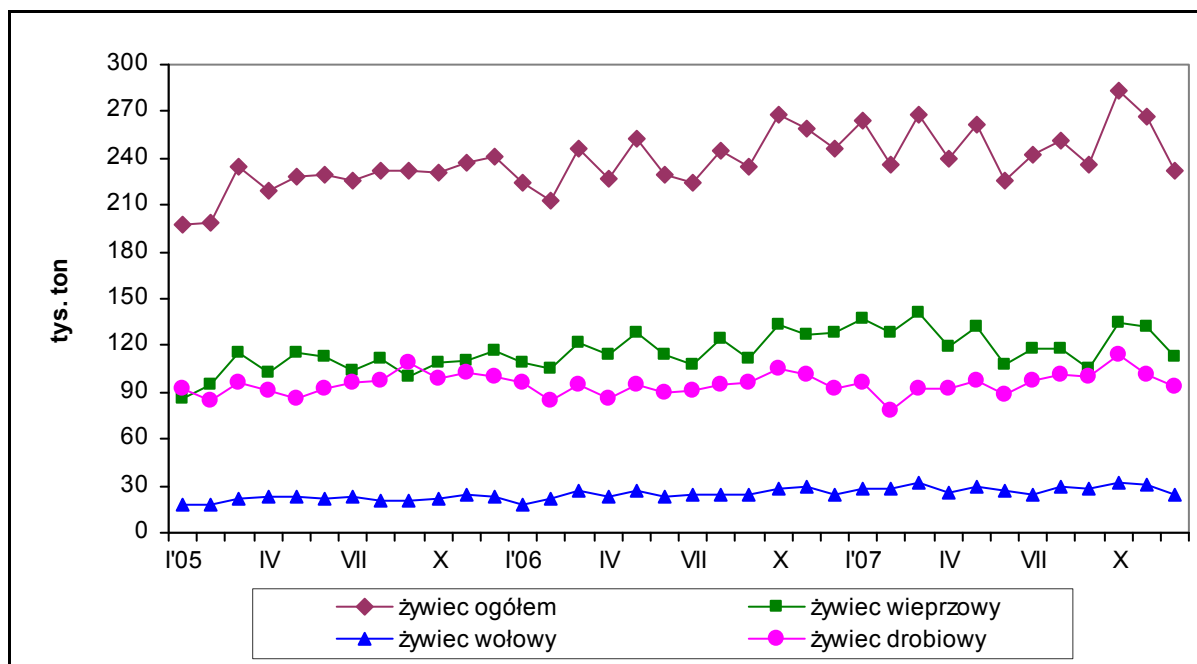
Wykres 3. Pogłowie trzody chlewnej i podaż żywca wieprzowego w Polsce w latach 2002-2007 i prognoza na I półrocze 2008 r.

Źródło: na podstawie danych GUS i obliczeń własnych

W I półroczu 2007 r. produkcja żywca wieprzowego znajdowała się w fazie wzrostowej i była o 4% większa niż w tym samym okresie 2006 r. W połowie 2007 r., w wyniku zmian w pogłowie tuczników, nastąpiło odwrócenie tej tendencji. W efekcie produkcja wieprzowiny w II półroczu była o 4% mniejsza niż rok wcześniej. Szacuje się, że w całym 2007 r. wielkość produkcji żywca wieprzowego była porównywalna do 2006 r. i wyniosła 2 775 tys. ton wagi żywej (2 165 tys. ton wg w.b.c.). Skup żywca wieprzowego w tym czasie osiągnął poziom 2 229 tys. ton, tj. o 2,3% wyższy niż w roku poprzednim.

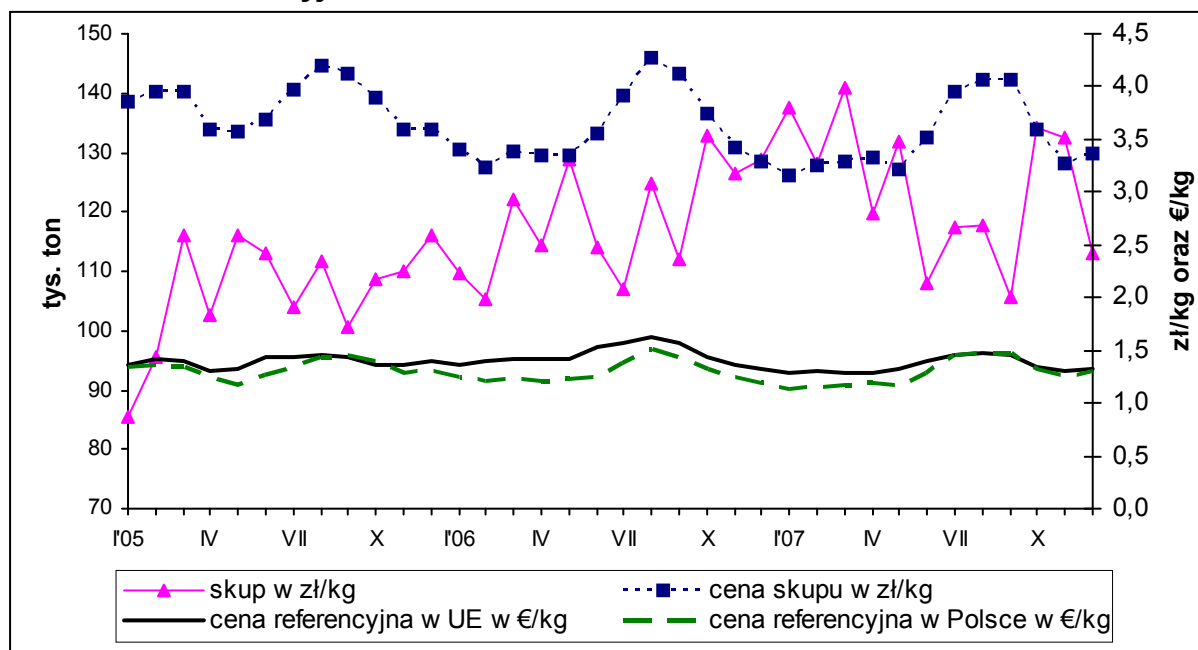
Wykres 4. Miesięczny skup żywca rzeźnego w wadze żywej w latach 2005-2007

Źródło: na podstawie danych GUS

Wysoka podaż krajowa oraz niskie ceny wieprzowiny na rynku Wspólnoty spowodowały, że ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce w całym 2007 r. utrzymywały się na niskim poziomie. Średnio za trzodę chlewną płacono w kraju 3,46 zł/kg, tj. o 2,6% mniej niż w 2006 r.

Wykres 5. Miesięczny skup i ceny skupu żywca wieprzowego oraz ceny referencyjne w latach 2005-2007

Źródło: na podstawie danych GUS

Zwiększenie podaży oraz niskie ceny wieprzowiny wpłynęły w 2007 r. na wzrost jej spożycia krajowego w porównaniu do roku poprzedniego. Według wstępnych danych bilansowych wyniosło ono 43,5 kg na mieszkańca wobec 41,4 kg w 2006 r. Wzrostowi konsumpcji wieprzowiny sprzyjały również: wzrost dochodów ludności oraz relatywnie niewielki wzrost cen detalicznych tego mięsa. W 2007 r., według danych GUS, ceny te były o 0,9% wyższe niż w 2006 r., podczas gdy żywność ogółem podrożała o 5%.

Niskie ceny żywca wieprzowego w 2007 r., przy rekordowo wysokich cenach zbóż, znacząco pogorszyły opłacalność tuczu trzody zarówno w kraju, jak i w całej Wspólnocie. W Polsce w grudniu 2007 r. relacje cen żywca do żyta ukształtowały się jak 4,7 : 1, a do jęczmienia jak 4,4 : 1 i były niższe niż przed rokiem (odpowiednio 6,1 : 1 i 5,5 : 1) oraz dwa lata wcześniej (10,9 : 1 i 8,8 : 1).

Ze względu na umacnianie się kursu złotego, średnia roczna referencyjna cena polskiej wieprzowiny wyrażona w € była w 2007 r. tylko nieznacznie (o 0,5%) niższa niż w 2006 r. i wyniosła 128,37 €/100 kg. Spośród krajów UE najniższe roczne ceny referencyjne odnotowano w Danii - 117,70 €/100 kg, Holandii - 123,64 €/100 kg i Francji - 127,75 €/100 kg. Średnia unijna cena referencyjna w 2007 r. ukształtowała się na poziomie 135,17 €/100 kg, tj. o 7% niższym niż w roku poprzednim.

Pogorszenie relacji cen krajowych do zagranicznych w 2007 r. zmniejszyło konkurencyjność polskiej wieprzowiny, powodując ograniczenie eksportu i wzrost importu, zwłaszcza w II półroczu. W efekcie dodatnie saldo handlu zagranicznego wieprzowiną zmniejszyło się o 128 tys. ton w porównaniu do 2006 r.

Eksport żywca, mięsa i przetworów wieprzowych w ekwiwalencie mięsa (według wstępnych danych GUS) wyniósł w 2007 r. 291 tys. ton, w tym surowego mięsa 181 tys. ton, tj. odpowiednio o blisko 6% i ponad 13% mniej niż w 2006 r. Wśród krajów UE głównymi odbiorcami surowego mięsa były: Litwa, Czechy i Niemcy, a poza Wspólnotą - Korea i Japonia.

Import wieprzowiny w 2007 r. ukształtował się na poziomie 263 tys. ton w ekwiwalencie mięsa, tj. o 47% wyższym niż rok wcześniej, a w jego strukturze 90% stanowiło mięso surowe.

1.2.1.1. Refundacje wywozowe do wieprzowiny

W 2007 r. na rynku wieprzowiny Agencja realizowała wypłaty refundacji wywozowych przy eksporcie przetworów wieprzowych do krajów trzecich. Przedsiębiorcy dokonali wywozu przetworów, głównie do Stanów Zjednoczonych, Azerbejdżanu i Rosji, uzyskując refundacje w wysokości:

- 5 634 tys. zł do 5,1 tys. ton szynek gotowanych,
- 387 tys. zł do 0,6 tys. ton konserw wieprzowych,
- 323 tys. zł do 0,5 tys. ton kielbas.

W 2007 r. wypłacono 6 344 tys. zł refundacji wywozowych do 6,2 tys. ton przetworów wieprzowych.

Wobec znacznego pogorszenia w II półroczu 2007 r. sytuacji na rynku mięsa wieprzowego w krajach Wspólnoty, Komisja Europejska rozporządzeniem (WE) nr 1410/2007 z dnia 29 listopada 2007 r. wprowadziła refundacje wywozowe do nieprzetworzonego świeżego, chłodzonego i mrożonego mięsa wieprzowego (tusz, półtusz i ich elementów). Realizacja wypłat refundacji do wywozu mięsa wieprzowego poza UE w ramach wniosków złożonych w 2007 r. nastąpi w 2008 r.

1.2.1.2. Dopłaty do prywatnego przechowywania wieprzowiny

Po raz pierwszy od przystąpienia Polski do Wspólnoty, Komisja Europejska rozporządzeniem (WE) nr 1267/2007 z dnia 26 października 2007 r. uruchomiła mechanizm dopłat do prywatnego przechowywania wieprzowiny. Dopłatami mogły być objęte półtusze wieprzowe oraz elementy pochodzące z ich rozbioru (zarówno z kością jak i bez kości), a deklarowany we wnioskach okres przechowywania mógł wynosić 3, 4 lub 5 miesięcy. Stawki dopłat ustalone przez Komisję Europejską były zróżnicowane w zależności od rodzaju produktu oraz długości okresu przechowywania i wynosiły od 164 €/tonę do 421 €/tonę przechowywanego produktu.

Rozporządzeniem (WE) nr 1416/2007 Komisja Europejska zamknęła okres przewidziany na składanie wniosków na dopłaty do prywatnego przechowywania. Do ARR wpłynęły 84 wnioski o zawarcie umów na dopłaty do prywatnego przechowywania wieprzowiny. Po ich rozpatrzeniu Agencja zawarła 62 umowy z 16 przedsiębiorcami, którzy przystąpili do mechanizmu.

Do końca grudnia 2007 r. do chłodni wprowadzono łącznie 6,1 tys. ton wieprzowiny (głównie na pięciomiesięczny okres przechowywania).

Tabela 3. Zawarte umowy oraz produkty objęte prywatnym przechowywaniem

Produkt		Liczba zawartych umów	Ilości wprowadzone do chłodni wg okresu przechowywania (w tonach)			Ilości wprowadzone ogółem (w tonach)
Kod CN	Nazwa		3 miesiące	4 miesiące	5 miesięcy	
ex 0203 11 10	półtusze	12	0	0	3 076	3 076
ex 0203 12 11	szynki	4	0	0	681	681
ex 0203 12 19	łopatki	1	0	0	130	130
ex 0203 19 11	przodki	2	0	0	204	204
ex 0203 19 15	boczek	9	20	0	425	445
ex 0203 19 55/1	boczek bez skóry i żeber	4	0	0	110	110
ex 0203 19 55/2	mięso bez kości	30	135	122	1 198	1 455
Ogółem		62	155	122	5 824	6 101

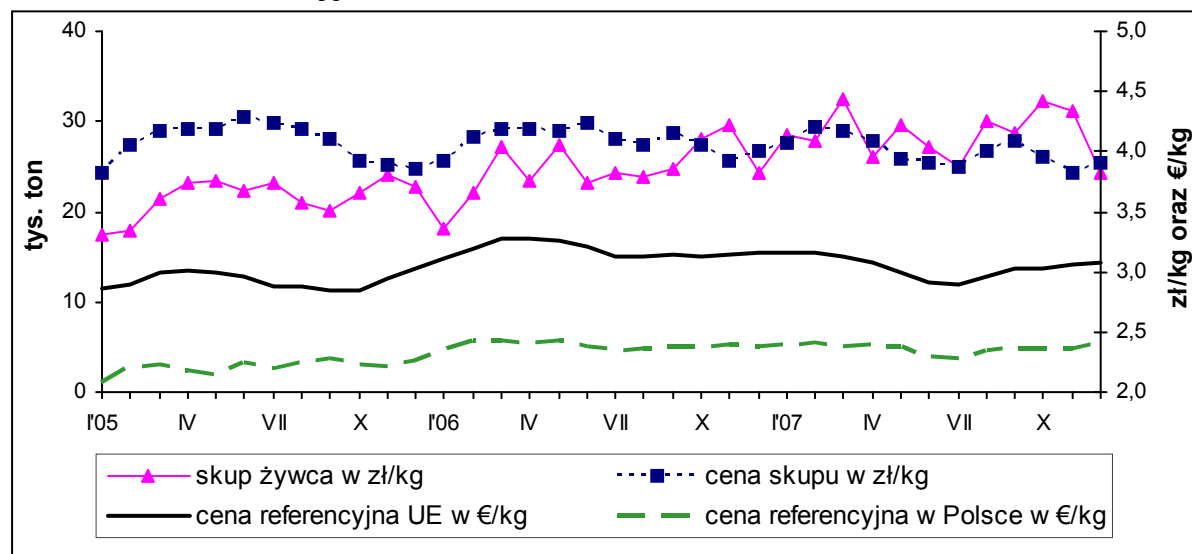
W 2007 r. Agencja sprawowała nadzór nad realizacją mechanizmu poprzez przeprowadzanie w ramach każdej z zawartych umów kontroli - zarówno wrywkowych (przy wprowadzaniu do chłodni poszczególnych partii wieprzowiny), jak i obligatoryjnych (po zakończeniu wprowadzania do chłodni umownej ilości wieprzowiny). Rozliczenie zawartych umów oraz wypłata dopłat nastąpi w 2008 r.

1.2.2. Wołowina i cielęcina

Względnie stabilne, wyższe niż przed akcesją, ceny skupu żywca wołowego na rynku krajowym przyczyniły się do wzrostu zainteresowania chowem bydła. Według danych GUS w końcu 2007 r. stado bydła liczyło łącznie 5,4 mln sztuk, tj. o 2,4% więcej niż przed rokiem, w tym pogłowie cieląt zwiększyło się o 6,9%, a pogłowie bydła w wieku od 1 roku do 2 lat o 2%.

Produkcja żywca wołowego i cielęcego w 2007 r. była zbliżona do poziomu notowanego w 2006 r. i (wg danych GUS) wyniosła 765 tys. ton wagi żywej (405 tys. ton wg w.b.c). Skup żywca wołowego wyniósł 605 tys. ton, tj. nieznacznie mniej (o 0,2%), a cielęcego 16,3 tys. ton, tj. o 3,1% mniej niż w 2006 r.

Wykres 6. Miesięczny skup i ceny skupu żywca wołowego oraz ceny referencyjne w latach 2005-2007

Źródło: na podstawie danych GUS

W 2007 r. na rynku unijnym odnotowano spadek cen bydła, co miało wpływ na ceny krajowe. Średnia cena skupu żywca wołowego w Polsce ukształtowała się na poziomie 3,94 zł/kg, tj. o 2,4% niższym niż w 2006 r. Za bydło młode rzeźne płacono przeciętnie 4,28 zł/kg, tj. o 3,8% mniej niż w roku poprzednim. Według danych GUS, na rynku wołowiny, w stosunku do roku 2006, wystąpił niewielki wzrost cen detalicznych tego mięsa (o 2,8%). IERiGŻ ocenia, że spożycie mięsa wołowego wyniosło 4 kg na osobę i było o 0,5 kg mniejsze niż w 2006 r.

W krajach Wspólnoty w 2007 r. średnia referencyjna cena wołowiny zmalała o 4,3% - do 304,08 €/100 kg. W Polsce za młode bydło klasy R3 producenci uzyskiwali średnio 236,63 €/100 kg, tj. o 1% mniej niż przed rokiem. Utrzymująca się cenowa konkurencyjność polskiej wołowiny sprzyjała dalszemu wzrostowi eksportu.

W 2007 r. z kraju wywieziono w ekwiwalencie mięsa 219 tys. ton żywca, mięsa i przetworów wołowych oraz cielęcych, tj. o 2,5% więcej niż rok wcześniej, przy czym eksport stanowił 54% produkcji tych gatunków mięsa i był skierowany głównie do krajów UE. Spośród krajów trzecich mięso wołowe świeże i mrożone trafiało głównie do Macedonii i Kazachstanu, a żywiec wołowy do Chorwacji.

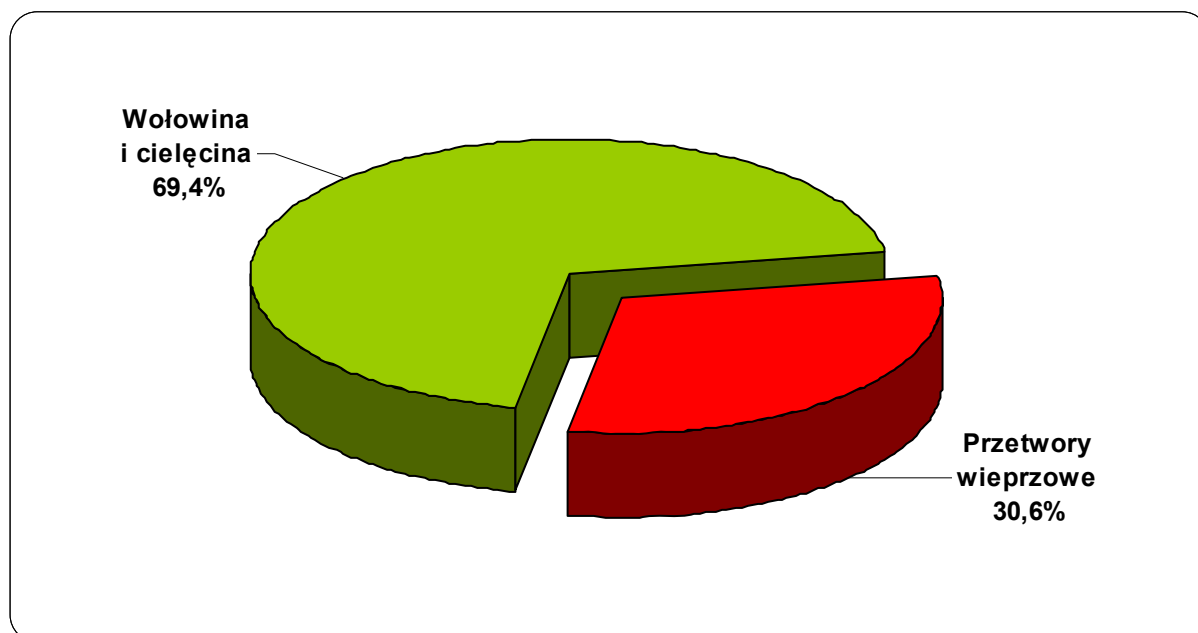
Import wołowiny i cielęciny w 2007 r. wyniósł prawie 17 tys. ton w ekwiwalencie mięsa wobec 9 tys. ton w 2006 r. (wzrost importu wynikał częściowo ze zmian w klasyfikacji produktów) i dokonywany był niemal wyłącznie z krajów Wspólnoty.

1.2.2.1. Refundacje wywozowe do wołowiny i cielęciny

Agencja wypłacała refundacje wywozowe do wybranych asortymentów wołowiny i cielęciny (świeżej oraz mrożonej). Przedsiębiorcy dokonali wywozu mięsa wołowego i cielęcego, głównie do Kazachstanu, Kosowa i Białorusi, uzyskując refundacje w wysokości: 10 789 tys. zł do 3,4 tys. ton świeżej wołowiny i cielęciny bez kości, 2 313 tys. zł do 2 tys. ton świeżych ćwierćtuszy wołowych i cielęcych oraz 1 263 tys. zł do 1,4 tys. ton mrożonej wołowiny i cielęciny bez kości.

W 2007 r. wypłacono 14 365 tys. zł refundacji wywozowych do 6,8 tys. ton wołowiny i cielęciny.

Wykres 7. Struktura wydatków ARR na rynku mięsa w 2007 r.

ARR w 2007 r. prowadziła na rynku mięsa działania dotyczące wypłat refundacji wywozowych przy eksporcie do krajów trzecich, przy czym poziom refundacji wypłaconych do wywozu wołowiny i cielęciny (14 365 tys. zł) ponad dwukrotnie przewyższył kwotę refundacji wypłaconą do wywozu przetworów wieprzowych (6 344 tys. zł).

Agencja w 2007 r. w ramach regulacji handlu zagranicznego wsparła rynek wołowiny i wieprzowiny wypłacając ogółem 20 709 tys. zł eksporterom wywożącym mięso poza UE.

1.3. Rynek drobiu i jaj

W 2007 r. wyprodukowano 1 594 tys. ton żywca drobiowego, tj. o ok. 8% więcej niż przed rokiem. Przyrost produkcji przeznaczony był częściowo na eksport, a częściowo na zaspokojenie rosnącego popytu krajowego. Skup żywca drobiowego ukształtował się na poziomie 1 305 tys. ton i był o 2,9% wyższy niż w 2006 r.

Wzrost popytu na drób spowodował, że ceny jego skupu w 2007 r. były znacząco wyższe niż w 2006 r. W kraju za żywca drobiowego płacono średnio 3,52 zł/kg, tj. o 27,3% więcej niż w poprzednim roku.

Pomimo wzrostu cen zbytu mięsa drobiowego o 19,4% w skali roku, polski drób w 2007 r. był nadal konkurencyjny na unijnym rynku. Ceny zbytu tuszek kurcząt w Polsce wynosiły 133,92 €/100 kg wobec średniej ceny w UE wynoszącej 175,79 €/100 kg. U głównych unijnych partnerów Polski w handlu drobiem, tj. w Wielkiej Brytanii i Niemczech ceny zbytu tuszek osiągnęły poziom, odpowiednio: 145,13 €/100 kg i 219,31 €/100 kg. IERiGŻ ocenia, że spożycie mięsa drobiowego w kraju w 2007 r., pomimo wzrostu cen, wyniosło 24 kg na osobę wobec 23,7 kg w roku poprzednim.

W 2007 r. eksport drobiu w ekwiwalencie mięsa wzrósł do 276 tys. ton, tj. o 12% w porównaniu do 2006 r., a w strukturze eksportu dominowało mięso drobiowe. Import drobiu był o 20% niższy od zrealizowanego w 2006 r. i ukształtował się na poziomie 74 tys. ton. W efekcie saldo wymiany wzrosło o 47 tys. ton i wyniosło 201 tys. ton.

1.3.1. Refundacje wywozowe do drobiu i jaj

W ramach regulacji handlu zagranicznego w 2007 r. na rynku drobiu i jaj Agencja zrealizowała wypłaty refundacji do wywozu: drobiu żywego, mięsa drobiowego i jaj wylęgowych.

Na rynku drobiu wypłacono 2 583 tys. zł refundacji do wywozu: 1,2 tys. ton mięsa drobiowego na kwotę 1 662 tys. zł i 33 402 tys. sztuk drobiu żywego (piskląt) na kwotę 921 tys. zł. Na rynku jaj refundacjami objęto 14 971 tys. sztuk jaj wylęgowych, do wywozu których udzielono eksporterom wsparcia w wysokości 322 tys. zł. Ogółem w 2007 r. na rynku drobiu i jaj wypłacono refundacje wywozowe w kwocie 2 905 tys. zł.

W 2007 r., w porównaniu do roku poprzedniego, odnotowano blisko trzykrotny wzrost zainteresowania przedsiębiorców wywozem mięsa drobiowego poza UE. Zwiększył się również wywóz jaj wylęgowych i drobiu żywego, jednakże okresowe obniżenie stawek refundacji przez KE na tym rynku spowodowało, że refundacje wywozowe do tych produktów były nieco niższe niż w roku poprzednim. Głównymi kierunkami wywozu drobiu i jaj były Ukraina, Azerbejdżan i Kazachstan.

1.3.2. Wsparcie rynku w sektorze jaj i drobiu

W związku z wystąpieniem w 2006 r. na obszarze Wspólnoty, w tym również w Polsce, przypadków ptasiej grypy (H5N1), KE przyznała Polsce nadzwyczajne środki wsparcia rynku w sektorze jaj i drobiu zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1010/2006 (z późn. zm.). W 2007 r., na podstawie ustawy z dnia 18 października 2006 r.^{1*}, zrealizowano wypłaty dla hodowców drobiu z tytułu nadzwyczajnego wsparcia rynku w tym sektorze.

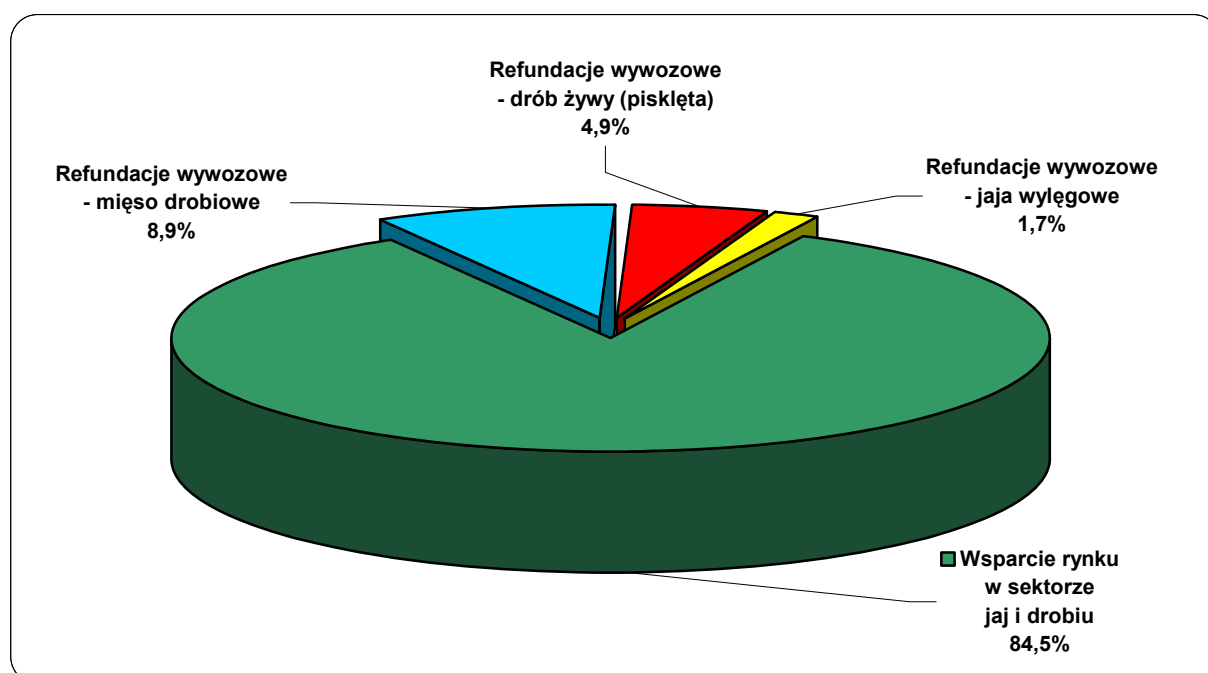
Wypłaty środków finansowych rozpoczęto w styczniu 2007 r. na podstawie zatwierdzonych 752 wniosków złożonych do ARR w 2006 r., z tego: 660 wniosków dotyczyło pomocy finansowej za pozostawienie pomieszczeń inwentarskich bez obsady ptakami przez okres powyżej 3 tygodni, 68 wniosków uboju kur mięsnych przed 58 tygodniem ich życia, 17 przetworzenia jaj wylęgowych, a 7 wniosków dotyczyło pomocy za zniszczenie jaj wylęgowych. Ogółem udzielono wsparcia w wysokości 15 798 tys. zł, z tego:

- 7 469 tys. zł z tytułu pozostawienia pomieszczeń inwentarskich, w których były utrzymywane brojlery kurze lub indyki rzeźne, bez obsady ptakami przez okres powyżej 3 tygodni (tzw. przestoju sanitarnego), poprzedzającego wprowadzenie do tych pomieszczeń kolejnych ptaków,
- 7 076 tys. zł za ubój stad hodowlanych kur mięsnych przed 58 tygodniem życia kur,
- 673 tys. zł za przetworzenie w celach spożywczych lub niespożywczych jaj wylęgowych kur mięsnych lub kur nieśnych,
- 580 tys. zł za zniszczenie jaj wylęgowych kur mięsnych, jaj wylęgowych kaczych i gęsich.

^{*} Przypisy zamieszczono na końcu niniejszego rozdziału.

Najwięcej środków (47,3%) skierowano do beneficjentów, którzy złożyli w ARR wnioski o udzielenie pomocy finansowej oraz spełnili wymagane warunki dotyczące pozostawienia pomieszczeń inwentarskich bez obsady ptakami. Hodowcy, którzy dokonali uboju stad hodowlanych kur mięsnych przed 58 tygodniem ich życia otrzymali 44,8% ogółu wsparcia. Pomoc finansowa w ramach nadzwyczajnych środków wsparcia rynku w sektorze jaj i drobiu była współfinansowana w 50% ze środków UE i w 50% z budżetu krajowego.

Wykres 8. Struktura wydatków ARR na rynku drobiu i jaj w 2007 r.

W 2007 r. w ramach działań interwencyjnych na rynku drobiu i jaj wypłaty nadzwyczajnego wsparcia z tytułu wystąpienia w 2006 r. na terenie Wspólnoty ognisk ptasiej grypy stanowiły najwyższy udział (84,5%). Refundacje wywozowe w ramach regulacji handlu zagranicznego stanowiły ogółem 15,5% wydatków na tym rynku, w tym najwięcej wypłat dotyczyło refundacji do wywozu mięsa drobiowego.

Agencja w 2007 r. wsparła rynek drobiu i jaj wypłacając 18 703 tys. zł, z tego: 15 798 tys. zł dotyczyło pomocy finansowej udzielonej z tytułu wystąpienia w Polsce w 2006 r. przypadków ptasiej grypy, natomiast pozostała kwota 2 905 tys. zł stanowiła wypłaty refundacji wywozowych.

1.4. Rynek mleka

Agencja w 2007 r. administrowała na rynku mleka mechanizmami WPR i krajowymi, zgodnie z przepisami UE oraz na podstawie krajowych aktów prawnych poprzez interwencyjną sprzedaż masła (zakupionego w 2006 r.), udzielanie dopłat do:

- spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych,
- zakupu masła przez instytucje i organizacje niedochodowe,
- przetwórstwa masła, masła skoncentrowanego i śmietanki,
- prywatnego przechowywania masła i serów,

a także wypłaty refundacji do wywozu mleka i jego przetworów.

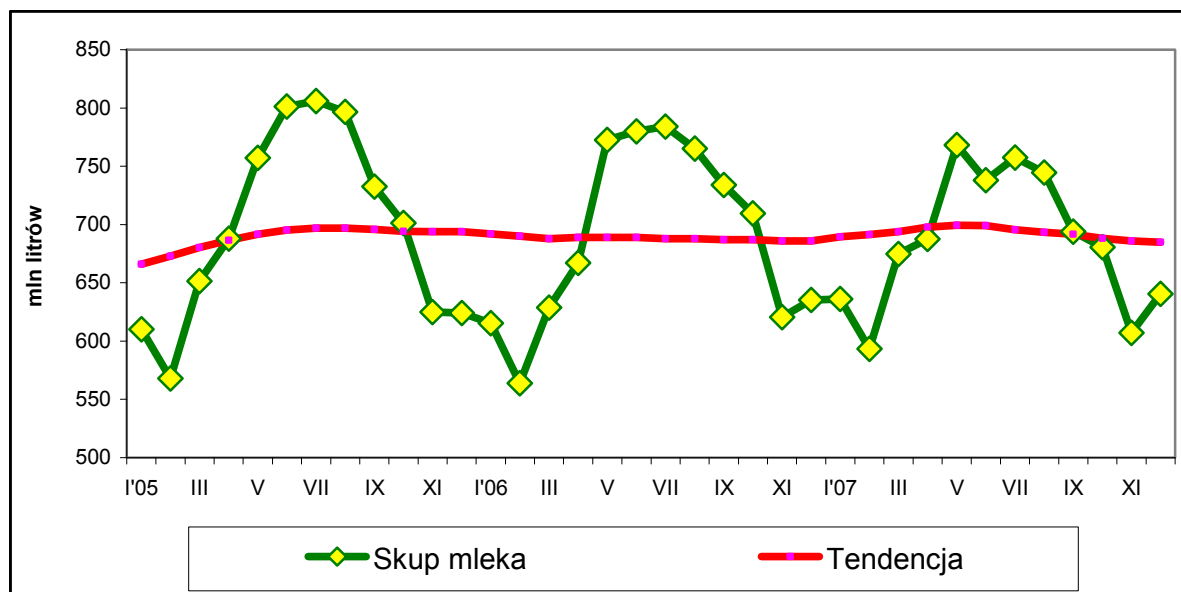
Poza realizacją mechanizmów WPR finansowanych z EFRG, w 2007 r. na rynku mleka uruchomiono dodatkowe mechanizmy, finansowane z budżetu krajowego. Należały do nich: rekompensaty za zrzekanie się indywidualnych ilości referencyjnych przez niskotowarowych producentów mleka, wypłacane w ramach systemu kwotowania produkcji mleka oraz dopłata krajowa do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych.

1.4.1. Mleko surowe

W grudniu 2007 r. pogłowie krów liczyło w kraju 2 739 tys. sztuk (wg GUS) i było o 55 tys. sztuk większe niż w analogicznym okresie 2006 r. W wyniku wzrostu pogłowia zwiększyła się również (o 1% w porównaniu do 2006 r.) produkcja mleka surowego i wyniosła 11,7 mld litrów.

Na początku 2007 r. skup mleka zwiększył się, ponieważ dane dotyczące jego wielkości wskazywały, że krajowa kwota mleczna w roku kwotowym 2006/2007 nie zostanie przekroczona. Jednak wraz z postępującą rezygnacją mniejszych gospodarstw z produkcji towarowej, w następnych miesiącach dostawy mleka stopniowo malały. Według danych GUS, w 2007 r. skupiono prawie 8,4 mld litrów mleka, tj. o 0,5% mniej niż w 2006 r.

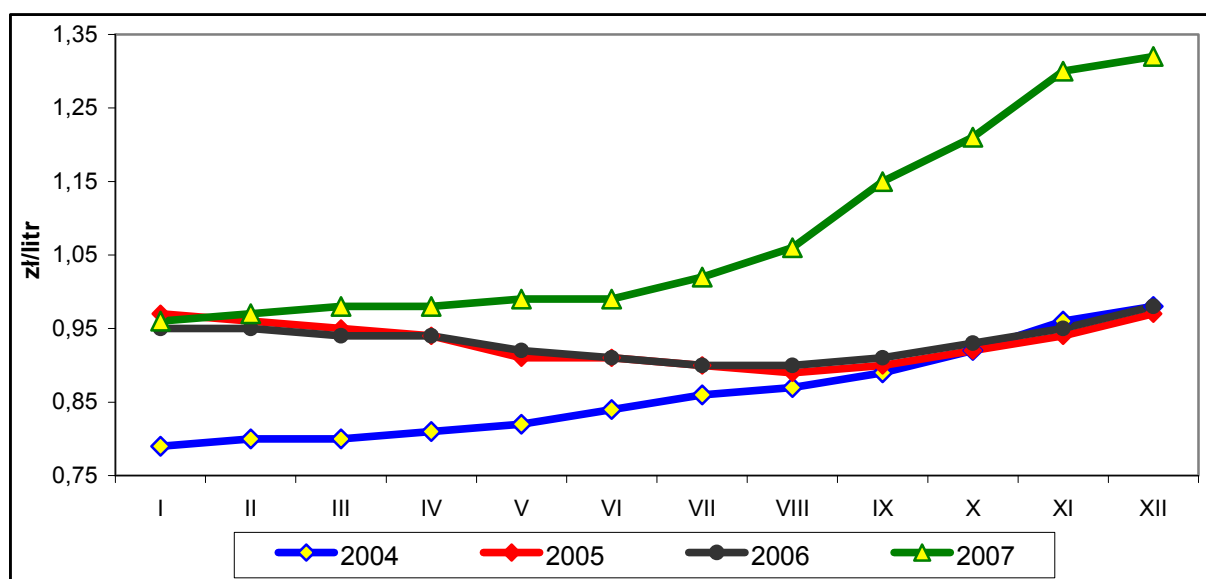
Wykres 9. Miesięczny skup mleka w kraju w latach 2005-2007

Źródło: na podstawie danych GUS

Mniejsza niż przed rokiem podaż, przy zwiększonym krajowym zapotrzebowaniu przetwórców na mleko spowodowała, że od lutego 2007 r. trwał nieprzerwany wzrost cen skupu surowca. Według GUS, w grudniu analizowanego roku średnia cena mleka w skupie uzyskiwana przez producentów osiągnęła rekordowo wysoki poziom 132,15 zł/hl i była o 34,4% wyższa niż przed rokiem. W całym 2007 r. średnio w kraju za mleko w skupie płacono o 15,3% więcej niż w 2006 r., tj. 107,12 zł/hl.

Wykres 10. Miesięczne ceny skupu mleka w kraju w latach 2004-2007

Źródło: na podstawie danych GUS

1.4.1.1. Dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych

Agencja Rynku Rolnego realizuje na rynku mleka i jego przetworów mechanizm Wspólnej Polityki Rolnej, którego podstawowym założeniem jest wzrost spożycia mleka oraz promowanie wśród dzieci i młodzieży szkolnej zasad zdrowego stylu życia i odżywiania. Program dopłat skierowany jest do uczniów uczęszczających regularnie w ciągu roku szkolnego do placówek oświatowych, tj.: do przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych (z wyłączeniem szkół wyższych). Każde dziecko, które uczęszcza do placówki oświatowej może otrzymać codziennie 0,25 litra mleka lub przetworu mlecznego w cenie niższej niż rynkowa. Ceny tych produktów nie mogą przekraczać cen maksymalnych określonych w rozporządzeniach Rady Ministrów i Komisji Europejskiej na dany rok szkolny.

Zasady realizacji mechanizmu dopłat do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych, w tym stawki dopłat, określało rozporządzenie Komisji (WE) nr 816/2004. W 2007 r. programem dopłat były objęte mleko, mleko smakowe oraz jogurty o zawartości tłuszczu min. 1%, twarogi i twarożki o zawartości tłuszczu min. 40%, sery topione o zawartości tłuszczu min. 40% oraz sery żółte o zawartości tłuszczu min. 45%.

Warunkiem uczestnictwa w mechanizmie było uzyskanie przez wnioskodawców zatwierdzenia (wpisu do rejestru ARR). W 2007 r. zatwierdzenie do udziału uzyskało 65 nowych wnioskodawców. Według stanu na 31 grudnia 2007 r. zatwierdzenie posiadało 414 wnioskodawców. W roku szkolnym 2006/2007 z programu dopłat skorzystało ponad 6 tys. placówek oświatowych, w których 777 tys. uczniów spożywało mleko i jego przetwory.

W 2007 r., na podstawie umów na dostawy mleka i przetworów mlecznych zawartych przez zatwierdzonych wnioskodawców z poszczególnymi placówkami oświatowymi, Agencja zrealizowała dopłaty do 17,7 tys. ton spożytego przez uczniów mleka i jego przetworów na kwotę 10 830 tys. zł. Wydatki poniesione w ramach dopłaty unijnej były o ponad 20% większe niż w 2006 r.

1.4.1.2. Dopłata krajowa do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych

Od roku szkolnego 2007/2008, zgodnie z ustawą z dnia 15 czerwca 2007 r.², wprowadzono dopłatę krajową do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych, będącą uzupełnieniem mechanizmu unijnego w tym zakresie, tj. dopłat do spożycia mleka w placówkach oświatowych. Program pozwala każdemu dziecku uczęszczającemu do szkoły podstawowej otrzymywać codziennie bezpłatnie 0,25 litra mleka bez dodatków smakowych, przyczyniając się do zwiększenia spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych.

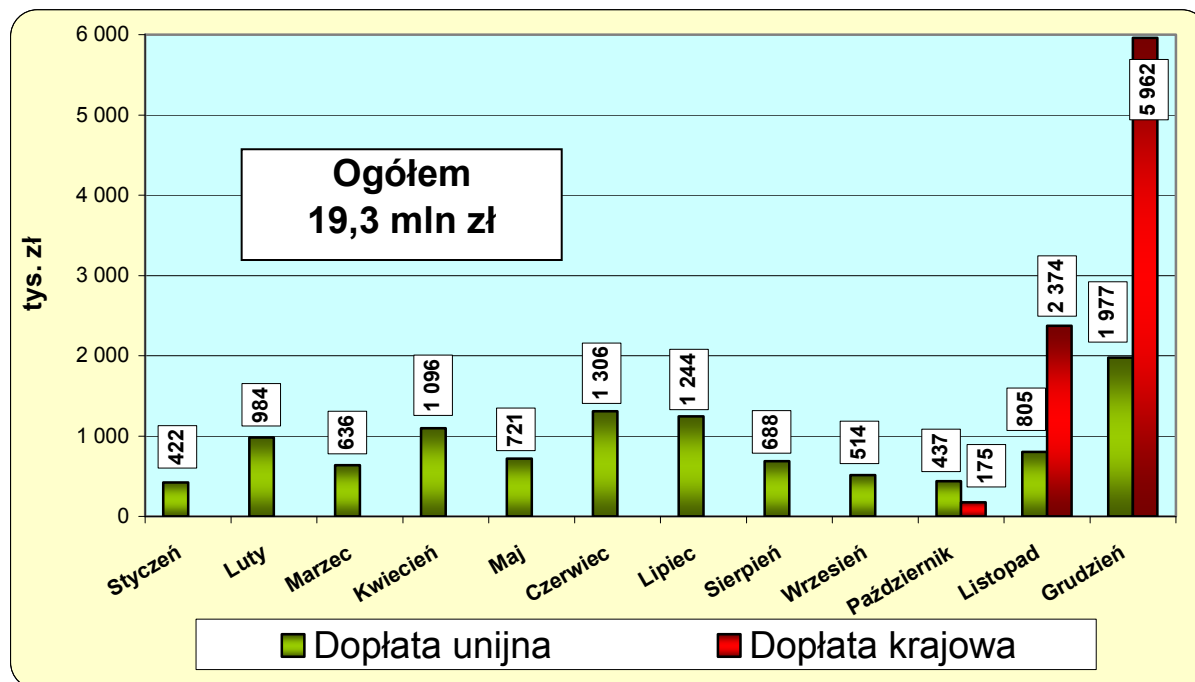
Zasady realizacji tego mechanizmu określone zostały w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 sierpnia 2007 r.³ Zgodnie z regulacjami krajowymi w mechanizmie mogą uczestniczyć wnioskodawcy, którzy:

- posiadają zatwierdzenie do uczestnictwa w mechanizmie WPR „Dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych” (wpis do rejestru podmiotów ubiegających się o dopłaty) i spełniają wymagania programu określone w przepisach UE,
- organizują dostawy mleka i przetworów mlecznych do szkół podstawowych bezpłatnie lub w cenie nie wyższej niż różnica pomiędzy ceną maksymalną dostarczonego produktu a ceną maksymalną określoną dla mleka o zawartości co najmniej 1% tłuszczu poddanego obróbce cieplnej, w opakowaniach o pojemności mniejszej niż 0,23 litra, ale nie mniejszej niż 0,20 litra,
- ubiegają się o dopłaty do mleka i przetworów mlecznych dostarczonych do szkół podstawowych w ramach mechanizmu WPR „Dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych”.

Dopłata krajowa do 1 litra mleka i przetworów mlecznych spożytych w szkołach podstawowych nie może przewyższać 100% maksymalnej ceny mleka, zawierającego co najmniej 1% tłuszczu, poddanego obróbce cieplnej, w opakowaniach o pojemności mniejszej niż 0,23 litra, ale nie mniejszej niż 0,20 litra. Cenę tę określa rozporządzenie Rady Ministrów obowiązujące w danym roku szkolnym.

W 2007 r. ARR wypłaciła dopłaty do 4,3 tys. ton mleka i przetworów mlecznych dostarczonych do szkół podstawowych na kwotę 8 511 tys. zł, która pochodziła z budżetu krajowego.

Wykres 11. Wydatki ARR na program dopłat do spożycia mleka i jego produktów w placówkach oświatowych w 2007 r.

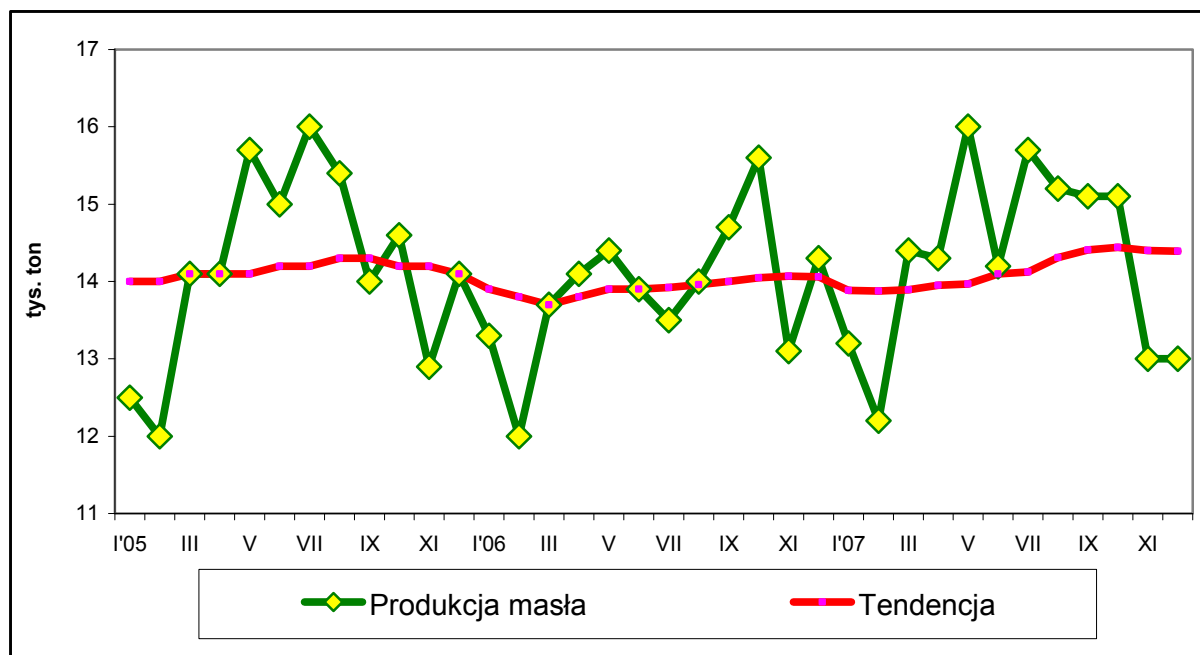

Agencja w 2007 r. z tytułu dopłaty unijnej i krajowej wypłaciła 19 341 tys. zł do spożytego mleka i jego przetworów, z tego 56% środków było sfinansowane z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji, natomiast 44% pochodziło z budżetu państwa.

1.4.2. Masło

Zwiększony popyt eksportowy na masło oraz wysoki poziom jego cen na świecie stymulowały wzrost krajowej produkcji tego artykułu. Według danych wstępnych GUS, w 2007 r. wyprodukowano w kraju 179 tys. ton masła (o 3,2% więcej niż w 2006 r.).

Wykres 12. Miesięczna produkcja masła w kraju w latach 2005-2007

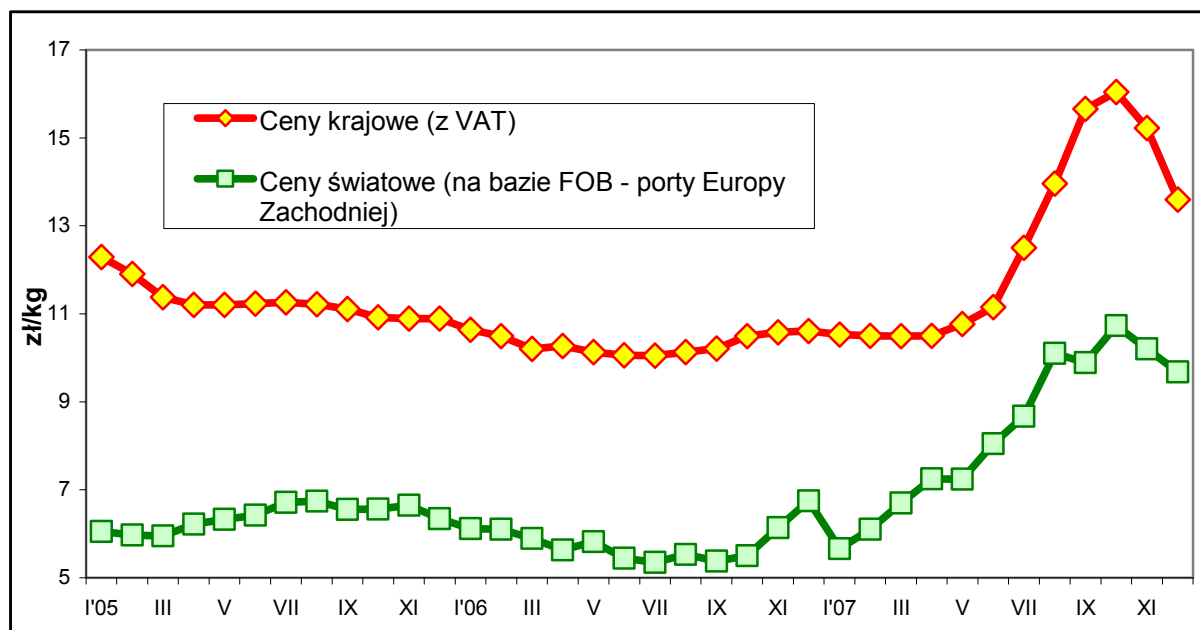

Źródło: na podstawie danych GUS

Znaczący wzrost cen eksportowych masła wpływał na dynamiczny wzrost jego wywozu. Według Ministerstwa Finansów, w 2007 r. eksport masła wyniósł 31,6 tys. ton i był o blisko 33% większy niż przed rokiem. Od początku 2007 r. systematycznie rósł także wolumen importu tego produktu. W 2007 r. przywieziono do kraju 3,4 tys. ton masła wobec 2,1 tys. ton w roku poprzednim.

W I kwartale 2007 r. ceny masła uległy niewielkim obniżkom. Od kwietnia, pod wpływem rekordowo wysokich cen na rynku międzynarodowym i przy dużym popycie eksportowym, krajowe ceny zbytu masła wykazywały tendencję wzrostową. W październiku cena masła w blokach osiągnęła nienotowany dotychczas poziom 16,04 zł/kg (z VAT), a masła formowanego 14,41 zł/kg (z VAT). W porównaniu zarówno do marca, jak i października 2006 r., masło w blokach było o 53% droższe, a masło formowane - o 28%. Spadek cen światowych od listopada 2007 r. spowodował, że również w Polsce ceny masła w końcu analizowanego roku uległy obniżeniu. W grudniu 2007 r. ceny zbytu masła w blokach oraz formowanego (wg danych GUS) ukształtowały się średnio na poziomie 13,60 zł/kg (z VAT), ale w porównaniu do cen notowanych przed rokiem były nadal wyższe, odpowiednio o 28,2% i 20,5%. Średnioroczne ceny masła w blokach w 2007 r., w porównaniu do notowanych w 2006 r., były wyższe o 21,8%, natomiast masła formowanego o 9,9%.

Wykres 13. **Miesięczne krajowe i światowe ceny zbytu masła w latach 2005-2007**

Źródło: ceny krajowe wg GUS, ceny światowe wg FAMMU/FAPA

1.4.2.1. Interwencyjny zakup i sprzedaż masła

W wyniku bardzo dobrej koniunktury na rynku mleka oraz wysokich cen rynkowych masła, w 2007 r. nie zaistniały warunki do uruchomienia przez Komisję Europejską interwencyjnych zakupów masła.

Agencja przyznała autoryzację 1 zakładowi produkcyjnemu i 1 chłodni oraz cofnęła autoryzację 3 chłodniom. Łącznie autoryzację posiadało 28 zakładów produkcyjnych i 31 chłodni. W ramach realizacji mechanizmu przeprowadzono w 2007 r. kontrole dotyczące spełniania warunków autoryzacji przez autoryzowane zakłady produkcyjne oraz chłodnie. Kontrole okresowe nie wykazały uchybień.

Na podstawie rozporządzenia Komisji (WE) nr 2771/1999 Agencja kontynuowała w 2007 r., rozpoczętą w poprzednim roku, sprzedaż masła z zapasów interwencyjnych. Przedsiębiorcom w trybie przetargu sprzedano 446 ton masła. Z tytułu tej sprzedaży ARR uzyskała wpływy o wartości 4 325 tys. zł (brutto). Resztę masła pochodzącego z zakupów interwencyjnych prowadzonych w 2006 r. rozdysponowano w ramach realizacji programu „Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności UE”. ARR wydała 2 286 ton masła z przeznaczeniem na pomoc żywnościową.

W 2007 r. Agencja poniosła wydatki w wysokości 457 tys. zł (bez VAT) z tytułu przechowywania masła zakupionego w 2006 r.

1.4.2.2. Refundacje wywozowe do masła

Warunkiem uzyskania refundacji do wywozu masła było uzyskanie pozwolenia, wydanego przez agencje interwencyjne w państwach członkowskich Wspólnoty. W 2007 r., ARR wypłaciła 39 408 tys. zł refundacji do wywozu 10,3 tys. ton masła. Głównym kierunkiem wywozu masła z refundacjami były Rosja, Ukraina i Białoruś.

1.4.2.3. Dopłaty do zakupu masła przez instytucje i organizacje nieochodowe

Zadaniem mechanizmu jest utrzymanie poziomu spożycia masła przez określone grupy konsumentów oraz promowanie spożycia tego produktu poprzez umożliwienie nabywania go po obniżonej cenie przez instytucje i organizacje nieochodowe, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1898/2005. Warunkiem uczestnictwa w mechanizmie jest uzyskanie zatwierdzenia (wpisu do rejestru) przez dostawcę masła i jego odbiorcę. Beneficjentami mogą być instytucje i organizacje nieuzyskujące dochodów z prowadzonej działalności, zgodnie z zapisami zawartymi w ustawie o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych.

W 2007 r. do udziału w mechanizmie zatwierdzono 20 nowych beneficjentów i 3 nowych dostawców. Według stanu na 31 grudnia 2007 r. zatwierdzenie posiadało 154 beneficjentów i 19 dostawców masła, w tym aktywnie uczestniczyło 111 beneficjentów, do których masło dostarczało 9 dostawców.

W ramach dopłat do zakupu masła przez instytucje i organizacje nieochodowe, w 2007 r. ARR wypłaciła 264 tys. zł do 141,7 ton masła.

1.4.2.4. Dopłaty do przetwórstwa masła, masła skoncentrowanego i śmietanki

Mechanizm ma na celu redukcję nadwyżek produkcji poprzez stworzenie dodatkowego popytu na tłuszcz mleczny we Wspólnocie oraz obniżenie cen ciast, lodów i innych artykułów spożywczych, do produkcji których zostały użyte: masło, masło skoncentrowane lub śmietanka.

Zasady realizacji mechanizmu określa rozporządzenie Komisji (WE) nr 1898/2005. Uczestniczący w nim przedsiębiorcy mogli uzyskać dopłatę do masła, masła skoncentrowanego i śmietanki, jeżeli włączyli je do produktów końcowych, tj.: wyrobów cukierniczych, lodów i innych produktów żywnościowych. Przedsiębiorcy ci zobowiązani byli złożyć w ARR oferty przetargowe. Autoryzację posiadało 8 zakładów produkcyjnych/przetwórczych.

W 2007 r. ARR podpisała z przedsiębiorcami 2 umowy na dopłaty do 15 ton masła oraz 100 ton śmietanki przeznaczonych do przetwórstwa. W ramach umów zawartych w 2006 r. i 2007 r. Agencja wypłaciła dopłaty do 52 ton masła i 112 ton śmietanki na kwotę 42 tys. zł.

Do ARR wpłynęło 77 dokumentów T5 dotyczących wykorzystania 1 386 ton produktu pośredniego oraz 228 ton masła skoncentrowanego w produkcji wyrobów cukierniczych na terenie Polski, ale wyprodukowanych w innych krajach UE. Po przeprowadzeniu kontroli Agencja potwierdziła 81 dokumentów T5, z tego: 17 dokumentów T5 dotyczących włączenia do produktów końcowych 287 ton masła skoncentrowanego pochodzącego z Niemiec i Belgii oraz 64 dokumenty T5 dotyczące włączenia do produktów końcowych 1 386 ton produktu pośredniego pochodzącego z Włoch.

Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1039/2007, od dnia 12 września 2007 r. stosowanie procedury przetargowej w ramach niniejszego mechanizmu zostało zawieszone.

1.4.2.5. Dopłaty do prywatnego przechowywania masła

Podstawą do uruchomienia dopłat do prywatnego przechowywania masła w 2007 r. było rozporządzenie Komisji (WE) nr 207/2007. Zgodnie z przepisami UE, mechanizmem tym mogło być objęte masło, które zostało wyprodukowane w zakładzie produkcyjnym autoryzowanym przez ARR lub odpowiednią agencję płatniczą na terenie innego państwa członkowskiego UE i zostało wprowadzone do chłodni w okresie od 1 marca do 15 sierpnia.

Do Agencji wpłynęły 2 wnioski o autoryzację zakładów produkcyjnych. Producent, który uzyskał autoryzację w ramach mechanizmu „Interwencyjny zakup i sprzedaż masła” mógł również produkować masło w ramach mechanizmu dopłat

do prywatnego przechowywania masła bez ponownej autoryzacji zakładu produkcyjnego. Od przystąpienia Polski do UE w ramach omawianego mechanizmu autoryzację uzyskało 31 zakładów produkcyjnych. Agencja przeprowadziła kontrole spełniania warunków autoryzacji przez zakłady produkcyjne. Kontrole okresowe nie wykazały uchybień. ARR w 2007 r. zawarła 1 umowę na prywatne przechowywanie 2 ton masła i wypłaciła z tego tytułu 1 tys. zł.

1.4.2.6. Wystawianie certyfikatów jakości masła przeznaczonego do wykorzystania w ramach mechanizmów WPR w innych państwach członkowskich UE

Agencja wystawiała certyfikaty jakości masła dla przedsiębiorców, którzy sprzedawali masło do innych krajów członkowskich, w celu wykorzystania go w ramach dopłat do prywatnego przechowywania oraz dopłat do przetwórstwa masła, masła skoncentrowanego i śmietanki.

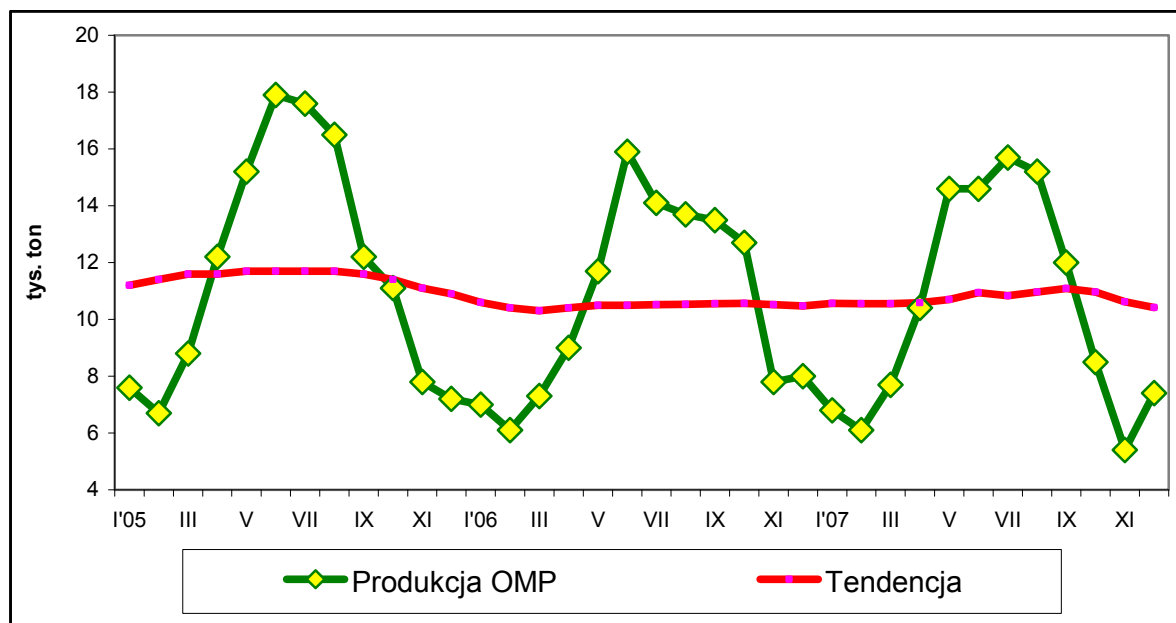
Na podstawie złożonych wniosków, w 2007 r. ARR wystawiła 281 certyfikatów jakości dotyczących 6,2 tys. ton masła przeznaczonego do wykorzystania w mechanizmach WPR w innych państwach członkowskich UE, z tego:

- 251 certyfikatów na 5,4 tys. ton masła przeznaczonego do wykorzystania w mechanizmie dopłat do prywatnego przechowywania masła na rynkach Austrii, Holandii, Niemiec i Belgii,
- 30 certyfikatów na 0,8 tys. ton masła przeznaczonego do wykorzystania w mechanizmie dopłat do przetwórstwa masła, masła skoncentrowanego i śmietanki na rynkach Austrii i Niemiec.

1.4.3. Mleko w proszku

Mniejszy skup mleka surowego oraz intensywny rozwój produkcji artykułów o wysokim stopniu przetworzenia wpływały w 2007 r. ograniczająco na produkcję odtłuszczonego mleka w proszku (OMP). Według danych GUS produkcja tego artykułu (łącznie z mlekiem w granulach) w omawianym roku wyniosła blisko 125 tys. ton i była o 2% mniejsza niż w 2006 r.

Wykres 14. Miesięczna produkcja OMP w kraju w latach 2005-2007

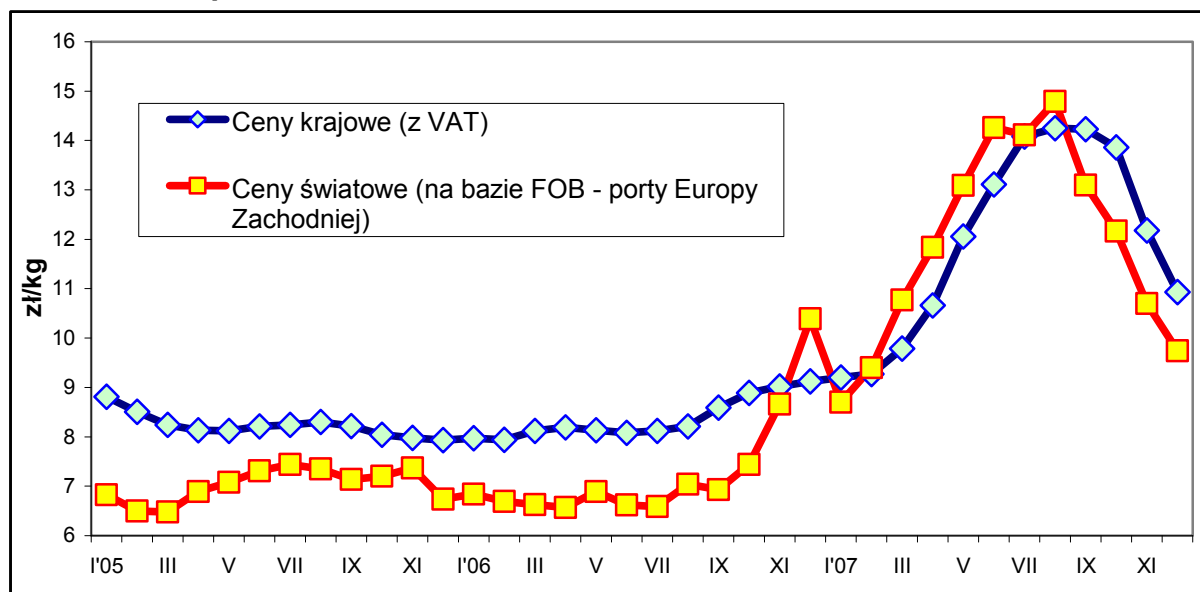

Źródło: na podstawie danych GUS

Rosnące krajowe zużycie odtłuszczonego mleka w proszku we wtórnym przetwórstwie wpłynęło na poziom jego eksportu, który w 2007 r. (wg danych Ministerstwa Finansów) wyniósł 75,1 tys. ton, tj. o 11% mniej niż w poprzednim roku. Import tego produktu zwiększył się z 3,5 tys. ton w 2006 r. do 7,4 tys. ton w 2007 r.

Korzystna koniunktura na światowym rynku mleka spowodowała, że w okresie od stycznia do sierpnia 2007 r. krajowe ceny odtłuszczonego mleka w proszku wykazywały tendencję wzrostową. W sierpniu cena zbytu tego produktu osiągnęła poziom 14,25 zł/kg (z VAT) wobec 9,20 zł/kg (z VAT) na początku roku. Zapoczątkowany w połowie września spadek światowych cen OMP przyczynił się do zmiany tendencji wzrostowej na spadkową. W grudniu 2007 r. za OMP producenci w kraju uzyskiwali przeciętnie 10,93 zł/kg (z VAT), tj. o 23% mniej niż w sierpniu, ale nadal o blisko 20% więcej niż w końcu 2006 r. Średnioroczna cena zbytu OMP w 2007 r. wyniosła 11,97 zł/kg (z VAT) i była o 43,1% wyższa niż w poprzednim roku.

Wykres 15. Miesięczne krajowe i światowe ceny zbytu odtłuszczonego mleka w proszku w latach 2005-2007

Źródło: ceny krajowe wg GUS, ceny światowe wg FAMMU/FAPA

1.4.3.1. Interwencyjny zakup i sprzedaż odtłuszczonego mleka w proszku

W wyniku wysokich cen odtłuszczonego mleka w proszku w UE i na świecie w 2007 r. nie prowadzono interwencyjnych zakupów OMP.

Autoryzację uprawniającą do uczestnictwa w mechanizmie posiadało 25 zakładów produkcyjnych i 13 magazynów. W 2007 r. Agencja, pomimo że nie przyznawała autoryzacji nowym zakładom produkcyjnym oraz magazynom OMP, przeprowadzała kontrole dotyczące spełniania warunków autoryzacji przez autoryzowane zakłady produkcyjne. Kontrole okresowe nie wykazały uchybień w tym zakresie.

1.4.3.2. Refundacje wywozowe do mleka w proszku

ARR udzielała refundacji do wywozu mleka w proszku na podstawie pozwoleń wystawionych przez agencje interwencyjne działające w państwach członkowskich UE. W 2007 r. Agencja wypłaciła 95 tys. zł do wywozu 0,2 tys. ton mleka w proszku. Najwięcej odtłuszczonego mleka w proszku wywieziono z refundacjami do krajów Afryki Północnej (Algieria, Maroko, Egipt, Tunezja) i Półwyspu Arabskiego (Arabia Saudyjska, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Kuwejt).

1.4.4. Sery

W 2007 r., na skutek zwiększonego zużycia mleka do produkcji serów twarogowych i topionych, ograniczeniu uległa produkcja serów dojrzewających. Według wstępnych danych GUS, w 2007 r. wyprodukowano 255 tys. ton serów podpuszczkowych dojrzewających, tj. o 1,1% mniej niż rok wcześniej.

Zahamowana została również trwająca od kilku lat wzrostowa tendencja w eksporcie serów podpuszczkowych dojrzewających. W 2007 r. wyeksportowano 90,7 tys. ton tych serów, tj. o 8,5% mniej niż w 2006 r. Systematycznie rósł natomiast import uzupełniający gamę asortymentową serów w podaży krajowej. W omawianym roku wyniósł on 19,3 tys. ton i w porównaniu do 2006 r. zwiększył się o ponad 33%.

Zmniejszenie wielkości produkcji, przy zwiększonym popycie, wpłynęło na znaczący wzrost cen zbytu serów podpuszczkowych dojrzewających. W okresie od stycznia do października 2007 r. ceny zbytu tych serów wzrosły o blisko 44%. Dopiero w listopadzie, pod wpływem pogarszającej się koniunktury na świecie, uległy one spadkowi, choć w dalszym ciągu były znacząco wyższe niż w 2006 r. W grudniu 2007 r. (według GUS) ser Gouda kosztował średnio w kraju 15,42 zł/kg, a Edam - 15,50 zł/kg, tj. o 32-34% więcej niż rok wcześniej. Średnioroczne ceny zbytu obu serów w 2007 r. wzrosły o 17% wobec cen notowanych w poprzednim roku.

1.4.4.1. Dopłaty do prywatnego przechowywania serów

Uruchomienie mechanizmu dopłat do prywatnego przechowywania serów nastąpiło po opublikowaniu rozporządzenia Komisji (WE) nr 587/2007. Dopłatami do prywatnego przechowywania mogły być objęte sery, które zostały wprowadzone do magazynu w okresie od 1 czerwca do 30 września 2007 r. W Polsce należały do nich następujące rodzaje serów: Podlaski, Piwny, Ementalski, Corregio, Bursztyn oraz Wielkopolski. Limit serowy ustalony przez KE dla Polski na okres składowania 2007/2008 wynosił 3 tys. ton.

W 2007 r. ARR wypłaciła dopłaty do przechowywania 77,7 ton serów na kwotę 14 tys. zł, na podstawie umów zawartych w 2006 r.

1.4.4.2. Refundacje do wywozu serów

Wywóz serów realizowany był na podstawie pozwoleń wydanych za pośrednictwem agencji interwencyjnych państw członkowskich UE. W 2007 r. ARR wypłaciła refundacje wywozowe do 10,2 tys. ton serów na kwotę 7 324 tys. zł. Eksport serów z refundacjami skierowany był głównie do Rosji, Arabii Saudyjskiej, Iraku, USA i Libii.

1.4.4.3. Wydawanie zezwoleń na wykorzystanie kazeiny i kazeinianów do produkcji serów

Mechanizm ma za zadanie monitorowanie i kontrolowanie wykorzystania kazeiny i kazeinianów do produkcji serów. Zgodnie z przepisami UE produkcja serów o kodzie CN 0406 z dodatkiem kazeiny i/lub kazeinianów dozwolona jest jedynie po uzyskaniu stosownego zezwolenia wydawanego przez ARR na wniosek zainteresowanego producenta. W 2007 r. do Agencji wpłynęły 3 wnioski o wydanie zezwolenia na wykorzystanie kazeiny i kazeinianów do produkcji serów. Wydano 3 zezwolenia na ich wykorzystanie do produkcji serów.

W 2007 r. Agencja przeprowadziła 205 kontroli w zakładach produkujących sery w zakresie monitoringu wykorzystania kazeiny i kazeinianów do produkcji serów, podczas których nie stwierdzono przypadków ich stosowania bez stosownego zezwolenia.

1.4.5. Refundacje do wywozu innych produktów mleczarskich

Wywóz innych produktów mleczarskich (głównie śmietany oraz mleka niezagęszczonego) realizowany był na podstawie odpowiednich pozwoleń wydanych za pośrednictwem agencji interwencyjnych państw członkowskich UE.

W 2007 r. ARR wypłaciła 3 tys. zł refundacji do wywozu innych produktów mleczarskich (głównie do śmietany oraz mleka niezagęszczonego).

1.4.6. Kwotowanie produkcji mleka

Kwotowanie produkcji mleka określa ilość mleka, którą dany kraj UE może wprowadzić do obrotu bez ponoszenia konsekwencji finansowych w kolejnych latach kwotowych. System kwotowania ma również za zadanie stabilizację rynku mleka i jego przetworów w UE poprzez zachowanie równowagi pomiędzy popytem a podażą oraz zapewnienie producentom mleka zbytu na wyprodukowany surowiec, a także opłacalności jego produkcji. Rok kwotowy obejmuje okres od 1 kwietnia danego roku kalendarzowego do 31 marca następnego roku kalendarzowego.

Począwszy od 1 kwietnia 2006 r. krajowa ilość referencyjna (KIR), czyli krajowa kwota mleczna, przyznana Polsce wynosiła 9 380 143 tys. kg mleka i rozdysponowana została w następujący sposób: 9 192 243 tys. kg na krajową ilość referencyjną dostaw hurtowych i 187 900 tys. kg na krajową ilość referencyjną sprzedaży bezpośredniej.

Rok kwotowy 2006/2007

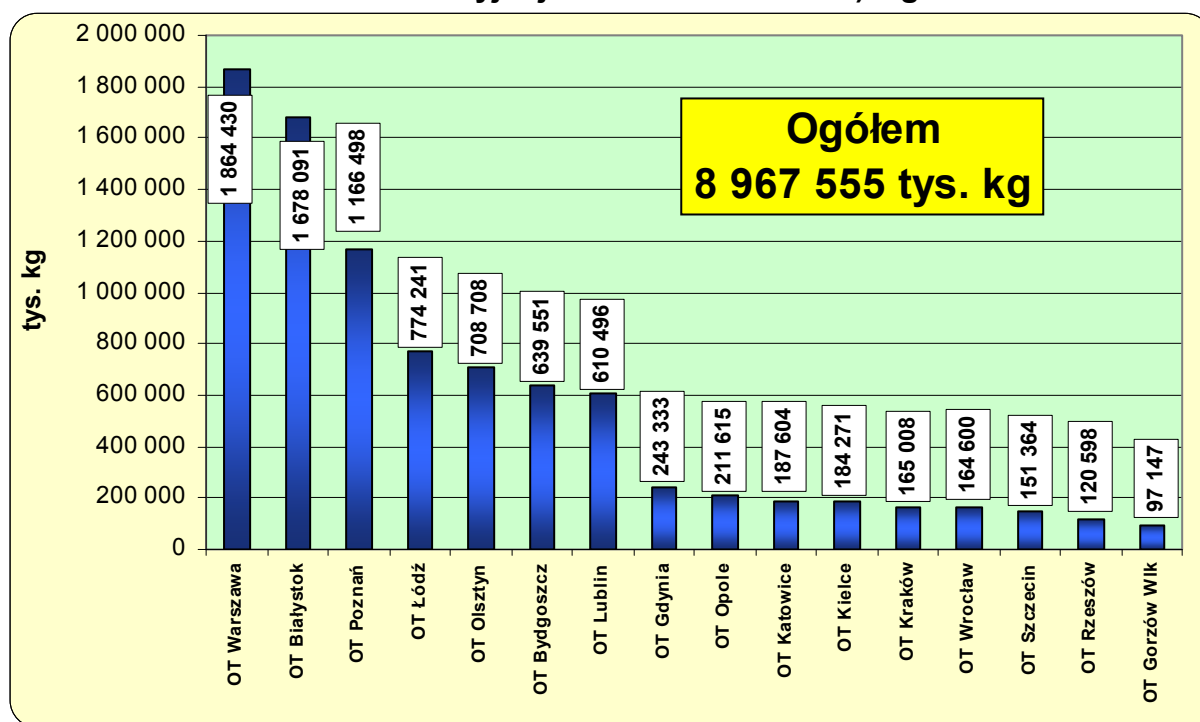
W roku kwotowym 2006/2007, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 października 2006 r.⁴, krajowa rezerwa krajowej ilości referencyjnej (KRKIR) wyniosła 567 899 tys. kg i została przeznaczona dla dostawców hurtowych w wysokości 558 928 tys. kg oraz dostawców bezpośrednich - 8 971 tys. kg.

Agencja w ramach realizacji zadań na rynku mleka wydała ponad 63 tys. decyzji w sprawie przyznania indywidualnych ilości referencyjnych (IIR) z KRKIR dla dostawców hurtowych na łączną ilość 544 093 tys. kg.

Dostawca mleka posiadający IIR dla dostawcy bezpośredniego i/lub IIR dla dostawcy hurtowego mógł dokonać zamiany części lub całości jednej ilości na drugą. Zamienić (konwertować) można tylko niewykorzystaną w danym roku kwotowym indywidualną ilość referencyjną lub jej część. ARR na wniosek producentów mleka w roku kwotowym 2006/2007 dokonała ponad 3,8 tys. konwersji stałych IIR z bezpośredniej na hurtową na ilość 51 178 tys. kg oraz 138 konwersji stałych z IIR z hurtowej na bezpośrednią w ilości 544 tys. kg. Ponadto dokonano 241 konwersji czasowych IIR z bezpośredniej na hurtową (na 3 168 tys. kg) oraz 154 konwersje czasowe IIR z hurtowej na bezpośrednią (na 1 306 tys. kg).

Agencja w roku kwotowym 2006/2007, na wniosek dostawców hurtowych, zarejestrowała i przeprowadziła blisko 60 tys. transferów prawa do kwoty mlecznej (z tytułu: oddania IIR dostaw w używanie, umowy zbycia gospodarstwa lub umowy sprzedaży IIR dostaw) na łączną ilość 510 388 tys. kg. Dostawcy bezpośredni dokonali 4,6 tys. transferów prawa na 24 039 tys. kg IIR.

Wykres 16. Ilość mleka skupionego od dostawców hurtowych (po przeliczeniu na mleko o referencyjnej zawartości tłuszczu) wg OT ARR

Wysokość dostaw zrealizowanych przez dostawców hurtowych do podmiotów skupujących, po przeliczeniu na referencyjną zawartość tłuszczu, w roku kwotowym 2006/2007 osiągnęła poziom 8 967 555 tys. kg, natomiast ilość mleka i przetworów mlecznych wprowadzonych do obrotu przez dostawców bezpośrednich wyniosła 157 970 tys. kg. Tym samym stopień wykorzystania KIR w roku kwotowym 2006/2007 wyniósł 97,28%. Wykorzystanie krajowej ilości referencyjnej dostaw hurtowych ukształtowało się na poziomie 97,55%, zaś wykorzystanie krajowej ilości referencyjnej sprzedaży bezpośredniej wyniosło 83,71%. W związku z powyższym, krajowa ilość referencyjna sprzedaży bezpośredniej oraz krajowa ilość referencyjna dostaw hurtowych w roku kwotowym 2006/2007 nie zostały przekroczone.

Rok kwotowy 2007/2008

W roku kwotowym 2007/2008 producenci rozwijający produkcję mleka mogli składać wnioski o przyznanie indywidualnej ilości referencyjnej z krajowej rezerwy w okresie od 1 kwietnia 2007 r. do 31 lipca 2007 r.

Nowelizacja ustawy o rynku mleka i przetworów mlecznych uchwalona w połowie 2007 r. była podstawą do zmian w funkcjonowaniu tego rynku. Zgodnie z wprowadzonymi przepisami, od roku kwotowego 2007/2008, w przypadku producenta rozwijającego produkcję mleka, warunkiem przyznania IIR z krajowej rezerwy w danym roku kwotowym było zwiększenie sprzedaży mleka lub przetworów mlecznych w roku kwotowym poprzedzającym rok kwotowy, w którym złożono wniosek.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 września 2007 r.⁵ określiło na rok kwotowy 2007/2008 krajową rezerwę krajowej ilości referencyjnej w wysokości 77 282 tys. kg, która przeznaczona została dla: dostawców hurtowych w wysokości 60 040 tys. kg oraz dostawców bezpośrednich - 17 242 tys. kg.

Na podstawie zweryfikowanych wniosków o przyznanie IIR z KRKIR, złożonych przez dostawców hurtowych oraz dostawców bezpośrednich, sporządzono zapotrzebowania na IIR z krajowej rezerwy dla dostawców hurtowych i dla dostawców bezpośrednich.

W związku z tym, że zapotrzebowanie na indywidualne ilości referencyjne dla dostawców hurtowych było wyższe od wysokości krajowej rezerwy określonej na rok kwotowy 2007/2008, przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 października 2007 r.⁶ określono współczynnik przydziału IIR z krajowej rezerwy dla dostawców hurtowych na poziomie 0,24675.

Po zastosowaniu współczynnika przydziału, jak również w związku z możliwością wycofania przez beneficjentów złożonych uprzednio wniosków o przyznanie IIR z KRKIR, bądź nieuzupełnienia w określonym terminie braków formalnych stwierdzonych w złożonych wnioskach, ARR w roku kwotowym 2007/2008 wydała łącznie ponad 25 tys. decyzji w sprawie przyznania IIR z krajowej rezerwy przeznaczonej dla dostawców hurtowych na łączną ilość 50 469 tys. kg.

W przypadku rozdziału krajowej rezerwy sprzedaży bezpośredniej, wielkości IIR przyznane z krajowej rezerwy równe były zapotrzebowaniu producentów - wydano łącznie 11 decyzji przyznających IIR z krajowej rezerwy na łączną ilość 68 tys. kg (wg stanu na dzień 31.12.2007 r.).

Przyznawanie rekompensat za zrzeczenie się prawa do IIR

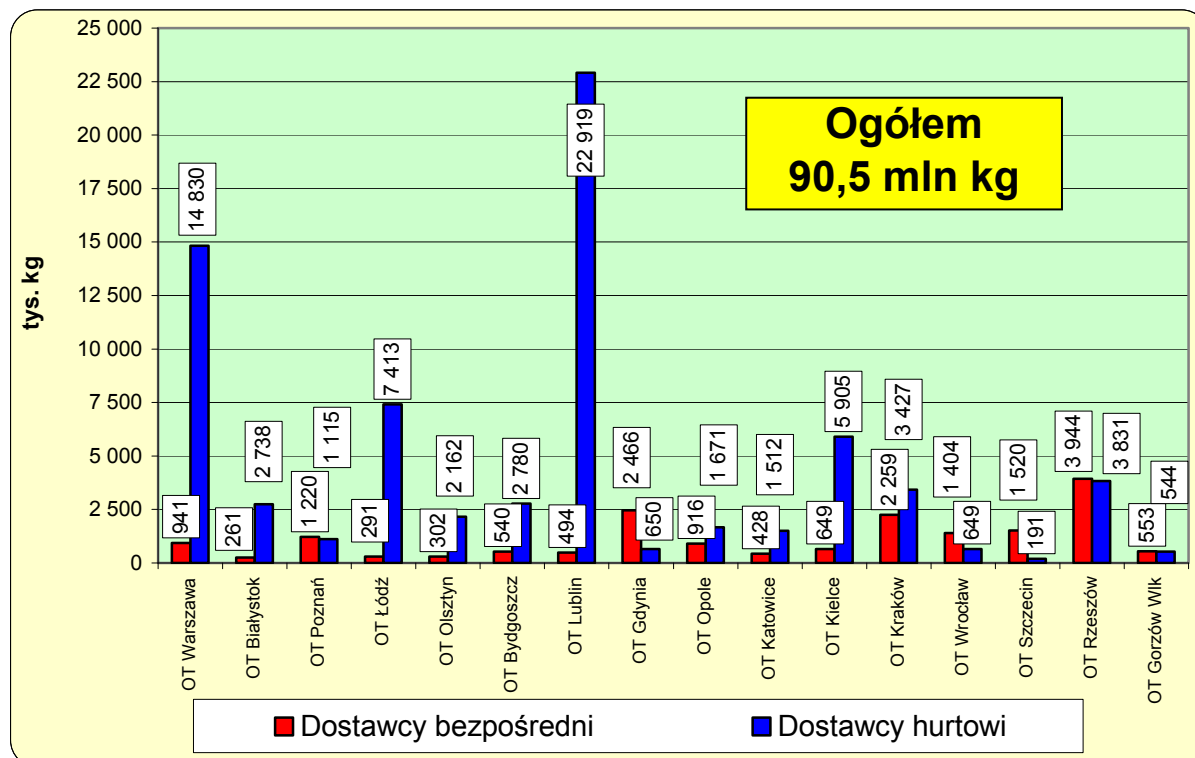
W roku kwotowym 2007/2008 przepisy znowelizowanej ustawy o rynku mleka i przetworów mlecznych umożliwiły zrzeczenie się indywidualnych ilości referencyjnych na rzecz Agencji przez producentów mleka w zamian za rekompensatę finansową. Dostawcy hurtowemu lub dostawcy bezpośredniemu, który zobowiązał się do zaprzestania produkcji i wprowadzania do obrotu mleka lub przetworów mlecznych oraz zrzekł się prawa do IIR, przysługiwała przyznana na jego wniosek rekompensata, wypłacana z budżetu państwa. O rekompensaty mogli ubiegać się producenci prowadzący produkcję niskotowarową, którzy w roku kwotowym 2007/2008 posiadali kwotę mleczną nie większą niż 20 tys. kg. Skorzystanie z rekompensat wiązało się również z dodatkowymi obowiązkami, tj.:

- utrzymywaniem w gospodarstwie przez okres co najmniej 3 lat pogłowia bydła, kóz, bądź owiec w liczbie nie większej niż 1,5 i nie mniejszej niż 0,3 szt./ha trwałych użytków zielonych lub gruntów ornych z uprawą roślin pastewnych na pasze w plonie głównym,
- posiadaniem przez okres co najmniej 3 lat powierzchni trwałych użytków zielonych lub gruntów ornych z uprawą roślin pastewnych na pasze w plonie głównym nie mniejszej od tej, którą producent mleka posiadał w dniu złożenia wniosku.

Stawki rekompensat określone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 sierpnia 2007 r.⁷ wahały się w zależności od województwa od 1,14 zł do 1,47 zł za kilogram IIR.

W okresie od 1 do 15 września 2007 r. do ARR wpłynęło ponad 14 tys. wniosków o przyznanie rekompensat. Na podstawie pozytywnie zweryfikowanych wniosków Agencja wydawała w terminie do 30 listopada 2007 r. decyzje w sprawie cofnięcia IIR i przyznania środków finansowych.

Wykres 17. Wysokość IIR przeniesionych do krajowej rezerwy w wyniku przyznanych rekompensat wg OT ARR w 2007 r.

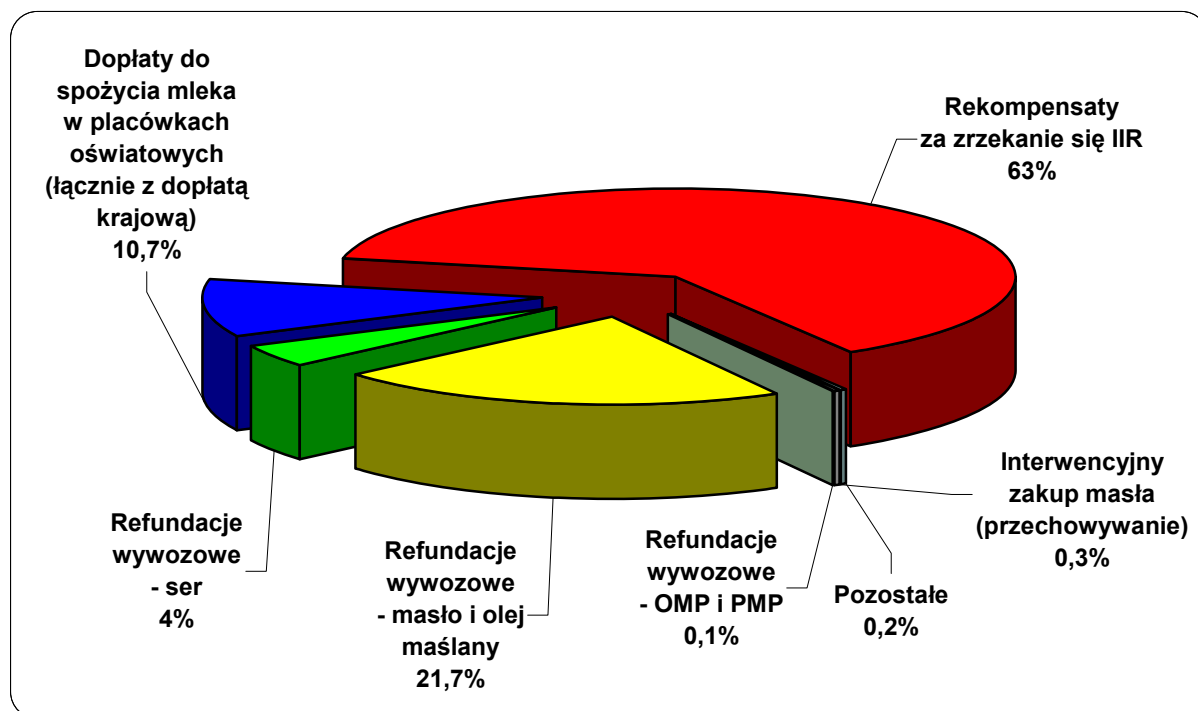

Największą liczbę wydanych decyzji w sprawie cofnięcia IIR oraz największą ilość IIR przeniesionych do krajowej rezerwy, a tym samym najwyższą wysokość środków finansowych wypłaconych z tytułu przyznania rekompensat, odnotowano w OT w Lublinie, w Warszawie i w Łodzi.

W związku z procesem przyznawania rekompensat za zrzekanie się prawa do IIR, do krajowej rezerwy przeznaczonej dla dostawców hurtowych trafiło 72,3 mln kg IIR, natomiast do krajowej rezerwy dla dostawców bezpośrednich przekazano 18,2 mln kg IIR. Producenci zrezygnowali z ponad 90,5 mln kg mleka, a ARR w 2007 r. wypłaciła z tego tytułu kwotę 114 122 tys. zł.

Indywidualne ilości referencyjne, których zrzekli się producenci mleka, zostaną włączone do krajowej rezerwy krajowej ilości referencyjnej i będą rozdysponowane zgodnie z przepisami w roku kwotowym 2008/2009.

Wykres 18. **Struktura wydatków na rynku mleka w 2007 r.**

Na rynku mleka i jego przetworów w 2007 r. wypłacono łącznie 181 071 tys. zł, z tego: z tytułu rekompensat za zrzeczenie się IIR - 114 122 tys. zł, refundacji wywozowych - 46 830 tys. zł, dopłat do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych - 10 830 tys. zł, dopłat do spożycia mleka w szkołach podstawowych - 8 511 tys. zł, przechowywania masła - 457 tys. zł oraz dopłat do przetwórstwa i przechowywania - 321 tys. zł.

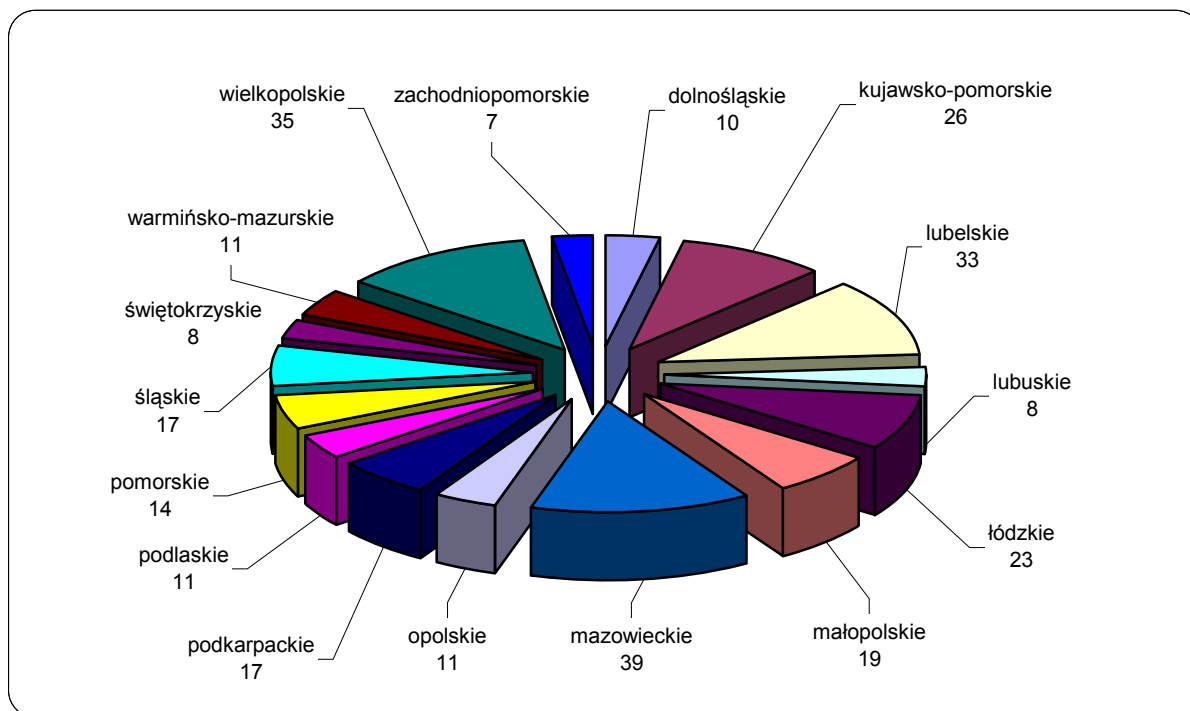
W 2007 r. wsparcie finansowe na rynku mleka i przetworów mlecznych wyniosło 181 071 tys. zł, z tego 58 438 tys. zł pochodziło z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji, a 122 633 tys. zł ze środków krajowych.

1.4.7. Rejestr podmiotów skupujących mleko

W 2007 r., w ramach administrowania systemem kwotowania produkcji mleka, ARR prowadziła Rejestr Podmiotów Skupujących Mleko (RPSM), w którym na dzień 31 grudnia 2007 r. wpisanych było 289 jednostek skupujących. W ciągu dwunastu miesięcy analizowanego roku na własny wniosek wykreślono 12 podmiotów, 2 usunięto na skutek negatywnych wyników przeprowadzonych kontroli, a 3 jednostki

zostały przejęte. W 2007 r. do RPSM zostało wpisanych 9 nowych jednostek skupujących.

Wykres 19. Liczba podmiotów skupujących mleko zarejestrowanych w poszczególnych województwach w 2007 r.

Na koniec 2007 r. najwięcej podmiotów skupujących mleko znajdowało się w województwach: mazowieckim - 39, wielkopolskim - 35 i lubelskim - 33, natomiast najmniej w lubuskim i świętokrzyskim - po 8 i w zachodniopomorskim - 7 podmiotów.

1.4.8. Administrowanie Funduszem Promocji Mleczarstwa

Fundusz Promocji Mleczarstwa (FPM) został utworzony na mocy ustawy o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych, w celu promowania artykułów mlecznych. Źródłem finansowania Funduszu były wpłaty dokonywane przez podmioty skupujące, w wysokości 0,1 grosza od każdego skupionego litra mleka. Wpłaty naliczane były za okresy kwartalne, zgodnie z informacjami o ilości mleka dostarczonego przez dostawców hurtowych, przekazywanymi przez podmioty skupujące do OT ARR.

Stan konta Funduszu Promocji Mleczarstwa na dzień 1 stycznia 2007 r. wynosił 26 938 tys. zł. W 2007 r. na konto FPM wpłynęła kwota w wysokości 10 170 tys. zł. Dodatkowo konto Funduszu było zasilone odsetkami od lokat założonych w 2007 r.

w kwocie 826 tys. zł. Konto FPM powiększyły także wpływy z tytułu nadpłaconych kwot w wysokości 30 tys. zł.

W 2007 r. do Agencji wpłynęło 395 wniosków o przyznanie środków finansowych z Funduszu Promocji Mleczarstwa. Do dnia 31.12.2007 r. rozpatrzono 258 wniosków o wypłatę środków na realizację przedsięwzięć wynikających z planu finansowego FPM na 2007 r. Z Funduszu Promocji Mleczarstwa ARR wypłaciła w 2007 r. środki w wysokości 13 029 tys. zł, z tego: na zadania wynikające z planu finansowego FPM na 2005 r. - 19 tys. zł, na działania wynikające z planu na 2006 r. - 2 709 tys. zł, na realizację zadań w 2007 r. - 10 292 tys. zł, zaś kwotę 9 tys. zł poniesiono na dodatkowe wydatki (tj. prowizje i odsetki). Wypłacone środki służyły m.in. dofinansowaniu:

- spożycia mleka i przetworów mlecznych w żłobkach, przedszkolach i szkołach, z wyłączeniem szkół wyższych,
- akcji promocyjnych i informacyjnych w kraju i za granicą,
- organizacji wystaw i targów albo udziału w targach i wystawach związanych z hodowlą bydła mlecznego, produkcją lub przetwórstwem mleka w kraju i za granicą,
- wsparcia prac badawczo-rozwojowych mających na celu poprawę jakości przetworów mlecznych oraz wzrost ich spożycia,
- wsparcia działalności krajowych mleczarskich organizacji branżowych biorących udział w pracach specjalistycznych komitetów organizacji międzynarodowych, międzyrządowych i unijnych zajmujących się problematyką mleczarstwa,
- szkoleń dostawców oraz podmiotów skupujących,
- promocji spożycia mleka lub przetworów mlecznych, w szczególności przez dzieci i młodzież.

Zobowiązania Funduszu w kwocie 7 083 tys. zł, powstałe w wyniku realizacji przedsięwzięć w ramach planu finansowego FPM na 2007 r., zostaną rozliczone i wypłacone w 2008 r. Stan konta Funduszu Promocji Mleczarstwa na dzień 31 grudnia 2007 r. wyniósł 24 935 tys. zł.

1.5. Rynek cukru

W związku z reformą na rynku cukru Komisja Europejska wprowadziła od roku gospodarczego 2006/2007 mechanizm wycofania cukru i izoglukozy z rynku. Polsce na ten rok gospodarczy przyznano kwotę podstawową cukru w wysokości 1 671,9 tys. ton. Ponadto producenci mogli zakupić dodatkową kwotę cukru wynoszącą 100,6 tys. ton (z tego: 99,5 tys. ton wykorzystano w roku gospodarczym 2006/2007, a 1,1 tys. ton w roku gospodarczym 2007/2008). W związku z wprowadzeniem współczynnika wycofania zapobiegawczego w wysokości 0,896 (w odniesieniu do kwoty podstawowej), dla roku gospodarczego 2006/2007 wielkość produkcji kwotowej została ograniczona do 1 597,5 tys. ton cukru. W roku gospodarczym 2006/2007 produkcja cukru wyniosła 1 705 tys. ton i była o 16,7% niższa od poziomu produkcji w poprzednim sezonie, a jednocześnie przekroczyła przyznany limit produkcyjny o ponad 100 tys. ton.

Dla roku gospodarczego 2007/2008 Komisja Europejska wprowadziła współczynnik wycofania w wysokości 13,5%, co ograniczyło produkcję kwotową cukru do 1 533 tys. ton.

Przyznana kwota produkcji izoglukozy na rok gospodarczy 2006/2007 wynosiła 38,8 tys. ton (łącznie z kwotą dodatkową i przejściową). Produkcja izoglukozy wyniosła w tym okresie 36,7 tys. ton. Na rok gospodarczy 2007/2008 kwota produkcyjna izoglukozy została ustalona na poziomie 37,3 tys. ton.

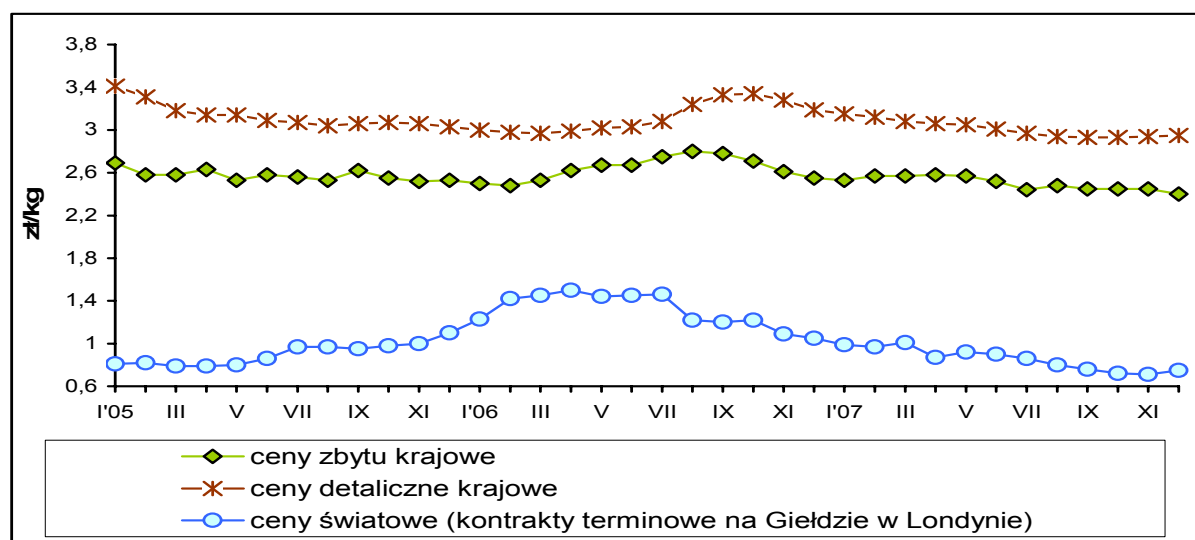
Według IERiGŻ zużycie wewnętrzne cukru w 2007 r. wyniosło 1 600 tys. ton. Zmniejszenie produkcji w roku gospodarczym 2006/2007 w połączeniu z brakiem możliwości eksportu cukru pozakwotowego, skutkowało znaczną redukcją jego wywozu w 2007 r. Według danych Ministerstwa Finansów w tym okresie wywieziono 347 tys. ton cukru, tj. o 51% mniej niż w 2006 r. Import w 2007 r. wyniósł 45,6 tys. ton i był o 35% mniejszy niż w 2006 r. Przedmiotem wywozu był głównie cukier znajdujący się w wolnym obrocie, jak również cukier pochodzący z zakupów interwencyjnych.

Średnioroczna cena zbytu cukru białego (wg danych GUS) na rynku krajowym w 2007 r. była niższa o 5,3% w porównaniu ze średnią ceną cukru w 2006 r. i wynosiła 2,50 zł/kg (z VAT). W I kwartale 2007 r. cena cukru workowanego (w opakowaniach 50 kg) wahała się w przedziale 2,53-2,57 zł/kg (z VAT). W okresie

maj-czerwiec zmalała do 2,44 zł/kg (z VAT), a następnie w sierpniu, w wyniku zwiększonego popytu na cukier, wzrosła do poziomu 2,48 zł/kg. Ceny cukru w okresie wrzesień-listopad kształtowały się na stabilnym poziomie wynoszącym 2,45 zł/kg. Podaż cukru z nowej kampanii 2007/2008 doprowadziła do obniżki ceny cukru w grudniu do 2,40 zł/kg.

Na giełdzie w Londynie ceny cukru białego, w trzymiesięcznym kontrakcie terminowym, na początku roku utrzymywały się na wysokim poziomie 326,60-344,33 USD/tonę. Informacje o spodziewanych nadwyżkach produkcyjnych cukru surowego w decydujący sposób wpłynęły na spadek jego ceny w kwietniu do poziomu 312,33 USD/tonę. Po wzroście cen cukru w maju (328,00 USD/tonę), na skutek kolejnych prognoz firm analitycznych dotyczących zwiększonej podaży cukru surowego na rynku światowym zaobserwowano ponowny ich spadek w czerwcu do poziomu 315,38 USD/tonę. Pod koniec III kwartału 2007 r. ceny cukru wynosiły średnio 277,42 USD/tonę. Nieznaczny wzrost ceny odnotowano w ostatnich dwóch miesiącach 2007 r. W listopadzie cena cukru wynosiła 287,78 USD/tonę, a w grudniu ukształtowała się na poziomie 303,40 USD/tonę. Powyższe wahania w istotny sposób wpłynęły na średnioroczną cenę cukru białego, która wyniosła 308,73 USD/tonę i była o 26,5% niższa niż przed rokiem.

Wykres 20. **Miesięczne ceny krajowe i światowe cukru białego w latach 2005-2007**

Źródło: ceny krajowe wg GUS

Agencja Rynku Rolnego w 2007 r. na rynku cukru realizowała następujące działania w ramach mechanizmów WPR:

- dokonywała sprzedaży cukru pochodzącego z zakupów interwencyjnych,
- wypłacała refundacje wywozowe,
- udzielała dopłat do cukru wykorzystywanego w przemyśle chemicznym,
- dokonała zwrotu producentom nadpłaconych opłat cukrowych,
- monitorowała produkcję cukru i kontrolowała przetwarzanie cukru przemysłowego,
- pobierała składki restrukturyzacyjne i przyjmowała wnioski o pomoc związaną z prowadzonym procesem restrukturyzacji przemysłu cukrowniczego,
- rozliczała eksport cukru C.

1.5.1. Interwencyjny zakup i sprzedaż cukru

Interwencyjny zakup i sprzedaż cukru w ramach Wspólnej Polityki Rolnej ma na celu stabilizację rynku cukru w Unii Europejskiej, poprzez zakup nadwyżek cukru oraz sprzedaż cukru zgromadzonego w magazynach interwencyjnych.

W 2007 r. ze względu na sytuację podaży-popytu na rynku cukru, ARR nie prowadziła jego interwencyjnych zakupów. Posiadane przez Agencję zapasy cukru w ilości 11,9 tys. ton (wg stanu na dzień 1.01.2007 r.) pochodziły z zakupów interwencyjnych zrealizowanych w 2005 r. i 2006 r. Poniesione w 2007 r. wydatki na przechowywanie cukru wraz z kosztami wydania i pakowania ukształtowały się na poziomie 938 tys. zł (netto).

Decyzję dotyczącą sprzedaży cukru z zapasów interwencyjnych (na rynek wewnętrzny Wspólnoty lub na wywóz poza granice UE) podejmuje Komisja Europejska. W wyniku zaakceptowania przez KE dwóch ofert złożonych w ramach przetargu stałego na odsprzedaż cukru z zapasów interwencyjnych z przeznaczeniem na wywóz (tj. w ramach rozporządzenia Komisji (WE) nr 38/2007), odsprzedano 5,9 tys. ton cukru, za które Agencja uzyskała wpływy o wartości 22 007 tys. zł (brutto). Pozostała ilość, tj. 6 tys. ton została rozdysponowana, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 937/2007 (zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1539/2006) przyjmującym plan podziału pomiędzy państwa członkowskie zasobów zapisanych na rok budżetowy 2007, na dostawy żywności z zapasów interwencyjnych do wykorzystania przez osoby najbardziej poszkodowane we Wspólnocie. W ramach tego działania 3,2 tys. ton cukru przekazano na pomoc najuboższym w Polsce i 2,8 tys. ton na pomoc najuboższej ludności na Litwie.

1.5.2. Refundacje wywozowe do cukru

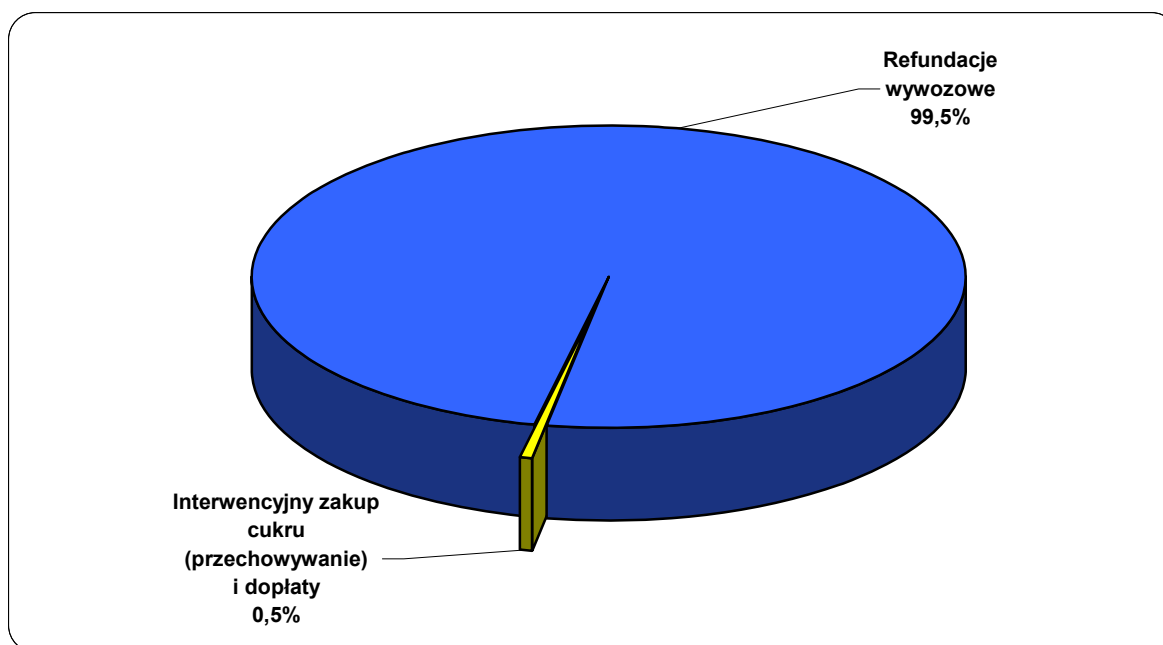
Na rynku cukru w 2007 r. ARR wypłaciła 202 708 tys. zł z tytułu refundacji do wywozu 159,1 tys. ton produktów zawierających cukier biały. Kwota ta obejmuje refundacje do wywozu następujących produktów:

- 197 870 tys. zł do 148,6 tys. ton cukru białego w stanie nieprzetworzonym,
- 4 629 tys. zł do 10,1 tys. ton przetworzonych owoców,
- 182 tys. zł do 0,4 tys. ton syropu glukozowego i izoglukozowego,
- 23 tys. zł do 30 ton syropu cukrowego,
- 4 tys. zł do 6 ton cukru barwionego i aromatyzowanego.

1.5.3. Dopłaty do cukru wykorzystywanego w przemyśle chemicznym

W 2007 r. Agencja wydatkowała 1 tys. zł z tytułu dopłat produkcyjnych do cukru wykorzystywanego w przemyśle chemicznym. Zostały one wypłacone jako płatności końcowe dla przetwórców za przetwarzanie produktów podstawowych lub pośrednich (wyprodukowanych na bazie cukru) na ściśle określone produkty chemiczne. Wypłaty zrealizowano w oparciu o przepisy prawne obowiązujące przed wprowadzeniem reformy. Mechanizm został wycofany zgodnie z Zarządzeniem nr 180/2007/KP Prezesa Agencji Rynku Rolnego z dnia 18 maja 2007 r.

Wykres 21. **Struktura wydatków ARR na rynku cukru w 2007 r.**

1.5.4. Opłaty cukrowe

W 2007 r. ARR na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/2001 i rozporządzenia Komisji (WE) nr 314/2002 dokonała zwrotu 14 803 tys. zł z tytułu opłat cukrowych dla producentów cukru i izoglukozy za rok gospodarczy 2005/2006, gdyż pobrane w maju 2006 r. zaliczkowe opłaty produkcyjne przewyższyły całkowite opłaty produkcyjne należne za rok gospodarczy 2005/2006. Na mocy Zarządzenia nr 245/2007/KP Prezesa Agencji Rynku Rolnego z dnia 26 lipca 2007 r. zakończono realizację mechanizmu „Opłaty cukrowe”.

1.5.5. Monitorowanie produkcji cukru oraz opłaty na rynku cukru

Reforma rynku cukru wprowadzona od roku gospodarczego 2006/2007 rozszerzyła dotychczas sprawowany zakres monitorowania produkcji cukru i izoglukozy w Polsce. Głównym jego celem jest sprawdzenie prawidłowości określenia wielkości produkcji przez każdego producenta oraz stopnia wykorzystania ilości wyprodukowanych ponad przyznaną kwotę, zgodnie z przepisami prawa wspólnotowego. W związku z tym w 2006 r. został wprowadzony nowy mechanizm „Monitorowanie produkcji oraz opłaty na rynku cukru”, który stanowił kontynuację realizacji działań w zakresie mechanizmu „Opłaty cukrowe”. Podstawę prawną jego funkcjonowania stanowią: rozporządzenie Rady (WE) nr 318/2006, rozporządzenie Komisji (WE) nr 952/2006 oraz rozporządzenie Komisji (WE) nr 967/2006.

W roku gospodarczym 2006/2007 w mechanizmie uczestniczyło 23 producentów cukru i 1 producent izoglukozy (zatwierdzeni przez ARR), którym minister właściwy do spraw rynków rolnych przyznał w drodze decyzji kwoty produkcji cukru i izoglukozy. W 2007 r. wydano 6 decyzji wycofujących zatwierdzenia producentów cukru ze skutkiem od roku gospodarczego 2007/2008.

W ramach mechanizmu w 2007 r. prowadzono monitoring rynku cukru w oparciu o przesyłane przez producentów cukru i izoglukozy sprawozdania dotyczące produkcji, obrotu oraz stanu zapasów cukru i izoglukozy, sporządzane dla lat gospodarczych 2006/2007 i 2007/2008. Przy określaniu wielkości produkcji cukru z roku gospodarczego 2006/2007 uwzględniono rozliczenie 67 umów usługowego przerobu buraków oraz deklaracje przeniesienia 25,7 tys. ton produkcji pozakwotowej cukru z roku gospodarczego 2006/2007 na rok gospodarczy

2007/2008. W ramach szczególnego systemu dostaw do regionów peryferyjnych UE (rozporządzenie Rady (WE) nr 247/2006), zrealizowano 30 dostaw cukru pozakwotowego z roku gospodarczego 2006/2007, na łączną ilość 5,9 tys. ton. Do weryfikacji danych podanych przez producentów posłużyły również informacje zawarte w 71 raportach sporządzonych w oparciu o kontrole fizyczne i dokumentacyjne przeprowadzone w cukrowniach w roku gospodarczym 2006/2007 przez Inspekcję Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

Na podstawie danych uzyskanych ze sprawozdań i raportów z kontroli prowadzono sprawozdawczość do KE. W odniesieniu do roku gospodarczego 2006/2007 przekazane zostały informacje na temat: miesięcznych zapasów cukru, wielkości produkcji izoglukozy, wstępnej wielkości produkcji cukru każdego producenta, ostatecznej wielkości produkcji każdego producenta cukru i izoglukozy, powierzchni uprawy i produkcji buraka, stanu zapasów izoglukozy na ostatni dzień danego roku gospodarczego, przeniesionych ilości cukru i izoglukozy na następny rok gospodarczy.

Zgodnie ze zmianą regulacji prawnych wynikającą z przeprowadzanej reformy w sektorze cukru, w ramach mechanizmu „Monitorowanie produkcji oraz opłaty na rynku cukru”, zwiększeniu uległ zakres opłat pobieranych na tym rynku o:

- opłaty z tytułu przydziału kwoty dodatkowej pobierane od producentów cukru,
- opłaty za nadwyżki pobierane od producentów cukru i izoglukozy,
- opłaty za nieprawidłowo zadeklarowane ilości pobierane od producentów cukru i izoglukozy,
- opłaty za niewywiązywanie się z zobowiązań wynikających z zatwierdzenia pobierane od producentów cukru i izoglukozy.

W 2007 r. na producentów cukru i izoglukozy nie nałożono opłat sankcyjnych za rok gospodarczy 2006/2007.

1.5.6. Przetwarzanie cukru przemysłowego

Przetwarzanie cukru przemysłowego stanowi jedną z czterech możliwości zagospodarowania cukru i izoglukozy wyprodukowanych ponad przyznane kwoty produkcyjne. Każda ilość cukru i izoglukozy wyprodukowana w roku gospodarczym ponad przyznaną producentowi cukru i izoglukozy kwotę stanowi produkcję

pozakwotową. Cukier pozakwotowy może być zagospodarowany w następujących kierunkach:

- użyty jako surowiec przemysłowy do przetworzenia na produkty końcowe (tj. alkohol, drożdże, określone produkty przemysłowe, chemiczne lub farmaceutyczne) przez zatwierdzonych przetwórców,
- przeniesiony na kolejny rok gospodarczy,
- przeznaczony dla regionów peryferyjnych w ramach szczególnego systemu dostaw,
- wywieziony poza obszar Wspólnoty w ramach limitu ilościowego po wydaniu stosownego rozporządzenia KE.

Pozostałe ilości produkcji pozakwotowej, które nie zostały wykorzystane w powyższy sposób, traktowane są jako nadwyżka cukru i izoglukozy podlegająca opłacie. Zadaniem Agencji było sprawdzenie, czy surowiec przemysłowy dostarczony zatwierdzonym przetwórcom został wykorzystany zgodnie z przepisami prawa wspólnotowego. W 2007 r. w Agencji zatwierdzonych było 35 przetwórców, z tego: 26 przedsiębiorstw gorzelniczych, 5 farmaceutycznych i 4 budowlane.

W styczniu 2007 r. producenci cukru złożyli do ARR wnioski, w których wystąpili o uznanie produkcji wycofanej zapobiegawczo za produkcję pozakwotową roku 2006/2007.

W 2007 r. do przetwórców dostarczono łącznie 104,6 tys. ton cukru białego i syropu cukrowego w przeliczeniu na cukier biały, z tego: 17,5 tys. ton cukru dostarczonego do przetwórców krajowych i 87,1 tys. ton do przetwórców zagranicznych.

Dostawy zrealizowano w oparciu o 58 umów zawartych w roku gospodarczym 2006/2007 i 31 umów dotyczących surowców z roku gospodarczego 2007/2008. Przeprowadzono łącznie 132 kontrole przetwarzania, które dotyczyły surowca wyprodukowanego w roku gospodarczym 2006/2007. Od października do grudnia 2007 r. podpisano 44 umowy na dostawy 179,7 tys. ton cukru białego i syropu cukrowego w przeliczeniu na cukier biały.

1.5.7. Restrukturyzacja przemysłu cukrowniczego

Restrukturyzacja wspólnotowego przemysłu cukrowniczego została wprowadzona od roku gospodarczego 2006/2007 i ma na celu ograniczenie produkcji cukru na terenie Wspólnoty. Pomoc dla producentów, którzy zrezygnują z kwoty produkcyjnej cukru będzie finansowana z tymczasowego funduszu restrukturyzacji, na który składają się tymczasowe składki restrukturyzacyjne wpłacane przez wszystkich producentów cukru i izoglukozy działających na terenie UE. Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 320/2006 producenci cukru i izoglukozy zobowiązani zostali do wpłacania składek restrukturyzacyjnych od przyznanych im kwot cukru i izoglukozy.

W ramach działań realizowanych w 2007 r. ARR wyliczyła i pobrała od producentów cukru i izoglukozy za rok gospodarczy 2006/2007 tymczasowe składki restrukturyzacyjne. Wyliczeń dokonano na podstawie danych dotyczących wielkości kwot produkcyjnych oraz stawek ustalonych przez KE (126,40 €/tonę dla cukru i 63,20 €/tonę dla izoglukozy). W 2007 r. producenci cukru i izoglukozy wpłacili należne składki restrukturyzacyjne w wysokości 874,9 mln zł.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1261/2007 wprowadziło tzw. „inicjatywę plantatorską”, zgodnie z którą plantatorzy buraka cukrowego mogli zrezygnować z prawa do uprawy i dostawy buraka, w łącznej ilości do 10% kwoty danego producenta cukru. W okresie od 30 października do 30 listopada 2007 r. plantatorzy składali wnioski o pomoc restrukturyzacyjną w OT ARR. W ramach „inicjatywy plantatorskiej” do ARR wpłynęło 11,7 tys. wniosków dotyczących rezygnacji z produkcji 253,5 tys. ton cukru.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 320/2006 KE przewidziała możliwość przejścia inicjatywy przez producentów cukru, którzy zdecydują się zaprzestać produkcji w ramach przyznanych im kwot cukru (w ilości co najmniej 10% przysługującej im kwoty), przeznaczając przy tym 10% uzyskanej pomocy restrukturyzacyjnej dla plantatorów buraków oraz podmiotów świadczących usługi za pomocą maszyn, w celu zrekompensowania strat poniesionych w wyniku procesu restrukturyzacji. Dla plantatorów, którzy utracą prawo do uprawy i dostawy buraka cukrowego, przeznaczona jest dodatkowa płatność za rok gospodarczy 2008/2009 w wysokości 237,5 €/tonę cukru.

Producent cukru, przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy restrukturyzacyjnej, zobowiązany był do opracowania planu restrukturyzacji i przeprowadzenia konsultacji w ramach odpowiedniego porozumienia branżowego. Do 31 grudnia 2007 r. Agencja otrzymała 14 wniosków od producentów cukru o pomoc restrukturyzacyjną, która może być udzielona w latach 2009-2010.

1.5.8. Rozliczanie eksportu cukru C

Agencja Rynku Rolnego w 2007 r. w ramach regulacji krajowych (w oparciu o art. 53a ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych) realizowała zadania dotyczące rozliczenia wywozu cukru C/izoglukozy C wyprodukowanych w roku rozliczeniowym 2003/2004. Podstawę rozliczenia stanowiły złożone do ARR dokumenty wywozowe SAD. Cukier C/izoglukoza C mogły być eksportowane w postaci nieprzetworzonej lub w wyrobach o zawartości co najmniej 10% cukru w przeliczeniu na cukier biały. W wyniku przeprowadzonej weryfikacji 27 producentów całkowicie udokumentowało wywóz cukru C, zaś na czterech producentów nałożono opłaty sankcyjne w wysokości niewyeksportowanego cukru C.

Na rynku cukru w 2007 r. wydatkowano 203 647 tys. zł, z tego z tytułu: refundacji wywozowych 202 708 tys. zł, przechowywania interwencyjnych zapasów cukru 938 tys. zł oraz dopłat do cukru wykorzystywanego w przemyśle chemicznym 1 tys. zł.

1.6. Rynek skrobi

Według danych IERiGŻ produkcja skrobi w sezonie 2006/2007 była znacząco mniejsza od przyznanego Polsce limitu 144 985 ton i wyniosła 79 tys. ton. Główną przyczyną tak niskiego poziomu produkcji były niekorzystne warunki atmosferyczne (susza) w okresie wegetacji ziemniaków, co spowodowało znaczący spadek ich zbiorów, jak również obniżenie ich skrobiowości (w 2006 r. zbiory ziemniaków ogółem były o 13,6% mniejsze niż w 2005 r.). W wyniku tego skup ziemniaków skrobiowych był o 35-40% niższy od ilości wynikających z umów kontraktacyjnych.

Ceny zbytu skrobi ziemniaczanej w ciągu pierwszych czterech miesięcy 2007 r. wykazywały systematyczny wzrost - z 2,54 zł/kg w styczniu do 2,88 zł/kg (z VAT) w kwietniu. W maju 2007 r. tendencja wzrostowa została zahamowana i ceny mączki ziemniaczanej na poziomie producenta zaczęły maleć. Największy miesięczny spadek poziomu cen (o 10% - do 2,42 zł/kg z VAT) nastąpił we wrześniu 2007 r., kiedy w skupie pojawiły się ziemniaki z nowych zbiorów. Zbiory ziemniaków z nowego sezonu były o blisko jedną trzecią większe niż w 2006 r. i wyniosły 11,8 mln ton. W IV kwartale cena zbytu skrobi uległa dalszemu obniżeniu. W grudniu 2007 r. wynosiła 2,24 zł/kg (z VAT) i była o 8% niższa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Pomimo obniżki cen skrobi u producenta, cena mąki ziemniaczanej w sprzedaży detalicznej, w okresie styczeń-wrzesień 2007 r. wzrosła z 3,39 zł/kg do 4,68 zł/kg, tj. o 38%, natomiast w ostatnim kwartale 2007 r. uległa niewielkiemu obniżeniu i w grudniu 2007 r. ukształtowała się na poziomie 4,60 zł/kg. W porównaniu do grudnia 2006 r. cena ta była wyższa aż o 45%.

Według danych Ministerstwa Finansów eksport skrobi ziemniaczanej w 2007 r. był o 47% mniejszy niż w 2006 r. i wyniósł 23,5 tys. ton. Import w tym samym okresie również obniżył się o ponad połowę - z 19,2 tys. ton w 2006 r. do poziomu 8 tys. ton w 2007 r.

Agencja wspierała rynek skrobi realizując następujące mechanizmy:

- dopłaty w ramach kwotowania produkcji skrobi ziemniaczanej,
- płatności dla plantatorów ziemniaków w ramach kwotowania produkcji skrobi ziemniaczanej,
- refundacje wywozowe do skrobi ziemniaczanej,
- dopłaty do skrobi wykorzystywanej na cele niespożywcze.

1.6.1. Dopłaty w ramach kwotowania produkcji skrobi ziemniaczanej

ARR realizowała mechanizm WPR „Dopłaty w ramach kwotowania produkcji skrobi ziemniaczanej” stosując dopłaty dla producentów skrobi w ramach ustalonej dla Polski krajowej kwoty produkcyjnej. Systemem dopłat objęta jest skrobia wyprodukowana w ramach kwot produkcyjnych przyznanych producentom skrobi

w roku gospodarczym trwającym od 1 lipca danego roku kalendarzowego do 30 czerwca następnego roku kalendarzowego.

Z dopłat mogli skorzystać producenci skrobi, którzy przyjmowali ziemniaki na podstawie umów kontraktacji zawartych z plantatorami i zapłacili za nie co najmniej cenę minimalną oraz wyprodukowali z nich skrobię ziemniaczaną. Cena minimalna w wysokości 178,31 €/tonę skrobi zawartej w dostarczonych ziemniakach ustalona została przez KE. Wysokość stawki premii produkcyjnej wynosiła 22,25 €/tonę wyprodukowanej skrobi. W ramach kwotowania produkcji skrobi ziemniaczanej ARR w 2007 r. prowadziła działania dla lat gospodarczych 2006/2007 i 2007/2008, tj:

- wydawała świadectwa autoryzacji dla producentów skrobi na lata 2007/2008 i 2008/2009 oraz świadectwa autoryzacji punktów skupu na rok gospodarczy 2007/2008 (przyznano autoryzację 10 producentom skrobi i 11 punktom skupu, w tym 1 producent otrzymał autoryzację dla 2 punktów skupu),
- weryfikowała wykazy umów kontraktacji złożone przez producentów skrobi dla roku gospodarczego 2007/2008,
- przeprowadzała czynności kontrolne dotyczące prawidłowości działek zadeklarowanych w umowach kontraktacji, które zostały wykazane w złożonych do Agencji wykazach umów kontraktacji przez poszczególnych producentów skrobi dla roku gospodarczego 2007/2008 (kontroli poddano 368 gospodarstw),
- wypłacała premie produkcyjne producentom do skrobi wyprodukowanej w latach gospodarczych 2006/2007 i 2007/2008,
- administrowała kwotami produkcyjnymi skrobi ziemniaczanej (ARR rozdysponowała krajową kwotę produkcyjną pomiędzy 10 producentów skrobi na lata gospodarcze 2007/2008 i 2008/2009).

Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 671/2007 przyznano Polsce kwotę produkcyjną na lata gospodarcze 2007/2008 i 2008/2009 na dotychczasowym poziomie, tj. w wysokości 144 985 ton skrobi ziemniaczanej dla każdego roku. Dostępne kwoty produkcyjne, w ramach których producenci mogli ubiegać się o premie wyniosły: w roku gospodarczym 2006/2007 - 143 352,3 ton skrobi (kwota produkcyjna została pomniejszona o ilość skrobi wykorzystaną przez producentów skrobi w roku 2005/2006) i w roku 2007/2008 - 144 985 ton. W ramach dostępnych kwot produkcyjnych producenci skrobi podpisali z plantatorami ziemniaków umowy kontraktacji: na rok gospodarczy 2006/2007 na 142 269 ton, a na rok 2007/2008 na

129 109,5 ton skrobi. Agencja w roku gospodarczym 2006/2007 wydała 542 decyzje w sprawie przyznania premii produkcyjnych, zaś w ramach roku gospodarczego 2007/2008 (w okresie od lipca do końca grudnia 2007 r.) - 265 decyzji.

Tabela 4. Dopłaty w ramach kwotowania produkcji skrobi ziemniaczanej w 2007 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość skrobi (tony)	Kwota (tys. zł)
1.	Dopłaty z roku gospodarczego 2006/2007	63 845	5 535
2.	Dopłaty z roku gospodarczego 2007/2008	34 535	2 923
Ogółem		98 380	8 458

W 2007 r. ARR kontynuowała wypłaty premii produkcyjnych do skrobi wyprodukowanej w roku gospodarczym 2006/2007 i wydatkowała na ten cel 5 535 tys. zł. Od września 2007 r. producenci skrobi rozpoczęli składanie wniosków o dopłaty z roku gospodarczego 2007/2008, z którego ARR wypłaciła 2 923 tys. zł.

Agencja dokonała w 2007 r. dopłat dla producentów skrobi z tytułu premii produkcyjnych w łącznej kwocie 8 458 tys. zł do 98,4 tys. ton skrobi.

1.6.2. Płatności dla plantatorów ziemniaków w ramach kwotowania produkcji skrobi ziemniaczanej

Agencja, zgodnie z decyzjami Komisji Europejskiej zatwierdzającymi krajowe uzupełniające płatności bezpośrednie w Polsce oraz na podstawie regulacji krajowych, udzielała płatności dla plantatorów ziemniaków skrobiowych, w ramach systemu kwotowania produkcji skrobi ziemniaczanej.

Płatności te wynikają z przyjętego przez Polskę systemu uzupełniających krajowych płatności bezpośrednich (CNDP - Complementary National Direct Payments). Plantatorzy ziemniaków mogli ubiegać się o przyznanie płatności do ilości ziemniaków określonej jako ekwiwalent skrobi w umowie kontraktacji zawartej z producentem skrobi, który uzyskał kwotę produkcyjną na dany rok gospodarczy.

ARR w 2007 r. w ramach tego mechanizmu realizowała zadania w zakresie: weryfikacji umów kontraktacji składanych przez producentów skrobi w ramach przyznanych im kwot produkcyjnych oraz w zakresie wypłat płatności dla plantatorów za ziemniaki skrobiowe dostarczone ze zbiorów w 2006 r.

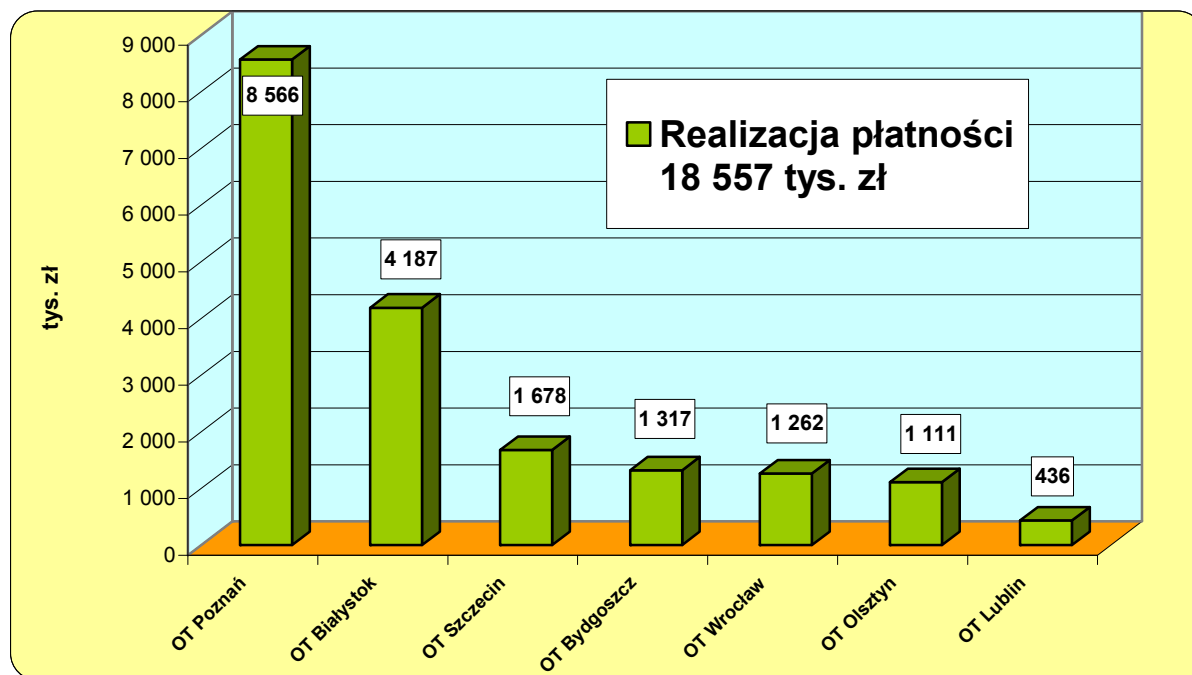
Podstawą do udzielania płatności dla plantatorów za ziemniaki skrobiowe dostarczone ze zbiorów w 2006 r. była Decyzja Komisji z dnia 27/IX/2006 r.

zezwalająca na uzupełniające płatności bezpośrednie w Polsce na rok 2006, (notyfikacja nr K(2006) 4260). Stawki płatności dla roku gospodarczego 2006/2007 za dostarczone ziemniaki, w zależności od zawartości skrobi, zostały określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2006 r.⁸.

Tabela 5. Płatności dla plantatorów ziemniaków skrobiowych wg OT ARR w 2007 r.

Lp.	OT ARR	Ilość skrobi wykazana w umowach kontraktacji (tony)	Liczba decyzji	Realizacja płatności		Wykonanie % (5:3)
				Ilość skrobi (tony)	(tys. zł)	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Poznań	64 219	2 625	36 187	8 566	56,3
2.	Białystok	34 686	2 153	17 687	4 187	51,0
3.	Szczecin	12 513	508	7 090	1 678	56,7
4.	Bydgoszcz	10 548	506	5 564	1 317	52,7
5.	Wrocław	8 416	525	5 333	1 262	63,4
6.	Olsztyn	8 997	500	4 694	1 111	52,2
7.	Lublin	2 890	230	1 843	436	63,8
Ogółem		142 269	7 047	78 398	18 557	55,1

Wykres 22. Płatności dla plantatorów ziemniaków skrobiowych w podziale na OT ARR w 2007 r.

W ramach kwotowania produkcji skrobi ziemniaczanej, ARR w 2007 r. wypłaciła plantatorom ziemniaków kwotę 18 557 tys. zł do 78,4 tys. ton skrobi. Wydatki zrealizowane w 2007 r. objęły wszystkie płatności z roku gospodarczego 2006/2007. Płatności dla plantatorów ziemniaków ze zbiorów 2007 r. realizowane będą na podstawie Decyzji Komisji z dnia 02/VII/2007 r. zezwalającej na uzupełnianie krajowe płatności bezpośrednio w Polsce na rok 2007 (notyfikacja nr K(2007) 3157). Rada Ministrów rozporządzeniem z dnia 5 grudnia 2007 r.⁹ określiła stawki płatności dla roku gospodarczego 2007/2008. Pierwszych wypłat w odniesieniu do zbiorów 2007 r. dokonano w styczniu 2008 r.

1.6.3. Refundacje wywozowe do skrobi ziemniaczanej

W 2007 r., w ramach regulacji handlu zagranicznego, eksporterzy wywożący skrobię ziemniaczaną do krajów trzecich otrzymali 2 076 tys. zł refundacji, którymi objęto 15,6 tys. ton skrobi. Głównymi krajami wywozu były Białoruś, Rosja i Ukraina.

1.6.4. Dopłaty do skrobi wykorzystywanej na cele niespożywcze

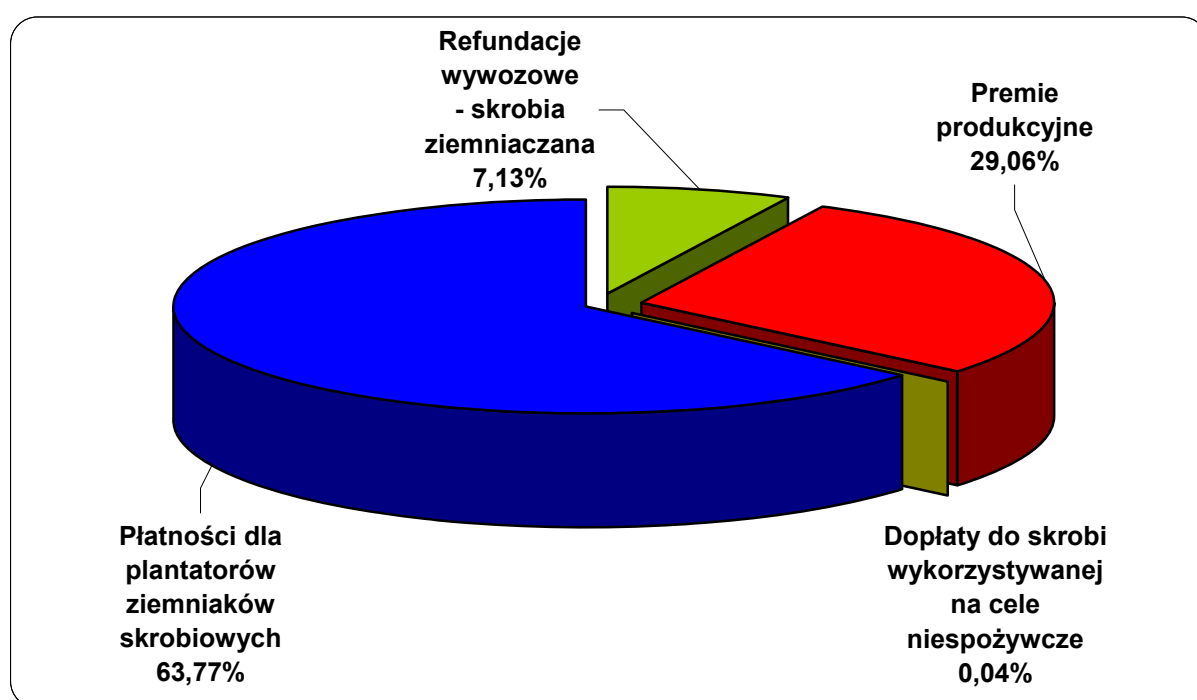
W ramach dopłat do skrobi wykorzystywanej na cele niespożywcze Agencja wykonywała zadania w zakresie: udzielania autoryzacji przetwórcom skrobi (w mechanizmie uczestniczyło 4 autoryzowanych przetwórców skrobi), wydawania świadectw uprawniających do uzyskania dopłaty, potwierdzania prawidłowości wykorzystania skrobi estryfikowanej i eteryfikowanej o kodzie CN 3505 10 50 oraz udzielania dopłat.

Dopłaty do skrobi wykorzystywanej na cele niespożywcze wypłacane były przetwórcom skrobi w drodze decyzji Prezesa ARR pod warunkiem złożenia poprawnego wniosku o dopłatę oraz uzyskania pozytywnego wyniku kontroli. Agencja w 2007 r. realizowała dopłaty z roku gospodarczego 2006/2007 i wypłaciła ogółem 11 tys. zł do 0,4 tys. ton skrobi na podstawie 2 decyzji. Dopłatami objęta była wyłącznie skrobia kukurydziana.

W 2007 r. do ARR wpłynęło 120 formularzy kontrolnych T5, dotyczących transakcji sprzedaży skrobi estryfikowanej i eteryfikowanej, przesłanych z innych państw członkowskich Wspólnoty w celu potwierdzenia prawidłowego wykorzystania skrobi estryfikowanej i eteryfikowanej zakupionej przez polskich przedsiębiorców. ARR przeprowadzała kontrole sprawdzające wykorzystanie skrobi estryfikowanej

i eteryfikowanej oraz poświadczala formularze kontrolne T5. W wyniku przeprowadzonych kontroli, ARR poświadczyla i przeslała do uprawnionych instytucji kontrolnych w innych państwach członkowskich Wspólnoty 135 potwierdzonych formularzy kontrolnych T5 (obejmowały one także formularze kontrolne T5 przesłane do ARR w 2006 r.). KE od października 2006 r. ustaliła stawki refundacji produkcyjnych do skrobi uzyskiwanej ze zbóż i ziemniaków na poziomie zerowym, natomiast od października 2007 r. okresowo zawiesiła ustalanie tych refundacji.

Wykres 23. Struktura wydatków ARR na rynku skrobi w 2007 r.

Agencja na rynku skrobi wypłaciła w 2007 r. ogółem 29 102 tys. zł, z tego: 18 557 tys. zł płatności dla plantatorów ziemniaków, finansowanych z budżetu krajowego (blisko 64% ogółu wydatków na tym rynku), a także 8 458 tys. zł dopłat w ramach kwotowania produkcji skrobi ziemniaczanej (ponad 29%), 2 076 tys. zł refundacji do wywozu skrobi ziemniaczanej oraz 11 tys. zł dopłat do skrobi wykorzystywanej na cele niespożywcze (ponad 7%) - finansowanych z EFRG.

Na rynku skrobi wydatkowano 29 102 tys. zł, z tego: 10 545 tys. zł ze środków finansowanych z budżetu UE i 18 557 tys. zł w ramach uzupełniających krajowych płatności dla plantatorów ziemniaków skrobiowych.

1.7. Rynek tytoniu

Agencja w 2007 r. na podstawie regulacji krajowych oraz zgodnie z decyzjami KE zatwierdzającymi krajowe uzupełniające płatności bezpośrednie w Polsce, realizowała na rynku tytoniu dwa mechanizmy: „Kontraktacja, odbiór i przetwórstwo surowca tytoniowego” oraz „Płatności dla producentów surowca tytoniowego”.

1.7.1. Kontraktacja, odbiór i przetwórstwo surowca tytoniowego

Agencja, realizując mechanizm „Kontraktacja, odbiór i przetwórstwo surowca tytoniowego”, wykonywała zadania dotyczące: wpisu do rejestru pierwszych przetwórców, zatwierdzania punktów odbioru surowca tytoniowego, stwierdzenia nabycia prawa do uzyskania płatności oraz wpisu do rejestru producentów.

W 2007 r. w rejestrze pierwszych przetwórców znajdowało się 5 pierwszych przetwórców surowca tytoniowego. Na podstawie decyzji w sprawie zatwierdzenia punktu odbioru surowca tytoniowego funkcjonowało 29 punktów odbioru. Do rejestru producentów surowca tytoniowego wpisanych było 14,4 tys. podmiotów, a 13,1 tys. spośród nich należało do grup producentów.

1.7.2. Płatności dla producentów surowca tytoniowego

Płatności dla producentów surowca tytoniowego, finansowane ze środków krajowych, były realizowane na podstawie przyjętego przez Polskę systemu uzupełniających krajowych płatności bezpośrednich (CNDP - Complementary National Direct Payments). W 2007 r. udzielane były płatności za sprzedany surowiec tytoniowy wyprodukowany ze zbiorów w 2006 r. i 2007 r.

Podstawą do udzielania płatności za surowiec tytoniowy pochodzący ze zbiorów w 2006 r. była Decyzja KE z dnia 27/IX/2006 r. zezwalająca na uzupełniające krajowe płatności bezpośrednie w Polsce na rok 2006.

Zakontraktowana ilość surowca tytoniowego ze zbiorów w 2006 r. w ramach umów na uprawę tytoniu, zawartych między pierwszymi przetwórcami a producentami surowca tytoniowego posiadającymi prawo do uzyskania płatności, wyniosła 44,6 tys. ton, z tego: 23,9 tys. ton dotyczyło odmian typu Virginia, a 20,7 tys. ton odnosiło się do grupy pozostałych odmian. W związku z tym, że w 2006 r. całkowita zakontraktowana ilość surowca tytoniowego przekroczyła

obowiązującą po raz ostatni dla roku zbioru 2005 kwotę produkcji (37 933 tony), płatności dla producentów surowca tytoniowego ze zbiorów w 2006 r. były realizowane dwuetapowo, jako płatność podstawowa (I etap) i jako płatność wyrównawcza (II etap).

Płatność podstawowa

Płatność podstawową realizowano w 2007 r. na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 października 2006 r.¹⁰, określającego maksymalne stawki płatności dla producentów surowca tytoniowego oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 sierpnia 2006 r.¹¹ w sprawie współczynnika zabezpieczającego przed wypłatą płatności w nadmiernej wysokości. Płatności ustalone w oparciu o maksymalne stawki oraz współczynniki korygujące stawki płatności podstawowej dla zbioru z roku 2006 wyniosły: 7,02159272 zł za 1 kg tytoniu odmian typu Virginia oraz 4,619104 zł za 1 kg pozostałych odmian tytoniu.

W 2007 r. wsparcie finansowe producentów tytoniu w ramach płatności podstawowej wyniosło 241 158 tys. zł do 40,5 tys. ton surowca, wyprodukowanego ze zbiorów w 2006 r.

Ponadto w grudniu 2007 r. Agencja rozpoczęła realizację płatności za sprzedany surowiec tytoniowy ze zbiorów w 2007 r. na podstawie Decyzji KE z dnia 02/VII/2007 r. zatwierdzającej krajowe uzupełniające płatności bezpośrednie w Polsce za rok 2007, wypłacając producentom tytoniu w ramach płatności podstawowej 30 057 tys. zł do 6,4 tys. ton surowca tytoniowego.

Agencja w 2007 r. z tytułu płatności podstawowej dla producentów surowca tytoniowego wydatkowała ogółem 271 215 tys. zł.

Płatność wyrównawcza

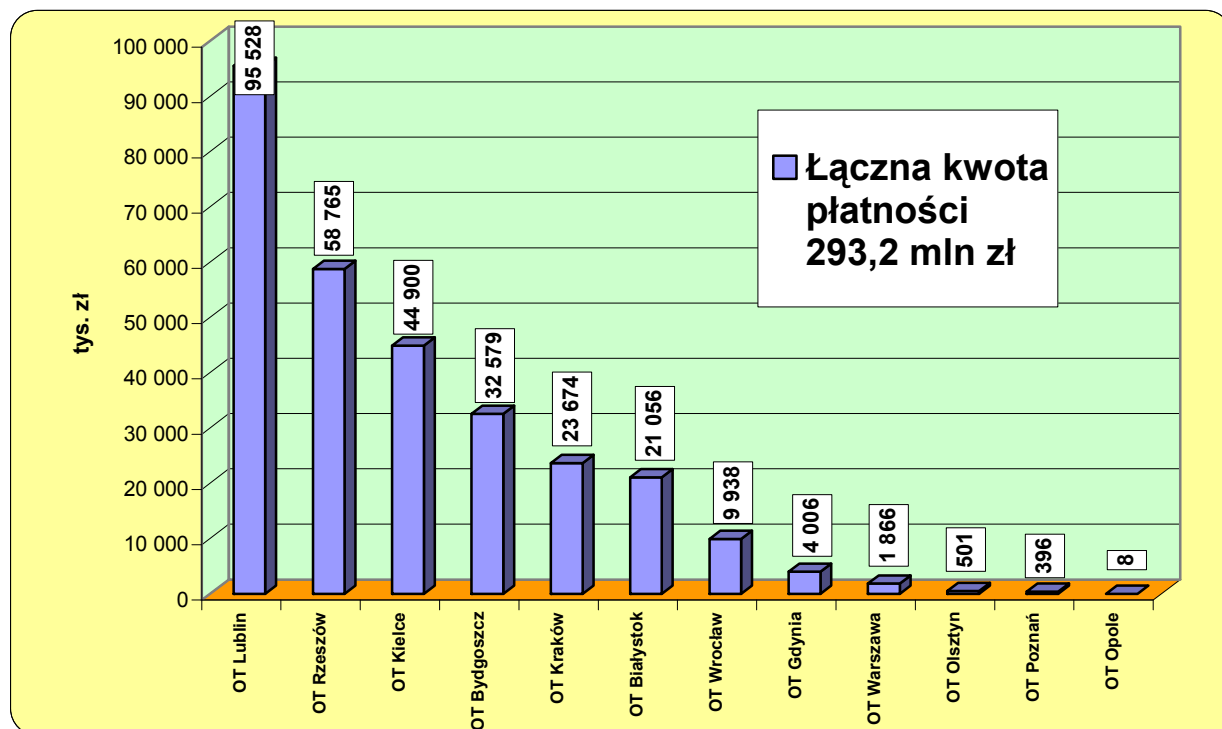
Uruchomienie w 2007 r. wypłat w ramach płatności wyrównawczej za surowiec tytoniowy pochodzący ze zbiorów w 2006 r. wynikało z tego, że całkowita ilość surowca tytoniowego dostarczonego pierwszemu przetwórcy przez producentów posiadających prawo do uzyskania płatności, była mniejsza od ilości surowca tytoniowego objętej umowami na uprawę tytoniu. Stawka płatności wyrównawczej została obliczona przez Agencję po zakończeniu wypłat w ramach płatności

podstawowej. W 2007 r. Agencja zrealizowała płatności wyrównawcze na kwotę 22 002 tys. zł.

Tabela 6. Płatności dla producentów surowca tytoniowego w podziale na płatność podstawową i wyrównawczą w 2007 r. wg OT ARR

Lp.	OT ARR	Ilość surowca tytoniowego (tony)	Kwota płatności podstawowych za 2006 r. i 2007 r. (tys. zł)	Kwota płatności wyrównawczych za 2006 r. (tys. zł)	Łączna kwota płatności (tys. zł)
1.	Białystok	3 217	20 081	975	21 056
2.	Bydgoszcz	6 292	29 351	3 228	32 579
3.	Gdynia	792	3 688	318	4 006
4.	Kielce	7 302	41 087	3 813	44 900
5.	Kraków	4 363	21 105	2 569	23 674
6.	Lublin	14 125	89 232	6 296	95 528
7.	Olsztyn	90	467	34	501
8.	Opole	2	7	1	8
9.	Poznań	74	371	25	396
10.	Rzeszów	8 418	55 273	3 492	58 765
11.	Warszawa	321	1 750	116	1 866
12.	Wrocław	1 874	8 803	1 135	9 938
Ogółem		46 870	271 215	22 002	293 217

Wykres 24. Płatności dla producentów surowca tytoniowego w podziale na OT ARR w 2007 r.

W 2007 r. Agencja wypłaciła z tytułu płatności uzupełniających 263 160 tys. zł do 40,5 tys. ton sprzedanego surowca tytoniowego ze zbiorów w 2006 r. (płatność podstawowa - 241 158 tys. zł i wyrównawcza - 22 002 tys. zł) oraz 30 057 tys. zł do 6,4 tys. ton surowca tytoniowego ze zbiorów w 2007 r. (płatność podstawowa).

W 2007 r. Agencja w ramach płatności uzupełniających wypłaciła 293 217 tys. zł do 46,9 tys. ton surowca tytoniowego ze zbiorów w 2006 i 2007 r.

1.8. Rynek nasion

Zgodnie z regulacjami krajowymi i rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1860/2004 w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy w ramach zasady de minimis dla sektora rolnego i sektora rybołówstwa, Agencja realizowała w 2007 r. dopłaty do materiału siewnego. ARR udzielała wsparcia finansowego z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany: w ramach pomocy de minimis w rolnictwie oraz dla producentów rolnych, którzy w 2006 r. ponieśli szkody w uprawach spowodowane suszą.

Dopłaty udzielane były do powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych elitarnym lub kwalifikowanym materiałem siewnym następujących gatunków roślin uprawnych: pszenicy zwyczajnej, żyta (populacyjnego, syntetycznego, mieszańcowego), jęczmienia, pszenżyta, owsa, łubinu (żółtego, wąskolistnego lub białego), grochu siewnego, bobiku, wyki siewnej i ziemniaków (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 marca 2007 r.¹²).

Agencja dokonywała dopłat do materiału siewnego na podstawie wniosków o przyznanie dopłat, złożonych przez rolników w okresie od 1 kwietnia do 30 czerwca 2007 r. (rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 marca 2007 r.¹³) oraz wniosków złożonych po 1 grudnia 2007 r. (rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 listopada 2007 r.¹⁴). W okresie od 1 kwietnia do 30 czerwca 2007 r. do ARR wpłynęło 16,7 tys., zaś w grudniu 2007 r. - 1,8 tys. wniosków.

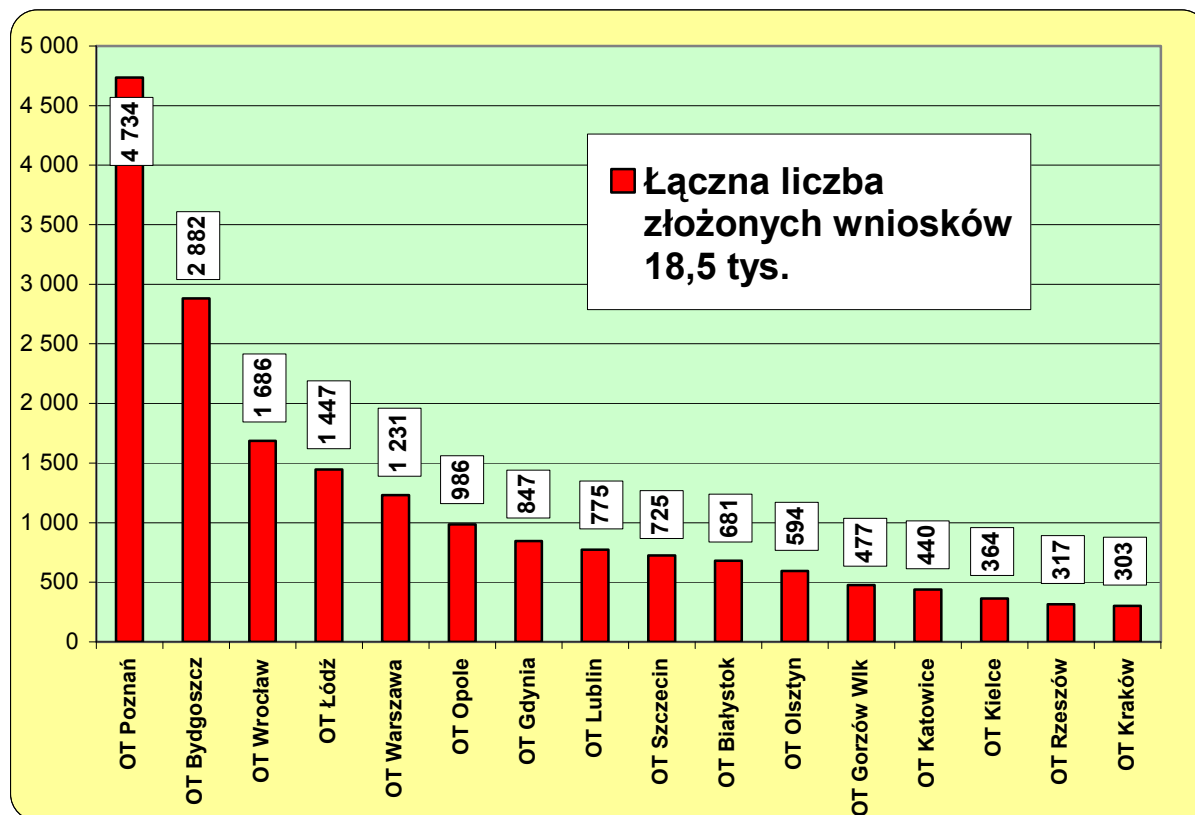
Ogółem w 2007 r. rolnicy złożyli 18,5 tys. wniosków o przyznanie dopłat, z tego: 10,4 tys. (56,1%) dotyczyło przyznania dopłat w ramach pomocy de minimis, natomiast 8,1 tys. wniosków złożyli rolnicy, którzy w 2006 r. ponieśli szkodę w uprawach w wyniku suszy.

Na podstawie złożonych wniosków Agencja w 2007 r. wydała 15,4 tys. decyzji administracyjnych. Dopłat udzielono do 300 tys. ha obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany, z tego: do 177 tys. ha należących do rolników, którzy w 2006 r. w wyniku suszy ponieśli szkodę w uprawach oraz do 123 tys. ha należących do producentów rolnych, którzy wnioskowali o dopłaty mające charakter pomocy de minimis.

Tabela 7. Dopłaty do materiału siewnego w 2007 r. wg OT ARR

Lp.	OT ARR	Susza			De minimis			Łączna kwota udzielonych dopłat (tys. zł)
		Liczba złożonych wniosków	Liczba hektarów	Kwota wypłaconych dopłat (w tys. zł)	Liczba złożonych wniosków	Liczba hektarów	Kwota wypłaconych dopłat (tys. zł)	
1.	Białystok	160	1 215	67	521	3 808	251	318
2.	Bydgoszcz	803	17 010	1 031	2 079	23 443	1 496	2 527
3.	Gdynia	470	14 650	958	377	8 571	555	1 513
4.	Gorzów Wlkp.	246	8 876	468	231	3 322	200	668
5.	Katowice	167	3 436	192	273	3 605	225	417
6.	Kielce	122	1 045	67	242	1 626	99	166
7.	Kraków	36	118	8	267	1 444	98	106
8.	Lublin	140	1 549	89	635	5 822	352	441
9.	Łódź	848	7 054	494	599	3 787	274	768
10.	Olsztyn	201	10 270	572	393	9 418	592	1 164
11.	Opole	296	16 334	981	690	13 645	827	1 808
12.	Poznań	2 881	42 207	2 554	1 853	18 754	1 332	3 886
13.	Rzeszów	28	766	39	289	2 391	153	192
14.	Szczecin	357	15 739	925	368	1 093	512	1 437
15.	Warszawa	551	6 946	569	680	5 986	425	994
16.	Wrocław	812	29 997	1 965	874	16 113	988	2 953
Ogółem		8 118	177 212	10 979	10 371	122 828	8 379	19 358

Wykres 25. Wnioski złożone z tytułu dopłat do materiału siewnego w podziale na OT ARR wg stanu na 31.12. 2007 r.

ARR realizowała dopłaty do 1 ha powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany w odniesieniu do wniosków złożonych w okresie od 1 kwietnia do 30 czerwca 2007 r. po stawkach: 50 zł/ha - w przypadku zbóż i mieszanek zbożowych, 60 zł/ha - roślin strączkowych i 300 zł/ha - ziemniaków (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 marca 2007 r.¹⁵) oraz do wniosków złożonych w grudniu 2007 r. wg zwiększonych stawek, tj.: 100 zł/ha - w przypadku zbóż i mieszanek zbożowych, 160 zł/ha - roślin strączkowych i 500 zł/ha do ziemniaków (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 października 2007 r.¹⁶).

Z tytułu dopłat do materiału siewnego ARR wypłaciła w 2007 r. kwotę 19 358 tys. zł, z tego producenci rolni, których gospodarstwa w 2006 r. dotknęła susza otrzymali 10 979 tys. zł, natomiast 8 379 tys. zł wypłacono w ramach pomocy de minimis.

1.9. Rynek miodu

Według danych Polskiego Związku Pszczelarskiego, w 2007 r. krajowa produkcja miodu wyniosła ok. 18 tys. ton i była mniejsza o ponad 14% od poziomu osiągniętego w 2006 r. Na obniżenie produkcji miały wpływ mniej korzystne warunki pogodowe oraz choroby pszczoł.

Pomimo niższej produkcji miodu nie nastąpił wzrost cen hurtowych tego produktu. Ceny oferowane pszczelarzom utrzymują się od lat na bardzo niskim poziomie i w 2007 r. były również znacznie niższe od cen stosowanych przez pszczelarzy w sprzedaży bezpośredniej oraz detalicznej. Średnie ceny miodów oferowane producentom w punktach skupu wahały się od 5,30 zł/kg za miód rzepakowy do 20 zł/kg za wrzosowy. Wielkość spożycia miodu w Polsce od 2000 r. utrzymuje się na stałym poziomie 0,48 kg rocznie na osobę (wg danych GUS).

W 2007 r., podobnie jak w latach poprzednich, Polska była importerem miodu netto. Przywóz tego produktu ukształtował się na poziomie 3,4 tys. ton wobec 5,7 tys. ton rok wcześniej. Eksport miodu, pomimo wzrostu o 41% w stosunku do 2006 r., był niewielki i wyniósł 527 ton. Przyczyną ujemnego salda w międzynarodowym obrocie miodem były niskie ceny uzyskiwane w imporcie z krajów charakteryzujących się ciepłym klimatem, a także niskie cła w Unii Europejskiej i kontyngenty preferencyjne na import miodu.

Wsparcie rynku produktów pszczelich

W 2007 r. Agencja Rynku Rolnego wspierała rynek miodu poprzez realizację mechanizmu „Wsparcie rynku produktów pszczelich” w oparciu o „Krajowy Program Wsparcia Pszczelarstwa w Polsce w latach 2004/2005, 2005/2006, 2006/2007”, zatwierdzony przez Komisję Europejską na mocy Decyzji z dnia 20 sierpnia 2004 r. W ww. programie na zaplanowane działania w sektorze pszczelarskim przewidziano środki finansowe w łącznej kwocie 56,25 mln zł, w tym 19,3 mln zł do rozdysponowania w sezonie 2006/2007. Zgodnie z unijnymi zasadami współfinansowanie z budżetu UE mogło stanowić do 50% wydatkowanych środków.

W sezonie 2006/2007 do Agencji wpłynęło 331 ofert projektów na realizację działań wspierających pszczelarstwo na kwotę 35,6 mln zł, tj. przekraczającą o 16,3 mln zł kwotę przewidzianą w programie. Po rozpatrzeniu ofert przez komisję

złożoną z przedstawicieli MRiRW i ARR, dostosowaniu wysokości przewidzianych w nich wypłat na poszczególne działania do kwot ujętych w programie, a także po dokonaniu (za zgodą Komisji Europejskiej) koniecznych przesunięć środków pomiędzy poszczególnymi kierunkami wsparcia, podpisano z uprawnionymi podmiotami 283 umowy na realizację działań.

Tabela 8. Projekty działań zgłoszone i objęte umowami w 2007 r.

Lp.	Kierunki wsparcia	Projekty zgłoszone		Projekty objęte umowami	
		Liczba	Wartość (tys. zł)	Liczba	Wartość (tys. zł)
1.	I. Pomoc techniczna dla pszczelarzy i organizacji	86	3 814	63	2 495
2.	II. Kontrola warrozy	77	10 426	74	7 877
3.	III. Racjonalizacja przemieszczania rodzin pszczelich na pożytki	55	5 918	44	1 627
4.	IV. Wspieranie laboratoriów przeprowadzających analizy właściwości fizyko-chemicznych miodu	28	1 909	24	1 121
5.	V. Wspieranie odbudowy pogłowia rodzin pszczelich	80	12 215	76	6 135
6.	VI. Współpraca z wyspecjalizowanymi jednostkami w ramach programów badawczych w sektorze pszczelarskim i produktów pszczelarskich	5	1 292	2	45
Ogółem		331	35 574	283	19 300

Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 917/2004 uprawnione podmioty były zobligowane do zrealizowania projektów najpóźniej do 31 sierpnia 2007 r., a ARR zobowiązana była wypłacić refundację kosztów poniesionych przez beneficjentów w ramach mechanizmu do 15 października 2007 r.

Po realizacji przez beneficjentów zadań wynikających z podpisanych umów, Agencja dokonała kontroli poniesionych wydatków, a następnie, po rozliczeniu złożonych przez nich wniosków o refundację, wypłaciła łącznie kwotę 15 760 tys. zł (netto), z tego: 7 880 tys. zł ze środków UE oraz 7 880 tys. zł ze środków krajowych (po 50% poniesionych wydatków). Ostatecznie rozliczono 272 umowy, a łączna kwota wypłaconych refundacji stanowiła 81,6% kwoty określonej w Krajowym Programie Wsparcia Pszczelarstwa na rok 2006/2007.

Tabela 9. Wykorzystanie środków przyznanych Polsce przez KE w ramach programu wsparcia pszczelarstwa na rok 2006/2007

Lp.	Kierunki wsparcia	Wartość wypłat netto (tys. zł)	Liczba rozliczonych umów	Wykorzystanie dostępnych środków (%)
1.	I. Pomoc techniczna dla pszczelarzy i organizacji	1 825	60	73,1
2.	II. Kontrola warrozy	6 476	73	82,2
3.	III. Racjonalizacja przemieszczania rodzin pszczelich na pożytki	1 301	43	80,0
4.	IV. Wspieranie laboratoriów przeprowadzających analizy właściwości fizyko-chemicznych miodu	568	20	50,7
5.	V. Działania wspierające odbudowę pogłowia rodzin pszczelich	5 577	74	90,9
6.	VI. Współpraca z wyspecjalizowanymi jednostkami w ramach programów badawczych w sektorze pszczelarskim i produktów pszczelarskich	13	2	29,9
Ogółem		15 760	272	81,6

Zgodnie ze zgłoszonym przez stronę polską trzyletnim „Krajowym Programem Wsparcia Pszczelarstwa w Polsce w latach 2007/08 - 2009/10”, Komisja Europejska 14 sierpnia 2007 r. wydała Decyzję zatwierdzającą program poprawy produkcji i wprowadzania do obrotu produktów pszczelarskich, przedłożony przez Polskę na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 797/2004.

W oparciu o ww. decyzję Komisji, Agencja podjęła przygotowania do realizacji I części programu. W sierpniu 2007 r. wydała warunki ubiegania się o refundację kosztów poniesionych w ramach realizacji mechanizmu „Wsparcie rynku produktów pszczelich w sezonie 2007/2008”, a także ogłosiła zaproszenie do składania projektów w terminie do 21 października 2007 r. Do ARR wpłynęło 245 projektów na realizację działań na łączną kwotę 27,7 mln zł, tj. przewyższającą o blisko 10 mln zł kwotę przewidzianą w Krajowym Programie Wsparcia Pszczelarstwa (KPWP).

Po przyjęciu do realizacji projektów złożonych w ramach trzech kierunków wsparcia dotyczących: pomocy technicznej dla pszczelarzy, racjonalizacji przemieszczania rodzin pszczelich oraz wdrażania stosowanych programów badawczych, pozostała niewykorzystana (w stosunku do środków finansowych przewidzianych w programie na wsparcie tych kierunków) kwota 1 132 tys. zł.

Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 811/2007 umożliwiającym zmianę limitów finansowych dla każdego działania, dokonano przesunięcia niewykorzystanych środków na pozostałe trzy kierunki wsparcia (kontrolę warrozy, odbudowę pogłowia rodzin pszczelich oraz analizy jakości miodu).

Tabela 10. Liczba i wartość projektów zgłoszonych oraz przyjętych w 2007 r. do realizacji w 2008 r.

Lp.	Kierunki wsparcia	Projekty zgłoszone		Projekty przyjęte do realizacji		Środki przewidziane w KPWP (tys. zł)
		Liczba	Wartość (tys. zł)	Liczba	Wartość (tys. zł)	
1.	I. Pomoc techniczna dla pszczelarzy i organizacji	52	2 426	42	1 168	1 177
2.	II. Kontrola warrozy	76	10 204	74	7 594	7 087
3.	III. Racjonalizacja przemieszczania rodzin pszczelich na pożytki	7	59	6	49	762
4.	IV. Wspieranie laboratoriów przeprowadzających analizy właściwości fizykochemicznych miodu	30	1 218	26	568	467
5.	V. Wspieranie odbudowy pogłowia rodzin pszczelich	74	13 533	73	7 650	7 126
6.	VI. Współpraca z wyspecjalizowanymi jednostkami w ramach programów badawczych w sektorze pszczelarskim i produktów pszczelarskich	6	267	3	146	556
Ogółem		245	27 707	224	17 175	17 175

Ogółem do realizacji w sezonie 2007/2008 przyjęto 224 projekty uprawnionych podmiotów w ramach wszystkich dostępnych kierunków wsparcia, na łączną kwotę 17 175 tys. zł. Ostateczne rozliczenie umów na realizację przyjętych działań nastąpi do 15 października 2008 r.

W 2007 r. Agencja wsparła rynek miodu kwotą 15 760 tys. zł. Wydatki współfinansowane były po 50% ze środków krajowych i z budżetu Unii Europejskiej.

1.10. Rynek suszu paszowego

Agencja na podstawie rozporządzeń: Rady (WE) nr 1786/2003 i Komisji (WE) nr 382/2005 oraz ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego¹⁷ realizowała w 2007 r. mechanizm WPR „Dopłaty do produkcji suszu paszowego”.

Przedsiębiorstwa przetwórcze, które spełniały odpowiednie kryteria zarówno dotyczące urządzeń stosowanych do produkcji, jak i wymogów w zakresie jakości wytwarzanego produktu oraz zostały zatwierdzone przez ARR, mogły ubiegać się o pomoc finansową z tytułu produkcji suszu paszowego.

Dopłaty do produkcji suszu paszowego dokonywane były w ramach przyznanego Polsce krajowego gwarantowanego limitu produkcji suszu paszowego wynoszącego 13 538 ton i obejmującego produkcję w roku gospodarczym trwającym od 1 kwietnia danego roku kalendarzowego do 31 marca roku następnego.

ARR w 2007 r. rozpatrzyła 48 wniosków o przyznanie pomocy, a także wydała 53 decyzje w sprawie przyznania pomocy oraz 2 decyzje w sprawie odmowy przyznania pomocy.

W 2007 r. Prezes ARR zatwierdził 1 przedsiębiorstwo przetwórcze i 1 nabywcę pasz do suszenia lub rozdrabniania, który swoją działalność jako zatwierdzony podmiot może uruchomić od 1 kwietnia 2008 r. Zostało także cofnięte zatwierdzenie dla 1 przedsiębiorstwa przetwórczego z powodu likwidacji działalności w zakresie produkcji suszu paszowego. W mechanizmie uczestniczyło 9 zatwierdzonych przedsiębiorstw przetwórczych i 1 nabywca pasz do suszenia lub rozdrabniania.

Przedsiębiorstwa przetwórcze wnioskowały w trakcie roku gospodarczego o zaliczkową kwotę pomocy bez stosowania zabezpieczenia po stawce 19,80 €/tonę. Po zakończeniu roku gospodarczego KE ustala ostateczną wysokość stawki pomocy w zależności od stopnia przekroczenia gwarantowanego limitu produkcji. We wrześniu 2007 r. przedsiębiorstwa otrzymały wypłatę wyrównań (po stawce 13,20 €/tonę) z tytułu dopłat do produkcji suszu w roku gospodarczym 2006/2007.

Tabela 11. Dopłaty do produkcji suszu paszowego w 2007 r.

Lp.	Tytuł płatności	Ilość (tony)	Kwota (tys. zł)
1.	Wypłata zaliczek z tytułu produkcji suszu paszowego w roku gospodarczym 2006/2007	2 324	179
2.	Rozliczenie salda wypłaconych zaliczek z tytułu produkcji suszu paszowego w roku gospodarczym 2006/2007	-	216
3.	Wypłata zaliczek z tytułu produkcji suszu paszowego w roku gospodarczym 2007/2008	3 612	270
Ogółem		5 936	665

W 2007 r. ARR zrealizowała dopłaty do produkcji suszu paszowego w formie płatności zaliczkowych do 5,9 tys. ton rozdysponowanego suszu w wysokości 449 tys. zł oraz wypłaciła wyrównanie w kwocie 216 tys. zł.

W 2007 r. przedsiębiorstwa przetwórcze otrzymały pomoc do 5,9 tys. ton suszu na kwotę 665 tys. zł z tytułu produkcji i rozdysponowania suszu paszowego.

1.11. Rynek owoców i warzyw

W wyniku występujących w pierwszych dniach maja 2007 r. przymrozków, które na większości plantacji spowodowały bardzo duże uszkodzenia roślin, zbiory owoców w Polsce (wg GUS) wyniosły 1 694 tys. ton i były o ponad 47% niższe niż w 2006 r. Najwięcej zebrano jabłek, tj. 1 040 tys. ton (pomimo spadku o 55%), truskawek (obniżka o 10%), porzeczek i wiśni. Jedynie zbiory malin były o 7% wyższe niż w 2006 r. Zbiory warzyw gruntowych były o 13% wyższe w porównaniu z produkcją 2006 r. i ukształtowały się na poziomie 4 987 tys. ton.

Według IERiGŻ w 2007 r. eksport świeżych owoców wzrósł o 8% w porównaniu z 2006 r. i wyniósł 630 tys. ton. Najwięcej wywieziono jabłek (434 tys. ton). Zwiększył się również o 19% import świeżych owoców - z 1 029 tys. ton w 2006 r. do 1 220 tys. ton w 2007 r. Najwięcej przywieziono owoców cytrusowych (406 tys. ton).

W 2007 r. o ponad 8% zwiększył się wywóz świeżych warzyw, który ukształtował się na poziomie 411 tys. ton, wobec 380 tys. ton rok wcześniej.

Zwiększył się import warzyw o 19% w porównaniu w 2006 r. i wyniósł 293 tys. ton. Wartość eksportu owoców i warzyw oraz ich przetworów wyniosła w 2007 r. 1 623 mln €, a wartość importu 1 556 mln € (wg IERiGŻ).

Agencja w 2007 r. wypłacała refundacje do wywozu świeżych owoców i warzyw, wydawała pozwolenia na przywóz/wywóz owoców (w ramach regulacji handlu zagranicznego).

1.11.1. Refundacje wywozowe do świeżych owoców i warzyw

Na rynku świeżych owoców i warzyw, ARR w 2007 r. wypłaciła refundacje wywozowe w wysokości 6 890 tys. zł do 71,9 tys. ton świeżych owoców i warzyw, w tym do 71 tys. ton jabłek. Wypłacano również refundacje do wywozu pomidorów, cytryn, pomarańczy, brzoskwiń, nektarynek i winogron.

Tabela 12. Wpłaty refundacji do wywozu świeżych owoców i warzyw w 2007 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość (tony)	Kwota (tys. zł)
1.	Jabłka	70 962	6 818
2.	Nektarynki i brzoskwinie	496	23
3.	Pomidory	214	18
4.	Cytryny	68	16
5.	Pomarańcze	92	13
6.	Winogrona	36	2
Ogółem		71 868	6 890

Eksport świeżych owoców i warzyw z refundacją odnotowano głównie na Ukrainę, Białoruś i do Rosji.

1.11.2. Administrowanie rozdysponowywaniem owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży

Agencja prowadziła działania w ramach administrowania rozdysponowywaniem owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży na podstawie rozporządzeń: Rady (WE) nr 2200/96 i Komisji (WE) nr 103/2004 oraz ustawy o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego.

Do dnia 31 grudnia 2007 r. ARR wydała ogółem 160 decyzji w sprawie przyznania uprawnienia innej jednostce organizacyjnej lub osobie fizycznej do otrzymania bezpłatnie owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży oraz

15 decyzji w sprawie uznania jednostki organizacyjnej za organizację charytatywną, uprawnioną do dystrybucji otrzymanych od organizacji producentów i ich zrzeszeń owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży.

Niekorzystne warunki atmosferyczne, które wystąpiły w maju 2007 r., spowodowały mniejszą produkcję owoców i warzyw. W wyniku niewystąpienia nadpodaży nie zaistniały warunki do podjęcia przez ARR działań w ramach przedmiotowego mechanizmu. W 2007 r. nie wydawano decyzji w sprawie zezwolenia na rozdysponowanie owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży.

W 2007 r. wywieziono 71,9 tys. ton świeżych owoców i warzyw do krajów trzecich, za które eksporterzy otrzymali 6 890 tys. zł refundacji wywozowych.

1.12. Rynek lnu i konopi

Agencja udzielała dopłat do przetwórstwa słomy lnianej i konopnej na włókno na podstawie rozporządzeń: Rady (WE) nr 1673/2000 i Komisji nr 245/2001 oraz ustawy z dnia 20 grudnia 2002 r. o organizacji niektórych rynków rolnych¹⁸. Dopłaty realizowane były w ramach krajowych ilości gwarantowanych, które zostały przyznane Polsce w wysokości 924 ton dla długiego włókna lnianego oraz 462 ton dla krótkiego włókna lnianego i włókna konopnego.

W 2007 r. mechanizm realizowany był w ramach 3 lat gospodarczych: 2005/2006, 2006/2007 i 2007/2008. W omawianym roku wpis do rejestru uznanych przetwórców przetwarzających słomę lnianą i/lub konopną na włókno posiadało 9 autoryzowanych podmiotów, w tym 1 przetwórca uzyskał wpis, natomiast 1 został wykreślony z rejestru.

W roku gospodarczym 2005/2006 masa długiego włókna lnianego, do której przetwórcy wnioskowali o przyznanie dopłaty do przetwórstwa, była niższa niż gwarantowana krajowa ilość długiego włókna lnianego. W związku z tym, w celu zagospodarowania niewykorzystanej ilości (36,673 ton) długiego włókna lnianego została ona przesunięta do gwarantowanej krajowej ilości krótkiego włókna lnianego i włókna konopnego (rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 sierpnia 2007 r.¹⁹). Po przeniesieniu gwarantowane krajowe ilości kształtowały się

następująco: 887,3 ton długiego włókna lnianego i 543 tony krótkiego włókna lnianego i włókna konopnego.

Z uwagi na specyfikę mechanizmu, wynikającą z tego, że okres przetwórczy trwa 22 miesiące, a warunkiem wypłaty jest zakończenie przerobu słomy lnianej i konopnej na włókno przez wszystkich przetwórców w kraju, w 2007 r. nastąpiło ostateczne rozliczenie mechanizmu dla roku gospodarczego 2005/2006. Agencja wypłaciła z tego tytułu 739 tys. zł za przetworzenie 887,3 ton długiego włókna lnianego, 344,4 ton krótkiego włókna lnianego oraz 194,6 ton włókna konopnego.

ARR prowadziła także działania administracyjne dotyczące przetwórstwa słomy lnianej i konopnej w kolejnych latach gospodarczych. O dopłatę za rok gospodarczy 2006/2007 ubiegało się 7 autoryzowanych przetwórców, którzy złożyli 21 deklaracji okresowych dla długiego i krótkiego włókna lnianego na łączną ilość, odpowiednio: 163,6 ton i 221,8 ton oraz dla włókna konopnego - 359 ton. Dopłata za ten okres wypłacona zostanie w 2008 r. W 2007 r. złożono również 7 wniosków o dopłatę dotyczących roku gospodarczego 2007/2008. Powierzchnia uprawy objęta wnioskami wyniosła: 1 043,6 ha dla lnu i 1 081,2 ha dla konopi. Wielkość produkcji włókna, do którego przetwórcy ubiegają się o dopłatę przedstawia się następująco: 842,5 ton - długie włókno lniane, 901,5 ton - krótkie włókno lniane oraz 2 241,2 ton - włókno konopne.

<p>W 2007 r. do przetwórstwa słomy lnianej i konopnej na włókno ARR udzieliła dopłat na kwotę 739 tys. zł.</p>

1.13. Rynek wina

Agencja prowadziła na rynku wina działania w zakresie mechanizmu WPR „Administrowanie potencjałem produkcyjnym winorośli i wina”. Celem mechanizmu było ustalenie potencjału produkcyjnego winorośli uprawianych na terytorium Polski oraz wina wyrabianego z winogron zebranych na obszarze kraju i wprowadzonych do obrotu win gronowych wyprodukowanych z winogron, moszczy gronowych lub win gronowych przywiezionych do Polski z innych państw członkowskich UE oraz z krajów trzecich. Powyższe zadania mogły być dokonywane w zakresie m.in. zgłaszania zamiaru wprowadzenia do obrotu win gronowych wytworzonych

z winogron pochodzących z upraw na terytorium Polski, deklaracji produkcji, zbiorów i zapasów, szacunków zbiorów winorośli i ich wielkości, szacunków produkcji wina oraz wielkości zapasów wina i moszczy gronowych, ilości i rodzajów win gronowych wytworzonych z winogron, moszczy lub win gronowych przywiezionych do Polski z innych krajów członkowskich UE oraz krajów trzecich.

W 2007 r. do Agencji wpłynęło 20 deklaracji dotyczących zapasów moszczu gronowego, zagęszczanego moszczu gronowego i wina (wg stanu na dzień 31 lipca 2007 r.), posiadanych przez podmioty prowadzące handel hurtowy na rynku wina. Na podstawie przedmiotowych danych oraz przeprowadzonych kontroli ARR sporządziła dla Komisji Europejskiej informację dotyczącą zapasów wina w Polsce.

1.14. Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej

Agencja Rynku Rolnego administruje mechanizmem Wspólnej Polityki Rolnej „Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej”, który ma na celu poprawienie bytu osób najuboższych w UE poprzez dostarczanie im gotowych artykułów spożywczych. Zgodnie z ww. mechanizmem Komisja Europejska na każdy rok budżetowy zatwierdza plan podziału środków finansowych pomiędzy państwa członkowskie, z przeznaczeniem na dostawy żywności dla osób najbardziej poszkodowanych we Wspólnocie.

W 2007 r. Polska po raz czwarty uczestniczyła w programie dostarczania nadwyżek żywności najuboższej ludności UE. Na realizację programu w 2007 r., KE przyznała Polsce do wykorzystania środki o wartości 42,9 mln € (170 mln zł). W ramach przeprowadzonych trzech postępowań przetargowych dla realizacji programu w 2007 r. zostali wyłonieni przedsiębiorcy, którzy dostarczyli najuboższym osobom w Polsce (za pośrednictwem organizacji charytatywnych) ponad 100 tys. ton gotowych artykułów spożywczych, o łącznej wartości 163 mln zł. Obejmowały one następujące produkty: 38,1 mln litrów mleka UHT, 20,5 tys. ton mąki pszennej, 16,2 tys. ton makaronu świderki, 10,3 tys. ton kaszy jęczmiennej, 9,7 tys. ton cukru białego, 2,0 tys. ton serów topionych, 1,7 tys. ton płatków kukurydzianych, 1,6 tys. ton serów podpuszczkowych dojrzewających, 0,6 tys. ton dżemu oraz 50 ton dań gotowych.

W bezpośredniej realizacji mechanizmu "Dostarczanie żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej" w 2007 r. uczestniczyły cztery organizacje charytatywne, które zawarły z ARR umowy na przekazanie gotowych artykułów spożywczych: Federacja Polskich Banków Żywności, Caritas Polska, Polski Komitet Pomocy Społecznej oraz Polski Czerwony Krzyż. Inne organizacje charytatywne zajmujące się pomocą dla najuboższych uczestniczyły pośrednio w dystrybucji artykułów spożywczych. Organizacje charytatywne zobowiązane były do przekazania artykułów spożywczych osobom spełniającym kryteria zawarte w art. 7 ustawy o pomocy społecznej²⁰. W ramach programu przedsiębiorcy zrealizowali 6,2 tys. dostaw gotowych artykułów spożywczych. Żywność dostarczono do 148 magazynów zlokalizowanych na terenie całej Polski, skąd dystrybuowano ją do lokalnych organizacji społecznych zajmujących się osobami potrzebującymi, placówek oświatowych, jadłodajni oraz przekazywano osobom najuboższym bezpośrednio zgłaszającym się o pomoc. Pomoc żywnościowa została skierowana poprzez 7,3 tys. organizacji charytatywnych do ponad 3,8 mln osób potrzebujących.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz na podstawie warunków wynikających z zawartych umów, organizacje charytatywne otrzymały zwrot kosztów administracyjnych, w wysokości 1% wartości towarów żywnościowych, w formie gotowych artykułów spożywczych lub wartości środków finansowych przeznaczonych na zakup gotowych artykułów z rynku. Wydatki ARR poniesione z tego tytułu wyniosły 1 680 tys. zł. Przedsiębiorcy uczestniczący w mechanizmie otrzymali także zwrot kosztów transportu, nieprzekraczający 4% wartości nieprzetworzonego towaru żywnościowego lub wartości środków finansowych przeznaczonych na zakup gotowych artykułów z rynku, poniesionych w związku z dostawami gotowych artykułów spożywczych do magazynów organizacji charytatywnych. W ramach realizacji tego działania ARR wydatkowała 5 385 tys. zł. Ponadto, zgodnie z rozporządzeniem (WE) 1539/2006 (z późn. zm.), KE na zakup na rynku gotowych artykułów spożywczych z grupy produktów mlecznych przeznaczyła środki finansowe w wysokości 66 600 tys. zł. Za całość tej kwoty zakupiono ser podpuszczkowy dojrzewający oraz mleko UHT.

Łączne wydatki na realizację mechanizmu „Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności UE” w 2007 r. były dwukrotnie wyższe niż wydatki poniesione w 2006 r. i wyniosły 73 665 tys. zł (netto), z tego 359 tys. zł zostało wydatkowane

z tytułu realizacji programu w roku 2006, zaś 73 306 tys. zł stanowiły wydatki związane z realizacją programu z roku 2007. Z uwagi na to, że dostawy gotowych artykułów spożywczych realizowane były do końca grudnia 2007 r., zwrot części kosztów transportu oraz należnej kwoty z tytułu kosztów administracyjnych dotyczących programu z 2007 r. nastąpi w 2008 r.

Na pomoc żywnościową w 2007 r. Agencja wydatkowała 73 665 tys. zł, w tym 66 600 tys. zł stanowiły zakupy artykułów spożywczych z grupy produktów mlecznych.

1.15. Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych

Prowadzenie polityki promocyjnej i informacyjnej w odniesieniu do produktów rolno-spożywczych pochodzących ze Wspólnoty w ramach mechanizmu „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych”, ma na celu poszerzanie wiedzy konsumentów na temat wartości odżywczych środków spożywczych, ich jakości, bezpieczeństwa czy metod produkcji. Działania w ramach polityki promocyjnej i informacyjnej zmierzają do wywołania zmian zachowań i postaw określonej grupy ludzi oraz zwiększenia zaufania odbiorców do prezentowanych artykułów rolno-spożywczych pochodzących z terytorium Wspólnoty Europejskiej.

ARR poprzez realizację mechanizmu umożliwia organizacjom branżowym i międzybranżowym pozyskanie części środków finansowych na realizację długofalowych, spójnych działań, obejmujących okres od minimum 1 roku do 3 lat. Uczestnicząc w mechanizmie organizacje mogą uzyskać zwrot maksymalnie do 80% kwoty netto kosztów faktycznie poniesionych na realizację działań, z tego: maksymalnie do 50% środków pochodzi z budżetu UE, 30% z budżetu krajowego, a pozostałe 20% stanowi udział własny organizacji proponującej program promocyjno-informacyjny. Zakres działań podlegających dofinansowaniu obejmuje:

- a) public relations, promocję i reklamę, w tym: organizowanie szkoleń, konferencji z udziałem dziennikarzy i lekarzy, promocję w punktach sprzedaży, organizowanie akcji specjalnych wraz z konkursami, prowadzenie serwisu

internetowego, ogłoszenia w prasie specjalistycznej podkreślające w szczególności zalety produktów wytworzonych na terenie UE (wartości odżywcze i zdrowotne, oznakowania, specyficzne metody produkcji, a także wysokie standardy dobrostanu zwierząt i poszanowania środowiska naturalnego),
b) udział w pokazach, targach i wystawach o zasięgu krajowym bądź europejskim, mający na celu wzmocnienie wizerunku produktów unijnych.

Projekty programów promocyjno-informacyjnych złożone w ARR przez organizacje proponujące te programy podlegają analizie oraz ocenie Agencji, a następnie, po uzyskaniu pozytywnej oceny, są przesyłane do Komisji Europejskiej. Warunkiem przyjęcia przez KE ww. projektów jest uwzględnienie w nich szeregu zasad określonych w prawodawstwie unijnym. Promowane produkty muszą pochodzić z listy ustalonej przez KE, w drodze rozporządzenia, opracowanej oddzielnie dla rynku wewnętrznego Wspólnoty i krajów trzecich. Realizacja programu nie może dotyczyć promocji konkretnych marek, znaków towarowych oraz firm.

Po weryfikacji projektów przez Komisję Europejską i wydaniu przez nią pozytywnej decyzji, Agencja podpisuje z organizacjami proponującymi programy promocyjno-informacyjne umowy na wykonanie projektów i realizuje dopłaty.

W 2007 r. ARR dokonała oceny i przekazała do KE 5 projektów działań dotyczących rynku wewnętrznego UE oraz 2 projekty skierowane na rynek krajów trzecich. Na podstawie Decyzji Komisji z dnia 10/VII/2007 r. w sprawie zatwierdzenia programów działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących produktów rolnych na rynku wewnętrznym, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1071/2005, notyfikacja K(2007) 3299, zostały zatwierdzone programy dotyczące:

- mleka i produktów mlecznych - trzyletni program pt. „Kampania promocyjno-informacyjna mleka i produktów mlecznych” o wartości 9 807,8 tys. €,
- miodu i produktów pszczelich - dwuletni program pt. „Życie miodem słodzone” o wartości 683,3 tys. €,
- świeżych oraz przetworzonych owoców i warzyw - dwuletni program pt. „Mrożonki pełne natury” o wartości 391,8 tys. €.

W drodze Decyzji Komisji z dnia 07/XII/2007 r. w sprawie zatwierdzenia programów działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących produktów rolnych w państwach trzecich zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1346/2005, notyfikacja C(2007) 5911, zaakceptowany został dwuletni projekt programu pt. „Stół pełen

smaków” promujący świeżą, schłodzoną oraz mrożoną wołowinę, cielęcinę i wieprzowinę, a także przetwory spożywcze oparte na tych składnikach, przewidziany do realizacji na rynkach USA i Korei Południowej. Całkowita wartość programu wynosi 2 322,9 tys. €.

Ponadto w 2007 r. ARR kontynuowała działania w ramach następujących programów zaakceptowanych przez Komisję Europejską w latach poprzednich:

- „Ekologia” - program informacyjno-edukacyjny dotyczący produktów rolnictwa ekologicznego. Wydatki poniesione w 2007 r. na prowadzenie akcji informacyjnej wyniosły 3 782 tys. zł, w tym 50% wydatków zostało sfinansowane z budżetu UE,
- „Mrożonki pełne natury” - program dotyczący promocji mrożonych warzyw i owoców na rynku polskim. Koszt programu w 2007 r. wyniósł 366 tys. zł, z czego 50% zostało sfinansowane z UE, 30% z budżetu krajowego i 20% przez uczestnika mechanizmu,
- „Marchewka” - program dotyczący promocji soków marchwiowych na rynkach Bułgarii i Rumunii. Na realizację działań w roku 2007 wydatkowano 2 212 tys. zł, przy współudziale budżetu UE (1 382 tys. zł),
- „Oryginalność pod ochroną” - program dotyczący wspólnotowego systemu oznaczeń produktów regionalnych i tradycyjnych. Całkowity budżet dwuletniej kampanii informacyjnej wynosi 5 881 tys. zł, z tego w 2007 r. w ramach realizacji programu ARR wypłaciła 912 tys. zł (50% poniesionych wydatków zostało sfinansowane z budżetu UE).

W ramach realizacji programów promocyjnych i informacyjnych Agencja wydatkowała 7 272 tys. zł, z czego 3 950 tys. zł sfinansowano z budżetu UE, 2 370 tys. zł z budżetu krajowego (współfinansowanie), a kwota 952 tys. zł pochodziła z dotacji podmiotowej.

1.16. Produkty przetworzone non-aneks I

W ramach administrowania handlem zagranicznym w zakresie produktów przetworzonych non-aneks I, takich jak: ciastka, lody, napoje, jogurty, czekolada i in., ARR stosuje refundacje wywozowe do podstawowych produktów rolnych, tj.: zbóż,

cukru, izoglukozy, produktów mlecznych (OMP, PMP i masła) oraz jaj, wykorzystywanych do wytwarzania tych produktów.

W 2007 r. wypłacono refundacje wywozowe do: cukru na kwotę 22 076 tys. zł, mleka i produktów mlecznych na kwotę 3 124 tys. zł (z tego: do OMP - 56 tys. zł, do PMP - 1 833 tys. zł i do masła - 1 235 tys. zł), zbóż oraz jaj w kwocie odpowiednio 582 tys. zł i 176 tys. zł.

Największy udział w wypłatach (85%) stanowiły refundacje do wywozu cukru użytego do wyrobu produktów przetworzonych. Wywóz produktów przetworzonych non-aneks I odbywał się głównie do Rosji, Arabii Saudyjskiej i Ukrainy.

W 2007 r. ARR wypłaciła 25 958 tys. zł refundacji wywozowych do produktów przetworzonych non-aneks I.

1.17. Monitorowanie rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych

Agencja Rynku Rolnego od 1 stycznia 2007 r., zgodnie z ustawą o biokomponentach i biopaliwach ciekłych²¹, realizuje działania w zakresie monitorowania rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych. Prezes ARR jako organ rejestrowy jest odpowiedzialny za prowadzenie dwóch rejestrów: rejestru wytwórców (podmiotów wykonujących działalność regulowaną w zakresie wytwarzania, magazynowania lub wprowadzania do obrotu biokomponentów) i rejestru rolników wytwarzających biopaliwa ciekłe na własny użytek.

Na mocy ww. ustawy rejestr przedsiębiorców wytwarzających lub magazynujących biokomponenty, prowadzony przez MRiRW, od dnia 1 stycznia 2007 r. stał się rejestrem wytwórców prowadzonym przez Prezesa ARR. Na dzień 1 stycznia 2007 r. w rejestrze wytwórców znajdowało się 104 przedsiębiorców. Na koniec grudnia omawianego roku, w wyniku składanych wniosków o wpis do rejestru, wniosków o wykreślenie wpisu oraz działań kontrolnych ARR, w rejestrze ujętych było 70 wytwórców, w tym produkujących: estry metylowe - 37, bioetanol - 14, czysty olej roślinny - 4. Pozostali przedsiębiorcy deklarowali prowadzenie działalności gospodarczej związanej z magazynowaniem lub wprowadzaniem do obrotu biokomponentów.

Do rejestru rolników zostało wpisanych dwóch rolników, którzy zadeklarowali produkcję estrów metylowych na własne potrzeby (stan na dzień 31 grudnia 2007 r.). Dopuszczalny limit produkcji biopaliw ustalony dla rolników wpisanych do rejestru wynosi łącznie blisko 96 tys. litrów estrów rocznie.

ARR przyjmowała sprawozdania kwartalne od wytwórców oraz sprawozdania roczne od rolników. Na podstawie rocznych sprawozdań sporządziła zbiorcze zestawienie z działalności rolników produkujących biopaliwa ciekłe na własny użytek, które zostało przekazane ministrom właściwym do spraw: finansów publicznych, gospodarki, rynków rolnych oraz środowiska. Agencja przeprowadzała również kontrole wytwórców wpisanych do rejestru w zakresie spełnienia przez nich warunków określonych w przepisach oraz kontrole rolników przed uzyskaniem wpisu.

1.18. Kontrola wykorzystania roślin energetycznych

Ramy prawne działań Agencji Rynku Rolnego na rynku roślin energetycznych określają: rozporządzenie Komisji (WE) nr 1973/2004 (z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 26 stycznia 2007 r. o płatnościach do gruntów rolnych i płatności cukrowej²².

ARR w ramach mechanizmu WPR „Kontrola wykorzystania roślin energetycznych” dokonuje zatwierdzania podmiotów skupujących i pierwszych jednostek przetwórczych oraz nadzoruje proces przetwarzania tych roślin na końcowe produkty energetyczne. Zatwierdzanie podmiotów skupujących i pierwszych jednostek przetwórczych odbywało się na podstawie złożonych w Oddziałach Terenowych wniosków o dokonanie zatwierdzenia oraz pozytywnego wyniku kontroli zatwierdzającej przeprowadzonej przez służby kontrolne ARR.

Zatwierdzone podmioty skupujące i zatwierdzone pierwsze jednostki przetwórcze mogły zawierać z rolnikami umowy na dostawę roślin energetycznych. Na podstawie zawartych umów podmioty skupujące zobowiązane były do nabycia na własny rachunek roślin energetycznych, a następnie zbycia ich bez przetworzenia do zatwierdzonej pierwszej jednostki przetwórczej z przeznaczeniem na cele energetyczne. Natomiast zatwierdzona pierwsza jednostka przetwórcza zobowiązana była do odbioru roślin energetycznych od rolników lub zatwierdzonych podmiotów skupujących oraz przeprowadzenia pierwszego procesu przetwórczego roślin energetycznych z zamiarem pozyskania jednego lub więcej końcowych

produktów energetycznych. W 2007 r. Agencja Rynku Rolnego zatwierdziła 438 jednostek, z tego: 192 podmioty skupujące i 246 pierwszych jednostek przetwórczych. Zatwierdzone podmioty, które zawarły z rolnikami umowy na dostawę roślin energetycznych, były zobowiązane dostarczyć kopie umów do OT ARR (w 2007 r. złożono ich łącznie ponad 7 tys.). Wnioskodawcy, którzy zadeklarowali wykorzystanie lub przetworzenie roślin energetycznych w gospodarstwie, byli zobowiązani złożyć kopie deklaracji zastępujących ww. umowy - dostarczono 701 kopii tych deklaracji.

Z uwagi na wysokie ceny surowców rolniczych, które wystąpiły na rynku, część wnioskodawców wycofała wnioski o płatność energetyczną i odstąpiła od realizacji umów z zatwierdzonymi podmiotami lub z zobowiązań wynikających ze złożonych deklaracji, kierując zebrane rośliny na cele inne niż energetyczne. W związku z tym, na koniec 2007 r. liczba umów wynosiła ponad 6,9 tys., a powierzchnia upraw roślin energetycznych objęta tymi umowami - 148 tys. ha. Liczba złożonych deklaracji wyniosła 664, a areał objęty tymi deklaracjami - 10,5 tys. ha.

Tabela 13. Umowy na dostawę roślin energetycznych zawarte w 2007 r.

Lp.	Gatunek roślin energetycznych	Liczba złożonych umów	Powierzchnia objęta umowami (w tys. ha)
1.	Rzepak	5 469	103,01
2.	Żyto	583	17,56
3.	Pszenżyto	245	6,61
4.	Wierzba	186	4,10
5.	Kukurydza	173	8,30
6.	Pszenica	155	4,52
7.	Trawy	41	2,67
8.	Owies	26	0,42
9.	Miskant olbrzymi	18	0,01
10.	Jęczmień	17	0,38
11.	Pozostałe	12	0,43
Ogółem		6 925	148,01

Z informacji złożonych przez podmioty skupujące i pierwsze jednostki przetwórcze na temat ilości odebranych od wnioskodawców roślin energetycznych wynika, że w 2007 r. skupiono 348,5 tys. ton roślin energetycznych, w tym: rzepaku - 265,7 tys. ton, żyta - 34,2 tys. ton, kukurydzy - 21 tys. ton i pszenżyta - 13,8 tys. ton.

Lista zatwierdzonych podmiotów skupujących i pierwszych jednostek skupujących na rok 2008 została opublikowana 15 grudnia 2007 r. Na ww. liście ARR

ujęła podmioty, które posiadały zatwierdzenie na rok 2007 (a ponowne kontrole potwierdziły spełnienie warunków zatwierdzenia) i podmioty, które uzyskały zatwierdzenie po raz pierwszy. Łącznie na 2008 r. zatwierdzono 477 podmiotów, z tego: 206 podmiotów skupujących i 271 pierwszych jednostek przetwórczych.

1.19. Kontrola wykorzystania surowców uprawianych na gruntach odłogowanych z przeznaczeniem do wytworzenia produktów nieżywnościowych

Agencja w ramach kontroli wykorzystania surowców uprawianych na gruntach odłogowanych z przeznaczeniem do wytworzenia produktów nieżywnościowych, prowadziła działania polegające na:

- kontroli prawidłowego wykorzystania surowców uprawianych na gruntach odłogowanych, przeznaczonych do wytworzenia produktów nieżywnościowych,
- poświadczaniu formularzy kontrolnych T5 w zakresie towarów przeznaczonych do wytworzenia produktów nieżywnościowych.

W 2007 r. do ARR wpłynęło 149 formularzy kontrolnych T5 z Francji, Hiszpanii, Holandii i Niemiec. Formularze przesłane z innych państw członkowskich dotyczyły 5 krajowych przedsiębiorców, wykorzystujących produkty wytworzone z surowców pochodzących z gruntów odłogowanych na terenie Wspólnoty.

Ogółem w 2007 r. Agencja poświadczyła 180 formularzy kontrolnych T5 (obejmowały one także formularze przesłane do ARR w 2006 r.) potwierdzających prawidłowe wykorzystanie produktów wytworzonych z surowców uprawianych na gruntach odłogowanych innych państw Wspólnoty, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1973/2004 (z późn. zm.).

2. Podsumowanie wydatków ARR w 2007 r. w ramach mechanizmów WPR i krajowych

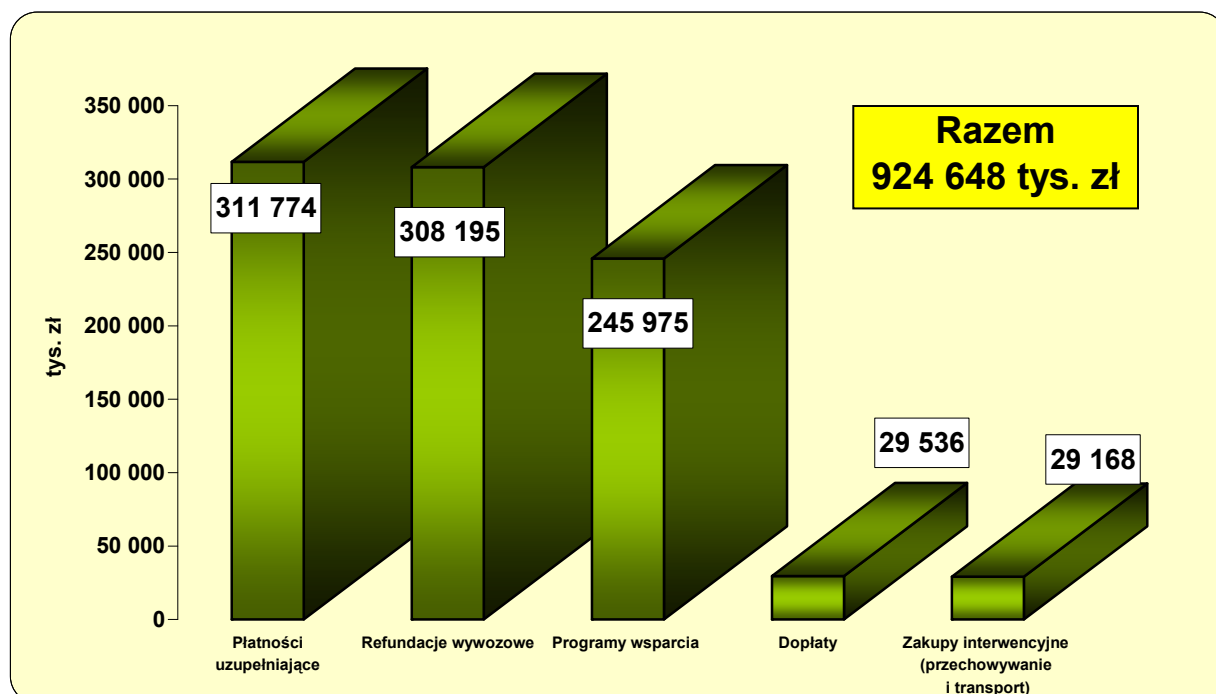
W 2007 r. ARR w ramach administrowania mechanizmami WPR i krajowymi dokonała płatności ze środków pochodzących z UE i budżetu krajowego. Prowadzono działania w ramach mechanizmów interwencyjnych, na które było zapotrzebowanie ze strony beneficjentów, w zakresie przedstawionym poniżej:

	(tys. zł)
1. Interwencyjny zakup i sprzedaż (przechowywanie i transport)	29 168
- zboża	27 773
- cukier	938
- masło	457
2. Refundacje wywozowe do:	308 195
- cukru i izoglukozy	202 708
- przetworów mlecznych (masła, OMP, PMP i serów)	46 830
- produktów przetworzonych non-aneks I	25 958
- mięsa wołowego i cielęcego	14 365
- świeżych owoców i warzyw	6 890
- przetworów wieprzowych	6 344
- drobiu i jaj	2 905
- skrobi ziemniaczanej	2 076
- zbóż i przetworów zbożowych (m.in.: ziarna pszenicy zwyczajnej, mąki pszennej, syropu glukozowego)	119
3. Płatności uzupełniające dla:	311 774
- producentów surowca tytoniowego	293 217
- plantatorów ziemniaków skrobiowych	18 557
4. Dopłaty do:	29 536
- spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych (dopłata unijna)	10 830
- spożycia mleka w szkołach podstawowych (dopłata krajowa)	8 511
- produkcji skrobi ziemniaczanej (premie produkcyjne)	8 458
- przetwórstwa słomy lnianej i konopnej na włókno	739
- produkcji suszu paszowego	665
- zakupu masła przez instytucje i organizacje nieochodowe	264
- przetwórstwa masła, masła skoncentrowanego i śmietanki	42
- prywatnego przechowywania serów	14
- skrobi wykorzystywanej na cele niespożywcze	11
- prywatnego przechowywania masła	1
- cukru wykorzystywanego w przemyśle chemicznym	1

5. Programy wsparcia:	245 975
- rekompensaty za zrzekanie się IIR (kwoty mlecznej)	114 122
- dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności UE	73 665
- wsparcie finansowe do zużycia kwalifikowanego materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany	19 358
- nadzwyczajne środki wsparcia rynku drobiu	15 798
- wsparcie rynku produktów pszczelich	15 760
- wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych	7 272
Ogółem płatności ARR	924 648

W 2007 r. na działania prowadzone w ramach administrowania mechanizmami Wspólnej Polityki Rolnej i mechanizmami krajowymi, Agencja Rynku Rolnego wydatkowała w ramach wsparcia sektora rolno-żywnościowego 924 648 tys. zł**.

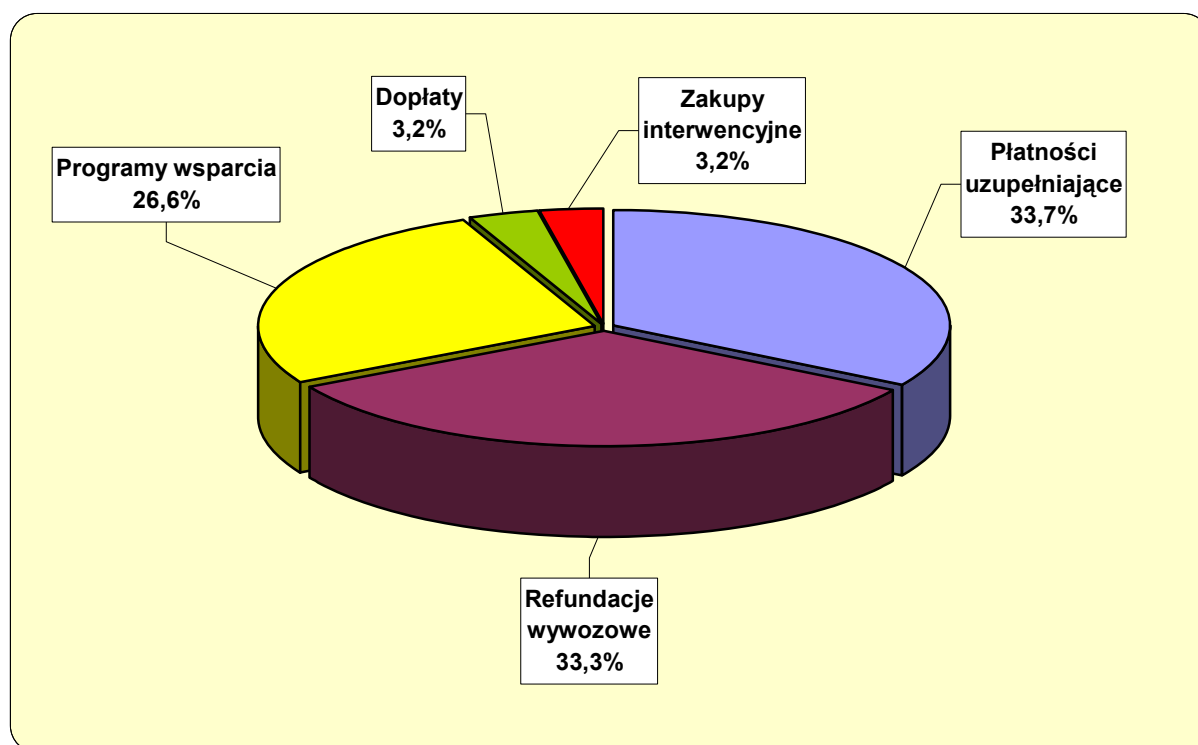
Wykres 26. Wydatki ARR poniesione w 2007 r. w podziale na działania (tys. zł)

**Nie uwzględniono wydatków z tytułu korekty sprzedaży interwencyjnej zbóż (213 tys. zł) oraz zwrotu kary niesłusznie pobranej w 2006 r. (14 tys. zł).

Najwyższy udział w wydatkach stanowiły płatności uzupełniające (wypłacane dla producentów surowca tytoniowego i plantatorów ziemniaków skrobiowych) wynoszące 33,7% ogółu wydatków oraz refundacje wywozowe - 33,3% (wypłacane głównie do cukru, przetworów mlecznych, produktów non-aneks I, mięsa, skrobi, owoców i warzyw), a następnie programy wsparcia (m.in. dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności UE, działania informacyjne i promocyjne, wsparcie pszczelarstwa, nadzwyczajne wsparcie w sektorze drobiu, dopłaty do nasion, w tym pomoc de minimis i rekompensaty za zrzekanie się IIR) - 26,6%. Pozostałe 6,4% stanowiły wydatki związane z zakupami interwencyjnymi (przechowywanie i transport) oraz dopłatami (w tym: do spożycia, produkcji i przetwórstwa).

Wykres 27. **Struktura wydatków ARR w podziale na działania w 2007 r.**

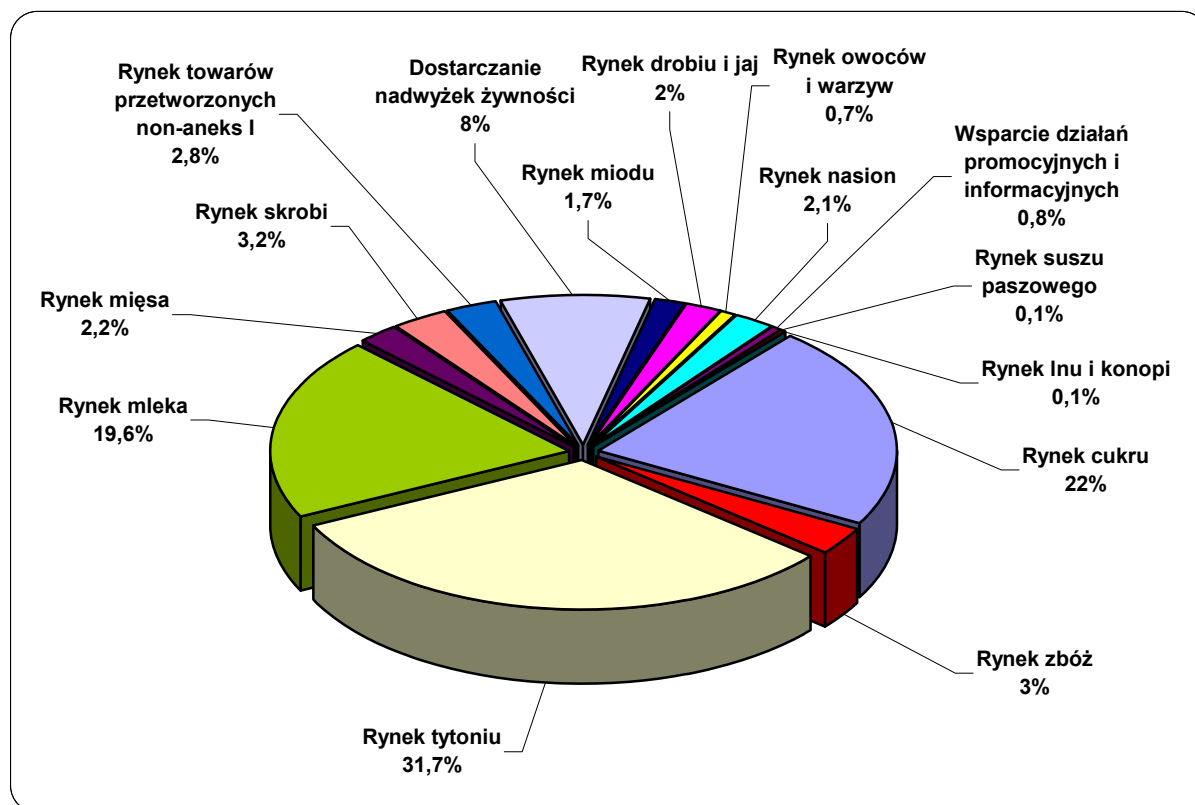

Najwyższe wsparcie finansowe w 2007 r. odnotowano na rynkach: tytoniu (293 mln zł), cukru (204 mln zł) i produktów mlecznych (181 mln zł). Wydatki na poszczególnych rynkach zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 14. Wydatki ARR na rynkach rolnych w 2007 r. (tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki ARR
1.	Rynek tytoniu	293 217
2.	Rynek cukru	203 647
3.	Rynek mleka	181 071
4.	Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności UE	73 665
5.	Rynek skrobi	29 102
6.	Rynek zbóż	27 892
7.	Rynek towarów przetworzonych non-aneks I	25 958
8.	Rynek mięsa	20 709
9.	Rynek nasion	19 358
10.	Rynek drobiu i jaj	18 703
11.	Rynek miodu	15 760
12.	Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych	7 272
13.	Rynek owoców i warzyw	6 890
14.	Rynek lnu i konopi	739
15.	Rynek suszu paszowego	665
Ogółem		924 648

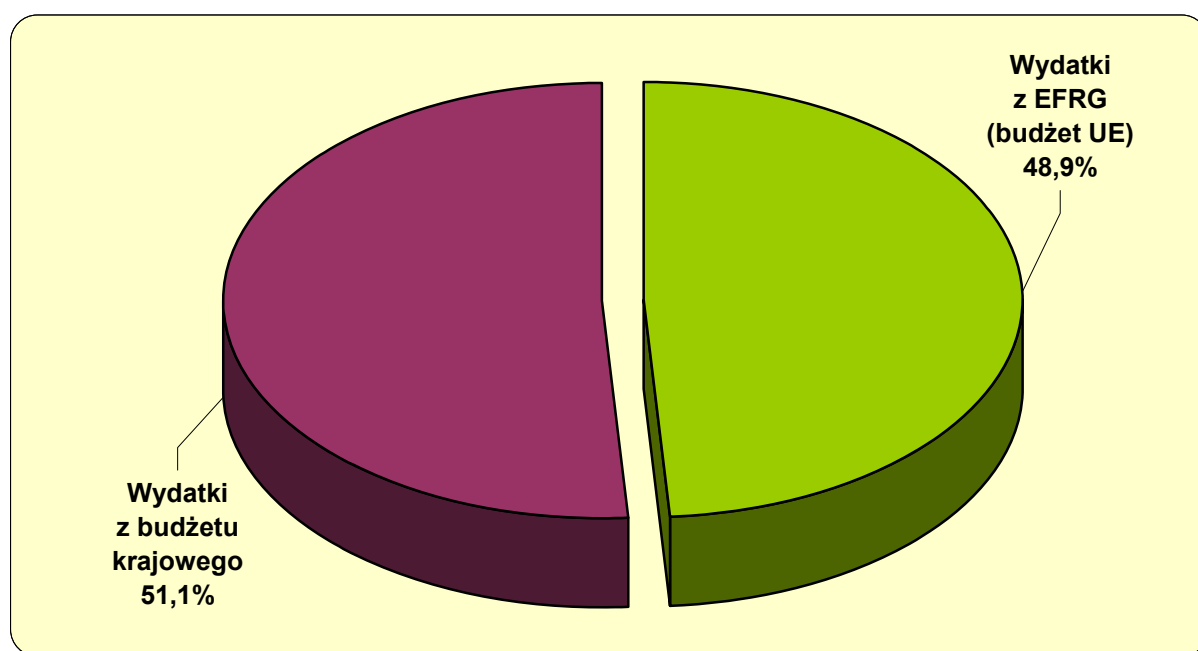
Wykres 28. Struktura wydatków ARR na poszczególnych rynkach rolnych w 2007 r.***

***Strukturę wydatków ARR obliczono w odniesieniu do płatności ogółem w 2007 r. (924,6 mln zł).

Najwyższe wypłaty Agencja zrealizowała na rynkach: tytoniu (31,7%), cukru (22%) oraz mleka i przetworów mlecznych (19,6%), a także w ramach mechanizmu dostarczania nadwyżek żywności najuboższej ludności UE (8%). Pozostałe środki wydatkowano na rynkach: skrobi, zbóż, produktów non-aneks I, mięsa (wołowego i cielęcego oraz przetworów wieprzowych), nasion, drobiu i jaj, miodu, owoców i warzyw, lnu i konopi, suszu paszowego, a także w ramach wsparcia działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych.

Wykres 29. **Struktura wydatków ARR w 2007 r.**

Agencja Rynku Rolnego, w ramach mechanizmów WPR finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG), wydatkowała z budżetu Unii Europejskiej 451 782 tys. zł. Z budżetu krajowego beneficjenci otrzymali wsparcie finansowe w wysokości 472 866 tys. zł (w tym do producentów rolnych trafiło 96% ogółu wydatków krajowych).

Agencja Rynku Rolnego administrując mechanizmami Wspólnej Polityki Rolnej i krajowymi, wydatkowała w 2007 r. w ramach wsparcia sektora rolno-żywnościowego 924,6 mln zł.

Akty prawne powołane w przypisach do rozdziału „Działania ARR prowadzone w ramach WPR i mechanizmów krajowych”

- ¹ Ustawa z dnia 18 października 2006 r. o zmianie ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 208, poz. 1541),
- ² Ustawa z dnia 15 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 115, poz. 794),
- ³ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 sierpnia 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu wypłacania dopłaty krajowej oraz szczegółowego zakresu kontroli wykorzystania tej dopłaty (Dz. U. Nr 147, poz. 1039),
- ⁴ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 października 2006 r. w sprawie wysokości krajowej rezerwy krajowej ilości referencyjnej w roku kwotowym 2006/2007 (Dz. U. Nr 197, poz. 1451),
- ⁵ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 września 2007 r. w sprawie wysokości krajowej rezerwy krajowej ilości referencyjnej w roku kwotowym 2007/2008 (Dz. U. Nr 182, poz. 1307),
- ⁶ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 października 2007 r. w sprawie współczynnika przydziału indywidualnych ilości referencyjnych z krajowej rezerwy przeznaczonej dla dostawców hurtowych w roku kwotowym 2007/2008 (Dz. U. Nr 205, poz. 1491),
- ⁷ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 sierpnia 2007 r. w sprawie stawek rekompensat stosowanych dla poszczególnych województw (Dz. U. Nr 158, poz. 1110),
- ⁸ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2006 r. w sprawie stawek płatności za ilość skrobi zawartej w dostarczonych ziemniakach skrobiowych (Dz. U. Nr 207, poz. 1528),
- ⁹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 grudnia 2007 r. w sprawie stawek płatności za ilość skrobi zawartej w ziemniakach skrobiowych (Dz. U. Nr 241, poz. 1759),
- ¹⁰ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 października 2006 r. w sprawie maksymalnej stawki płatności dla producentów surowca tytoniowego (Dz. U. Nr 187, poz. 1384),
- ¹¹ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 sierpnia 2006 r. w sprawie współczynnika zabezpieczającego przed wypłatą płatności w nadmiernej wysokości (Dz. U. Nr 156, poz. 1117),
- ¹² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie wykazu gatunków roślin uprawnych, do których materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany przysługuje dopłata z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany (Dz. U. Nr 46, poz. 300),
- ¹³ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 marca 2007 r. w sprawie terminów składania wniosków o przyznanie dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany oraz terminu i sposobu wypłaty tej dopłaty (Dz. U. Nr 45, poz. 292),
- ¹⁴ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie terminów składania wniosków o przyznanie dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany oraz terminu i sposobu wypłaty tej dopłaty (Dz. U. Nr 214, poz. 1581),
- ¹⁵ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie stawek dopłat do 1 ha powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany (Dz. U. Nr 46, poz. 299),
- ¹⁶ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 października 2007 r. w sprawie stawek dopłat do 1 ha powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany (Dz. U. Nr 201, poz. 1447),
- ¹⁷ Ustawa z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r., Nr 11, poz. 70),
- ¹⁸ Ustawa z dnia 20 grudnia 2002 r. o organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. Nr 240, poz. 2059, z późn. zm.),
- ¹⁹ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 sierpnia 2007 r. w sprawie ilości długiego włókna lnianego, które przenosi się z krajowej gwarantowanej ilości długiego włókna lnianego do krajowej gwarantowanej ilości krótkiego włókna lnianego lub włókna konopnego w roku gospodarczym 2005/2006 (Dz. U. Nr 159, poz. 1126),
- ²⁰ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z późn. zm.),
- ²¹ Ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. Nr 169, poz. 1199, z późn. zm.),
- ²² Ustawa z dnia 26 stycznia 2007 r. o płatnościach do gruntów rolnych i płatności cukrowej (Dz. U. Nr 35, poz. 217, z późn. zm.).

III. ADMINISTROWANIE OBROTEM TOWAROWYM Z ZAGRANICĄ

Celem stosowania regulacji Unii Europejskiej w zakresie obrotu towarowego z zagranicą produktami rolno-spożywczymi jest stabilizacja rynku wewnętrznego oraz monitorowanie wolumenu przywozu i wywozu produktów we Wspólnocie poprzez współpracę z agencjami innych państw członkowskich dotyczącą administrowania mechanizmami handlowymi WPR.

W 2007 r. Agencja Rynku Rolnego w zakresie obrotu towarowego z krajami trzecimi wykonywała zadania, zgodnie z obowiązującym prawodawstwem UE oraz regulacjami krajowymi. W celu prawidłowego wypełniania powierzonych jej zadań, Agencja kontynuowała współpracę ze Służbą Celną Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie:

- opiniowania krajowych aktów prawnych dotyczących zasad administrowania mechanizmami handlu zagranicznego,
- współuczestnictwa w przygotowaniu projektów uregulowań krajowych w zakresie zasad obowiązujących w obrocie towarami z krajami trzecimi,
- współuczestnictwa w aktualizacji instrukcji określających zasady postępowania organów celnych w ramach WPR,
- uszczegółowienia zasad wymiany informacji o wszelkich nieprawidłowościach związanych z realizacją mechanizmów handlowych.

1. Administrowanie mechanizmami handlowymi WPR w zakresie obrotu towarowego z krajami trzecimi

Do zadań Agencji w ramach regulacji handlu zagranicznego w 2007 r. należało m.in.: wydawanie i rozliczanie pozwoleń na przywóz i wywóz towarów oraz świadectw refundacji, naliczanie i wypłacanie refundacji wywozowych, nakładanie kar, informowanie przedsiębiorców o obowiązujących regulacjach handlu zagranicznego. ARR wykonywała zadania w zakresie poniżej przedstawionych mechanizmów WPR.

1.1. Handel zagraniczny na rynku mleka

Przywóz

Przywóz mleka i przetworów mlecznych w ilościach większych niż 150 kg objęty był wymogiem posiadania pozwolenia. W przypadku przywozu w ramach kontyngentów taryfowych lub przywozu preferencyjnego bez kontyngentu, każda ilość produktu wymagała uzyskania pozwolenia na przywóz. ARR wydała ogółem 35 pozwoleń na przywóz, z tego:

- 20 pozwoleń na przywóz bez preferencji,
- 14 pozwoleń na przywóz po preferencyjnych stawkach celnych,
- 1 pozwolenie na przywóz w ramach kontyngentów taryfowych.

Wywóz

1. Wywóz mleka i jego przetworów bez refundacji nie wymagał pozwoleń. Wyjątek stanowił wywóz serów (kod CN 0406) do Kanady w ramach umów zawartych pomiędzy UE a Kanadą.
2. Wywóz z refundacją (pozwolenia na wywóz GATT/WTO). Pozwolenia były wymagane przy wywozie mleka i jego przetworów w ilościach większych niż 150 kg. Z dniem 14 czerwca 2007 r. rozporządzeniem Komisji (WE) nr 660/2007 zawieszono stawki refundacji do wywozu mleka i przetworów mlecznych.
3. Wywóz ze stawką refundacji ustaloną w drodze przetargu (rozporządzenie Komisji (WE) nr 580/2004). Pozwolenia wymagane były dla:
 - odtłuszczonego mleka w proszku w opakowaniach o zawartości co najmniej 25 kg wagi netto, zawierającego nie więcej niż 0,5% w masie substancji niemlecznej, objętego kodem nomenklatury refundacji wywozowych ex 0402 10 19 9000,
 - naturalnego masła w blokach, o masie netto co najmniej 20 kg, objętego kodem nomenklatury refundacji wywozowej ex 0405 10 19 9700,
 - bezwodnego tłuszczu mlecznego w kontenerach, o wadze netto co najmniej 190 kg, objętego kodem nomenklatury refundacji wywozowych ex 0405 90 10 9000. Od 26 kwietnia 2007 r. stawki refundacji w drodze przetargów nie były ustanawiane.

4. Wywóz w ramach kontyngentów wywozowych. Wymagane były pozwolenia na wywóz następujących produktów:
 - serów objętych grupą towarową CN 0406, w ramach kontyngentów wywozowych do wyznaczonych przedsiębiorców w USA oraz
 - mleka w proszku, w ramach kontyngentu wywozowego do Republiki Dominikany.
5. Wywóz związany z zaproszeniem do przetargu organizowanego w kraju nienależącym do UE. Pozwolenia były wymagane przy wywozie z wcześniej wyznaczoną stawką refundacji (z wyłączeniem serów objętych grupą towarową CN 0406). Otrzymanie pozwolenia poprzedzone było wydaniem przez ARR tymczasowego pozwolenia na wywóz, które stanowiło dla przedsiębiorcy gwarancję otrzymania ostatecznego pozwolenia na wywóz po wygraniu przetargu.

W 2007 r. Agencja udzieliła na rynku mleka 219 pozwoleń uprawniających do wywozu:

- mleka i przetworów mlecznych ze stawką refundacji ustaloną z góry (140),
- mleka i jego przetworów ze stawką refundacji ustaloną w drodze przetargu (16),
- serów do Kanady (53) oraz
- serów do USA w ramach kontyngentów, z terminem ważności w 2008 r. (10).

Na rynku mleka i przetworów mlecznych w 2007 r. dokonywany był także wywóz z refundacją na podstawie pozwoleń wystawianych przez agencje płatnicze innych państw należących do Wspólnoty. Do Agencji wpłynęło 41 pozwoleń na wywóz mleka i jego przetworów z refundacją wydanych w innych krajach członkowskich, z tego: 33 pozwolenia w Holandii, 1 w Niemczech, 4 w Czechach i 3 w Wielkiej Brytanii. Na podstawie tych pozwoleń przedsiębiorcy dokonywali wywozu mleka i przetworów mlecznych oraz ubiegali się o wypłatę refundacji wywozowych w ARR.

1.2. Handel zagraniczny na rynku wołowiny i cielęciny

Przywóz

Przywóz wołowiny i cielęciny zarówno w ramach kontyngentów taryfowych, jak i bez preferencji, był objęty obowiązkiem posiadania przez przedsiębiorców

pozwoleń wydawanych przez ARR. Pozwolenia nie były wymagane jedynie w przypadku przywozu bez preferencji 1 sztuki bydła oraz do 200 kg produktów z wołowiny i cielęciny. Ilości dostępne w ramach wybranych kontyngentów były rozdzielane pomiędzy przedsiębiorców, zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej, według następujących zasad:

- przyznawanie praw przywozowych przez KE przedsiębiorcom ubiegającym się o pozwolenia uprawniające m.in. do przywozu żywych zwierząt, przed złożeniem w ARR wniosków o pozwolenia,
- przydzielanie dostępnych ilości produktów w ramach poszczególnych kontyngentów przedsiębiorcom tradycyjnym (uczestniczącym w ramach danego kontyngentu) i nietradycyjnym (dokonującym przywozu poza danym kontyngentem),
- dokonywanie przydziału ilości produktów w ramach wybranych kontyngentów na podstawie dokumentów poświadczających ich pochodzenie, np. certyfikatów autentyczności.

W 2007 r. na rynku wołowiny i cielęciny ARR udzieliła 99 pozwoleń na przywóz bez preferencji mrożonych przedżołądków wołowych o kodzie CN 1602 50 80. Przy przywozie w ramach kontyngentów nie udzielono żadnego pozwolenia.

Wywóz

Na rynku wołowiny i cielęciny do dnia 6 czerwca 2007 r. istniał obowiązek uzyskania pozwolenia na wywóz mięsa wołowego i żywego bydła bez refundacji, o ile wielkość wywozu przekraczała minimalne ilości, ustalone na poziomie 2 ton mięsa wołowego oraz 9 sztuk bydła. Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 586/2007, od dnia 7 czerwca 2007 r. obowiązek ten został zniesiony.

W przypadku wywozu powyżej 1 sztuki bydła żywego lub 200 kg mięsa wołowego (w ramach jednego zgłoszenia celnego) przedsiębiorcy mogli ubiegać się o pozwolenia na wywóz bez refundacji oraz o wcześniejszym wyznaczeniu refundacji (w tym 5-cio dniowe, uprawniające do wywozu nie więcej niż 25 ton wołowiny i cielęciny).

W 2007 r. na rynku wołowiny i cielęciny Agencja udzieliła 500 pozwoleń na wywóz, z tego:

- 397 pozwoleń na wywóz z refundacją 6,8 tys. ton mięsa wołowego oraz

- 103 pozwolenia na wywóz bez refundacji (93 pozwolenia na wywóz 23 462 sztuk żywych zwierząt oraz 10 pozwoleń na wywóz 133,3 ton wołowiny i cielęciny).

Najwięcej pozwoleń na wywóz wystawiono w ramach wypłaty specjalnych refundacji wywozowych (SER) z zastosowaniem najwyższych stawek refundacji, wypłacanych wyłącznie do mięsa wołowego pochodzącego z dorosłych osobników płci męskiej, spełniającego ściśle określone wymogi.

1.3. Handel zagraniczny na rynku wieprzowiny

Przywóz

Pozwolenia na przywóz każdej ilości wieprzowiny były wymagane wyłącznie w przypadku przywozu w ramach kontyngentów taryfowych, rozdysponowywanych przez Komisję Europejską kwartalnie. W 2007 r. ARR nie udzieliła żadnego pozwolenia na przywóz wieprzowiny.

Wywóz

Uzyskiwanie przez przedsiębiorców pozwoleń było wymagane wyłącznie w przypadku wywozu wieprzowiny z refundacją, przy wywozie produktów z grupy ex 0203 (mięso świeże, chłodzone lub mrożone), ex 1601 i ex 1602 (podroby jadalne, konserwy, kiełbasy) w ilościach większych niż 250 kg oraz przy wywozie produktów o kodach CN 0210 (mięso solone, suszone itp.) w ilościach większych niż 150 kg. Przedsiębiorcy mogli ubiegać się w ARR o wydanie pozwoleń na wywóz: z wcześniej wyznaczoną stawką refundacji oraz pozwoleń 5-cio dniowych, uprawniających do wywozu nie więcej niż 25 ton wieprzowiny.

Komisja Europejska rozporządzeniem (WE) nr 1410/2007 z dnia 29 listopada 2007 r. wprowadziła refundacje do wywozu mięsa wieprzowego (świeżego, chłodzonego lub mrożonego) do krajów trzecich, obejmując nimi: tusze, półtusze i elementy mięsa wieprzowego (stawka refundacji 31,10 €/100kg) oraz boczek i jego kawałki (19,40 €/100kg).

W 2007 r. ARR wydała ogółem 273 pozwolenia na wywóz 11,8 tys. ton wieprzowiny.

1.4. Handel zagraniczny na rynku drobiu i jaj oraz na rynku albumin

Przywóz

Pozwolenia na przywóz drobiu i jaj były wymagane wyłącznie w przypadku przywozu w ramach kontyngentów taryfowych i dotyczyły każdej ilości produktów. Kontyngenty te były rozdysponowywane kwartalnie. W 2007 r. Agencja udzieliła 26 pozwoleń na przywóz w ramach kontyngentów taryfowych, z tego:

- 23 pozwolenia w ramach kontyngentów ustanowionych rozporządzeniami Komisji (WE) nr 1431/1994 i nr 1385/2007 oraz rozporządzeniem Komisji (WE) nr 616/2007 na przywóz 845,7 ton mięsa drobiowego z Brazylii i Argentyny - realizacja w 71,2%,
- 3 pozwolenia w ramach kontyngentu ustanowionego rozporządzeniami Komisji (WE) nr 593/2004 i nr 539/2007 na przywóz 140,8 ton żółtka w proszku z Indii (ekwiwalent jaj w skorupkach) - realizacja w 99,7%.

Wywóz

Pozwolenia na wywóz drobiu i jaj były wymagane wyłącznie w ramach wywozu z refundacją, nie były natomiast wymagane w przypadku wywozu minimalnych ilości piskląt lub jaj wylęgowych, tj. do 4 tys. sztuk lub do 2 tys. sztuk (w zależności od kodu nomenklatury refundacji wywozowych), a także przy wywozie do 250 kg mięsa drobiowego z grupy ex 0207 i do 250 kg produktów z jaj, m.in. nadających się do spożycia przez ludzi. Przedsiębiorcy mieli prawo ubiegać się w ARR o pozwolenia na wywóz:

- z wcześniej wyznaczoną stawką refundacji,
- 5-cio dniowe, uprawniające do wywozu nie więcej niż 25 ton mięsa drobiowego,
- „ex-post” - w przypadku jaj wylęgowych o kodach CN 0407 00 11 i 0407 00 19 oraz piskląt należących do kodów CN 0105 11, 0105 12 i 0105 19.

W 2007 r. ARR na rynku drobiu i jaj wydała 743 pozwolenia na wywóz z refundacją, z tego: 713 pozwoleń „ex-post” na wywóz piskląt jednodniowych i jaj wylęgowych na Białoruś i Ukrainę oraz 30 pozwoleń na wywóz mięsa drobiowego, m.in. do Azerbejdżanu, Republiki Mołdowy, Kazachstanu i Zjednoczonych Emiratów Arabskich.

1.5. Handel zagraniczny na rynku zbóż

Przywóz

Przywóz zbóż wymagał pozwoleń w przypadku przywozu bez preferencji ilości większych od wymienionych w regulacjach UE oraz przywozu każdej ilości towaru w ramach kontyngentów taryfowych.

W 2007 r. Agencja wydała 12 pozwoleń na przywóz 16,7 tys. ton zbóż w ramach kontyngentów taryfowych, z tego: po 4 pozwolenia na przywóz 8,2 tys. ton jęczmienia, 6 tys. ton kukurydzy oraz 2,5 tys. ton skrobi. Wydano również 284 pozwolenia na przywóz poza kontyngentami 86 tys. ton (faktycznie zrealizowano przywóz 61,5 tys. ton) towarów objętych wspólną organizacją rynku zbóż. Agencja w 2007 r. wydała 91 pozwoleń na przywóz 5,2 tys. ton karmy dla zwierząt, 46 pozwoleń na przywóz 4,5 tys. ton kaszy, 31 pozwoleń na przywóz 3,3 tys. ton kukurydzy oraz 28 pozwoleń na 2,7 tys. ton nasion gryki, prosa i miazgi kanaryjskiej.

Wywóz

Przedsiębiorcy, którzy chcieli wyeksportować zboże zarówno z refundacją, jak i bez refundacji, w ilościach większych niż określone w regulacjach UE, byli zobowiązani uzyskać w ARR pozwolenia na wywóz.

Agencja wydała łącznie 703 pozwolenia na wywóz bez refundacji 87,7 tys. ton produktów na rynku zbóż. W 2007 r. pozwoleniami objęto: 36,3 tys. ton glutenu (49 pozwoleń), 17,7 tys. ton pszenicy (9 pozwoleń), 14,1 tys. ton karmy dla zwierząt (206 pozwoleń) oraz 11,3 tys. ton skrobi (92 pozwolenia). Faktycznie w 2007 r. wywóz bez refundacji dotyczył łącznie 63,5 tys. ton towarów.

W ramach produktów objętych wspólną organizacją rynku zbóż, podstawowym produktem wywożonym z refundacją była skrobia ziemniaczana - łącznie udzielono 70 pozwoleń na 10,1 tys. ton. Ponadto na wywóz z refundacją wydano: 10 pozwoleń obejmujących 148,5 ton syropu cukrowego oraz 1 pozwolenie na 16 ton kaszy.

1.6. Handel zagraniczny na rynku cukru

Przywóz

Na rynku cukru pozwolenia były wymagane zarówno przy przywozie bez preferencji powyżej 2 ton produktów, jak i preferencyjnym, dokonywanym głównie

w ramach kontyngentów taryfowych (dla każdej ilości produktów). W zakresie przywozu preferencyjnego przedsiębiorcy mogli uzyskać pozwolenia w ramach:

- kontyngentu taryfowego na cukier z niektórych krajów AKP (państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku) oraz Indii,
- kontyngentów taryfowych na cukier, syropy cukrowe, izoglukozę, aromatyzowane lub barwione syropy izoglukozowe i syrop inulinowy z krajów bałkańskich (Albanii, Bośni i Hercegowiny, Chorwacji, Macedonii, Serbii i Czarnogóry),
- kontyngentu taryfowego na cukier i wyroby cukiernicze oraz proszek kakaowy zawierający dodatek cukru z krajów KTZ (krajów i terytoriów zamorskich),
- przywozu preferencyjnego z krajów KNR (krajów najsłabiej rozwiniętych).

W 2007 r. Agencja wydała 564 pozwolenia na przywóz produktów należących do rynku cukru (dotyczących głównie melasy), z tego: 16 w ramach kontyngentów taryfowych i 548 w ramach przywozu bez preferencji.

Wywóz

System pozwoleń obejmował wywóz produktów znajdujących się w swobodnym obrocie na terenie UE (innych niż cukier biały wywożony ze stawką refundacji ustaloną w drodze przetargu) w ilościach większych niż 2 tony oraz każdą ilość cukru białego w ramach procedury przetargowej, jak również pochodzącego z produkcji pozakwotowej.

Wywóz cukru z refundacją w 96,7% odbywał się w oparciu o system przetargowy. W drodze przetargu ustalana była stawka refundacji wywozowej do cukru białego w stanie naturalnym o kodzie CN 1701 99 10.

W 2007 r. Agencja wydała 335 pozwoleń na wywóz z refundacją oraz 81 pozwoleń na wywóz bez refundacji cukru białego, cukru białego dodanego do przetworów owocowo-warzywnych i syropów cukrowych (w stanie naturalnym).

Znaczna część wywozu cukru białego z refundacją ustaloną w ramach procedury przetargowej odbywała się na podstawie pozwoleń wydanych w Belgii i Wielkiej Brytanii (łącznie ponad 150 pozwoleń).

Cukier biały w stanie naturalnym wywożono przede wszystkim do: Rosji, Uzbekistanu, Tadżykistanu, Turkmenistanu, Ukrainy, Syrii, Indonezji, Jemenu, Kazachstanu, Kirgistanu i Republiki Mołdowy. Głównymi kierunkami wywozu dla

cukru zawartego w przetworach owocowych i warzywnych były: Rosja, USA, Australia, Białoruś i Mongolia. Syropy cukrowe wywożono do USA, Kanady i Rosji.

W 2007 r. wydano łącznie 980 pozwoleń na przywóz i wywóz produktów z sektora cukru. Wypłat refundacji wywozowych dokonano w oparciu o 1,9 tys. wniosków złożonych przez beneficjentów.

1.7. Handel zagraniczny w zakresie produktów przetworzonych non-aneks I

Wywóz

W ramach regulacji handlu zagranicznego w zakresie produktów przetworzonych non-aneks I Agencja wypłacała refundacje wywozowe do towarów nieobjętych Załącznikiem I do Traktatu Amsterdamskiego, takich jak: ciastka, czekolada, lody, pieczywo cukiernicze, jogurty aromatyzowane, płatki, soki, napoje i inne. Refundacje do wywozu tych produktów wypłacane były do wykorzystywanych w produkcji podstawowych produktów rolnych, tj. cukru, mleka i produktów mlecznych, zbóż i jaj. ARR na rynku produktów przetworzonych wydawała i rozliczała świadectwa refundacji oraz wydawała zaświadczenia P2 (wymagane przy wywozie ciasta makaronowego do USA).

Wypłaty refundacji na rynku produktów przetworzonych były dokonywane głównie w oparciu o zarejestrowane w ARR receptury wywożonych towarów. Wypłacano je również do refundowanych składników, których zawartość w wywożonym produkcie określona została w wyniku analizy chemicznej przeprowadzanej przez Służbę Celną na wniosek przedsiębiorcy (w przypadku, gdy nie znał on szczegółowego składu wywożonego produktu). Podstawą wypłaty refundacji było także zastosowanie określonych przez KE stałych ilości produktów podstawowych zawartych w wywożonym produkcie końcowym.

Instrumentem zarządzania handlem zagranicznym produktami przetworzonymi non-aneks I były świadectwa refundacji uprawniające posiadacza do uzyskania refundacji wywozowej, wystawiane na wartość refundacji wywozowej (w €), o którą mógł ubiegać się przedsiębiorca. Z obowiązku posiadania świadectwa zwolnieni byli tzw. mali eksporterzy (beneficjenci ubiegający się w roku budżetowym o wypłatę refundacji do wysokości 75 tys. €).

W 2007 r. Agencja wydała 92 świadectwa refundacji na kwotę 5,5 tys. €, uprawniające do uzyskania refundacji z tytułu wywozu produktów przetworzonych non-aneks I oraz otrzymała 9,3 tys. wniosków o wypłatę refundacji na wywóz towarów przetworzonych. Przedsiębiorcy wywożący do USA ciasto makaronowe (o kodach CN: 1902 11 00 i 1902 19) uzyskali w Agencji 114 wymaganych zaświadczeń P2. Refundacje do wywozu produktów przetworzonych non-aneks I uzyskało 67 przedsiębiorców.

Agencja rozpatrzyła również 5 wniosków o autoryzację (uzyskało ją 6 przedsiębiorców, w tym 1 przedsiębiorca w oparciu o wniosek z 2006 r.), a także zarejestrowała 643 receptury. Od akcesji do końca 2007 r. zarejestrowano 5 tys. receptur, z których 2,9 tys. posiadało w omawianym roku status wygasły, a 2,1 tys. status aktywny.

Ponadto, we współpracy ze Służbami Celnymi ARR zleciła wykonanie kontroli weryfikacyjnych 70 receptur w 26 firmach, które umieściły swoje receptury na wnioskach o wypłatę refundacji.

1.8. Handel zagraniczny na rynku ryżu

Przywóz

System pozwoleń był stosowany przy przywozie powyżej 1 tony ryżu bez preferencji oraz każdej jego ilości w ramach kontyngentów.

W 2007 r. w ramach przywozu ryżu bez preferencji wydano 96 pozwoleń na przywóz 8,3 tys. ton ryżu (grupa towarowa CN 1006) oraz 6 pozwoleń na 35 ton ryżu (grupa towarowa CN 1102). Ryż w ramach przywozu bez preferencji importowany był głównie z Tajlandii, Urugwaju, Pakistanu i Indii.

W ramach kontyngentu wynikającego z rozporządzenia Komisji (WE) nr 327/98, wydano 20 pozwoleń na przywóz 3,1 tys. ton ryżu, głównie z Pakistanu, Tajlandii i Wietnamu oraz 1 pozwolenie na przywóz 846 ton ryżu o kodzie CN 1006 30 96 z Kambodży, na podstawie kontyngentu określonego w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 964/2007.

Wywóz

Pozwolenia były wymagane wyłącznie przy wywozie powyżej 500 kg ryżu bez refundacji. Wywóz ryżu niełuskanego przeznaczonego do siewu, o kodzie CN 1006 10 10, nie wymagał pozwoleń.

W 2007 r. na wywóz bez refundacji wydano 20 pozwoleń obejmujących 108 ton ryżu (grupa towarowa CN 1006) oraz 3 pozwolenia dotyczące 30 ton kaszki ryżowej o kodzie CN 1103. W 2007 r. produkty rynku ryżu nie były objęte systemem refundacji wywozowych.

1.9. Handel zagraniczny na rynku świeżych owoców i warzyw**Przywóz**

Na rynku świeżych owoców i warzyw systemem pozwoleń na przywóz objęty był czosnek o kodzie CN 0703 20 00, importowany w ramach kontyngentów z Chin, Argentyny i pozostałych krajów trzecich. W ramach tych kontyngentów wystawiono 59 pozwoleń na przywóz 4,2 tys. ton czosnku. Ponadto ARR wystawiła 79 pozwoleń poza kontyngentem na przywóz czosnku i innych produktów będących jego pochodną.

Tabela 15. Pozwolenia wydane w 2007 r. na przywóz poza kontyngentem czosnku i innych produktów będących pochodną czosnku

Kod towaru	Liczba pozwoleń	Ilości na pozwoleniach (tony)
0703 20 00	24	951
ex 0703 90 00	1	2
ex 0711 90 80	8	456
ex 0712 90 90	46	2 205
Ogółem	79	3 614

W II połowie 2007 r. odnotowano wyraźny wzrost importu jabłek poza kontyngentem o kodzie CN 0808 10 80. Ogółem wystawiono 214 pozwoleń na przywóz 23,9 tys. ton jabłek.

Tabela 16. Pozwolenia wydane w 2007 r. na przywóz jabłek (kod CN 0808 10 80)

Kraj pochodzenia	Liczba pozwoleń	Ilości na pozwoleniach (tony)
Ukraina	5	245
Turcja	2	65
Serbia	158	19 840
Republika Mołdowy	2	90
Macedonia	8	767
Chorwacja	4	264
Chiny	4	236
Chile	9	925
Bośnia i Hercegowina	12	874
Argentyna	10	598
Ogółem:	214	23 904

Wywóz

System pozwoleń obejmował wyłącznie wywóz świeżych owoców i warzyw z refundacją. Maksymalna ilość, która mogła być wywieziona bez pozwolenia wynosiła 300 kg.

W 2007 r. zanotowano bardzo duże zainteresowanie wywozem jabłek z refundacją. Wywóz realizowano głównie w ramach systemu B, w którym przedsiębiorca ubiegając się o refundację dokonywał wywozu, a następnie składał wniosek o pozwolenie. Stawka refundacji była ustalana po dokonaniu wywozu.

Tabela 17. Pozwolenia na wywóz z refundacją świeżych owoców i warzyw w ramach systemu B wystawione w 2007 r.

Kod towaru	Liczba pozwoleń	Ilości na pozwoleniach (tony)
Jabłka 0808 10 80 9100	1 346	54 547
Pomidory 0702 00 00 9100	8	105
Brzoskwinie 0809 30 10 9100 0809 30 90 9100	25	826
Ogółem	1 379	55 478

Ponadto wystawiono 17 pozwoleń na wywóz 11,2 tys. ton jabłek w ramach przetargu na stawkę refundacji. W 2007 r. wypłacono refundacje do 71,9 tys. ton produktów, głównie świeżych jabłek (blisko 71 tys. ton). Refundacjami objęto również 496 ton brzoskwiń i nektarynek, 214 ton pomidorów, 92 tony pomarańczy, 68 ton cytryn oraz 36 ton winogron.

1.10. Handel zagraniczny na rynku olejów i tłuszczów

Przywóz

Na rynku olejów i tłuszczów przy przywozie zarówno w ramach kontyngentu taryfowego, jak i przy przywozie preferencyjnym po obniżonych stawkach celnych, pozwolenie było obowiązkowe dla każdej ilości przywożonych produktów.

W przypadku przywozu bez preferencji, pozwolenia były wymagane dla ilości powyżej 100 kg. Dotyczyły one produktów objętych grupą towarową CN 1509, podgrupą CN 1510 00 oraz kodami CN: 0709 90 39, 0711 20 90, 1522 00 31, 1522 00 39, 2306 90 19. W 2007 r. ARR wydała 1 pozwolenie na przywóz bez preferencji 120 kg oliwy z oliwek pochodzącej z Chile.

Wywóz

Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1345/2005, przy eksporcie oliwy z oliwek z obszaru celnego UE nie były wymagane pozwolenia na wywóz.

1.11. Handel zagraniczny na rynku bananów

Przywóz

Na 2007 r. ustanowiono kontyngent z krajów AKP, w ramach którego import objęty był zerową stawką celną. Na przywóz bananów poza kontyngentem wymagane były pozwolenia wystawiane na podstawie rozporządzenia Komisji (WE) nr 2014/2005. ARR wydała 127 pozwoleń na przywóz, z tego w ramach kontyngentu 1 pozwolenie na 7,3 tony, a poza kontyngentem 126 pozwoleń na 64,8 tys. ton bananów.

1.12. Handel zagraniczny na rynku lnu i konopi

Przywóz

Systemem pozwoleń na przywóz lnu i konopi objęte były następujące produkty: konopie surowe lub roszone, produkowane na włókno, nasiona odmian konopi przeznaczone na siew i nasiona konopi inne niż siewne.

W 2007 r. Agencja udzieliła 5 pozwoleń na przywóz 455 ton nasion konopi innych niż siewne o kodzie CN 1207 99 91.

1.13. Handel zagraniczny na rynku przetworów owocowych i warzywnych

Przywóz

Przywóz przetworów owocowych i warzywnych nie był objęty systemem pozwoleń. Wyjątek stanowiły zakonserwowane grzyby z rodzaju *Agaricus* przywożone w ramach kontyngentu z Chin oraz innych krajów nienależących do UE, a także mandarynki zakonserwowane przywożone w ramach kontyngentu z Chin i krajów trzecich. W ramach tych kontyngentów, ARR w 2007 r. wydała 2 pozwolenia na przywóz 48,5 ton mandarynek zakonserwowanych oraz 1 pozwolenie na przywóz 19,4 ton grzybów zakonserwowanych.

1.14. Handel zagraniczny na rynku wina

Przywóz

W 2007 r. przywóz powyżej 30 hl wina objęty był obowiązkiem uzyskania pozwolenia. Przywóz wina powyżej 80 hl nakładał na przedsiębiorcę konieczność wniesienia zabezpieczenia w wysokości 1,25 €/hl. Importerzy składali w ARR wnioski na przywóz wina głównie z Republiki Mołdowy, krajów Ameryki Południowej, RPA, Australii oraz USA. ARR wystawiła 692 pozwolenia uprawniające do przywozu ponad 100 tys. hl wina. Na ich podstawie przywieziono ponad 73 tys. hl wina.

1.15. Handel zagraniczny na rynku alkoholu etylowego pochodzenia rolniczego

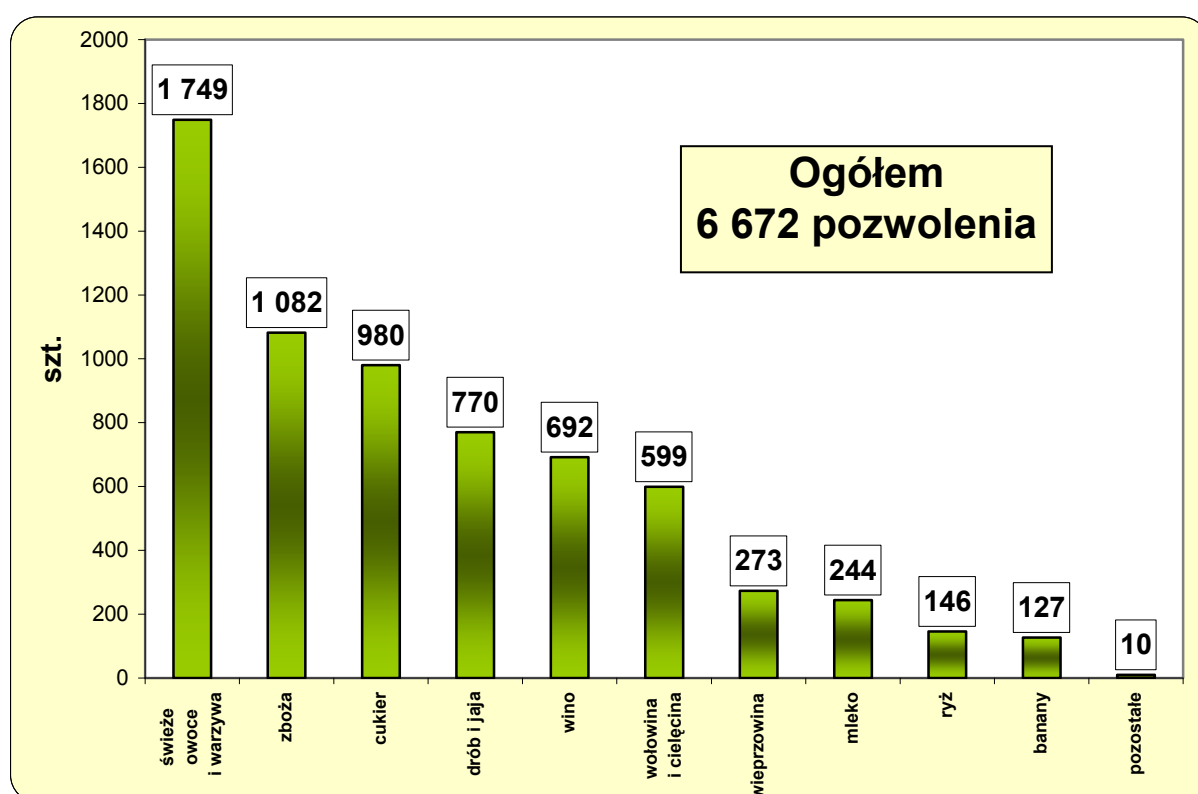
Przywóz

W 2007 r. przywóz powyżej 100 hl alkoholu etylowego pochodzenia rolniczego był objęty obowiązkiem uzyskania pozwolenia zgodnie z załącznikiem III do rozporządzenia Komisji (WE) nr 1291/2000 (z późn. zm.). ARR wydała 1 pozwolenie na przywóz 2 tys. hl alkoholu etylowego pochodzenia rolniczego o kodzie ex 2207 10 00.

2. Działania ARR w ramach regulacji handlu zagranicznego

Agencja Rynku Rolnego realizując swoje zadania w zakresie administrowania obrotem towarowym z zagranicą, w 2007 r. wystawiła 6,7 tys. pozwoleń na przywóz i wywóz produktów rolno-spożywczych, w tym: 3,4 tys. w ramach wywozu z refundacją, 2,2 tys. w ramach przywozu bez preferencji oraz 1 tys. w ramach wywozu bez refundacji.

Wykres 30. Liczba pozwoleń wydanych w 2007 r. na przywóz/wywóz towarów do/z Polski

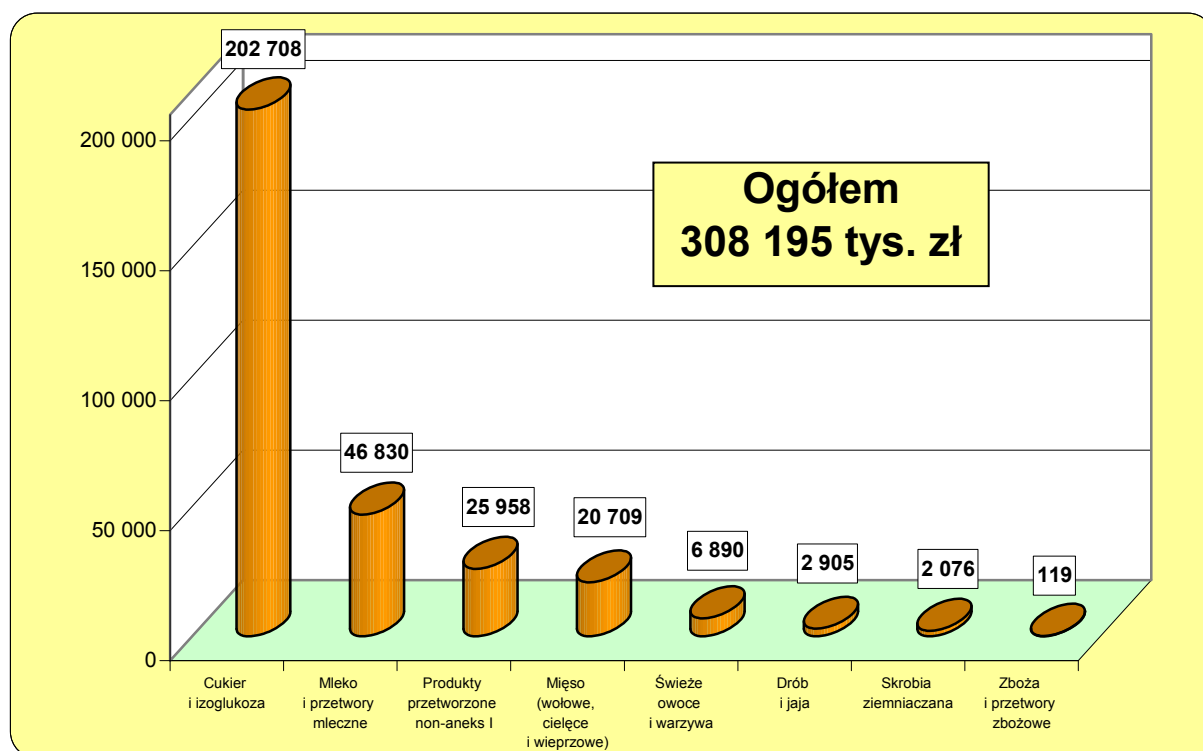
Najwięcej pozwoleń wystawiono na rynkach: świeżych owoców i warzyw - 1,7 tys., zbóż - 1,1 tys., cukru - 1 tys., drobiu i jaj - 0,8 tys., wina - 0,7 tys. oraz wołowiny i cielęciny - 0,6 tys. pozwoleń.

W 2007 r. do ARR wpłynęło 17,6 tys. wniosków o wypłatę refundacji, z tego najwięcej na rynku produktów przetworzonych non-aneks I - 9,4 tys. (54% ogólnej liczby wniosków).

Najwięcej wniosków beneficjenci złożyli w ramach rynku świeżych owoców i warzyw - 3,4 tys., co stanowiło 20% wszystkich wniosków, a następnie na rynkach: cukru - 1,9 tys. (11%), mleka i przetworów mlecznych - 0,9 tys. (5%), drobiu i jaj - 0,8 tys. (4%), wołowiny i cielęciny, wieprzowiny oraz zbóż - po 0,4 tys. (po 2% złożonych wniosków).

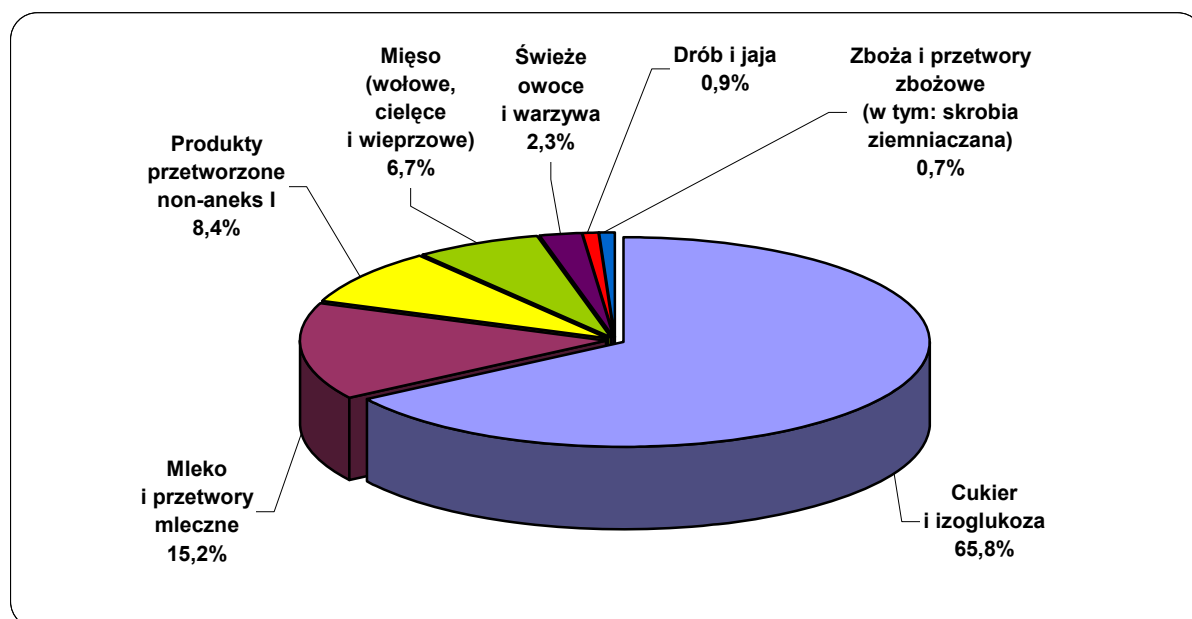
Przedsiębiorcy wnioskowali o refundacje wywozowe w trybie standardowym i zaliczkowym. Najwięcej płatności zaliczkowych dokonano na rynkach cukru i mleka. Eksporterzy wnioskujący o refundacje mogli posługiwać się pozwoleniami wydanymi przez Agencję lub właściwe instytucje innych państw członkowskich UE, korzystając z możliwości przenoszenia praw do wywozu w ramach regulacji obowiązujących na poszczególnych rynkach rolnych.

Wykres 31. **Wyплаты refundacji wywozowych w 2007 r. w podziale na produkty (tys. zł)**

W 2007 r. Agencja wypłaciła 308,2 mln zł refundacji do wywozu 368,3 tys. ton produktów rolno-spożywczych. Najwięcej środków finansowych wypłacono na rynku cukru - 202,7 mln zł, mleka i jego przetworów - 46,8 mln zł oraz na rynku produktów przetworzonych non aneks I - 26 mln zł.

Wykres 32. **Struktura wypłat refundacji wywozowych na poszczególnych rynkach rolnych w 2007 r.**

Biorąc pod uwagę liczbę towarów objętych jednym zgłoszeniem wywozowym, najczęściej płatności zrealizowano dla produktów non-aneks I oraz dla cukru wykorzystanego w produkcji przetworów owocowo-warzywnych. W przypadku wywozu tych towarów, jednym zgłoszeniem wywozowym objętych było często od kilku do kilkunastu różnych produktów. W związku z tym, dla jednego wniosku o refundację wywozową dokonywano odpowiednio od kilku do kilkunastu płatności.

Najważniejszymi rynkami zbytu w wywozie produktów rolno-spożywczych objętych refundacjami były kraje WNP, w tym głównie: Rosja, Białoruś i Ukraina. Polscy eksporterzy lokowali również produkty na rynkach innych krajów, położonych np. w Ameryce Północnej i Południowej oraz w Azji Środkowej.

Tabela 18. **Główne kierunki wywozu towarów z refundacjami w 2007 r.**

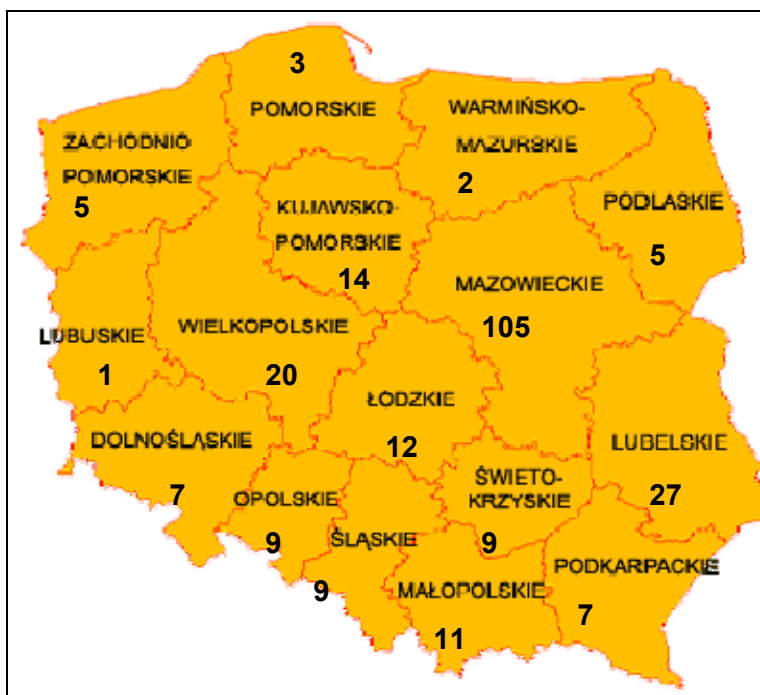
Lp.	Rynek	Kwota refundacji (tys. zł)	Ilości (tys. ton)	Główne kierunki		Liczba przedsiębiorców objętych refundacjami
				Kraj	mln zł	
1.	Cukier	202 708	159,1	Rosja	51,33	33
				Tadżykistan	37,56	
				Uzbekistan	35,71	
2.	Mleko i przetwory mleczne	46 830	20,7	Rosja	30,29	21
				Maroko	4,49	
				Egipt	4,34	

Lp.	Rynek	Kwota refundacji (tys. zł)	Ilości (tys. ton)	Główne kierunki		Liczba przedsiębiorców objętych refundacjami
				Kraj	mln zł	
3.	Produkty przetworzone non-aneks I	25 958	80,1*	Rosja	9,82	67
				Arabia Saudyjska	3,21	
				Ukraina	2,55	
4.	Wołowina i cielęcina	14 365	6,8	Kazachstan	10,52	13
				Kosowo	1,70	
				Białoruś	1,12	
5.	Owoce i warzywa	6 890	71,9	Białoruś	1,82	89
				Rosja	0,62	
				Ukraina	0,39	
6.	Wieprzowina	6 344	6,2	USA	5,79	9
				Azerbejdżan	0,30	
				Rosja	0,14	
7.	Drób i jaja	2 905	3,9	Ukraina	0,99	12
				Azerbejdżan	0,45	
				Kazachstan	0,41	
8.	Zboża (w tym skrobia)	2 195	19,6	Białoruś	0,68	18
				Rosja	0,44	
				Ukraina	0,44	
Ogółem		308 195	368,3			262

* dotyczy wywiezionej ilości produktów.

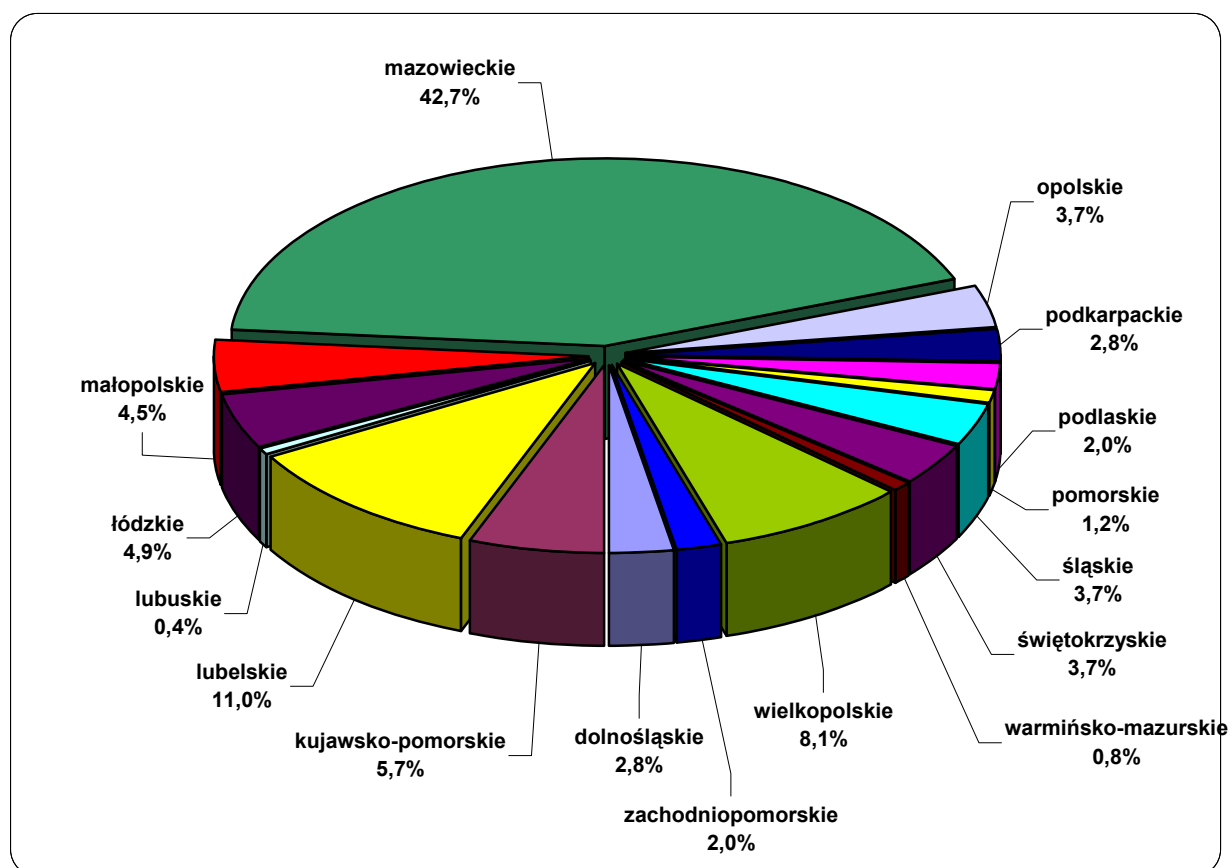
W 2007 r. refundacje wywozowe wypłacono 262 przedsiębiorcom, w tym 246 przedsiębiorcom polskim.

Mapa 2. Liczba polskich przedsiębiorców korzystających z refundacji wywozowych w 2007 r. w podziale na województwa

Spośród polskich przedsiębiorców, którzy skorzystali z refundacji wywozowych w 2007 r., najliczniejszą grupę stanowili beneficjenci posiadający zarejestrowaną działalność gospodarczą na terenie województw: mazowieckiego (42,7% ogółu przedsiębiorców korzystających z refundacji wywozowych), lubelskiego (11%), wielkopolskiego (8,1%) i kujawsko-pomorskiego (5,7%). Przedsiębiorcy z województwa łódzkiego stanowili blisko 5% beneficjentów, z województwa małopolskiego 4,5%, a z województw: opolskiego, śląskiego i świętokrzyskiego - po 3,7% wszystkich beneficjentów mechanizmu.

Wykres 33. **Struktura polskich przedsiębiorców korzystających z refundacji wywozowych w 2007 r. (w podziale na województwa)**

W 2007 r. w ramach administrowania obrotem towarowym z zagranicą Agencja wystawiła 6,7 tys. pozwoleń na przywóz i wywóz towarów rolno-spożywczych, w tym 3,4 tys. pozwoleń uprawniających do ubiegania się o refundacje wywozowe. Do ARR wpłynęło 17,6 tys. wniosków o wypłatę refundacji, na podstawie których wypłacono 308,2 mln zł refundacji.

IV. SYTUACJA EKONOMICZNO-FINANSOWA ARR

W 2007 r. Agencja prowadziła gospodarkę finansową obejmującą działalność ustawową w zakresie administrowania mechanizmami Wspólnej Polityki Rolnej finansowanymi z budżetu UE oraz z budżetu krajowego. Działania ARR w tym zakresie polegały na:

- prefinansowaniu mechanizmów WPR na rynkach rolnych,
- dokonywaniu krajowych płatności uzupełniających dla producentów surowca tytoniowego i plantatorów ziemniaków skrobiowych,
- współfinansowaniu z budżetu krajowego mechanizmów WPR (programów działań informacyjnych i promocyjnych, programu poprawy produkcji i sprzedaży produktów pszczelarstwa, nadzwyczajnych środków wsparcia rynku w sektorze jaj i drobiu) oraz
- wsparciu finansowym zużycia kwalifikowanego materiału siewnego,
- dokonywaniu płatności do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych „Szklanka mleka”,
- wypłacie rekompensat za zrzekanie się indywidualnych ilości referencyjnych (IIR), a także
- prowadzeniu działalności administracyjnej zapewniającej realizację zadań powierzonych Agencji.

Zgodnie z ustawą z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.) Agencja finansowała działania związane z administrowaniem mechanizmami WPR w ramach:

- udzielonej przez Ministra Finansów pożyczki na prefinansowanie zadań,
- przekazywanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi środków na współfinansowanie oraz na podatek VAT od WPR,
- dotacji podmiotowej (na mechanizmy krajowe, współfinansowanie i wydatki administracyjne).

Tabela 19. Źródła finansowania wydatków na realizację mechanizmów administrowanych przez ARR w 2007 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Źródło finansowania	Kwota (tys. zł)
I.	Prefinansowanie	pożyczka MF + wpływy z tytułu WPR	452 009
II.	Współfinansowanie	rezerwa celowa	18 149
1.	Współfinansowanie programu poprawy produkcji i sprzedaży produktów pszczelarskich	rezerwa celowa	7 880
2.	Współfinansowanie w ramach mechanizmu wsparcia rynku w sektorze jaj i drobiu	rezerwa celowa	7 899
3.	Współfinansowanie programów działań promocyjnych i informacyjnych dotyczących produktów rolnych na rynku wewnętrznym i w państwach trzecich	rezerwa celowa	2 370
III.	Udział ARR w mechanizmie współfinansowania programów działań promocyjnych i informacyjnych dotyczących produktów rolnych na rynku wewnętrznym i w państwach trzecich	dotacja	952
IV.	Płatności uzupełniające	rezerwa celowa	311 774
1.	dla producentów surowca tytoniowego	rezerwa celowa	293 217
2.	dla plantatorów ziemniaków skrobiowych	rezerwa celowa	18 557
V.	VAT od WPR	rezerwa celowa	16 863
VI.	Mechanizmy krajowe	dotacja	141 991
1.	Wsparcie finansowe zużycia kwalifikowanego materiału siewnego	dotacja	19 358
2.	Dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych „Szlanka mleka”	dotacja	8 511
3.	Wypłaty rekompensat za zaniechanie produkcji mleka	dotacja	114 122
Ogółem, z tego:			941 738
Prefinansowanie			452 009
Rezerwa celowa (współfinansowanie i płatności uzupełniające, VAT)			346 786
Dotacja podmiotowa na mechanizmy krajowe i współfinansowanie			142 943

1. Działalność ARR prowadzona w 2007 r. w ramach administrowania mechanizmami WPR¹

1.1. Obrót środkami finansowymi

W 2007 r. Agencja realizowała wydatki w ramach administrowania mechanizmami WPR z udzielonej przez Ministra Finansów pożyczki w kwocie do 1 300 000 tys. zł na prefinansowanie zadań.

Ponadto Agencja w 2007 r., decyzją Ministra Finansów, otrzymała środki budżetowe w kwocie 14 803 tys. zł na wyrównanie dochodów budżetowych z tytułu tymczasowej składki restrukturyzacyjnej, wykorzystanej przez Agencję Rynku Rolnego na sfinansowanie zobowiązań wymagalnych Skarbu Państwa za rok 2006, dotyczących zwrotu opłaty cukrowej nadpłaconej przez producentów cukru.

Wydatki (netto) poniesione przez Agencję w 2007 r. na realizację prefinansowanych zadań WPR, wyniosły łącznie 451 782 tys. zł.

Tabela 20. Wydatki poniesione przez ARR w 2007 r. na realizację mechanizmów prefinansowanych w ramach WPR

Lp.	Nazwa mechanizmu	Wartość (tys. zł)
I.	Rynek zbóż	27 892
1.	Handel zagraniczny na rynku zbóż	119
2.	Interwencyjny zakup i sprzedaż zbóż*	27 773
II.	Rynek mięsa	20 709
1.	Handel zagraniczny na rynku wołowiny i cielęciny	14 365
2.	Handel zagraniczny na rynku wieprzowiny	6 344
III.	Rynek drobiu i jaj	10 804
1.	Handel zagraniczny na rynku drobiu i jaj	2 905
2.	Wsparcie rynku w sektorze jaj i drobiu (prefinansowanie)	7 899
IV.	Rynek mleka i przetworów mlecznych	58 438
1.	Handel zagraniczny na rynku mleka	46 830
2.	Dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych	10 830
3.	Dopłaty do prywatnego przechowywania serów	14
4.	Dopłaty do prywatnego przechowywania masła	1
5.	Dopłaty do zakupu masła przez instytucje i organizacje niedochodowe	264
6.	Dopłaty do przetwórstwa masła, masła skoncentrowanego i śmietanki	42
7.	Interwencyjny zakup i sprzedaż masła	457
V.	Rynek skrobi	10 545
1.	Dopłaty w ramach kwotowania produkcji skrobi ziemniaczanej	8 458
2.	Handel zagraniczny na rynku zbóż (skrobia ziemniaczana)	2 076

¹ Okres 01.01-31.12.2007 r. obejmuje rok obrachunkowy EFRG 2006/2007 (01.01-15.10.2007 r.) oraz rok obrachunkowy EFRG 2007/2008 (16.10-31.12.2007 r.).

Lp.	Nazwa mechanizmu	Wartość (tys. zł)
3.	Dopłaty do skrobi wykorzystywanej na cele niespożywcze	11
VI.	Rynek cukru	203 647
1.	Handel zagraniczny na rynku cukru	202 708
2.	Dopłaty do cukru wykorzystywanego w przemyśle chemicznym	1
3.	Interwencyjny zakup i sprzedaż cukru	938
VII.	Rynek owoców i warzyw	6 890
1.	Handel zagraniczny na rynku świeżych owoców i warzyw	6 890
VIII.	Rynek suszu paszowego	665
1.	Dopłaty do produkcji suszu paszowego	665
IX.	Rynek lnu i konopi	739
1.	Dopłaty do przetwórstwa słomy lnianej i konopnej na włókno	739
X.	Rynek miodu	7 880
1.	Wsparcie rynku produktów pszczelich (prefinansowanie)	7 880
XI.	Inne produkty	25 958
1.	Handel zagraniczny w zakresie produktów przetworzonych non-aneks I	25 958
XII.	Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności UE	73 665
1.	Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej	73 665
XIII.	Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych	3 950
1.	Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych (prefinansowanie)	3 950
Ogółem wydatki na prefinansowanie**		451 782

* W ramach interwencji na rynku zbóż, w 2007 r. została dodatkowo wypłacona kwota 213 tys. zł z tytułu korekty wpływów, w związku z tym ogółem z tytułu interwencji w 2007 r. wydatkowano kwotę 29 381 tys. zł.

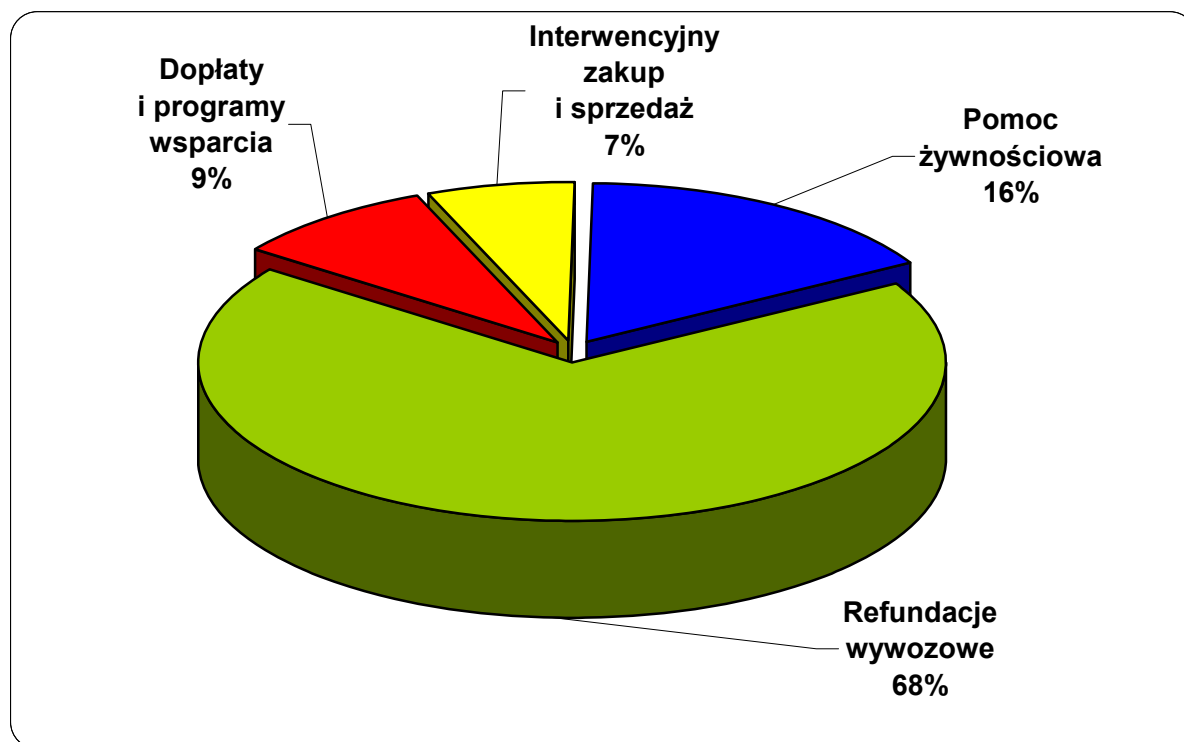
** Kwota wydatków w 2007 r. na prefinansowanie ogółem wynosi 452 009 tys. zł, w tym nie ujęta w tabeli kwota 213 tys. zł wydatków z tytułu korekty wpływów w ramach interwencji na rynku zbóż oraz kwota 14 tys. zł stanowiąca zwrot do beneficjenta kary niesłusznie pobranej w 2006 r.

Zestawienie wydatków poniesionych w 2007 r. na realizację mechanizmów WPR według grup przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21. Wydatki poniesione przez ARR w 2007 r., prefinansowane w ramach WPR według grup mechanizmów

Lp.	Rodzaj płatności	Wartość (tys. zł)	Udział (%)
1.	Refundacje wywozowe	308 195	68,2
2.	Dopłaty i programy wsparcia (współfinansowane z UE)	40 754	9,0
3.	Interwencyjny zakup i sprzedaż	29 168	6,5
4.	Pomoc żywnościowa	73 665	16,3
OGÓŁEM WYDATKI		451 782	100,0

Wykres 34. Struktura wydatków ARR w ramach WPR w 2007 r.

W 2007 r. Agencja w ramach mechanizmów WPR poniosła wydatki na działania związane z wypłatami refundacji wywozowych (308 195 tys. zł), pomocą żywnościową (73 665 tys. zł), dopłatami i finansowaniem programów wsparcia (40 754 tys. zł) oraz interwencyjnym zakupem i sprzedażą towarów (29 168 tys. zł).

Tabela 22. Obrót środkami finansowymi na działalności WPR w 2007 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość (tys. zł)
I.	Środki na 01.01.2007 r.	331 802
II.	Wpływy ogółem, z tego:	1 442 049
1.	Prefinansowanie	447 893
	- pożyczka	447 893
2.	Podatek VAT od WPR	16 863
	- rezerwa celowa	16 863
3.	Współfinansowanie	19 101
	- wsparcie produkcji i sprzedaży produktów pszczelarskich - rezerwa celowa	7 880
	- wsparcie rynku w sektorze jaj i drobiu - rezerwa celowa	7 899
	- działania promocyjne i informacyjne na rynkach wybranych produktów rolnych (rezerwa celowa)	2 370
	- działania promocyjne i informacyjne na rynkach wybranych produktów rolnych (dotacja podmiotowa)	952
4.	Sprzedaż towarów	32 275
	- netto (w tym zwrot nadpłat do przedsiębiorców)	30 218
	- podatek VAT	2 057

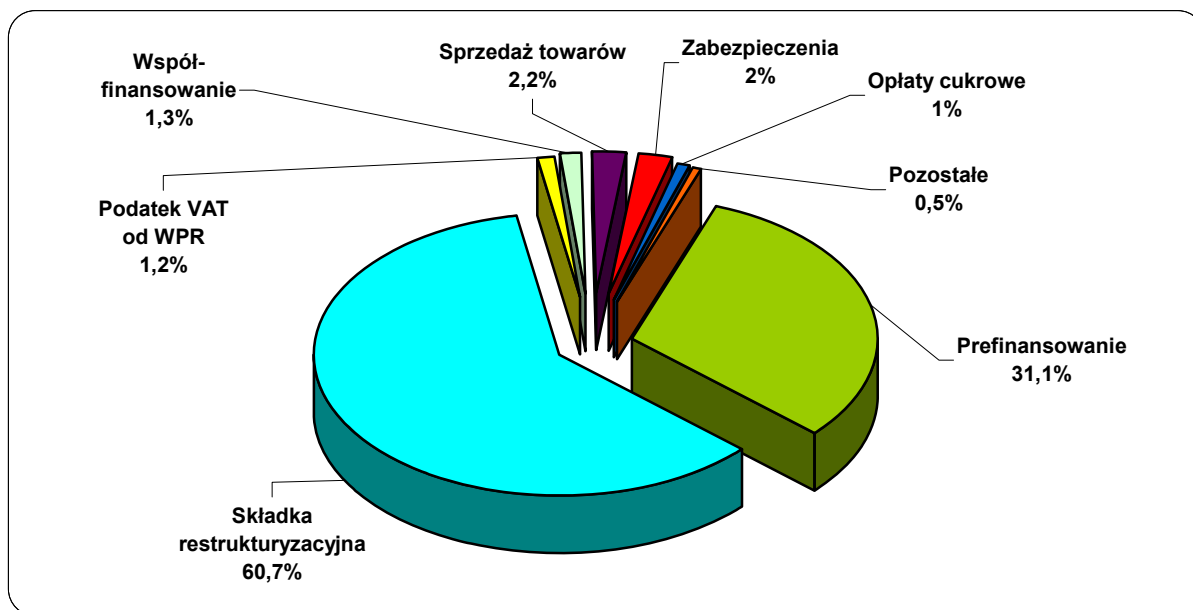
Lp.	Wyszczególnienie	Wartość (tys. zł)
5.	Utrzymanie zapasów i transport - zwrot od przedsiębiorców	2 809
6.	Podatek VAT z Urzędu Skarbowego (US)	2 468
7.	Zabezpieczenia	29 478
	- zabezpieczenia gotówkowe	27 044
	- przejęte zabezpieczenia krajowe	2 276
	- przejęte zabezpieczenia UE	158
8.	Kwotowanie produkcji mleka - opłaty specjalne	325
9.	Odzyskane kwoty	883
10.	Opłaty cukrowe	14 803
11.	Składka restrukturyzacyjna	874 887
12.	Pozostałe	264
III.	Wydatki ogółem, z tego:	1 757 099
1.	Wydatki na WPR, z tego:	470 292
	- refundacje wywozowe, dopłaty i programy wsparcia*	367 465
	- interwencyjny zakup i sprzedaż**	29 162
	- dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności UE	73 665
2.	Podatek VAT	22 362
	- podatek VAT zapłacony przedsiębiorcom	13 560
	- podatek VAT z US przekazany do MRiRW	2 468
	- podatek VAT od sprzedaży	3 036
	- podatek VAT do US	3 298
3.	Opłaty cukrowe	14 803
4.	Kwotowanie produkcji mleka (opłaty specjalne) - zwroty	243 442
5.	Sprzedaż towarów - zwrot do MF	43 941
6.	Przejęte zabezpieczenia	86 429
	- przejęte zabezpieczenia - zwrot do przedsiębiorcy	83 655
	- przejęte zabezpieczenia - zwrot do MRiRW	2 774
7.	Odzyskane kwoty (kary, odsetki) - zwrot do MRiRW	890
8.	Składka restrukturyzacyjna	874 887
9.	Pozostałe	53
IV.	Stan środków na 31.12.2007 r.	16 752

* W odniesieniu do tabeli 21, dodatkowo uwzględniono kwotę 19 101 tys. zł dotyczącą współfinansowania mechanizmów WPR ze środków pochodzących z budżetu krajowego oraz pomniejszono o kompensatę w kwocie 585 tys. zł.

** W odniesieniu do tabeli 21 i 27, kwotę wydatków z tytułu interwencyjnego zakupu i sprzedaży pomniejszono o kwotę kompensat w wysokości 6 tys. zł.

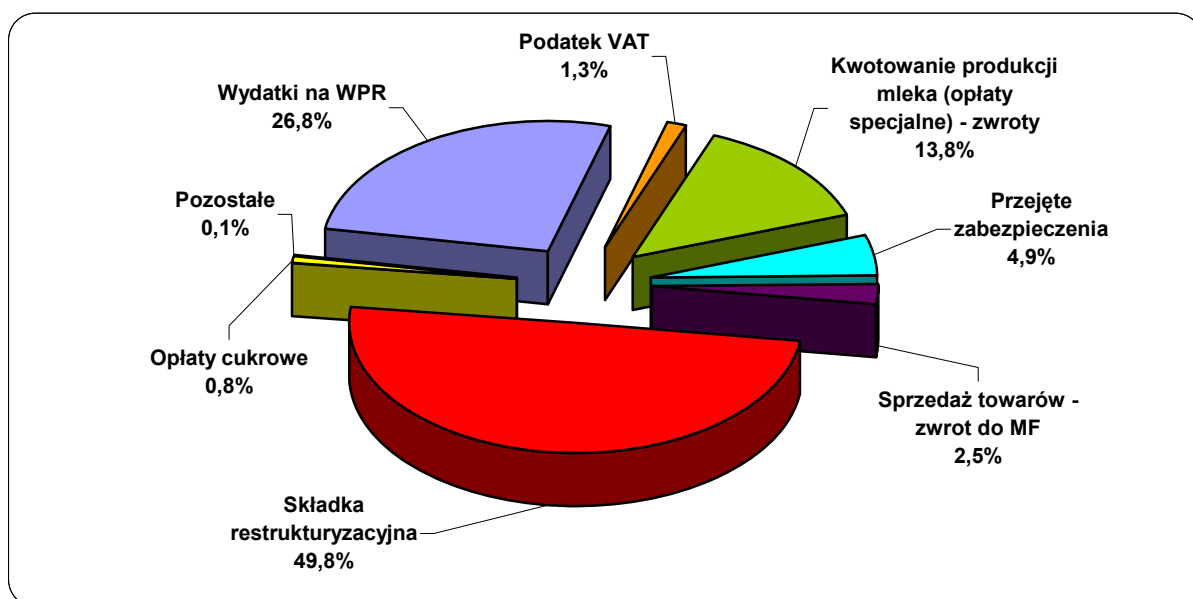
W 2007 r. wpływy Agencji w zakresie obrotu środkami finansowymi na działalności z tytułu WPR wyniosły 1 442 049 tys. zł. W strukturze wpływów finansowych w 2007 r. dominowała składka restrukturyzacyjna (874 887 tys. zł) oraz pożyczka z Ministerstwa Finansów na prefinansowanie w kwocie 447 893 tys. zł.

Wykres 35. **Struktura wpływów ARR w zakresie obrotu środkami finansowymi w ramach WPR w 2007 r.**

W strukturze wydatków w zakresie obrotu środkami finansowymi na działalności z tytułu WPR, najwyższą pozycję stanowiła składka restrukturyzacyjna (874 887 tys. zł) oraz wydatki poniesione na realizację mechanizmów WPR (470 292 tys. zł), jak również zwroty z tytułu kwotowania produkcji mleka (243 442 tys. zł).

Wykres 36. **Struktura wydatków ARR w zakresie obrotu środkami finansowymi w ramach WPR w 2007 r.**

Stan środków na dzień 31.12.2007 r. wyniósł 16 752 tys. zł. Środki te są środkami o ograniczonej możliwości dysponowania. Powyższa kwota obejmuje:

- zabezpieczenia złożone w Agencji przez przedsiębiorców jako zabezpieczenia uczestnictwa w mechanizmach WPR 15 914 tys. zł (w tym 145 tys. zł stanowiły środki pieniężne z tytułu przypadłych zabezpieczeń z realizacji mechanizmów WPR- przekazane do MRiRW w styczniu 2008 r.),
- opłaty specjalne za przekroczenie indywidualnej kwoty mlecznej (IKM) w ramach kwotowania produkcji mleka (513 tys. zł),
- wpływy z tytułu kar umownych i przepadku zabezpieczeń odzyskanych wierzytelności (325 tys. zł).

1.2. Zabezpieczenia

Podmioty uczestniczące w realizacji mechanizmów WPR były zobowiązane do dokonania wpłaty zabezpieczenia gotówkowego lub złożenia gwarancji instytucji finansowych wymienionych w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 lipca 2006 r., zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykazu gwarantów uprawnionych do udzielania gwarancji składanych jako zabezpieczenie pokrycia kwot wynikających z długów celnych (Dz. U. Nr 124, poz. 862). Instytucje te, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie współpracy pomiędzy instytucjami finansowymi upoważnionymi do gwarantowania długów celnych a Agencją Rynku Rolnego (Dz. U. Nr 78 poz. 733, z późn. zm.), podpisały z Agencją umowy o współpracy. Wykaz instytucji finansowych uprawnionych do udzielenia gwarancji na dzień 31.12.2007 r. przedstawiono w Aneksie 4.

Wg stanu na dzień 31.12.2007 r. złożone w ARR zabezpieczenia gwarancyjne wyniosły 373 824 tys. zł, natomiast zabezpieczenia gotówkowe 15 769 tys. zł.

W 2007 r. Agencja nie dochodziła realizacji gwarancji stanowiących zabezpieczenia mechanizmów WPR od gwarantów, gdyż w przypadku powstania należności, gdzie zabezpieczeniem była gwarancja instytucji finansowej, przedsiębiorcy dokonali wpłat gotówkowych.

1.3. Koszty interwencji z podziałem na rodzaje i produkty

1.3.1. Sprzedaż interwencyjna

W 2007 r. Agencja prowadziła działania związane z interwencyjną sprzedażą zbóż, cukru i masła zgodnie z obowiązującymi regulacjami unijnymi.

Stan zapasów magazynowych produktów zakupionych w ramach interwencji (na dzień 31.12.2006 r. i 31.12.2007 r.) przedstawia tabela 23.

Tabela 23. Stan magazynowy produktów zakupionych interwencyjnie

Produkt	Stan na 31.12.2006 r.				Stan na 31.12.2007 r.			
	Ilość	Wartość	Deprecja- cja*	Wartość po deprecjacji	Ilość	Wartość	Deprecja- cja*	Wartość po deprecjacji
	tony	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tony	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Cukier	11 883	29 030	10 955	18 075	0	0	0	0
Masło	2 732	26 787	269	26 518	0	0	0	0
Pszenica	238 274	95 142	4 666	90 476	0	0	0	0
Kukurydza	89	40	0	40	0	0	0	0
Jęczmień	49 201	20 011	1 576	18 435	0	0	0	0
Ogółem	x	171 010	17 466	153 544	x	0	0	0

* Deprecjacja oznacza spadek wartości spowodowany czynnikami fizycznymi powstałymi przy przechowywaniu lub przetwarzaniu produktów interwencyjnych (finansowany z EFRG).

Obrót produktów znajdujących się w magazynach interwencyjnych Agencji w 2007 r. przedstawia tabela 24.

Tabela 24. Przychody i rozchody produktów w 2007 r. (wg cen ewidencyjnych)

Produkt	Przychody		Rozchody			
	Zakup		Sprzedaż		Inne rozchody/ubytki	
	Ilość w tonach	Wartość w tys. zł	Ilość w tonach	Wartość w tys. zł	Ilość w tonach	Wartość w tys. zł
Cukier	0	0	11 883	29 030	0	0
Masło	0	0	2 732	26 787	0	0
Pszenica	0	0	238 100	95 073	174	69
Kukurydza	0	0	89	40	0	0
Jęczmień	0	0	49 185	20 005	16	6
Ogółem	x	0	x	170 935	x	75

W 2007 r. rozchody dotyczyły fizycznego wydania towarów z magazynów interwencyjnych ARR.

1.3.2. Koszty utrzymania zapasów i transportu

W 2007 r. koszty utrzymania zapasów (przechowywania i wyprowadzenia) związane z interwencyjną sprzedażą produktów wyniosły 4 847 tys. zł, koszty transportu 15 884 tys. zł, a koszty pakowania 367 tys. zł.

Tabela 25. **Koszty utrzymania zapasów w 2007 r.**

Lp.	Produkt	Przechowywanie i wyprowadzenie (tys. zł)	Transport (tys. zł)	Pakowanie (tys. zł)
1.	Pszenica	3 632	12 161	0
2.	Jęczmień	615	3 723	0
3.	Kukurydza	1	0	0
4.	Cukier	421	0	367
5.	Masło	178	0	0
Ogółem		4 847	15 884	367

Łączne koszty utrzymania zapasów, transportu oraz pakowania związane z interwencyjną sprzedażą produktów w 2007 r. wyniosły 21 098 tys. zł. Rzeczywiste wydatki/wpływy Agencji obejmowały: koszty związane z utrzymaniem zapasów i wpływy z tytułu sprzedaży.

Refundacja z budżetu unijnego wydatków poniesionych z budżetu krajowego dokonywana jest w oparciu o określone corocznie przez Komisję Europejską stawki refundacji dla poszczególnych rodzajów kosztów zgodnie z zasadami wynikającymi z aplikacji e-Faudit udostępnionej Państwu Członkowskiemu przez UE.

Komisja przekazuje środki niezbędne do finansowania wydatków refundowanych do dyspozycji Państw Członkowskich w formie miesięcznych zwrotów, na podstawie wydatków dokonanych przez akredytowane agencje płatnicze w danym okresie referencyjnym.

1.4. Wydatki II kategorii

W 2007 r. saldo wydatków II kategorii związanych z interwencyjną sprzedażą produktów, w tym z wydawaniem towarów w ramach realizacji mechanizmu WPR „Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności UE” (wykazane w Tabeli 104), wyniosło ogółem 74 294 tys. zł, co oznacza, że kwota ta została rozliczona na rzecz budżetu UE.

Tabela 26. Wydatki II kategorii finansowane z EFRG w 2007 r. (tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki wykazane w Tabeli 104*
1.	Koszty techniczne publicznego przechowywania zboża, z tego:	20 493
	- pszenica konsumpcyjna	15 752
	- jęczmień	4 739
	- kukurydza	2
2.	Koszty finansowe publicznego przechowywania zboża, z tego:	321
	- pszenica konsumpcyjna	276
	- jęczmień	45
	- kukurydza	0
3.	Inne koszty publicznego przechowywania zboża, z tego:	- 29 388
	- pszenica konsumpcyjna	- 21 758
	- jęczmień	- 7 627
	- kukurydza	- 3
4.	Pomoc żywnościowa - wartość produktu - program 2007, z tego:	95 252
	- pszenica konsumpcyjna	48 273
	- masło	24 735
	- jęczmień	145
	- kukurydza	36
	- cukier biały	22 063
5.	Koszty techniczne publicznego przechowywania - cukier biały	1 275
6.	Koszty finansowe publicznego przechowywania - cukier biały	282
7.	Inne koszty publicznego przechowywania - cukier biały	- 11 604
8.	Koszty techniczne publicznego przechowywania - masło	255
9.	Koszty finansowe publicznego przechowywania - masło	133
10.	Inne koszty publicznego przechowywania - masło	- 2 725
Ogółem		74 294

* Sprawozdanie z wykonania wydatków WPR wraz z prognozami, przekazywane co miesiąc do UE.

Faktycznie poniesione wydatki na przechowywanie i transport towarów w 2007 r. wyniosły 29 168 tys. zł, w tym najwięcej na rynku zbóż (27 773 tys. zł).

Tabela 27. **Wydatki związane z przechowywaniem i interwencyjną sprzedażą towarów w 2007 r.**

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki (tys. zł)
I.	Zakup i utrzymanie zapasów zbóż, z tego:	27 773
1.	Zakup interwencyjny zbóż	0
2.	Wydatki z tytułu przechowywania	11 744
3.	Wydatki z tytułu transportu	16 029
II.	Zakup i utrzymanie zapasów cukru, z tego:	938
1.	Zakup interwencyjny	0
2.	Wydatki z tytułu przechowywania	938
III.	Zakup i utrzymanie zapasów masła, z tego:	457
1.	Zakup interwencyjny masła	0
2.	Wydatki z tytułu przechowywania	457
Ogółem		29 168

W wydatkach Agencji związanych z przechowywaniem i transportem towarów największy udział stanowiły wydatki na transport zbóż - 55%, natomiast wydatki związane z przechowywaniem produktów - 45%.

1.5. Przychody ze sprzedaży

W 2007 r. Agencja uzyskała przychody ze sprzedaży towarów w wysokości 192 021 tys. zł.

Tabela 28. **Przychody (netto) uzyskane ze sprzedaży w 2007 r.**

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość (tys. zł)
1.	Pszenica	118 425
	- w tym: wydanie w ramach pomocy żywnościowej	47 317
2.	Kukurydza	36
	- w tym: wydanie w ramach pomocy żywnościowej	36
3.	Jęczmień	23 731
	- w tym: wydanie w ramach pomocy żywnościowej	145
4.	Cukier	22 227
	- w tym: wydanie w ramach pomocy żywnościowej	6 472
5.	Masło	27 602
	- w tym: wydanie w ramach pomocy żywnościowej	23 560
Ogółem		192 021

Przychody ze sprzedaży objęły przychody uzyskane w wyniku wydania towarów w ramach realizacji mechanizmu WPR „Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności UE” i nie stanowiły wpływów na rachunek bankowy, lecz regulowane były na zasadzie kompensaty wzajemnych należności.

W strukturze przychodów Agencji ze sprzedaży towarów dominowały przychody ze sprzedaży pszenicy (61,67%). Mniejsze znaczenie miała sprzedaż masła (14,37%), jęczmienia (12,36%), cukru (11,58%), a najmniejsze kukurydzy (0,02%).

Wpływy (brutto) ze sprzedaży towarów w 2007 r. wyniosły ogółem 32 679 tys. zł, z tego: wpływy ze sprzedaży cukru 22 007 tys. zł (67,4%), ze sprzedaży jęczmienia 6 347 tys. zł (19,4%) oraz ze sprzedaży masła 4 325 tys. zł (13,2%). Wpływy te stanowiły faktyczne środki finansowe, jakie wpłynęły do Agencji w 2007 r. z tytułu sprzedaży interwencyjnej produktów rolno-żywnościowych.

1.6. Wynik finansowy ARR w 2007 r. na działalności WPR

Przychody i koszty tworzące wynik finansowy Agencji w 2007 r. na działalności WPR wykazano w poniższym zestawieniu.

Tabela 29. Wynik finansowy Agencji w 2007 r. (uzyskany w ramach WPR)

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość (tys. zł)
I.	Przychody ogółem, z tego:	758 467
1.	Dotacja z budżetu krajowego (współfinansowanie, VAT i opłaty cukrowe)	49 815
2.	Sprzedaż towarów	192 021
3.	Sprzedaż usług	1 418
4.	Przychody finansowe	367
5.	Pozostałe przychody operacyjne (prefinansowanie)	345 542
6.	Inne przychody - zmiana stanu produktów	169 304
II.	Koszty uzyskania przychodów	758 467
1.	Wartość sprzedanych towarów w cenie zakupu *	170 878
2.	Koszty związane z utrzymaniem zapasów **	28 390
3.	Pozostałe koszty operacyjne	558 969
4.	Koszty finansowe	230
III.	Wynik finansowy	0

* W tym korekta ceny ewidencyjnej cukru w wysokości 57 tys. zł.

** W tym koszty administracyjne w kwocie 1 680 tys. zł, koszty transportu w kwocie 5 385 tys. zł w ramach programu „Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności UE”, kwota 14 tys. zł z tytułu zwrotu kary niesłusznie pobranej w 2006 r. oraz kwota 213 tys. zł - korekta wpływów z tytułu interwencji.

1.7. Wierzytelności ARR z tytułu administrowania mechanizmami WPR

Wierzytelności Agencji wg stanu na dzień 31.12.2007 r. wyniosły 243 tys. zł (w tym: należność główna 239 tys. zł oraz odsetki 4 tys. zł).

Tabela 30. Wierzytelności ARR z tytułu administrowania mechanizmami WPR

Lp.	Kategoria postępowania	Liczba spraw	Wartość (tys. zł)		
			Należność główna	Odsetki	Razem
1.	Postępowanie egzekucyjne	1	11	1	12
2.	Postępowanie upadłościowe	2	11	0	11
3.	Inne postępowania administracyjne	2	217	3	220
Ogółem		5	239	4	243

2. Krajowa działalność ARR w 2007 r.

W ramach działalności krajowej Agencja wykonywała zadania związane z realizacją mechanizmów WPR finansowanych ze środków krajowych (dotacja podmiotowa, rezerwa celowa), a także zadania związane z utrzymaniem Agencji.

2.1. Obrót środkami finansowymi

Przychodami Agencji są: dotacja budżetowa ustalana corocznie w ustawie budżetowej, środki finansowe otrzymane na podstawie decyzji Ministra Finansów, a także wpływy z działalności statutowej, z kapitałów pieniężnych oraz odsetek od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych i terminowych lokatach bankowych.

W ustawie budżetowej na 2007 r., w części 35 - Rynki Rolne, w dziale 500 - Handel, w rozdziale 50002 - Agencja Rynku Rolnego, w paragrafie 2570 - Dotacja podmiotowa z budżetu dla pozostałych jednostek sektora finansów publicznych, określono dla Agencji Rynku Rolnego środki budżetowe na wykonanie zadań w ramach działalności statutowej w wysokości 893 727 tys. zł oraz w paragrafie 6220 - Dotacja celowa w wysokości 5 100 tys. zł na wydatki majątkowe.

Środki przyznane na działalność statutową w łącznej kwocie 898 827 tys. zł, Agencja przeznaczyła na:

	(tys. zł)
- wydatki administracyjne	123 727
- spłatę zobowiązań wymagalnych wobec Ministra Finansów z tytułu poręczonych przez Skarb Państwa kredytów zaciągniętych w poprzednich latach na działalność interwencyjną	558 000
- spłatę odsetek od ww. zobowiązań wobec Skarbu Państwa	140 000
- wydatki na realizację dopłat do powierzchni obsianej lub obsadzonej elitarnym lub kwalifikowanym materiałem siewnym	48 000
- wydatki na dofinansowanie spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych „Szkłanka mleka”	24 000
- wydatki majątkowe	5 100

Ponadto w 2007 r. Agencja uzyskała dodatkowe środki finansowe powiększające przychody, w łącznej kwocie 184 000 tys. zł, na podstawie decyzji Ministra Finansów:

- z dnia 26.09.2007 r. (znak: RW6-4135-174/AR/AG/07/3142) w kwocie 20 000 tys. zł na wypłaty rekompensat za zrzekanie się kwot mlecznych, skorygowanej decyzją Ministra Finansów z dnia 09.10.2007 r. (znak: RW6-4135-174-1/AR/GOA/07/3142) w sprawie zmian w budżecie państwa na rok 2007. Kwota decyzji oraz przeznaczenie środków nie uległy zmianie (korekta dotyczyła klasyfikacji wydatków),
- z dnia 27.09.2007 r. (znak: RW6-4135-170/1/AR/AG/07/3157) w kwocie 110 000 tys. zł, z tego: 98 500 tys. zł na realizację zadań dotyczących wsparcia finansowego zużycia kwalifikowanego materiału siewnego, dopłat do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych „Szkłanka mleka” i wypłat rekompensat za zrzekanie się kwot mlecznych oraz 11 500 tys. zł na wydatki majątkowe,
- z dnia 04.10.2007 r. (znak: RW6-4135-180/AR/GOA/07) w kwocie 54 000 tys. zł na wypłaty rekompensat za zrzekanie się kwot mlecznych.

Zgodnie z umową z dnia 20.11.2007 r. nr RRro1/2007 zawartą pomiędzy ARR a Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Agencja otrzymała dotację w kwocie 83 tys. zł na realizację projektu „Wsparcie Ministerstwa Rolnictwa i Przemysłu Spożywczego Republiki Mołdowy na rzecz dostosowań rynkowych sektora rolnego w zakresie wymaganym przy statusie kraju stowarzyszonego z Unią Europejską”.

W 2007 r. Agencja dysponowała także środkami pochodzącymi z rezerw celowych z części 35 - Rynki Rolne, w dziale 500 - Handel, w rozdziale 50002 - Agencja Rynku Rolnego, w paragrafie 2849 - Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na finansowanie ustawowo określonych zadań bieżących realizowanych przez pozostałe jednostki sektora finansów publicznych, na płatności uzupełniające, współfinansowanie oraz podatek VAT od WPR, w łącznej kwocie 453 538 tys. zł, z tego z przeznaczeniem na:

	(tys. zł)
- płatności uzupełniające dla producentów surowca tytoniowego	278 319
- płatności uzupełniające dla plantatorów ziemniaków skrobiowych za ilość skrobi zawartej w tych ziemniakach	33 693
- współfinansowanie programu poprawy produkcji i sprzedaży produktów pszczelarstwa	9 650
- współfinansowanie programu działań promocyjnych i informacyjnych dotyczących produktów rolnych na rynku wewnętrznym w państwach trzecich	8 253
- współfinansowanie w ramach mechanizmu wsparcia rynku w sektorze jaj i drobiu	33 079
- podatek VAT	90 544

W ramach przyznanej kwoty z przeznaczeniem na płatności uzupełniające, współfinansowanie oraz podatek VAT od WPR, w 2007 r. wykorzystano środki w łącznej kwocie 346 786 tys. zł na następujące zadania:

	(tys. zł)
- płatności uzupełniające dla producentów surowca tytoniowego	293 217
- płatności uzupełniające dla plantatorów ziemniaków skrobiowych za ilość skrobi zawartej w tych ziemniakach	18 557

- współfinansowanie programu poprawy produkcji i sprzedaży produktów pszczelarstwa 7 880
- współfinansowanie programu działań promocyjnych i informacyjnych dotyczących produktów rolnych na rynku wewnętrznym w państwach trzecich 2 370
- współfinansowanie w ramach mechanizmu wsparcia rynku w sektorze jaj i drobiu 7 899
- podatek VAT 16 863

Różnica pomiędzy kwotami przyznanymi a wykorzystanymi, w wysokości 106 752 tys. zł, nie została zapotrzebowana w ramach rezerwy celowej przyznanej na 2007 r.

Środki budżetowe w ramach współfinansowania, podatku VAT oraz opłat cukrowych, w wysokości 49 815 tys. zł, ujęte zostały w I części niniejszego rozdziału dotyczącej działalności w ramach WPR.

Tabela 31. Środki finansowe przyznane ARR oraz wykorzystane w 2007 r.

Wyszczególnienie		Ustawa budżetowa na 2007 r. i inne środki publiczne (tys. zł)	Wykonanie ustawy budżetowej na 2007 r. (tys. zł)
Ogółem, z tego:		1 536 448	1 427 882
1.	wydatki bieżące*	821 727	821 727
2.	wydatki na realizację mechanizmów WPR (współfinansowanie, VAT od WPR)	453 538	346 786
3.	wydatki na realizację mechanizmów krajowych*	244 500	244 500
4.	wydatki na realizację projektu „Mołdowa”	83	69
5.	wydatki majątkowe	16 600	14 800

* Łącznie z kwotą wydatkowaną na zobowiązania roku bieżącego płatne w roku następnym.

Na różnicę w wysokości 108 566 tys. zł pomiędzy środkami zapisanymi w ustawie budżetowej na 2007 r. i innymi środkami publicznymi w wysokości 1 536 448 tys. zł, a wykonaniem w wysokości 1 427 882 tys. zł, składają się:

- kwota 106 752 tys. zł - stanowi niewykorzystane środki z puli przyznanych przez MRiRW dla Agencji środków finansowych w ramach rezerwy celowej,

- środki w wysokości 14 tys. zł - zwrócone do MRiRW jako niewykorzystane w ramach projektu „Wsparcie Ministerstwa Rolnictwa i Przemysłu Spożywczego Republiki Mołdowy na rzecz dostosowań rynkowych sektora rolnego w zakresie wymaganym przy statusie kraju stowarzyszonego z Unią Europejską”,
- środki w wysokości 1 800 tys. zł - zwrócone do MRiRW jako niewykorzystane w ramach wydatków majątkowych.

W 2007 r. Agencja spłaciła zobowiązania kredytowe wobec Skarbu Państwa z tytułu poręczonych kredytów w łącznej kwocie 698 000 tys. zł, z tego zobowiązanie główne 558 000 tys. zł oraz odsetki w kwocie 140 000 tys. zł naliczone od zobowiązania głównego. Ponadto Agencja dokonała spłaty dodatkowo naliczonych odsetek w okresie od 01.01.2007 r. do dnia spłaty zobowiązania głównego, tj. do dnia 01.02.2007 r. w wysokości 5 626 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2007 r. Agencja nie posiadała zobowiązań kredytowych.

Tabela 32. **Obrót środkami finansowymi w 2007 r.**

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość (tys. zł)
I.	Stan środków na 01.01.2007 r.	18 197
II.	Wpływy, z tego:	1 401 089
1.	Dotacja budżetowa	1 082 910
2.	Środki własne	3 723
3.	Rezerwy celowe - płatności uzupełniające	312 012
4.	Wpływy z tytułu opłat cukrowych z lat ubiegłych (wraz z odsetkami)	2 444
III.	Wydatki, z tego:	1 291 378
1.	Płatności dla producentów surowca tytoniowego	293 217
2.	Płatności dla plantatorów ziemniaków skrobiowych	18 557
3.	Dopłaty do materiału siewnego	19 358
4.	Rekompensaty za zrzeczenie się IIR	114 122
5.	Dopłaty do szklanki mleka	8 511
6.	Spłata zobowiązań do Ministerstwa Finansów	558 000
7.	Spłata odsetek naliczonych od zobowiązań wymagalnych wobec Skarbu Państwa	145 626
8.	Współfinansowanie działań promocyjnych i informacyjnych dotyczących produktów rolnych na rynku wewnętrznym	952
9.	Wydatki administracyjne	109 291
10.	Wydatki majątkowe	13 766
11.	Wydatki na wsparcie MIPS Republiki Mołdowy	69

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość (tys. zł)
12.	Środki niewykorzystane w ramach projektów Mołdowa, Ukraina 2006 - zwrot do MRiRW	67
13.	Realizacja zobowiązań roku poprzedniego	9 842
IV.	Saldo wpływów i wydatków - stan środków na 31.12.2007 r.	127 908*

* Z kwoty 127 908 tys. zł stanowiącej saldo wpływów i wydatków na dzień 31.12.2007 r., Agencja dokonała zwrotu na rachunek MRiRW niewydatkowanej kwoty rezerwy celowej na płatności uzupełniające dla producentów tytoniu w wysokości 238 tys. zł, niewykorzystanej dotacji celowej na realizację projektu „Mołdowa” w wysokości 14 tys. zł, niewydatkowanej dotacji celowej w kwocie 1 800 tys. zł w ramach wydatków majątkowych oraz wydatkowała w 2008 r. kwotę 1 034 tys. zł na wydatki majątkowe jako zobowiązania z 2007 r., kwotę 120 566 tys. zł przeznaczyła na uregulowanie zobowiązań z 2007 r. z tytułu mechanizmów krajowych oraz z tytułu bieżącej działalności Agencji (włącznie ze środkami własnymi), a kwotę 4 256 tys. zł z tytułu opłat cukrowych z lat ubiegłych pozostawiła na rachunku bankowym Agencji, będącym rachunkiem o ograniczonej możliwości dysponowania.

Stan środków o ograniczonej możliwości dysponowania oraz środków specjalnego przeznaczenia na wydzielonych rachunkach bankowych Agencji na dzień 31.12.2007 r. wyniósł 35 843 tys. zł, z tego:

	(tys. zł)
- zabezpieczenia umów i wadiów	2 011
- zaległe opłaty cukrowe	4 256
- Fundusz Promocji Mleczarstwa	24 935
- Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	343
- środki na wydatki majątkowe	3 856
- środki dotyczące projektów, w tym projektów Phare	190
- rezerwa celowa na realizację projektu „Mołdowa”	14
- rezerwa celowa na tytoń zwrócona do MRiRW	238

Stan środków na rachunkach bankowych i w kasie Agencji na koniec 2007 r. wyniósł 155 388 tys. zł.

2.2. Wynik finansowy w 2007 r. na działalności krajowej

2.2.1. Wynik finansowy ARR

W 2007 r. wynik finansowy Agencji na działalności krajowej wyniósł 700 959 tys. zł. Szczegółowe rozliczenie wyniku finansowego prezentuje poniższa tabela.

Tabela 33. Wynik finansowy Agencji w 2007 r. na działalności krajowej*

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość (tys. zł)
I.	Przychody ogółem, z tego:	1 403 481
1.	Środki z budżetu krajowego (w tym: dotacja podmiotowa, dotacje celowe oraz rezerwy celowe na płatności uzupełniające)	1 378 070
2.	Przychody ze sprzedaży	26
3.	Przychody finansowe	6 780
4.	Pozostałe przychody operacyjne	18 605
II.	Koszty uzyskania przychodów	702 522
1.	Koszty finansowe	9 814
2.	Pozostałe koszty operacyjne	561 789
3.	Koszty rodzajowe, z tego:	130 919
	- Koszty administracyjne	127 264
	- Inne koszty	3 655
III.	Wynik finansowy	700 959

* Łącznie z realizacją rezerw celowych (w ramach płatności uzupełniających oraz projektu „Mołdowa”).

Dodatni wynik finansowy powstał głównie z tytułu przyznanych Agencji w 2007 r. środków budżetowych na spłatę zobowiązań wymagalnych z tytułu poręczonych przez Skarb Państwa kredytów i odsetek w kwocie 698 000 tys. zł.

Dominującą pozycją w strukturze przychodów Agencji w 2007 r. była dotacja z budżetu krajowego (98,2%). Mniejsze znaczenie miały pozostałe przychody operacyjne, finansowe oraz przychody z pozostałej sprzedaży.

Na <u>przychody operacyjne</u> złożyły się głównie:	(tys. zł)
- pozostałe rozliczenia dotacji na inwestycje	6 170
- rozwiązanie rezerw na odprawy emerytalne, rentowe, na nagrody jubileuszowe i inne	6 500

- realizacja projektów Phare 3 586

Na przychody finansowe złożyły się głównie: (tys. zł)

- odsetki od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych, od krótkoterminowych lokat bankowych oraz odsetki za zwłokę w zapłacie należności 5 231
- korekta dokonanych odpisów wartości aktywów finansowych 546
- dywidendy 1 000

Pozostałe koszty operacyjne stanowiły 80% kosztów Agencji. (tys. zł)

Na ich wielkość składały się głównie:

- płatności z tytułu mechanizmów krajowych 244 500
- płatności dla producentów surowca tytoniowego 293 217
- płatności dla plantatorów ziemniaków 18 557
- rezerwy utworzone na odprawy emerytalne, rentowe, nagrody jubileuszowe oraz roczne 1 758
- odpisy aktualizujące wartość należności 1 179
- koszty związane z realizacją mechanizmu „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych”, w ramach programu „Oryginalność pod ochroną” i „Ekologia” (20% wartości programów) 952

Koszty rodzajowe związane z utrzymaniem ARR oraz realizacją projektu Phare i dotacji celowej na wsparcie Republiki Mołdowy, zostały poniesione na: (tys. zł)

- zużycie materiałów i energii 3 356
- usługi obce 32 518
- podatki i opłaty 1 022
- wynagrodzenia 66 902
- świadczenia na rzecz pracowników 14 134
- amortyzację 11 356
- pozostałe koszty rodzajowe 1 631

2.2.2. Działalność administracyjna

W 2007 r. na działalność administracyjną Agencja otrzymała z budżetu państwa środki finansowe w formie dotacji podmiotowej, z tego:

a) na wydatki administracyjne w wysokości 821 727 tys. zł, na które złożyły się:

	(tys. zł)
- planowana dotacja na działalność administracyjną	123 727
- środki przeznaczone na spłatę zobowiązań kredytowych wobec Skarbu Państwa	558 000
- środki przeznaczone na spłatę odsetek od zobowiązań kredytowych wobec Skarbu Państwa	140 000

b) na działalność krajową, finansowaną z budżetu krajowego w wysokości 244 500 tys. zł, na które złożyły się:

	(tys. zł)
- środki przeznaczone na realizację dopłat do powierzchni obsianej lub obsadzonej elitarnym lub kwalifikowanym materiałem siewnym	48 000
- środki przeznaczone na dofinansowanie spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych „Szklanka mleka”	24 000
- środki przeznaczone na wsparcie finansowe zużycia kwalifikowanego materiału siewnego, dopłaty do spożycia mleka oraz rekompensaty	172 500

W ramach działalności administracyjnej w 2007 r. Agencja uzyskała przychody w wysokości 21 824 tys. zł, na które złożyły się:

	(tys. zł)
1) przychody z operacji finansowych, z tego:	6 780
- odsetki od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych od krótkoterminowych lokat bankowych, odsetki za zwłokę w zapłacie należności	989
- korekta dokonanych odpisów wartości aktywów finansowych	4 242
- korekta dokonanych odpisów wartości należności	546
- dywidendy	1 000
- pozostałe	3
2) przychody z tytułu pozostałej sprzedaży	26

3) pozostałe przychody operacyjne, z tego:	15 018
- rozliczenie dotacji na inwestycje	6 170
- rozwiązanie rezerwy na odprawy emerytalne, rentowe, na nagrody jubileuszowe i inne	6 500
- korekta odpisów aktualizujących wartość należności	852
- pozostałe (kary umowne, zwroty dopłat do lat ubiegłych, odszkodowania, zwroty kosztów sądowych itp.)	1 496

W ramach działalności administracyjnej w 2007 r. Agencja poniosła koszty w wysokości 142 593 tys. zł. Na ich wielkość złożyły się:

	(tys. zł)
1) koszty finansowe, z tego:	9 814
- odsetki naliczone za zwłokę w zapłacie zobowiązań dotyczących kredytów bankowych przejętych przez Skarb Państwa	5 626
- pozostałe, w tym odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu operacji finansowych	4 188
2) pozostałe koszty operacyjne, z tego:	5 515
- odpisy aktualizujące wartość należności	1 179
- utworzenie rezerw na odprawy emerytalne, rentowe, nagrody jubileuszowe oraz roczne	1 758
- koszty związane z realizacją mechanizmu „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych” w ramach programu „Oryginalność pod ochroną” i „Ekologia” (20% wartości programów)	952
- pozostałe	1 626
3) koszty rodzajowe związane z utrzymaniem ARR, z tego:	127 264
- zużycie materiałów i energii	3 356
- usługi obce	32 495
- podatki i opłaty	1 022
- wynagrodzenia	66 892
- świadczenia na rzecz pracowników	14 132
- amortyzacja	7 770
- pozostałe koszty rodzajowe	1 597

2.2.3. Działalność w zakresie płatności dla producentów surowca tytoniowego oraz plantatorów ziemniaków skrobiowych

W 2007 r. Agencja otrzymała z budżetu państwa środki finansowe w ramach rezerwy celowej na płatności dla producentów rolnych w wysokości 312 012 tys. zł. Wpływy i wydatki na poszczególnych mechanizmach w ramach płatności uzupełniających przedstawia poniższa tabela.

Tabela 34. Płatności uzupełniające dla producentów rolnych w 2007 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Wpływy (tys. zł)	Wydatki (tys. zł)
1.	Płatności dla producentów surowca tytoniowego - rezerwa celowa na 2007 r.	293 455	293 217
2.	Płatności dla plantatorów ziemniaków skrobiowych - rezerwa celowa na 2007 r.	18 557	18 557
Ogółem rezerwa celowa		312 012	311 774

Różnica w wysokości 238 tys. zł, stanowi niewydatkowaną kwotę na płatności dla producentów surowca tytoniowego, zwróconą do MRiRW.

2.2.4. Działalność w zakresie realizacji projektów w ramach dotacji celowych

W 2007 r. Agencja realizowała zadania w ramach dotacji celowej, w zakresie której wydatkowała środki finansowe w wysokości 69 tys. zł na sfinansowanie projektu pt. „Wsparcie Ministerstwa Rolnictwa i Przemysłu Spożywczego Republiki Mołdowy na rzecz dostosowań rynkowych sektora rolnego w zakresie wymaganym przy statusie kraju stowarzyszonego z Unią Europejską”. Zgodnie z przyjętymi założeniami, w 2007 r. w ramach ww. projektu zrealizowano następujące działania:

1. 3-dniową wizytę 4 przedstawicieli ARR w siedzibie Ministerstwa Rolnictwa i Przemysłu Spożywczego Republiki Mołdowy oraz Państwowego Uniwersytetu Rolnego w Kiszyniowie,
2. 4-dniową wizytę szkoleniową w Polsce przedstawicieli Ministerstwa Rolnictwa i Przemysłu Spożywczego Republiki Mołdowy, Państwowego Uniwersytetu Rolnego Republiki Mołdowy oraz Narodowej Federacji Producentów Rolnych Mołdowy „AGROinform”,

3. Sporządzenie dla strony beneficjenta ekspertyzy pisemnej pt. „Zasady administrowania mechanizmami handlu zagranicznego towarami rolno-spożywczymi oraz promocja produktów rolnych w kontekście dostosowań do wymogów UE”.

Tabela 35. **Realizacja projektów w ramach dotacji celowej w 2007 r. (tys. zł)**

Wyszczególnienie	Wydatki bieżące		Środki zwrócone na rachunek MRiRW w 2007 r. jako środki niewykorzystane
	Plan	Wykonanie	
Wsparcie Ministerstwa Rolnictwa i Przemysłu Spożywczego Republiki Mołdowy na rzecz dostosowań rynkowych sektora rolnego w zakresie wymagany przy statusie kraju stowarzyszonego z UE	83	69	14

Różnica między środkami wydatkowanymi a zaplanowanymi w budżecie wynika głównie ze zmiany ilości osób uczestniczących w wizycie szkoleniowej w Polsce w listopadzie 2007 r., naliczenia niższych kosztów zakwaterowania podczas wizyt szkoleniowych, niższych kosztów pobytowych i związanych z przelotami, a także z tytułu rozliczeń diet wyjazdowych.

2.2.5. Wydatki zaległych dopłat do eksportu cukru

Zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001 r. o regulacji rynku cukru (Dz. U. Nr 76 poz. 810, z późn. zm.), na wydzielonym rachunku ARR były gromadzone środki z tytułu opłat cukrowych przeznaczone na dopłaty do eksportu cukru B/izoglukozy B oraz na dopłaty do przerobu cukru na cele niespożywcze. Zgodnie z powyższą ustawą rok rozliczeniowy 2003/2004 był ostatnim rokiem pobierania opłat cukrowych przeznaczonych na ww. dopłaty.

Po dokonaniu rozliczeń i wypłacie należnych dopłat zasądzonych prawomocnymi wyrokami Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w latach ubiegłych, saldo na wydzielonym rachunku bankowym Agencji na dzień 31.12.2007 r. wyniosło 4 256 tys. zł.

W 2007 r. Agencja nie dokonała żadnych wypłat producentom cukru, ze względu na to, że trwa postępowanie sądowe.

Tabela 36. **Rozliczenie stanu środków pieniężnych w 2007 r. - realizacja zaległych dopłat do eksportu cukru**

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość (tys. zł)
1.	Stan środków na 01.01.2007 r.	1 812
2.	Wpływy w 2007 r.	2 444
3.	Stan środków na 31.12.2007 r.	4 256

2.3. Wierzytelności ARR

Wierzytelności Agencji wg stanu na dzień 31.12.2007 r. wyniosły 103 827 tys. zł i w porównaniu ze stanem na koniec 2006 r. (102 386 tys. zł) zwiększyły się o 1,4%, tj. o kwotę 1 441 tys. zł, przy czym należność główna uległa obniżeniu o 276 tys. zł.

Zwiększenie wartości wierzytelności ogółem na dzień 31.12.2007 r., w porównaniu ze stanem na koniec 2006 r., nastąpiło głównie w wyniku wyceny należności i zaksięgowania odsetek za 2007 r.

Tabela 37. **Wartość wierzytelności ARR w 2007 r. - ich dynamika i struktura**

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień:		Dynamika w % 2006 = 100	Udział w %	
		31.12.2006 r.	31.12.2007 r.		31.12. 2006 r.	31.12. 2007 r.
I.	Wierzytelności ogółem (tys. zł) z tego:	102 386	103 827	101,4	100,0	100,0
	- należność główna	48 227	47 950	99,4	47,1	46,2
	- odsetki	54 159	55 877	103,2	52,9	53,8
1.	Wierzytelności Centrali (tys. zł) z tego:	61 696	60 788	98,5	100,0	100,0
	- należność główna	24 192	23 611	97,6	39,2	38,8
	- odsetki	37 504	37 177	99,1	60,8	61,2
2.	Wierzytelności OT ARR (tys. zł) z tego:	40 690	43 039	105,8	100,0	100,0
	- należność główna	24 034	24 339	101,3	59,1	56,6
	- odsetki	16 656	18 700	112,3	40,9	43,4
II.	Liczba wierzytelności ogółem (szt.), z tego:	95	92	96,8	100,0	100,0
	- w Centrali	24	23	95,8	25,3	25,0
	- w OT	71	69	97,2	74,7	75,0

W 2007 r. w stosunku do 2006 r. wartość wierzytelności Centrali ARR zmniejszyła się o 908 tys. zł, tj. o 1,5%, przy wzroście wierzytelności OT ARR o 2 349 tys. zł, tj. o 5,8%.

Zmniejszyła się również, w porównaniu do 2006 r., liczba wierzytelności o 3 (z 95 do 92), tj. o 3,2%, przy czym w Centrali zmalała o 1 (z 24 do 23), tj. o 4,2%, a w OT obniżyła się o 2 (z 71 do 69), tj. o 2,8%.

Wierzytelności Agencji powstałe w latach 1990-2007 przedstawiono w poniższej tabeli (wg stanu na dzień 31.12.2007 r.).

Tabela 38. Okresy powstania wierzytelności ARR

Okres powstania wierzytelności	Wartość wierzytelności (tys. zł)	Liczba wierzytelności	% udziału	
			Wg wartości	Wg liczby
1990-1993	9 273	22	8,9	23,9
1994	15 285	5	14,7	5,4
1995	3 875	9	3,7	9,7
1996	1 641	3	1,6	3,3
1997	27 927	1	26,9	1,1
1998	4 285	2	4,1	2,2
1999	5 017	8	4,8	8,7
2000	503	6	0,5	6,5
2001	1 945	2	1,9	2,2
2002	2 676	2	2,6	2,2
2003	21 698	6	20,9	6,5
2004	988	3	1,0	3,3
2005	420	2	0,4	2,2
2006	6 066	12	5,8	13,0
2007	2 228	9	2,2	9,8
Ogółem	103 827	92	100,0	100,0

W latach 1990-2000 powstało 56 wierzytelności o wartości 67 806 tys. zł, których udział w ogólnej kwocie wierzytelności wyniósł 65,3%, natomiast na lata 2001-2007 przypadało 36 wierzytelności o wartości 36 021 tys. zł (udział ten stanowił 34,7%).

Wzrost wartości wierzytelności w 2003 r. został spowodowany niedoborem zapasów zbóż przechowywanych na rzecz Agencji. Wobec dłużników podjęto czynności prawne, a ich przebieg, stosownie do postępowania, podlega bieżącemu monitorowaniu. Wzrost wartości wierzytelności w latach 2006-2007 spowodowany był nienależnie pobranymi dopłatami do skupu zbóż w 2000 r., ujawnionymi w wyniku kontroli UKS w OT w Olsztynie. Agencja wniosła pozwy sądowe wobec dłużników i sprawy są w toku rozpoznawania. Wierzytelności Agencji są przedmiotem systematycznych działań windykacyjnych, które decydują o zakwalifikowaniu ich

do określonego postępowania. Wierzytelności ARR, wg stanu na dzień 31.12.2007 r., objęte były postępowaniami windykacyjnymi, których dynamikę i strukturę przedstawiono w tabeli 39.

Tabela 39. **Wierzytelności ARR wg postępowań - ich dynamika i struktura**

Kategoria postępowania	Stan na dzień:				Dynamika 2006=100		Struktura w % wg wartości	
	31.12.2006 r.		31.12.2007 r.					
	Liczba	Wartość (tys. zł)	Liczba	Wartość (tys. zł)	Liczba	Wartość	2006 r.	2007 r.
Postępowanie sądowe	22	25 809	21	26 939	95,5	104,4	25,2	25,9
Postępowanie egzekucyjne	59	39 958	54	40 264	91,5	100,8	39,0	38,8
Ugoda przed sądem	0	0	1	120	-	-	0	0,1
Postępowanie upadłościowe	7	34 409	8	34 744	114,3	101,0	33,6	33,5
Postępowanie likwidacyjne	3	576	2	499	66,7	86,6	0,6	0,5
Porozumienie	2	1 051	3	857	150,0	81,5	1,0	0,8
Inne	2	583	3	404	150,0	69,3	0,6	0,4
Ogółem	95	102 386	92	103 827	96,8	101,4	100,0	100,0

W celu odzyskania wierzytelności prowadzone były następujące działania:

- postępowania sądowe - objętych było 21 dłużników ARR, których wartość zadłużenia wynosiła 26 939 tys. zł. Wniesienie powództwa sądowego ma na celu prawne zabezpieczenie długu, nie dopuszczając do przedawnienia roszczeń, a także pozwalając na kontynuowanie innych, przewidzianych prawem czynności wobec dłużników. Od szybkości procesów sądowych zależy powodzenie egzekucji komorniczej. Uzyskanie prawnego tytułu wykonawczego stanowi podstawę do wszczęcia i prowadzenia egzekucji komorniczej,
- postępowania egzekucyjne - objętych było 54 dłużników ARR, a wartość wierzytelności dochodzonych wynosiła 40 264 tys. zł. W ramach tego postępowania Agencja prowadzi także czynności prawne związane z wyjawieniem majątku przez dłużników, a także wszystkie inne dozwolone prawem czynności, stosownie do statusu prawnego dłużników,
- postępowania upadłościowe - objętych było 8 dłużników Agencji, a wartość wierzytelności wynosiła 34 744 tys. zł. W większości spraw objętych tym

postępowaniem ARR przystępowała do toczących się postępowań upadłościowych, które są procesami długotrwałymi, a ściągalność kwot jest nieznaczna, z uwagi na zakwalifikowanie wierzytelności ARR do VI i VII kategorii w kolejności zaspokajania z funduszy masy upadłości.

W strukturze wierzytelności udział postępowań windykacyjnych wyniósł 98,2% i dotyczył 83 dłużników. Postępowania wobec pozostałych 9 dłużników stanowiły 1,8%, z tego: 2 dłużników zostało objętych likwidacją (0,5%), z 1 dłużnikiem zawarto ugodę przed sądem (0,1%), z 3 dłużnikami zawarto porozumienia (0,8%), a inne postępowania dotyczą 3 dłużników, z którymi prowadzone są negocjacje na temat uregulowania należności, względnie w związku z wyczerpaniem czynności prawnych, przygotowywane są dokumenty do spisania z ewidencji księgowej (0,4%).

Postępowania ugodowe i likwidacyjne prowadzone są pod nadzorem sądów. Spłata wierzytelności odbywa się stosownie do ustalonych terminów spłat.

2.4. Wydatki majątkowe

W ramach środków z dotacji, przewidzianych w ustawie budżetowej na 2007 r., w części 35 - Rynki Rolne, dział 500 - Handel, rozdział 50002 - Agencja Rynku Rolnego, Agencja otrzymała na pokrycie wydatków majątkowych kwotę 5 100 tys. zł. Poza tym, w wyniku decyzji Ministra Finansów z dnia 27.09.2007 r., Agencja otrzymała dodatkowo na ten cel kwotę w wysokości 11 500 tys. zł. Dostępne środki na wydatki majątkowe w 2007 r. wyniosły łącznie 16 600 tys. zł.

Tabela 40. Realizacja wydatków majątkowych Agencji w 2007 r. (tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość
1.	Budowa oprogramowania i rozwój mechanizmów automatyzujących WPR	1 969
2.	Utrzymanie i rozwój infrastruktury technicznej, sprzęt biurowy, monitoring itp.	10 835
3.	Samochody	1 996
Ogółem wydatki*		14 800

* Łącznie z kwotą wydatkowaną na zobowiązania roku bieżącego płatne w roku następnym.

Z puli dostępnych środków Agencja przeznaczyła w 2007 r. 14 800 tys. zł na potrzeby inwestycyjne w podziale na trzy grupy:

- wydatki na zakup nowego i rozbudowę istniejącego oprogramowania oraz rozbudowę systemu obsługującego mechanizmy WPR i systemu Finansowo-Księgowego, w tym zakup narzędzi pozwalających na profesjonalne zorganizowanie systemu obsługi wymagań wobec rozwijanych w Agencji systemów informatycznych, zakup narzędzi wspomagających proces testowania funkcjonalnego i wydajnościowego oraz oprogramowania wspomagającego wymianę informacji,
- wydatki na utrzymanie i rozwój infrastruktury technicznej, w tym zakup m.in.: kamer, programów obsługujących monitoring firmy, klimatyzatorów, sprzętu biurowego, serwerów produkcyjnych, sprzętu komputerowego, drukarek, programów antywirusowych,
- zakup samochodów służbowych.

Kwota 1 800 tys. zł, stanowiąca różnicę pomiędzy otrzymanymi środkami finansowymi z dotacji budżetowej na wydatki majątkowe a faktycznie poniesionymi wydatkami została zwrócona do MRiRW.

V. SYSTEM INFORMACYJNY

Agencja Rynku Rolnego od początku swego działania pełni funkcję informacyjną dla sektora rolno-żywnościowego. Po akcesji Polski do Unii Europejskiej funkcja informacyjna ARR nabrała jeszcze większego znaczenia i uległa istotnemu rozszerzeniu. Niezmiernie ważne stało się dotarcie do potencjalnych beneficjentów z informacją o mechanizmach funkcjonujących w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (przede wszystkim o zasadach i terminach ich uruchamiania).

1. Cele systemu informacji

W 2007 r. Agencja wypełniała obowiązek opracowywania i upowszechniania informacji o mechanizmach Wspólnej Polityki Rolnej, sposobie ich realizacji oraz warunkach udziału beneficjentów w tych mechanizmach, zgodnie z ustawą o ARR i organizacji niektórych rynków rolnych.

Działania podejmowane w tym zakresie były realizowane, podobnie jak w latach poprzednich, w oparciu o działalność informacyjno-edukacyjną przygotowującą uczestników sektora rolno-spożywczego do korzystania z programów WPR, a także aktualizującą i pogłębiającą wiedzę beneficjentów uczestniczących w mechanizmach administrowanych przez ARR.

W ramach systemu informacji rynkowej Agencja przygotowywała również analizy oraz opracowania o bieżącej i przewidywanej sytuacji na rynku rolno-żywnościowym. Upowszechniała informacje o popycie, podaży, poziomie cen podstawowych produktów rolnych oraz o realizacji mechanizmów WPR i krajowych administrowanych przez Agencję. Materiały te przedstawiane były Kierownictwu ARR, MRiRW i uczestnikom rynku rolno-żywnościowego.

2. Formy działalności informacyjno-edukacyjnej

Działania realizowane w 2007 r. służyły głównie upowszechnianiu informacji o działalności Agencji w ramach unijnego systemu interwencji rynkowej. Polegały one przede wszystkim na informowaniu uczestników rynku rolno-spożywczego oraz zainteresowanych środowisk o warunkach udziału w mechanizmach WPR i krajowych administrowanych przez ARR.

Działania informacyjne były prowadzone za pomocą różnych narzędzi komunikacji, zarówno w zakresie własnym Agencji, jak i poprzez upowszechnianie informacji za pośrednictwem mediów, w wyniku współpracy z prasą branżową (ogólnopolską i lokalną), radiem publicznym oraz mediami regionalnymi.

Najpopularniejszą formą działań informacyjnych Agencji było prowadzenie stoisk konsultacyjnych podczas targów, wystaw i innych wydarzeń. Przedstawiciele ARR brali także udział w konferencjach, seminariach i spotkaniach organizowanych przez podmioty branży rolnej, uczelnie, instytuty badawcze itp. Ogółem w 2007 r. Agencja wzięła udział w 220 imprezach targowo-wystawienniczych.

Bezpośrednie kontakty z beneficjentami nawiązywano również podczas regionalnych spotkań informacyjnych. Agencja zorganizowała i przeprowadziła ok. 2,6 tys. takich spotkań, poświęconych przede wszystkim roli i zadaniom ARR jako agencji płatniczej (637 spotkań), a także mechanizmom: dopłat do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych, w tym dopłacie krajowej (529) oraz dopłat do materiału siewnego (528). W spotkaniach tych uczestniczyło ponad 165 tys. osób zainteresowanych warunkami uczestnictwa w mechanizmach WPR i krajowych administrowanych przez ARR.

W 2007 r. informacje o roli i zadaniach ARR jako agencji płatniczej zamieszczano w radiu publicznym. We współpracy z Redakcją Publicystyki I Programu Polskiego Radia powstał cykl 10 audycji radiowych poświęconych mechanizmom Wspólnej Polityki Rolnej, którymi administruje ARR. Wybranym audycjom towarzyszyły telefoniczne dyżury ekspertów ARR dla słuchaczy. Materiały z tych audycji były na bieżąco zamieszczane na stronach internetowych Polskiego Radia i ARR.

Działania informacyjne prowadzono także na łamach prasy branżowej i specjalistycznej (tygodniki, miesięczniki, periodyki). Łącznie w 2007 r. ukazało się

30 materiałów informacyjnych poświęconych warunkom uczestnictwa w mechanizmach administrowanych przez Agencję. Ogółem w 2007 r. ARR współpracowała w tym zakresie z ponad 20 tytułami prasy branżowej oraz specjalistycznej.

Ogłoszenia dotyczące realizacji mechanizmów WPR administrowanych przez ARR zamieszczano również w ogólnopolskim dzienniku „Rzeczpospolita” oraz w 18 tytułach najpopularniejszych dzienników regionalnych. W „Rzeczpospolitej” ukazało się 9 ogłoszeń dotyczących realizacji mechanizmów WPR (m.in. dopłat do prywatnego przechowywania wieprzowiny, wsparcia działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych oraz wsparcia rynku produktów pszczelich). Przeprowadzono także w dziennikach regionalnych w całej Polsce 3 kampanie informacyjne obejmujące swoją tematyką: rośliny energetyczne, dopłaty do materiału siewnego oraz system kwotowania produkcji mleka (w zakresie możliwości otrzymania IIR z KRKIR).

Zadania ARR były także prezentowane w publikacjach towarzyszących targom (w 7 katalogach targowych) i konferencjom (w 3 wydawnictwach). Ponadto w mediach lokalnych, tj. na łamach prasy, a także na antenie radiowej bądź TV, ukazało się 429 publikacji i audycji nt. mechanizmów WPR i krajowych administrowanych przez ARR oraz informujących o działalności Agencji.

Podstawowym źródłem informacji o mechanizmach Wspólnej Polityki Rolnej administrowanych przez ARR były strony internetowe Agencji oraz Biuletyn Informacji Publicznej ARR (BIP-ARR). W 2007 r. zanotowano ponad 1,3 mln odwiedzin strony internetowej ARR (4,67 mln odsłon), 277 tys. wizyt na podmiotowej stronie BIP-ARR (671 tys. odsłon) oraz 42 tys. „wejść” na strony internetowe w języku angielskim (78 tys. odsłon). W ramach codziennego serwisu internetowego Agencji zrealizowano 2,6 tys. wniosków o aktualizację strony internetowej ARR.

Ważną rolę w upowszechnianiu informacji na temat warunków uczestnictwa w mechanizmach WPR i krajowych administrowanych przez Agencję spełniały wydawnictwa ARR - broszury i „Biuletyn Informacyjny”. W 2007 r. Agencja wydała 25 broszur w łącznym nakładzie ponad 466 tys. egzemplarzy oraz formularz AGREX (5 tys. egz.). Najwięcej z wydanych przez ARR tytułów dotyczyło rynku mleka, zbóż oraz obrotu towarowego z zagranicą.

W 2007 r. ukazało się 12 numerów miesięcznika „Biuletyn Informacyjny ARR”, zawierających ogółem blisko 90 publikacji. Łączny nakład wyniósł 84 tys. egzemplarzy. Tematyka podejmowana na łamach tego wydawnictwa była poświęcona głównie analizie sytuacji i przewidywanym zmianom na podstawowych rynkach rolnych (zbóż, mięsa, mleka i cukru), a także charakterystyce rynków biopaliw i roślin energetycznych oraz zmianom Wspólnej Polityki Rolnej. „Biuletyn Informacyjny ARR” był wysyłany bezpłatnie do odbiorców w całej Polsce, przede wszystkim do: urzędów administracji centralnej, urzędów marszałkowskich, starostw powiatowych i urzędów gminnych, ośrodków doradztwa rolniczego, placówek naukowych, zespołów szkół rolniczych i ekonomicznych, redakcji prasowych i telewizyjnych, bibliotek, instytucji i firm działających w sektorze rolno-spożywczym, odbiorców indywidualnych. Był on także dostępny podczas imprez, w których uczestniczyła ARR oraz w punktach informacyjnych w OT ARR. Elektroniczna wersja Biuletynu była zamieszczana na stronach internetowych Agencji. W 2007 r. odnotowano 38,5 tys. odsłon działu „Biuletyn Informacyjny”.

Konsultanci Telefonicznego Punktu Informacyjnego (TPI) ARR odebrali w 2007 r. prawie 30,5 tys. połączeń telefonicznych od uczestników rynku rolnego. Najczęściej udzielano informacji dotyczących kwotowania produkcji mleka, dopłat do materiału siewnego oraz handlu zagranicznego z krajami trzecimi. Kontaktujący się z TPI reprezentowali głównie województwa: mazowieckie, wielkopolskie, lubelskie, łódzkie, kujawsko-pomorskie i śląskie. Najczęściej zadawane pytania wraz z odpowiedziami były publikowane na stronach internetowych ARR.

2.1. Informowanie uczestników rynku o udziale ARR w procesie decyzyjnym UE

W ramach monitorowania procesu decyzyjnego Unii Europejskiej, w Agencji w oparciu o dokumenty Komisji i Rady UE oraz sprawozdania przekazywane zarówno przez przedstawicieli ARR uczestniczących w posiedzeniach organów pomocniczych UE, jak i przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, przygotowywane były następujące informacje: tygodniowe (dotyczące zagadnień będących przedmiotem posiedzeń organów UE), miesięczne (w sprawie działań podejmowanych w ramach organów Wspólnoty) oraz operacyjne (z przeznaczeniem dla beneficjentów ARR).

Informacje te były na bieżąco zamieszczane w serwisie internetowym ARR, w dziale poświęconym pracom organów UE. Zamieszczanie powyższych informacji miało na celu bieżące informowanie podmiotów o zakresie tematycznym prac organów Wspólnoty oraz o ustaleniach w zakresie proponowanych i dyskutowanych projektów zmian w prawodawstwie wspólnotowym w zakresie rolnictwa.

3. Analizy, prognozy i informacje o rynku rolno-żywnościowym

System informacji ARR o rynku rolno-żywnościowym oparty był głównie na: pozyskiwaniu informacji, przygotowywaniu opracowań analityczno-prognostycznych dotyczących sytuacji na rynku (w określonych cyklach bądź na doraźne potrzeby) oraz ich upowszechnianiu.

3.1. Pozyskiwanie informacji

Do podstawowych źródeł oraz kategorii informacji, z których ARR korzystała w 2007 r. należały:

- Główny Urząd Statystyczny - dane dotyczące pogłowia zwierząt gospodarskich, wielkości produkcji i skupu oraz średniomiesięcznych cen: skupu, targowiskowych, zbytu oraz detalicznych podstawowych produktów rolno-żywnościowych,
- Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi - dane o cenach skupu zbóż i żywca rzeźnego, cenach sprzedaży podstawowych produktów rolno-żywnościowych w zakładach produkcyjnych oraz na krajowych giełdach towarowych i targowiskach, monitorowane w cyklu tygodniowym,
- Ministerstwo Finansów - dane dotyczące obrotów w handlu zagranicznym produktami rolno-żywnościowymi (monitorowane w cyklu miesięcznym),
- FAMMU/FAPA - notowania cen podstawowych towarów rolnych na rynkach zagranicznych oraz wiadomości o sytuacji na tych rynkach (prezentowane w cyklu tygodniowym),
- Oddziały Terenowe Agencji Rynku Rolnego - bieżące informacje o stanie realizacji działań interwencyjnych na rynkach objętych mechanizmami WPR oraz o kształtowaniu się cen zbóż i żywca wieprzowego,

- giełdy towarowe - bieżące informacje o cenach zbóż, produktów mleczarskich i mięsa w obrocie giełdowym,
- Komisja Europejska - bieżące informacje o stanie realizacji działań interwencyjnych w UE oraz o kształtowaniu się cen referencyjnych.

Zakres danych oraz częstotliwość ich pozyskiwania uzależnione były od rynku, którego dotyczyły, kategorii informacji, a przede wszystkim dostępności źródeł. Uzyskiwanie przez Agencję informacji było w większości odpłatne (zamówienia kierowane do GUS, zakup publikacji, prenumerata czasopism).

Dane źródłowe dotyczące podstawowych rynków rolno-żywnościowych, w szczególności objętych działaniami interwencyjnymi ARR, były gromadzone i przechowywane w komputerowej bazie danych. Przepływ informacji pomiędzy Centralą a Oddziałami Terenowymi ARR odbywał się głównie za pomocą sieci teleinformatycznej.

3.2. Opracowania analityczno-prognostyczne

Opracowania analityczno-prognostyczne ukazywały się cyklicznie (zgodnie z ustalonym harmonogramem) lub okresowo (w zależności od doraźnych potrzeb). W 2007 r. należały do nich:

- tygodniowe raporty o bieżącej sytuacji na rynkach: zbóż, mięsa i mleka, przedstawiane Kierownictwu Agencji, przekazywane do MRiRW oraz zamieszczane na stronie internetowej ARR. Raporty zawierały informacje o cenach skupu i zbytu podstawowych produktów rolno-żywnościowych. Jednocześnie dla porównania przedstawiane były ich ceny na rynkach zagranicznych,
- miesięczne analizy sytuacji na rynkach: zbóż, mięsa, mleka i cukru wraz z elementami tendencji rozwojowej, opracowywane na potrzeby Agencji, a następnie zamieszczane na stronie internetowej ARR oraz w Biuletynie Informacyjnym. Prezentowano w nich dane o wielkości skupu i poziomie cen produktów rolnych, obrotach w handlu zagranicznym oraz okresowo szacunki zbiorów zbóż i wyniki badań stanu pogłowia zwierząt gospodarskich. Analizy te zawierały także informacje o realizacji przez ARR mechanizmów interwencyjnych

oraz o cenach podstawowych produktów rolno-żywnościowych na rynkach zagranicznych,

- kwartalne prognozy cen skupu podstawowych produktów rolnych (pszenicy, żyta, żywca wieprzowego i wołowego, mleka), a także cen zbytu masła w blokach i mleka odtłuszczonego w proszku. Prognozy te były formułowane przez niezależnych ekspertów wchodzących w skład zespołu ds. prognozowania cen powołanego przez Prezesa ARR, a następnie wykorzystywane dla potrzeb Agencji. Udostępniano je również zainteresowanym na stronie internetowej ARR oraz przekazywano bezpośrednio do urzędów centralnych (MRiRW, MF, MG, MPIPS, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów), jak również do Sejmu, Senatu, Krajowej Rady Izby Rolniczych, urzędów wojewódzkich, ośrodków doradztwa rolniczego, związków zawodowych rolników itp., a także do prasy,
- dwukrotnie (edycja wiosenna i jesienna) opracowane były przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - Państwowy Instytut Badawczy, przy udziale merytorycznym i finansowym ARR, analizy sytuacji podaży-popytu na 11-tu rynkach rolnych oraz perspektywy ich rozwoju. Analizy te charakteryzowały także stan i perspektywy handlu zagranicznego artykułami rolno-spożywczymi oraz popyt na żywność. W 2007 r. analizy zostały opracowane i wydane zgodnie z ustalonym harmonogramem. Przekazano je ww. odbiorcom prognoz cen, a ponadto kierowano do szkół rolniczych, bibliotek naukowych, mediów oraz odbiorców indywidualnych,
- dwukrotnie opracowano na potrzeby wewnętrzne Agencji analizy przewidywanej koniunktury na rynkach: zbóż, mięsa, mleka i cukru na następny rok oraz tendencje rozwoju tych rynków w dwóch kolejnych latach.

Oprócz ww. cyklicznych prognoz i analiz, w 2007 r. w ARR opracowywane były doraźne analizy oraz informacje o aktualnej, a także przewidywanej sytuacji na rynkach podstawowych produktów rolnych. Dotyczyły one w szczególności bieżącej oceny sytuacji na rynkach: zbóż (w kontekście niskich zbiorów w 2006 r. oraz dalszego spadku zbiorów unijnych w 2007 r.), mięsa (z uwagi na nadwyżkę podaży i bardzo niekorzystne relacje cen żywca do zbóż) oraz mleka (w związku z toczącą się dyskusją nad regionalizacją i funkcjonowaniem systemu kwot mlecznych). Opracowania analityczno-prognostyczne przygotowywano zarówno dla Kierownictwa ARR, jak i dla MRiRW, Rządu i Parlamentu.

VI. WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

Działania podejmowane w 2007 r. w ramach współpracy z zagranicą, związane z pełnieniem przez Agencję Rynku Rolnego funkcji agencji płatniczej, dotyczyły: przygotowania i realizacji programów pomocowych, współpracy z instytucjami zewnętrznymi, jak również udziału w pracach legislacyjnych oraz dystrybucji aktów prawnych UE.

1. Realizacja programów pomocowych

ARR prowadziła następujące działania zmierzające do udzielenia wsparcia instytucjonalnego w ramach realizacji programów pomocowych oraz pozyskania wsparcia na rzecz Agencji:

- uczestniczyła w programach pomocy instytucjonalnej na rzecz Rumunii w ramach projektów współpracy bliźniaczej,
- realizowała projekt na rzecz Republiki Mołdowy w ramach pomocy rozwojowej koordynowanej przez polskie MSZ,
- przygotowała i realizowała projekt wsparcia w zakresie zarządzania bezpieczeństwem informacji, finansowany ze „Środków przejściowych”,
- uczestniczyła w działaniach z zakresu wsparcia technicznego Biura TAIEK Komisji Europejskiej poprzez udział w misjach eksperckich oraz wizytach studyjnych.

1.1. Projekty współpracy bliźniaczej

W 2007 r. Agencja kontynuowała realizację Umowy o Współpracy Bliźniaczej projektu Phare nr RO/2004/IB/AG/11 pt. „Budowa zdolności instytucjonalnej nowej agencji płatniczej w Rumunii”. Działania ARR realizowane były, przy współudziale ARiMR, w ramach porozumienia konsorcyjnego podpisanego w 2006 r. z brytyjskim Ministerstwem Środowiska, Żywności i Spraw Rolnych (DEFRA). Zgodnie z celem projektu, którym jest udzielenie pomocy w zakresie wzmocnienia instytucjonalnego oraz budowy rumuńskiej Agencji Płatniczej i Interwencyjnej ds. Rolnych (APIA),

w 2007 r. zorganizowano łącznie 33 misje ekspertów krótkoterminowych w Rumunii, z tego: 24 misje z udziałem przedstawicieli ARR, 7 - ARiMR i po 1 misji - przedstawicieli MRiRW oraz GIJHARS. Ponadto w ramach projektu przeprowadzono 5 wizyt studyjnych w Polsce dla przedstawicieli APIA.

W ramach wizyt ekspertów krótkoterminowych oraz wizyt studyjnych koordynowanych przez ARR, udzielono wsparcia rumuńskiej agencji płatniczej w zakresie obszarów tematycznych dotyczących: zasad akredytacji agencji płatniczej, dostosowania prawodawstwa unijnego do *acquis* oraz strategii prawnej, realizacji mechanizmów WPR i działań krajowych dotyczących sektorów: zbóż, mleka, cukru, tytoniu i produktów pszczelich, a także zasad promocji i pomocy żywnościowej oraz regulacji handlowych. Ponadto udzielono wsparcia w zakresie budowy systemu teleinformatycznego i systemu finansowo-księgowego, kontroli technicznych, zasad administrowania płatnościami bezpośrednimi i procedur w ramach jednolitej płatności obszarowej.

Z uwagi na zgłoszenie przez beneficjenta dodatkowych potrzeb, działania projektowe będą realizowane również w 2008 r.

Kolejnym projektem, w którym uczestniczyła ARR w 2007 r. był projekt współpracy bliźniaczej Phare nr RO/2004/IB/AG/03 pt. „Wsparcie w zakresie ustanowienia systemu kwot mlecznych w Rumunii”, wdrażany przez Państwowy Urząd ds. Wdrażania Regulacji UE (NSIR) z Holandii. W celu przybliżenia wiedzy na temat organizacji i przeprowadzania szkoleń, weryfikacji systemów IT oraz wdrażania struktury organizacyjnej związanej z systemem kwotowania mleka, zrealizowano dwudniową wizytę studyjną w ARR z udziałem 8 delegatów z Rumunii oraz 4 misje eksperckie przedstawicieli ARR w Rumunii.

W 2007 r. ARR uczestniczyła w realizacji projektu Phare 2004 nr RO/2004/IB/AG/07 pt. „Wzmocnienie zdolności instytucjonalnej w zakresie administrowania *acquis* w sektorze owoców i warzyw”. Możliwość realizacji zadań w tym zakresie wynikała z porozumienia międzyinstytucjonalnego podpisanego w 2006 r. pomiędzy ARR a Ministerstwem Rolnictwa i Rybołówstwa Francji, jako partnerem wiodącym w projekcie.

Projekt realizowany był przez konsorcjum francusko-włoskie w celu udzielenia wsparcia dla rumuńskiej Agencji Płatniczej i Interwencyjnej ds. Rolnictwa (APIA) oraz dla Ministerstwa Rolnictwa, Leśnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich (MAFRD)

w zakresie wzmocnienia sektora owoców i warzyw w Rumunii, zgodnie z wymogami UE. W ramach działań projektowych w 2007 r. zorganizowano:

- 5-dniową wizytę studyjną przedstawicieli strony rumuńskiej w Polsce w zakresie tworzenia strategii i programu informacyjnego zmierzającego do przekazywania właściwych informacji nt. wymogów standardów jakościowych oraz innych postanowień dotyczących wspólnej organizacji rynku owoców i warzyw,
- 4-dniową wizytę eksperta ARR w Rumunii w formie warsztatów w zakresie oceny planu strategii oraz programów informowania o mechanizmach WPR dla sektora owoców i warzyw, opracowanych dla administracji i uczestników rynku. Celem wizyty była ocena opracowanej w ramach projektu dokumentacji z zakresu planu strategii oraz programów informowania.

1.2. Projekty polskiej pomocy rozwojowej

W 2007 r. ARR realizowała projekt pt. „Wsparcie Ministerstwa Rolnictwa i Przemysłu Spożywczego Republiki Mołdowy na rzecz dostosowań rynkowych sektora rolnego w zakresie wymaganym przy statusie kraju stowarzyszonego z Unią Europejską”. Działania prowadzone były przez ARR w ramach „Polskiego programu pomocy zagranicznej udzielanej za pośrednictwem MSZ RP w roku 2007” przy wsparciu finansowym pochodzącym z rezerwy celowej będącej w dyspozycji Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Celem projektu było przekazanie stronie mołdawskiej wiedzy eksperckiej w zakresie budowy instytucji interwencyjnej, funkcjonowania mechanizmów interwencyjnych na wybranych rynkach rolnych, promocji artykułów rolnych i rolno-spożywczych oraz regulacji handlu zagranicznego w UE na rynkach wybranych produktów rolnych, jak również omówienie zasad funkcjonowania rynków hurtowych i giełd spożywczych. W ramach realizacji projektu zorganizowano wizytę ekspercką 4 przedstawicieli ARR w Ministerstwie Rolnictwa i Przemysłu Spożywczego Republiki Mołdowy i na Uniwersytecie Rolnym w Kiszyniowie oraz wizytę studyjną 9 przedstawicieli strony mołdawskiej w Polsce. Opracowano również pisemną ekspertyzę w zakresie zasad administrowania mechanizmami handlu zagranicznego

towarami rolno-spożywczymi oraz promocji produktów rolnych w kontekście dostosowań do wymogów UE.

Ponadto w 2007 r. ARR opracowała i złożyła propozycje działań w dwóch projektach (dotyczących wsparcia dla Ukrainy i Republiki Kazachstanu) w ramach „Polskiego programu pomocy zagranicznej udzielanej za pośrednictwem MSZ RP w roku 2007”, które jednak ze względu na brak dostępnych środków na ich sfinansowanie nie zostały zatwierdzone do realizacji.

1.3. Projekty wsparcia w ramach „Środków przejściowych”

W 2007 r. ARR opracowała dokumentację przetargową dla projektu finansowanego w ramach „Środków przejściowych” (ang. Transition Facility) pt. „Wsparcie Agencji Rynku Rolnego w dostosowaniu do wymagań określonych w Załączniku 1 do Rozporządzenia 885/2006 w zakresie zarządzania bezpieczeństwem informacji”. W IV kwartale 2007 r. w wyniku przeprowadzenia procedury przetargowej został wyłoniony wykonawca kontraktu. Projekt przewiduje wsparcie w doskonaleniu Polityki Bezpieczeństwa Informacji w ARR poprzez:

- dokonanie przeglądu obowiązujących w ARR narzędzi zapewnienia bezpieczeństwa informacji pod względem wypełnienia wymogów normy PN-ISO/IEC 17799:2007 w oparciu o opracowaną w ARR dokumentację, doskonalenie PBI w ARR oraz zapisy dokumentów uzupełniających,
- wsparcie w testowaniu planów awaryjnych, analizę efektów przeprowadzonych testów, zaproponowanie niezbędnych uzupełnień dokumentacji,
- zapewnienie wymaganego zaangażowania pracowników w utrzymanie bezpieczeństwa systemów informacyjnych, określenie kierunków rozwoju zarządzania bezpieczeństwem tych systemów, przy jednoczesnym spełnieniu wszelkich wymogów obowiązującego prawa oraz zagwarantowaniu sprawnego funkcjonowania Agencji,
- przeszkolenie personelu ARR w zakresie stosowania zasad bezpieczeństwa informacji oraz zarządzania ciągłością działania, a także zapewnienie możliwości kształcenia ustawicznego pracowników dzięki opracowaniu E-platformy do interaktywnej nauki.

Realizacja projektu została przewidziana na I kwartał 2008 r.

1.4. Wsparcie techniczne Biura KE TAIEX

ARR aktywnie uczestniczyła w działaniach o charakterze wsparcia technicznego udzielanego za pośrednictwem Biura KE TAIEX (Biuro Wymiany Informacji nt. Pomocy Technicznej Komisji Europejskiej). W 2007 r. w ramach działań pomocowych na rzecz Agencji zorganizowano:

- 4 wizyty eksperckie, z tego: 2 wizyty w zakresie wdrażania w Polsce mechanizmu dopłat do uprawy roślin energetycznych oraz kontroli wykorzystania roślin energetycznych, 1 wizytę w zakresie wdrażania mechanizmu restrukturyzacji przemysłu cukrowniczego oraz 1 wizytę w zakresie postępowania z nieprawidłowościami,
- 2 wizyty studyjne, z tego: wizytę przedstawicieli ARR w Hiszpanii w zakresie dopłat do produkcji suszu paszowego metodą dehydratacji i suszenia na słońcu oraz wizytę przedstawicieli ARR w Wielkiej Brytanii w zakresie funkcjonowania interfejsu między systemem agencji płatniczej a systemem Służb Celnych.

Jednocześnie w 2007 r. eksperci z ARR udzielili wsparcia w ramach pomocy technicznej TAIEX dla:

- Ministerstwa Rolnictwa i Leśnictwa Bułgarii, z zakresu integracji bułgarskiego sektora mlecznego i mięsnego z rynkiem UE. W ramach pięciodniowej wizyty studyjnej w Polsce, ARR gościła przedstawicieli bułgarskich instytucji rolnych, jak również przedstawicieli branży mleczarskiej i mięsnej,
- Tureckiego Urzędu ds. Cukru, w zakresie regulacji wewnętrznych rynku cukru w UE, w szczególności mechanizmu restrukturyzacji przemysłu cukrowniczego.

2. Współpraca z instytucjami zewnętrznymi

2.1. Udział ARR w konferencjach i spotkaniach przedstawicieli państw członkowskich UE

W ramach okresowych spotkań kierownictwa agencji płatniczych UE, mających na celu wymianę doświadczeń związanych z realizacją Wspólnej Polityki Rolnej, w 2007 r. przedstawiciele kierownictwa ARR uczestniczyli w:

- Konferencji Dyrektorów Agencji Płatniczych Nowych Państw Członkowskich UE w Słowenii. Podczas konferencji omówiono m.in. horyzontalne aspekty rozporządzenia Komisji (WE) nr 885/2006 w zakresie akredytacji agencji płatniczych i innych jednostek oraz kwestie dotyczące rozliczenia rachunków EFGR i EFRROW, jak również zarządzania finansowego programami rozwoju obszarów wiejskich,
- Konferencji Dyrektorów Agencji Płatniczych UE w Poczdamie (Niemcy). Podczas sesji plenarnej konferencji przedstawiony został raport z poprzedniej Konferencji Dyrektorów Agencji Płatniczych UE, która odbyła się w Rovaniemi oraz raport Grupy Panta-Rhei. Przedmiotem obrad były ponadto: nakłady na inspekcje oraz analiza kosztów i zysków systemu kontrolnego, zapewnienie oraz ocena wydajności i jakości kontroli, a także stan prac legislacyjnych związanych z uproszczeniem WPR,
- Konferencji Państw Bałtyckich i Polski w Trokach (Litwa) poświęconej doświadczeniom związanym z przygotowaniem do wdrożenia Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, zarządzaniu długami w ramach wsparcia rolnictwa i raportowaniu do Komisji Europejskiej, działaniom informacyjnym na rzecz beneficjentów w zakresie unijnego wsparcia rolnictwa, kontroli beneficjentów korzystających z unijnego wsparcia, a także promocji handlu zagranicznego. Zwrócono także uwagę na konieczność zacieśniania współpracy pomiędzy państwami bałtyckimi i Polską w celu wypracowania wspólnych stanowisk do prezentowania na forum organów pomocniczych UE (np. komitetów zarządzających),
- Konferencji Dyrektorów Agencji Płatniczych w Lizbonie (Portugalia), dotyczącej bezpieczeństwa systemów informacji oraz nowych modeli zarządzania agencjami płatniczymi, a w szczególności kontroli wydatków wspólnotowych,
- Konferencji Panta-Rhei poświęconej Geograficznemu Systemom Informacyjnym oraz propozycjom dotyczącym uproszczenia procedur, redukcji przeszkód biurokratycznych, a także poprawie stosunku w relacjach koszty/korzyści.

W ramach współpracy z agencjami płatniczymi UE, przedstawiciele ARR brali udział w następujących wizytach/spotkaniach roboczych:

- w spotkaniu technicznym polskiej i węgierskiej agencji płatniczej na Węgrzech, na którym omawiano problemy z wdrażaniem mechanizmu restrukturyzacji przemysłu

cukrowniczego, reformy systemu interwencji, reformy w sektorze warzyw i owoców oraz konsekwencje przyjęcia rozporządzenia w sprawie wspólnej organizacji rynków rolnych dla agencji płatniczych. Poruszano także kwestie dotyczące: nadzoru nad przetwórstwem roślin energetycznych, administrowania rejestrem wytwórców i rolników, obowiązkowej destylacji wina i interwencji w zakresie alkoholu, wdrożenia polityki bezpieczeństwa informacji, jak również bezpieczeństwa systemów informacyjnych agencji płatniczej,

- w austriackiej Agencji Rynku Rolnego (AMA). Spotkanie dotyczyło systemu promocji,
- w niemieckiej agencji płatniczej BLE. Celem tego spotkania było zapoznanie się z realizacją kontroli w obszarze roślin energetycznych,
- w firmie NBE, w której zapoznano się z kontrolą przeprowadzoną przez BLE w zakresie przetwórstwa roślin energetycznych na etanol,
- w wizycie studyjnej we Włoszech, podczas której została omówiona organizacja i funkcjonowanie grup producentów rolnych w regionie Emilia-Romagna, w szczególności działających na rynkach: cukru, mleka i warzyw.

2.2. Współpraca z instytucjami sektora rolnego

W 2007 r. Agencja podejmowała delegacje przedstawicieli sektora rolnego państw członkowskich, kandydujących i państw trzecich podczas spotkań:

- z przedstawicielami Norweskiego Związku Pracodawców Branży Mięsnej, celem zapoznania ich z sytuacją na rynku mięsa w Polsce i z mechanizmami realizowanymi przez ARR na tym rynku,
- z przedstawicielami Estońskiej Rady ds. Rejestrów i Informacji Rolnej, podczas którego zaprezentowano funkcjonowanie systemu pomocy żywnościowej w ramach realizowanego przez ARR mechanizmu „Dostarczania nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej”,
- z przedstawicielami Państwowej Administracji ds. Zbóż Chińskiej Republiki Ludowej (SAG) oraz innych instytucji chińskiego sektora zbóż, w celu zapoznania ich z mechanizmami realizowanymi przez ARR i z sytuacją podażyowo-popytową na rynku zbóż,

- z przedstawicielami Autonomicznej Republiki Krymu. Podczas spotkania przedstawiono istniejący w Polsce system interwencji na rynku rolnym,
- z przedstawicielami nowozelandzkiej spółdzielni mleczarskiej Fonterra Cooperative Group Ltd.

ARR współorganizowała również konferencję pt. „Współpraca Polska-Chiny, możliwości rozwoju”, w ramach Międzynarodowych Targów Polagra Food 2007. Przedstawiciele ARR wzięli udział w posiedzeniu Grupy Roboczej ds. współpracy w dziedzinie rolnictwa pomiędzy Polską i Chinami, która odbyła się w Pekinie. Tematem posiedzenia były m.in. stan i organizacja polskiego rynku żywnościowego oraz sytuacja w zakresie handlu zagranicznego, ze szczególnym uwzględnieniem wymiany handlowej z Chinami.

3. Udział ARR w pracach legislacyjnych KE

3.1. Udział przedstawicieli ARR w pracach organów pomocniczych UE

W ramach udziału w procesie decyzyjnym Unii Europejskiej Agencja podejmowała działania związane z przygotowaniem stanowisk do projektów rozporządzeń i innych dokumentów UE, będących przedmiotem prac organów pomocniczych Rady UE i Komisji Europejskiej. Przedstawiciele ARR brali udział w posiedzeniach komitetów zarządzających KE, w tym regularnie w posiedzeniach komitetów zarządzających ds.: zbóż, mleka i przetworów mlecznych, cukru, wołowiny i cielęciny, mięsa baraniego i koziego, drobiu i jaj, świeżych owoców i warzyw, przetworzonych owoców i warzyw, a także ds. horyzontalnych kwestii dotyczących handlu przetworzonymi produktami rolnymi niewymienionymi w Załączniku I, mechanizmów handlu, promocji produktów rolnych i doraźnie - w posiedzeniach Komitetu ds. Funduszy Rolniczych.

3.2. Udział ARR w pracach Rady UE

W 2007 r. na adres poczty elektronicznej Agencji Rynku Rolnego wpłynęło ponad 1,5 tys. dokumentów UE z zakresu rolnictwa, w tym: projekty aktów prawnych Wspólnoty, porządki obrad, sprawozdania z obrad poszczególnych organów UE, w szczególności organów pomocniczych, a także stanowiska poszczególnych

państw dotyczące spraw omawianych na forum organów UE oraz wykazy przyjętych aktów prawnych.

W ramach monitorowania i rejestracji powyższych dokumentów dokonywano ich analizy, tłumaczeń oraz sporządzano notki do dokumentów UE. W 2007 r. do bazy intranetowej Agencji Rynku Rolnego wprowadzono ok. 0,5 tys. dokumentów unijnych z zakresu rolnictwa dotyczących działań ARR.

Agencja brała udział w pracach nad uproszczeniem legislacji rolnej związanej z projektem rozporządzenia ustanawiającego wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisów szczegółowych dotyczących niektórych produktów rolnych (rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku), uczestniczyła też w opiniowaniu kolejnych wersji projektu, zgłaszając do nich zarówno uwagi merytoryczne (dotyczące m.in. przywrócenia mechanizmu dopłat do prywatnego przechowywania wieprzowiny), jak i liczne uwagi o charakterze lingwistycznym. Przedstawiciele ARR brali udział w posiedzeniach Grupy Roboczej ds. Horyzontalnych Kwestii Rolnych i Specjalnego Komitetu ds. Rolnych, podczas których omawiany był projekt rozporządzenia w sprawie wspólnej organizacji rynków rolnych („jednolita WORR”).

Agencja uczestniczyła w pracach międzyresortowego Zespołu ds. Wdrożenia Systemu EWD-P mających na celu opracowanie jednolitych procedur obiegu dokumentów w ramach tego systemu.

3.3. Udział ARR w pracach legislacyjnych, w tym obsługa tłumaczeniowa

W 2007 r. ARR opracowywała i zgłaszała projekty sprostowań aktów prawnych UE do UKIE (dla aktów prawnych opublikowanych przed 1 maja 2004 r.) i do MRiRW (dla aktów prawnych opublikowanych po 1 maja 2004 r.). Ponadto Agencja na potrzeby bieżącej realizacji mechanizmów WPR oraz innych działań zapewniała obsługę tłumaczeniową w zakresie:

- pisemnych tłumaczeń dokumentów. W większości były to tłumaczenia na lub z języka angielskiego, francuskiego, niemieckiego, rosyjskiego, włoskiego, hiszpańskiego, węgierskiego, mołdawskiego,

- tłumaczeń konsekutywnych podczas konferencji, seminariów, międzynarodowych spotkań roboczych w kraju i za granicą dla przedstawicieli ARR biorących w nich udział,
- udzielania bieżących konsultacji terminologicznych na prośbę służb tłumaczeniowych Komisji Europejskiej oraz UKIE. Prowadzone konsultacje umożliwiły zapewnienie odpowiedniej jakości polskiej wersji aktów prawnych UE, zwłaszcza w zakresie działań realizowanych przez ARR.

VII. SYSTEM KONTROLI

1. Audyt wewnętrzny

W 2007 r. Agencja Rynku Rolnego realizowała zadania i czynności audytowe na podstawie „Planu audytu wewnętrznego na rok 2007” zatwierdzonego przez Prezesa ARR, zgodnie z ustawą o finansach publicznych z dnia 30 czerwca 2005 r. (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.) oraz na podstawie korekty planu audytu wewnętrznego na rok 2007. Plan audytu oraz jego korekta zostały przekazane Ministrowi Finansów.

Z „Planu audytu wewnętrznego na rok 2007” wynikały zadania audytowe obejmujące następujące obszary:

- wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych,
- interwencyjny zakup i sprzedaż cukru,
- kwotowanie produkcji mleka,
- dopłaty do prywatnego przechowywania serów,
- dopłaty do skrobi wykorzystywanej na cele niespożywcze,
- wsparcie rynku w sektorze jaj i drobiu,
- dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych,
- interwencyjny zakup i sprzedaż masła,
- monitorowanie rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych,
- wydawanie pozwoleń na wywóz/przywóz oraz rozliczanie refundacji wywozowych w ramach mechanizmów handlu zagranicznego,
- przebieg procesów finansowo-księgowych związanych z finansowaniem mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej,
- zarządzanie dokumentami i zapisami,
- odzyskiwanie kwot nienależnie lub nadmiernie pobranych środków oraz zapłata niedopłaty,

- spełnianie kryteriów akredytacyjnych z uwzględnieniem realizacji sprawozdawczości w systemie dwuwalutowym,
- rejestracja przedsiębiorców uczestniczących w mechanizmach administrowanych przez ARR,
- czynności doradcze w zakresie zarządzania ryzykiem oraz bezpieczeństwem informacji.

Poza zadaniami planowymi, Agencja na bieżąco realizowała zadania związane z koordynacją audytów zewnętrznych oraz zadania wynikające z doraźnych zleceń Prezesa ARR, a także wykonywała inne czynności doradcze. Pozaplanowe zadania audytowe dotyczyły:

- oceny zagrożeń wynikających z braku wsparcia Biura Teleinformatyki przez serwis ORACLE,
- oceny ciągłości funkcjonowania procesów realizowanych przez ARR w sytuacji wystąpienia awarii sieci informatycznej,
- czynności doradczych w ramach realizacji przez BAOTzZ zaleceń audytu certyfikującego,
- czynności doradczych w zakresie dopłat do prywatnego przechowywania wieprzowiny.

Ponadto realizowano czynności doradcze określone w „Planie audytu wewnętrznego na rok 2007”, a także czynności doradcze pozaplanowe, tj.: opiniowanie ksiąg procedur i ustaw dotyczących Agencji Rynku Rolnego oraz uczestnictwo z głosem doradczym w zespołach powoływanych przez Prezesa ARR. W 2007 r. przeprowadzano również czynności sprawdzające wdrożenie w Agencji rekomendacji audytu certyfikującego Ministerstwa Finansów i zaleceń audytu wewnętrznego.

Agencja współpracowała także z zespołami audytowymi i kontrolnymi jednostek zewnętrznych:

- Komisji Europejskiej - w zakresie wspólnej organizacji rynku cukru i refundacji wywozowych, kwotowania produkcji mleka, interwencyjnych zakupów i sprzedaży cukru oraz zbóż,
- Ministerstwa Finansów - w obszarze audytu certyfikującego przeprowadzonego przez Departament Certyfikacji i Poświadczeń Środków z UE oraz audytu akredytacyjnego mechanizmów: „Administrowanie potencjałem produkcyjnym

winorośli i wina” i „Pomoc do destylacji wina oraz produktów ubocznych pochodzących z wyrobu wina”.

W 2007 r. w wyniku przeprowadzonych w badanych obszarach 22 zadań audytowych, rekomendowano wdrożenie działań naprawczych lub działań usprawniających przebieg procesów. Ustalenia, uwagi i rekomendacje opracowane zostały w oparciu o audyty: zgodności, systemu, finansowe i informatyczne, jak również na podstawie czynności doradczych. Zidentyfikowane ustalenia dotyczyły w szczególności:

- rozwiązań przyjętych w księgach procedur oraz innych dokumentach wewnętrznych ARR opisujących dany proces, jak również niezbędnych zmian, jakie należy w tym zakresie wprowadzić,
- praktycznego funkcjonowania danego procesu/systemu,
- przestrzegania systemu kontroli wewnętrznej zaprojektowanego w księgach procedur oraz innych dokumentach wewnętrznych,
- rozwiązań dla realizowanych procesów wspieranych przez system informatyczny.

Przeprowadzone audyty nie ujawniły zagrożeń dla kryteriów akredytacyjnych ustanowionych dla agencji płatniczych. Ogólna ocena uzyskanych wyników w poszczególnych obszarach pozwala na stwierdzenie, że zadania ARR w 2007 r. zostały zrealizowane prawidłowo i zgodnie z zasadami wspólnotowymi, co zostało potwierdzone przez audyt certyfikujący Ministerstwa Finansów.

2. Kontrola wewnętrzna

W 2007 r. zadania i czynności kontrolne przeprowadzone w Agencji realizowane były w oparciu o polecenia Prezesa ARR oraz na podstawie wniosków o przeprowadzenie kontroli doraźnych, kierowanych przez Dyrektorów komórek organizacyjnych Centrali Agencji. Kontrole miały na celu zbadanie prawidłowości realizacji podejmowanych zadań i wyeliminowanie nieprawidłowości w funkcjonowaniu kontrolowanych jednostek, a także usprawnienie ich działalności poprzez realizację zaleceń pokontrolnych. Postępowania kontrolne i pokontrolne pozwoliły na ustalenie faktycznego stanu realizacji poleceń i zarządzeń Prezesa ARR oraz przyczyniły się do poprawy:

- przestrzegania warunków uczestnictwa w mechanizmach WPR określonych prawodawstwem wspólnotowym i krajowym,

- egzekwowania terminów obowiązujących w postępowaniu administracyjnym,
- przestrzegania zasad realizacji procedur procesów operacyjnych, wspomagających i zarządzających Agencji,
- sprawowania kontroli funkcjonalnej na każdym z etapów przebiegu realizacji mechanizmów operacyjnych oraz wspomagających funkcjonowanie ARR,
- sposobu organizacji pracy komórek organizacyjnych Agencji,
- egzekwowania postanowień Instrukcji Kancelaryjnej ARR,
- obsługi beneficjentów mechanizmów WPR.

Ogółem przeprowadzono 8 kontroli doraźnych, z tego: 5 w I półroczu i 3 w II półroczu 2007 r. Objęły one biura Centrali (2 kontrole) oraz OT ARR (6 kontroli) i dotyczyły:

1. Oceny realizacji zadań na wybranych rynkach rolnych - przeprowadzono łącznie 3 kontrole doraźne na rynkach:
 - produktów roślinnych - w zakresie przyznawania w 2007 r. przez OT ARR dopłat z tytułu zużytego do siewu i/lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany,
 - mleka i produktów mleczarskich - w ramach zatwierdzania przez OT ARR umów zbycia prawa do indywidualnej ilości referencyjnej w roku kwotowym 2006/2007.
2. Pozostałych zadań kontrolnych - przeprowadzono 5 kontroli doraźnych w zakresie oceny stanu prawidłowości zarządzania komórkami organizacyjnymi Agencji, w związku ze zmianami na stanowiskach kierowniczych.

Tabela 41. **Wykaz kontroli doraźnych przeprowadzonych przez ARR w 2007 r.**

Lp.	Zadania kontrolne w podziale na rynki produktów rolno-żywnościowych	Liczba kontroli
1.	a) rynek produktów roślinnych - materiał siewny:	2
	- OT ARR	(2)
	b) rynek mleka i produktów mleczarskich:	1
	- OT ARR	(1)
2.	Pozostałe zadania kontrolne:	5
	- OT ARR	(3)
	- biura Centrali ARR	(2)
Ogółem		(8) 8

W 2007 r. w Centrali ARR zostały przeprowadzone 4 kontrole przez następujące jednostki zewnętrzne:

- Najwyższą Izbę Kontroli - w zakresie wykonania planu finansowego ARR w 2006 r. oraz wykorzystania nieruchomości Skarbu Państwa położonych na terenie m.st. Warszawy na potrzeby ministerstw, urzędów centralnych i państwowych osób prawnych,
- Urząd Skarbowy - w zakresie czynności sprawdzających prawidłowość i rzetelność transakcji zawartych pomiędzy ARR a wskazanym uczestnikiem mechanizmu WPR,
- Urząd Kontroli Skarbowej - w zakresie kontroli krzyżowej dotacji do eksportu mięsa w 2005 r.

Dodatkowo w 2007 r. Urząd Kontroli Skarbowej rozpoczął w ARR przeprowadzanie kontroli w zakresie celowości i zgodności z prawem gospodarowania przez Agencję środkami z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji w roku finansowym 2007. Ponadto Najwyższa Izba Kontroli rozpoczęła przeprowadzanie kontroli w zakresie wykonania planu finansowego Agencji w 2007 r.

W omawianym roku Agencja współpracowała z Biurem Kontroli Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Departamentem Certyfikacji i Poświadczeń Środków z UE oraz Departamentami Kontroli Celno-Akcyzowej i Kontroli Gier Ministerstwa Finansów, w zakresie realizacji zadań związanych z postanowieniami rozporządzenia Rady (EWG) nr 4045/89 i rozporządzenia Komisji (WE) nr 1848/2006, które dotyczyły:

- udostępniania informacji o płatnościach zrealizowanych w ramach mechanizmów WPR na potrzeby planowania i przeprowadzania kontroli transakcji finansowanych przez EFRG,
- realizacji zapisów dokumentu pt. „System informowania o nieprawidłowościach w zakresie wykorzystania środków z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji” - przygotowywanie i przekazywanie informacji o zidentyfikowanych nieprawidłowościach w mechanizmach WPR,
- współpracy w zakresie wymiany informacji w ramach stosowania rozporządzenia Rady (EWG) nr 4045/89 oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 1848/2006,

- uczestnictwa w pracach Międzyresortowej Grupy Roboczej do spraw przeciwdziałania nieprawidłowościom w związku z finansowaniem Wspólnej Polityki Rolnej.

W 2007 r. do Agencji wpłynęły łącznie 72 protokoły z kontroli przeprowadzonych na podstawie rozporządzenia Rady (EWG) nr 4045/89, u beneficjentów korzystających w latach poprzednich ze środków finansowych Sekcji Gwarancji EFOGR, z tego 46 protokołów przekazało Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a 26 protokołów - Ministerstwo Finansów.

3. Służby techniczne

Służby techniczne obejmują pracowników Biura Kontroli Technicznych, Sekcji Kontroli Technicznych w Oddziałach Terenowych ARR (SKT OT ARR) i służby pracujące na rzecz agencji płatniczej zatrudnione w jednostce wykonującej zadania delegowane. Zadaniem Służb technicznych jest prawidłowe wykonywanie kontroli w celu zapewnienia biurom operacyjnym/OT ARR wiarygodnych danych, stanowiących podstawę podejmowania stosownych decyzji w ramach mechanizmów administrowanych przez Agencję. Kontrole przeprowadzane są w oparciu o polecenia kontroli otrzymywane z biur operacyjnych lub Oddziałów Terenowych. Raport z kontroli przekazywany jest do zlecającego kontrolę biura lub Oddziału ARR.

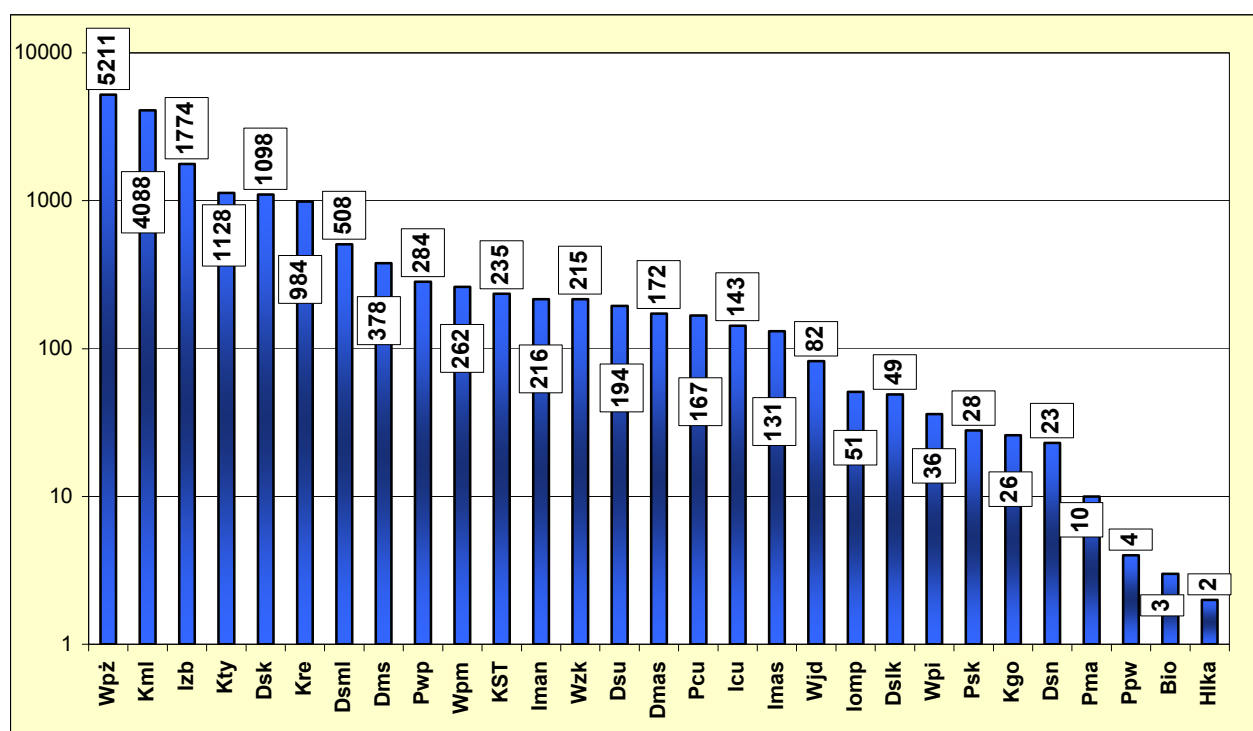
W 2007 r. kontrolerzy Służb technicznych przeprowadzili 17,5 tys. kontroli w obszarze 29 mechanizmów administrowanych przez ARR.

Tabela 42. Kontrole techniczne przeprowadzone w 2007 r. na zlecenie biur ARR

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba kontroli
1.	Biuro Promocji i Pomocy Żywnościowej	5 247
2.	Biuro Produktów Roślinnych	4 702
3.	Biuro Kwotowania Produkcji Mleka	4 088
4.	Biuro Produktów Zwierzęcych i Biopaliw	1 616
5.	Biuro Mleka	1 303
6.	Biuro Cukru	311
7.	Biuro Administrowania Obrotem Towarowym z Zagranicą	2
8.	Kontrole dodatkowe	233
Ogółem		17 502

Najwięcej kontroli dotyczyło: rynku mleka (5 391 kontroli, w tym 4 088 w zakresie administrowania mechanizmem „Kwotowanie produkcji mleka”), pomocy żywnościowej (5 211), rynku zbóż (1 774), rynku skrobi ziemniaczanej (1 149), rynku tytoniu (1 128) oraz mechanizmu „Kontrola wykorzystania roślin energetycznych” (994).

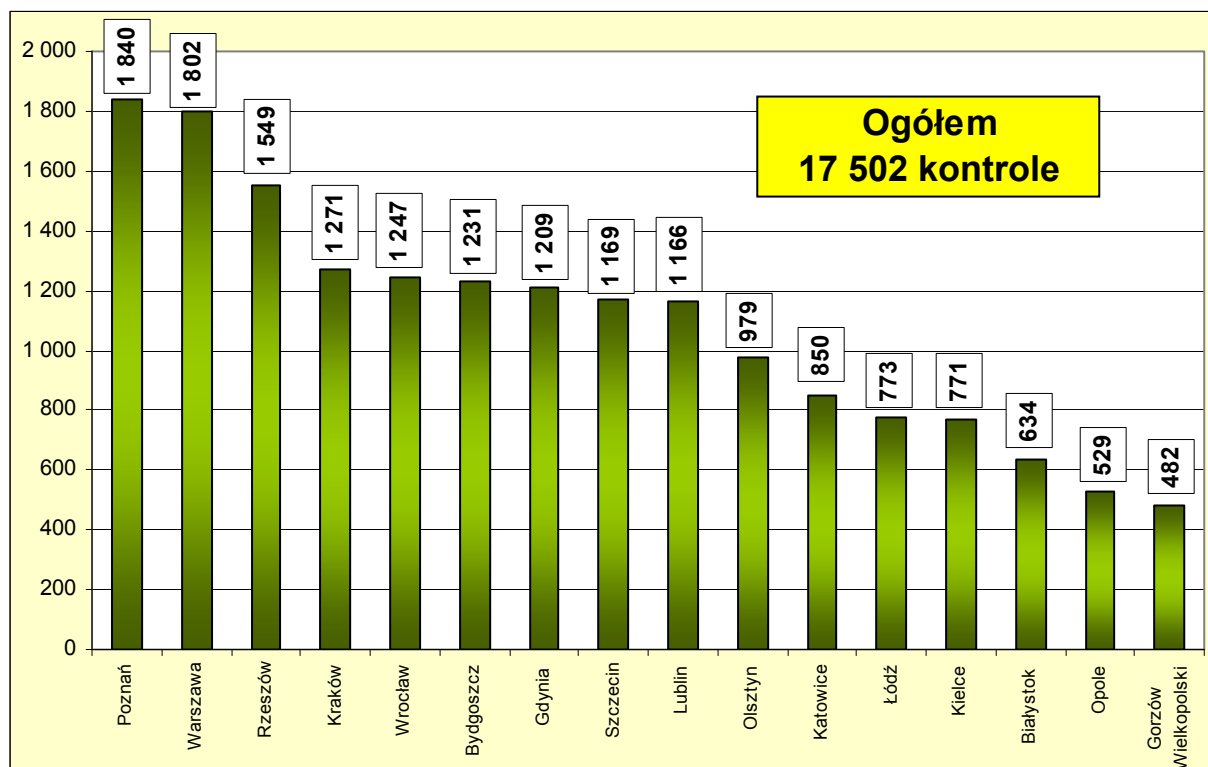
Wykres 37. **Kontrole techniczne przeprowadzone w 2007 r. przez SKT OT ARR w ramach mechanizmów administrowanych przez Agencję**

Wyjaśnienie zastosowanych skrótów:

Wpż - Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej, **Kml** - Kwotowanie produkcji mleka, **Izb** - Interwencyjny zakup i sprzedaż zbóż, **Kty** - Kontraktacja, odbiór i przetwórstwo surowca tytoniowego, **Dsk** - Dopłaty w ramach kwotowania produkcji skrobi ziemniaczanej, **Kre** - Kontrola wykorzystania roślin energetycznych, **Dsml** - Dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych, **Dms** - Dopłaty do materiału siewnego, **Pwp** - Dopłaty do prywatnego przechowywania wieprzowiny, **Wpm** - Wsparcie rynku produktów pszczelich, **KST** - Kontrole techniczne (uzupełniające/dodatkowe), **Iman** - Dopłaty do zakupu masła przez instytucje i organizacje niedochodowe, **Wzk** - Wydawanie zezwoleń na wykorzystanie kazeiny i kazeinianów do produkcji serów, **Dsu** - Dopłaty do produkcji suszu paszowego, **Dmas** - Dopłaty do przetwórstwa masła, masła skoncentrowanego i śmietanki, **Pcu** - Przetwarzanie cukru przemysłowego, **Icu** - Interwencyjny zakup i sprzedaż cukru, **Imas** - Interwencyjny zakup i sprzedaż masła, **Wjd** - Wsparcie rynku w sektorze jaj i drobiu, **Iomp** - Interwencyjny zakup i sprzedaż odtuszczonego mleka w proszku, **Dsilk** - Dopłaty do przetwórstwa słomy lnianej i konopnej na włókno, **Wpi** - Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych, **Psk** - Płatności dla plantatorów ziemniaków w ramach kwotowania produkcji skrobi ziemniaczanej, **Kgo** - Kontrola wykorzystania surowców uprawianych na gruntach odlogowanych z przeznaczeniem do wytworzenia produktów nieżywnościowych, **Dsn** - Dopłaty do skrobi wykorzystywanej na cele niespożywcze, **Pma** - Dopłaty do prywatnego przechowywania masła, **Ppw** - Administrowanie potencjałem produkcyjnym winorośli i wina, **Bio** - Monitorowanie rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych, **Hlka** - Handel zagraniczny na rynku lnu i konopi.

Wykres 38. Kontrole poszczególnych SKT OT ARR przeprowadzone w 2007 r.

Najwięcej kontroli przeprowadzono przez SKT OT ARR: w Poznaniu (1 840), w Warszawie (1 802) i w Rzeszowie (1 549).

Część zadań kontrolnych Agencji Rynku Rolnego, na podstawie umowy nr 88/05 z dnia 20 grudnia 2005 r. (z późn. zm.), została delegowana do instytucji zewnętrznej, tj. Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych. W dniu 21 grudnia 2007 r. została zawarta umowa nr 115/07 pomiędzy ARR a IJHARS, przedłużająca na okres kolejnych dwóch lat obowiązującą umowę nr 88/05 o delegowaniu części zadań kontrolnych Agencji do instytucji zewnętrznej.

W 2007 r. IJHARS wykonała na rzecz ARR 310 kontroli fizycznych w zakresie mechanizmu „Monitorowanie produkcji i opłaty na rynku cukru” oraz przebadła blisko 1,2 tys. próbek laboratoryjnych pobranych podczas kontroli technicznych zrealizowanych przez SKT OT ARR. Najwięcej próbek pobrano i przebadano w ramach mechanizmów: „Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej” (884 próbki), „Dopłaty do produkcji suszu paszowego” (148) oraz „Dopłaty do przetwórstwa masła, masła skoncentrowanego i śmietanki” (60).

W ramach rozliczania zadań delegowanych, pracownicy Biura Kontroli Technicznych weryfikowali wnioski o przekazanie środków finansowych, sporządzone przez Głównego Inspektora oraz Wojewódzkich Inspektorów Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, a także dokonywali comiesięcznej weryfikacji merytorycznej i finansowej dokumentów księgowych przedłożonych przez IJHARS. Całkowity koszt zadań delegowanych wykonanych przez IJHARS na rzecz ARR wyniósł 465 tys. zł, z tego: 348 tys. zł stanowiły koszty analiz laboratoryjnych, a 117 tys. zł koszty kontroli fizycznych.

W 2007 r. przeprowadzono 8 zadań monitorujących w Wojewódzkich Inspektoratach Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Bydgoszczy, Kielcach, Rzeszowie, Warszawie, Wrocławiu oraz w Laboratoriach Specjalistycznych GIJHARS w Białymstoku, Poznaniu i Szczecinie. Miały one na celu sprawdzenie prawidłowości realizacji zadań delegowanych w ramach umowy, w tym prowadzonej dokumentacji związanej z przeprowadzonymi kontrolami i prowadzonych rejestrów wykonanych zadań.

Prowadzono także zadania monitorujące, których celem był nadzór nad poprawnością wykonania i dokumentowania kontroli technicznych przez SKT OT ARR oraz opracowywanie i wdrażanie niezbędnych działań pozwalających na optymalne przeprowadzenie procesów kontrolnych. Monitorowanie kontroli technicznych w poszczególnych Sekcjach Kontroli Technicznych realizowane było zgodnie z miesięcznymi planami zadań monitorujących, zatwierdzonymi przez Prezesa ARR. W ramach przyjętych planów miesięcznych Dział Monitorowania Centrali Agencji przeprowadził łącznie 50 zadań monitorujących, w tym 42 zadania planowe. W ramach zadań monitorujących przeprowadzonych zostało 29 kontroli powtórnych oraz 81 kontroli wspólnych. Od przystąpienia do UE Służby techniczne przeprowadziły 69,6 tys. kontroli technicznych.

Przeprowadzone w 2007 r. kontrole techniczne wykazały, że Służby techniczne Agencji Rynku Rolnego były w pełni przygotowane do realizacji czynności sprawdzających wynikających ze Wspólnej Polityki Rolnej i mechanizmów krajowych administrowanych przez ARR. System szkoleń i bieżący nadzór nad wykonywanymi kontrolami pozwoliły uzyskać pozytywne oceny wystawione przez audytorów Komisji Europejskiej, Ministerstwa Finansów oraz Biura Audytu Wewnętrznego ARR.

VIII. ZAGADNIENIA ORGANIZACYJNE

Agencja Rynku Rolnego podlega ministrowi właściwemu do spraw rynków rolnych, a w zakresie gospodarki finansowej ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych i działa w oparciu o przepisy prawa wspólnotowego oraz prawa krajowego.

1. Dostosowania legislacyjne

1.1. Akty prawne regulujące organizację i zadania ARR

Aktami prawnymi regulującymi organizację i zadania Agencji Rynku Rolnego jako agencji płatniczej w 2007 r. były:

1. ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (tekst jedn. Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1702),
2. rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie nadania statutu Agencji Rynku Rolnego (Dz. U. Nr 102, poz. 1080),
3. rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 kwietnia 2004 r. w sprawie ustanowienia Agencji Rynku Rolnego agencją płatniczą (Dz. U. Nr 76, poz. 713) oraz rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 października 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustanowienia Agencji Rynku Rolnego agencją płatniczą (Dz. U. Nr 186, poz. 1368),
4. rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 9 listopada 2006 r. w sprawie przyznania Agencji Rynku Rolnego akredytacji jako agencji płatniczej w zakresie uruchamiania środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (Dz. U. Nr 204, poz. 1507, z 2007 r. Nr 128, poz. 891),
5. ustawa z dnia 22 września 2006 r. o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej (Dz. U. Nr 187, poz. 1381),

6. rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 stycznia 2007 r. w sprawie warunków i trybu przekazywania na rachunek bankowy agencji płatniczej środków na realizację wspólnej polityki rolnej (Dz. U. Nr 14, poz. 87),
7. ustawa z dnia 30 lipca 2003 r. o uruchamianiu środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (Dz. U. Nr 166, poz. 1611, z 2004 r. Nr 42, poz. 386 i Nr 93, poz. 890).

1.2. Akty prawne regulujące działania ARR na rynkach rolnych

W 2007 r. Agencja Rynku Rolnego realizowała swoje zadania statutowe w zakresie działań na wybranych rynkach rolnych w oparciu o regulacje prawne zawarte w poniższych aktach prawa krajowego*:

1. ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (tekst jedn. Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1702),
2. ustawa z dnia 20 grudnia 2002 r. o organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. Nr 240, poz. 2059, z 2004 r. Nr 6, poz. 40 i Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 14, poz. 115 i Nr 141, poz. 1182),
3. ustawa z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego (Dz. U. Nr 223, poz. 2221, zm. z 2004 r. Nr 42, poz. 386, Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 10, poz. 64, Nr 14, poz. 115, Nr 141, poz. 1182, Nr 175, poz. 1462, z 2006 r. Nr 66, poz. 473, Nr 92, poz. 638, Nr 245, poz. 1774, z 2007 r. Nr 56, poz. 366),
4. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2005 r. nr 244, poz. 2081, Dz. U. z 2006 r. Nr 50, poz. 363 i Nr 208, poz. 1541 oraz z 2007 r. Nr 115, poz. 794),
5. ustawa z dnia 22 stycznia 2004 r. o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina (Dz. U. Nr 34, poz. 292, Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808, z 2006 r. Nr 171, poz. 1225, Nr 208, poz. 1541),
6. ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. Nr 169, poz. 1199, z 2007 r. Nr 35, poz. 217, Nr 99, poz. 666),

* metryki aktów prawnych uwzględniają jedynie zmiany wprowadzone do końca 2007 r.

7. ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o administrowaniu obrotem towarowym z zagranicą (Dz. U. Nr 97, poz. 963, z 2005 r. Nr 14, poz. 115, z 2006 r. Nr 79, poz. 546),
8. ustawa z dnia 26 stycznia 2007 r. o płatnościach do gruntów rolnych i płatności cukrowej (Dz. U. Nr 35, poz. 217, Nr 99, poz. 666).

Z uwagi na nowelizację aktów prawa wspólnotowego oraz w związku ze zmianami zachodzącymi na krajowych rynkach produktów rolno-spożywczych, w 2007 r. zmianom podlegały krajowe akty prawne zawierające przepisy regulujące mechanizmy realizowane przez Agencję:

1. Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych była jednokrotnie nowelizowana. Wprowadzone zmiany wynikały z konieczności dostosowania przepisów prawa krajowego do aktualnej sytuacji producentów rolnych, doprecyzowania istniejących zapisów oraz rozszerzenia zadań realizowanych przez ARR. Zakres przedmiotowy nowelizacji ww. ustawy obejmował:
 - określenie zasad udzielania pomocy dla producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w uprawach na skutek wystąpienia w Polsce w 2006 r. klęski suszy,
 - wprowadzenie warunków i zasad udzielania dopłat z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany, mających charakter pomocy de minimis w rolnictwie, realizowanych zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1860/2004.
2. Znowelizowano ustawę z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego. Zmiany w przepisach prawnych dotyczyły w szczególności:
 - w odniesieniu do rynku owoców i warzyw - rozszerzenia kompetencji Wojewódzkiego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych,
 - w odniesieniu do rynku chmielu - dostosowania zapisów ustawy krajowej do postanowień rozporządzenia Komisji (WE) nr 1557/2006 oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 1850/2006,
 - w odniesieniu do rynku tytoniu - doprecyzowania kwestii związanych z realizacją umów kontraktacji i umów na uprawę tytoniu z tytułu przeniesienia

praw z nich wynikających na następcę prawnego oraz uszczegółowienia przepisów w zakresie przechowywania i wywozu tytoniu z punktu odbioru,

- w odniesieniu do rynku suszu paszowego - dostosowania zapisów ustawy krajowej do postanowień rozporządzenia Komisji (WE) nr 432/2006 oraz sprostowania do rozporządzenia Komisji (WE) nr 382/2005.

3. Dostosowania legislacyjne wprowadzone w 2007 r. obejmowały również rynek mleka. Zmiany w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych dotyczyły:

- wprowadzenia nowych uregulowań związanych ze zmianą uwarunkowań na rynku mleka w Polsce związanych z przewidywanym niskim poziomem krajowej rezerwy krajowej ilości referencyjnej począwszy od roku kwotowego 2007/2008, uzasadniających zniesienie regionalizacji w obrocie indywidualnymi ilościami referencyjnymi oraz zmianę zasad rozdysponowania krajowej rezerwy krajowej ilości referencyjnej,
- wdrożenia dofinansowania spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych ze środków Agencji Rynku Rolnego,
- dostosowania przepisów krajowych do przepisów prawa UE,
- zmiany systemu kar za naruszenie przepisów w zakresie organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych w celu poprawy funkcjonalności i skuteczności systemu kwotowania produkcji mleka.

W 2007 r. Prezes ARR wydał 454 zarządzenia dotyczące działalności interwencyjnej na poszczególnych rynkach rolnych oraz zasad funkcjonowania i organizacji Centrali i Oddziałów Terenowych ARR. Listę zagadnień uregulowanych w 2007 r. zarządzeniami Prezesa ARR zawiera Aneks 5.

1.3. Monitorowanie regulacji prawnych UE

W celu spełnienia wymogu akredytacyjnego, jakim jest rejestrowanie każdej zmiany w przepisach Wspólnoty, w ARR, w ramach procedury monitorowania aktów prawnych, na bieżąco pozyskiwano ze strony internetowej Eur-Lex akty prawne UE niezbędne dla działań operacyjnych Agencji. Ponadto z MRiRW pozyskiwane były niepublikowane akty prawne UE. Akty te były zamieszczane w intranetowej bazie ARR dotyczącej legislacji unijnej.

W celach informacyjnych opracowano broszurę o aktach prawnych Unii Europejskiej dotyczących mechanizmów WPR administrowanych przez Agencję. Broszura ta była nieodpłatnie dystrybuowana wśród beneficjentów za pośrednictwem OT ARR oraz w ramach imprez targowo-wystawienniczych.

2. Zarządzanie kadrami

Zatrudnienie w ARR według stanu na dzień 31.12.2007 r. wynosiło 1 278 osób, z tego: w Centrali ARR - 612 osób i w OT ARR - 666 osób. Średni stan zatrudnienia w Agencji Rynku Rolnego w 2007 r. wynosił 1 270,54 osoby. Najliczniejszą grupę stanowili pracownicy ze stażem pracy w ARR od 1 do 3 lat, którzy wraz z pracownikami posiadającymi staż w Agencji do 5 lat stanowili dominującą grupą w strukturze zatrudnienia (70%). Około 60% zatrudnionych pracowników należało do grupy wiekowej w przedziale do 35 roku życia. Wśród zatrudnionych 59% stanowiły kobiety. Ponad 87% ogółu pracowników ARR posiadało wykształcenie wyższe. Strukturę zatrudnienia wg wykształcenia przedstawia Aneks 6.

Proces zarządzania kadrami w Agencji jest wspomagany przez Zintegrowany System Zarządzania CDN Egeria (modułowy system informatyczny dostosowany do krajowych i międzynarodowych standardów). W 2007 r. przeprowadzona została okresowa ocena pracy osób zatrudnionych na stanowiskach wrażliwych (ok. 300 pracowników). Kompetencje i potencjał zawodowy pracowników poddanych ocenie zostały ocenione dla większości z nich na poziomie B (wyróżniający się).

Nabór kandydatów do zatrudnienia w Agencji był otwarty i konkurencyjny. Informacje o wolnych stanowiskach pracy były zamieszczane w miejscu dostępnym w jednostkach organizacyjnych, w których prowadzono nabór, a także w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Agencji Rynku Rolnego www.arr.gov.pl.

3. Szkolenia

W 2007 r. ARR w ramach uzupełniania kwalifikacji zawodowych kierowała pracownikami na szkolenia, konferencje, sympozja, zjazdy, spotkania z ekspertami unijnymi oraz warsztaty dotyczące realizacji mechanizmów WPR. Pracownicy Agencji uzupełniali kwalifikacje zawodowe na różnego rodzaju kursach, w tym językowych oraz kontynuowali naukę na studiach wyższych i podyplomowych. Agencja w 2007 r. realizowała szkolenia:

- z zakresu Bezpieczeństwa i Higieny Pracy, które odbywały się w podziale na trzy grupy programowe: dla pracowników administracyjno-biurowych, na stanowiskach robotniczych oraz dla kadry kierowniczej. W 2007 r. przeprowadzono 18 szkoleń z zakresu BHP, w których uczestniczyło 315 pracowników ARR,
- specjalistyczne, podczas których pracownicy Agencji uczestniczyli w kursach, szkoleniach, konferencjach, warsztatach, sympozjach oraz zjazdach mających na celu poszerzenie wiedzy specjalistycznej i rozwinięcie umiejętności niezbędnych na określonych stanowiskach. Były to szkolenia grupowe organizowane przez ARR, jak również indywidualne skierowania na szkolenia organizowane przez zewnętrzne firmy szkoleniowe. Zawarto 33 umowy na szkolenia specjalistyczne.

Ponadto Pełnomocnik Prezesa ds. Ochrony Informacji Niejawnych i Spraw Obronnych przeprowadził szkolenie z zakresu ochrony informacji niejawnych, w wyniku którego 97 osób uzyskało zaświadczenia o przeszkoleniu.

Ogółem w szkoleniach finansowanych przez ARR wzięło udział 939 pracowników, a wydatkowana w związku z nimi kwota wyniosła 293 tys. zł.

Pracownicy Agencji kontynuowali bądź podejmowali naukę korzystając z dofinansowania ARR:

- na uzupełniających studiach wyższych i podyplomowych - zawartych zostało 30 umów szkoleniowych: z tego 5 na uzupełniające studia wyższe i 25 na studia podyplomowe.
- w ramach kursów językowych - Agencja zawarła 18 umów dla pracowników podejmujących naukę w szkołach językowych oraz umożliwiła pracownikom ARR korzystanie z kursu nauki języka angielskiego za pomocą platformy intranetowej. W systemie tym zrealizowano kurs języka angielskiego na 4 poziomach

nauczania, w którym uczestniczyło łącznie 67 pracowników.

Z dofinansowania nauki w kwocie 120 tys. zł, w ramach 81 zawartych umów szkoleniowych, skorzystało 191 pracowników.

W 2007 r. na rozwój, szkolenia oraz dofinansowanie nauki Agencja wydatkowała ogółem 413 tys. zł.

Jednym z priorytetowych założeń ARR na 2007 r. było przeprowadzenie cyklu szkoleń obejmujących wszystkich jej pracowników z zakresu Polityki Bezpieczeństwa Informacji i Zasad Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji w Agencji. Szkolenia te zostały przeprowadzone za pomocą Platformy Szkoleniowej ARR.

4. Realizacja programu informatyzacji

Agencja Rynku Rolnego w ramach realizacji programu informatyzacji zarządza swoimi zasobami teleinformatycznymi (serwery, stacje robocze, urządzenia sieciowe, zabezpieczenia, oprogramowanie), w tym zapewnia sprawne funkcjonowanie systemu informatycznego, realizuje politykę bezpieczeństwa danych przetwarzanych w systemie teleinformatycznym, opracowuje wymagania dla systemów teleinformatycznych, wspiera działania użytkowników, a także organizuje systemy wymiany informacji drogą elektroniczną. Infrastruktura techniczna, którą administruje ARR od strony informatycznej, umożliwia poprawne funkcjonowanie wszystkich jej komórek organizacyjnych.

W 2007 r. Agencja prowadziła działania mające na celu utrzymanie ciągłości produkcyjnej i rozbudowę Zintegrowanego Systemu Informatycznego (ZSI) poprzez: wspomaganie realizacji założeń Wspólnej Polityki Rolnej, administrowanie mechanizmami krajowymi, zarządzanie systemami budowanymi przez zespół projektowo-programistyczny Agencji oraz obsługę systemów zbudowanych przez firmy zewnętrzne, tj.:

1. CAPS (Common Agricultural Policy Support) - system teleinformatyczny wspomagający w szczególności: obsługę ewidencji uczestników WPR (podsystem RCP), obsługę systemu zabezpieczeń finansowych składanych przez przedsiębiorców uczestniczących w mechanizmach wraz z ewidencją uznanych przez ARR gwarantów (podsystem FSS), zarządzanie mechanizmami WPR w zakresie regulacji handlu zagranicznego zgodnie z wymogami UE (podsystem

TRA), zarządzanie mechanizmami w zakresie interwencyjnych zakupów i sprzedaży zgodnie z wymogami UE (podsystem IPS), zarządzanie mechanizmami WPR w zakresie systemu dopłat do prywatnego przechowywania zgodnie z wymogami UE (podsystem SPS), wspomaganie mechanizmów WPR i krajowych na rynkach: skrobi ziemniaczanej, tytoniu, nasion oraz cukru (restrukturyzacja przemysłu cukrowniczego). System CAPS jest zintegrowany z systemem finansowo-księgowym Egeria, do którego dostarcza dane operacyjne,

2. Egeria - system klasy ERP II definiujący, dokumentujący i optymalizujący głównie procesy finansowo-księgowe zachodzące w Agencji, a także wspomagający zarządzanie zasobami ludzkimi.

W 2007 r. Zintegrowany System Informatyczny ARR dostosowany został do wymogu sporządzania sprawozdań finansowych w systemie dwuwalutowości (PLN i EUR), nałożonego na agencje płatnicze przez Komisję Europejską rozporządzeniem nr 883/2006 z dnia 21 czerwca 2006 r. ustanawiającym szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1290/2005 w odniesieniu do prowadzenia kont przez agencje płatnicze, deklaracji wydatków i dochodów oraz warunków zwrotu wydatków w ramach EFRG i EFRROW.

W ramach ww. systemu prowadzono również działania zmierzające do podniesienia poziomu bezpieczeństwa informatycznego w Agencji, uaktualniano dokumenty niezbędne do utrzymania akredytacji oraz wspomagano realizację bieżących zadań ARR. Realizowano także prace analityczne, projektowe i wdrożeniowe nowych elementów systemów zbudowanych przez firmy zewnętrzne (m.in. podsystemu wspomagającego obsługę mechanizmu WPR „Restrukturyzacja przemysłu cukrowniczego”). Prace te polegały na: uszczegółowieniu zapisów analitycznych, zweryfikowaniu w systemie modyfikacji zaprojektowanych przez wykonawcę i przeprowadzeniu testów akceptacyjnych rozbudowanych i/lub zmodyfikowanych części systemów.

Kontynuowano także prace nad systemami informatycznymi budowanymi przez Biuro Teleinformatyki ARR, wspomagającymi następujące mechanizmy WPR: „Kwotowanie produkcji mleka”, „Kontraktacja, odbiór i przetwórstwo surowca tytoniowego”, „Dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych” oraz nad systemem „Monitorowanie rynku biokomponentów i biopaliw

ciekłych”. Zakończono prace nad kolejnymi modułami ww. systemów oraz zrealizowano wnioski o zmianę eksploatowanych modułów tych systemów. Rozbudowano system kontraktacji, odbioru i przetwórstwa surowca tytoniowego o moduły do obsługi nowego typu płatności oraz system kwotowania produkcji mleka o moduły kar i rekompensat.

Równolegle trwały prace nad utrzymaniem, usprawnieniem i rozbudową o nowe elementy infrastruktury technicznej zapewniającej odpowiednią wydajność i pojemność oraz większą stabilność pracy systemów produkcyjnych. W związku z tym rozbudowano Centrum Zapasowe w ośrodku obliczeniowym w Piasecznie, na wypadek awarii serwerowni w Centrali ARR.

5. Polityka bezpieczeństwa informacji

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 885/2006 z dnia 21 czerwca 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1290/2005 w zakresie akredytacji agencji płatniczych i innych jednostek, jak również rozliczenia rachunków EFGR i EFRROW, nałożyło na ARR obowiązek dokonania zmian w systemie zarządzania bezpieczeństwem informacji. W oparciu o międzynarodowe standardy podjęto decyzję o wdrożeniu w ARR normy PN-ISO/IEC 17799:2007 zawierającej praktyczne zasady zarządzania bezpieczeństwem informacji.

Wdrożoną w 2007 r. Politykę Bezpieczeństwa Informacji uzupełniają zasady Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji oraz szczegółowe procedury wprowadzane zarządzeniami. Zgodnie z wytycznymi bezpieczeństwo informacji obejmuje ochronę danych (niezależnie od formy nośnika), systemów elektronicznych oraz innych aktywów, przed nieuprawnionym dostępem, użyciem, modyfikacją lub zniszczeniem. W ARR w 2007 r. usprawniono zarządzanie informacją, dokonano klasyfikacji aktywów informacyjnych, przeprowadzono analizę ryzyka zagrożeń bezpieczeństwa poszczególnych kategorii aktywów oraz zweryfikowano skuteczność stosowanych zabezpieczeń.

W Agencji przeprowadzono szkolenia i testy ze znajomości przepisów, wprowadzono także nowe oświadczenia dotyczące stosowania zasad bezpieczeństwa informacji. Akcja ta miała na celu zwiększenie wiedzy pracowników i ich odpowiedzialności w procesie ochrony informacji.

6. Plan Zachowania Ciągłości Działania

ARR w oparciu o wymagania zawarte w normie PN-ISO/IEC 17799:2007 „Praktyczne zasady zarządzania bezpieczeństwem informacji”, opracowała w 2007 r. Plan Zachowania Ciągłości Działania, który zawiera wskazówki postępowania w sytuacjach kryzysowych i umożliwia ochronę zasobów Agencji. Plan ten służy ochronie i zabezpieczeniu przed wystąpieniem zakłóceń, częściowym albo całkowitym zatrzymaniem, bądź istotnym spowolnieniem realizowanych procesów. Zakłócenia te mogą być spowodowane wystąpieniem nieprzewidzianych zdarzeń (wywołanych czynnikami wewnętrznymi lub zewnętrznymi).

Plan Zachowania Ciągłości Działania wdrażano w następujących etapach: identyfikacja procesów krytycznych, szacowanie ryzyka, opracowanie dokumentacji, szkolenia dla pracowników, audyt Planu Zachowania Ciągłości Działania oraz jego testowanie.

Efektem realizacji poszczególnych etapów było opracowanie szczegółowych procedur awaryjnych i odtworzeniowych mających na celu zminimalizowanie negatywnych skutków ewentualnych utrudnień w prawidłowym funkcjonowaniu ARR oraz wyodrębnienie grup osób wraz z ich kompetencjami podczas realizowania Planu Zachowania Ciągłości Działania. W dokumencie tym ujęto wszystkie procesy realizowane przez Agencję oraz czas niezbędny do przywrócenia ich funkcjonalności.

Przeprowadzone w 2007 r. testy polegające na przeniesieniu Centrali do siedziby zapasowej i zapewnieniu ciągłości realizowania strategicznych procesów ARR, potwierdziły wysoki stopień skuteczności oraz prawidłowe funkcjonowanie Planu Zachowania Ciągłości Działania w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej.

7. Działania związane z wdrażaniem Systemu Zarządzania Jakością

Zmiany w regulacjach prawnych spowodowały konieczność bieżącej aktualizacji dokumentacji w ramach Systemu Zarządzania Jakością (SZJ). W 2007 r. w ARR prowadzono działania związane z koordynacją procesu opracowania i aktualizacji dokumentacji dla procesów operacyjnych i wspomagających, jak również zarządzano procesami już realizowanymi. Ogółem zweryfikowano 171 dokumentów SZJ, z tego: 132 księgi procedur i 39 instrukcji technicznych. Prowadzono również bieżący nadzór nad egzemplarzami nadzorowanymi ksiąg procedur i instrukcji technicznych oraz ich dystrybucją w celu umożliwienia pracownikom, w ramach realizacji mechanizmów administrowanych przez ARR, wykonywania pracy w oparciu o aktualne wersje przygotowanej dokumentacji, co stanowi jedno z podstawowych wymagań akredytacyjnych.

W 2007 r. przeprowadzono analizę potencjalnych możliwości realizacji przez Agencję nowych mechanizmów na wybranych rynkach rolnych, w ramach reformy Wspólnej Polityki Rolnej oraz w ramach wsparcia krajowego. Opracowano również projekt procedury horyzontalnej w zakresie handlu zagranicznego, wspólnej dla wszystkich rynków. W efekcie w miejsce 18 ksiąg procedur powstał projekt jednej procedury wraz ze schematami przebiegu poszczególnych procesów. Ponadto rozpoczęto prace nad uproszczeniem Księgi Procedur: „Zarządzanie TI” i przygotowano w tym celu odpowiednie schematy przebiegu procesów, niezbędne do opracowania procedur szczegółowych.

8. Tryb udzielania zamówień publicznych

W 2007 r. ARR dokonywała zamówień publicznych w trybie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655).

W okresie sprawozdawczym wszczęto 45 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego o łącznej wartości szacunkowej 100,1 mln zł (dotyczących postępowań, których wartość szacunkowa przekraczała 14 tys. €), a zakończono 32 postępowania.

Tabela 43. **Zamówienia publiczne przeprowadzone przez ARR w 2007 r. o wartości szacunkowej przekraczającej 14 tys. €**

Lp.	Tryb zamówienia	Liczba wszczętych postępowań	Liczba zakończonych postępowań	Liczba postępowań w toku	Liczba postępowań unieważnionych	Szacunkowa wartość postępowań (tys. zł netto)
1.	Przetarg nieograniczony	34	23	9	2	16 542
2.	Przetarg ograniczony	4	3	1	0	68 808
3.	Zapytanie o cenę	2	1	0	1	195
4.	Zamówienie z wolnej ręki	5	5	0	0	14 511
Ogółem		45	32	10	3	100 056

W 2007 r. ARR udzieliła zamówień (tj. zawarła umowy) w wyniku prowadzonych postępowań o wartości szacunkowej przekraczającej równowartość 14 tys. € na kwotę 87 929 tys. zł (brutto). W trybie ustawowym Agencja udzieliła zamówień o wartości szacunkowej nieprzekraczającej równowartości 14 tys. € na kwotę 1 109 tys. zł (brutto). Ponadto na podstawie art. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych, Agencja udzieliła zamówień na kwotę 12 873 tys. zł (brutto).

Łączna wartość udzielonych przez ARR zamówień w 2007 r. wyniosła 101 911 tys. zł (brutto).

9. Zaangażowanie ARR w spółkach prawa handlowego

W 2007 r. Agencja Rynku Rolnego była zaangażowana kapitałowo w spółce prawa handlowego ELEWARR Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, w której posiadała 100% udziałów. Wartość udziałów stanowiła 85% wartości aktywów trwałych w bilansie ARR.

ELEWARR Sp. z o.o. zajmuje się obrotem i przechowywaniem zbóż, a jej kapitał zakładowy na koniec 2007 r. wyniósł 143 mln zł. Spółka ta posiada 11 oddziałów terenowych i tworzy z czterema spółkami grupę kapitałową ELEWARR, w której skład na koniec 2007 r. wchodziły następujące przedsiębiorstwa:

- ELEWARR Sp. z o.o. (podmiot dominujący),
- Towarowy Dom Maklerski ARRTRANS S.A. w Łodzi (100% akcji w posiadaniu spółki ELEWARR),

- Zamojskie Zakłady Zbożowe Sp. z o.o. w Zamościu (100% udziałów w posiadaniu ELEWARR Sp. z o.o.),
- Elewator w Koronowie Sp. z o.o. (30% udziałów w kapitale zakładowym należało do ELEWARR Sp. z o.o.),
- Elewator Sieradz Sp. z o.o. w Sieradzu (26,7% udziałów w posiadaniu ELEWARR Sp. z o.o.).

Potencjał przechowalniczy Grupy Kapitałowej ELEWARR, w 2007 r. nie zmienił się zasadniczo w stosunku do roku poprzedniego i na koniec roku wynosił 785 tys. ton, przy czym spółka ELEWARR posiadała magazyny zbożowe o pojemności 655 tys. ton. Średnie wykorzystanie pojemności wszystkich magazynów spółek w ciągu 2007 r. wyniosło 65%. Podmioty wchodzące w skład grupy ELEWARR na koniec 2007 r. posiadały 12-14% udziału w rynku przechowalnictwa zbóż w Polsce.

Agencja Rynku Rolnego otrzymała w 2007 r. od spółki ELEWARR dywidendę w wysokości 1 mln zł z wypracowanego w 2006 r. zysku netto, który wyniósł 5,8 mln zł. Pozostała część zysku została przeznaczona na powiększenie kapitału zapasowego. Według sprawozdania finansowego za 2007 r., ELEWARR Sp. z o.o. osiągnęła zysk netto w wysokości 6,4 mln zł, tj. o ok.10% większy w porównaniu do roku poprzedniego.

10. Rejestracja przedsiębiorców

Na podstawie art. 22 ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych, przedsiębiorcy uczestniczący w mechanizmach WPR zobowiązani byli do zarejestrowania się w Centralnym Rejestrze Przedsiębiorców prowadzonym przez ARR.

Agencja prowadziła działania dotyczące rejestracji przedsiębiorców uczestniczących w mechanizmach WPR administrowanych przez ARR poprzez: prowadzenie Centralnego Rejestru Przedsiębiorców, nadawanie Numeru Rejestracyjnego przedsiębiorcom spełniającym wymogi niezbędne do zarejestrowania, wydawanie zarejestrowanym przedsiębiorstwom Świadectw Rejestracji i Nalepek Identyfikacyjnych oraz aktualizację danych w CRP. Zarówno

Centrala, jak i OT ARR rejestrowały przedsiębiorców i grupy producentów w rejestrze z wykorzystaniem komputerowego systemu CAPS.

W 2007 r. w CRP zarejestrowano 20 564 przedsiębiorców. Łącznie od akcesji do dnia 31.12.2007 r. zarejestrowano 498 750 beneficjentów biorących udział w mechanizmach administrowanych przez ARR.

W przypadku zaistnienia zmian w podstawowych danych rejestracyjnych, przedsiębiorca zobowiązany był do niezwłocznej ich aktualizacji. Od 1 maja 2004 r. do końca 2007 r. do Agencji wpłynęło blisko 147 tys. dokumentów rejestracyjnych aktualizujących dane przedsiębiorców (w tym ponad 77 tys. w 2007 r.).

Przyjmowano i rejestrowano wnioski merytoryczne składane w ramach wszystkich mechanizmów WPR administrowanych przez ARR. W 2007 r. zarejestrowano ponad 483 tys. wniosków w systemie informatycznym CAPS, a w okresie od 1 maja 2004 r. do końca 2007 r. wprowadzono i zweryfikowano poprawność blisko 2 357 tys. wniosków.

ARR weryfikowała podstawowe dane rejestracyjne znajdujące się we wnioskach merytorycznych składanych przez przedsiębiorców zarejestrowanych w poszczególnych mechanizmach. W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek rozbieżności, prowadzono postępowanie weryfikacyjne i kierowano do przedsiębiorców pisma o konieczności uaktualnienia danych.

W 2007 r. wysłano ponad 21 tys. pism w ramach przeprowadzonych postępowań weryfikacyjnych. Od momentu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej do końca 2007 r. przeprowadzono ogółem ponad 38 tys. postępowań weryfikacyjnych.

Opracowano:

w Biurze Analiz i Programowania
na podstawie informacji
z Biur i Zespołów ARR

SPIS TABEL

- Tabela 1. Pszenica wydana na pomoc żywnościową w 2007 r. wg OT ARR,
- Tabela 2. Obrót magazynowy zapasami interwencyjnymi zbóż (w tonach),
- Tabela 3. Zawarte umowy oraz produkty objęte prywatnym przechowywaniem,
- Tabela 4. Dopłaty w ramach kwotowania produkcji skrobi ziemniaczanej w 2007 r.,
- Tabela 5. Płatności dla plantatorów ziemniaków skrobiowych wg OT ARR w 2007 r.,
- Tabela 6. Płatności dla producentów surowca tytoniowego w podziale na płatność podstawową i wyrównawczą w 2007 r. wg OT ARR,
- Tabela 7. Dopłaty do materiału siewnego w 2007 r. wg OT ARR,
- Tabela 8. Projekty działań zgłoszone i objęte umowami w 2007 r.,
- Tabela 9. Wykorzystanie środków przyznanych Polsce przez KE w ramach programu wsparcia pszczelarstwa na rok 2006/2007,
- Tabela 10. Liczba i wartość projektów zgłoszonych oraz przyjętych w 2007 r. do realizacji w 2008 r.,
- Tabela 11. Dopłaty do produkcji suszu paszowego w 2007 r.,
- Tabela 12. Wypłaty refundacji do wywozu świeżych owoców i warzyw w 2007 r.,
- Tabela 13. Umowy na dostawę roślin energetycznych zawarte w 2007 r.,
- Tabela 14. Wydatki ARR na rynkach rolnych w 2007 r. (tys. zł),
- Tabela 15. Pozwolenia wydane w 2007 r. na przywóz poza kontyngentem czosnku i innych produktów będących pochodną czosnku,
- Tabela 16. Pozwolenia wydane w 2007 r. na przywóz jabłek (kod CN 0808 10 80),
- Tabela 17. Pozwolenia na wywóz z refundacją świeżych owoców i warzyw w ramach systemu B wystawione w 2007 r.,
- Tabela 18. Główne kierunki wywozu towarów z refundacjami w 2007 r.,

- Tabela 19. Źródła finansowania wydatków na realizację mechanizmów administrowanych przez ARR w 2007 r.,
- Tabela 20. Wydatki poniesione przez ARR w 2007 r. na realizację mechanizmów prefinansowanych w ramach WPR,
- Tabela 21. Wydatki poniesione przez ARR w 2007 r., prefinansowane w ramach WPR według grup mechanizmów,
- Tabela 22. Obrót środkami finansowymi na działalności WPR w 2007 r.,
- Tabela 23. Stan magazynowy produktów zakupionych interwencyjnie,
- Tabela 24. Przychody i rozchody produktów w 2007 r. (wg cen ewidencyjnych),
- Tabela 25. Koszty utrzymania zapasów w 2007 r.,
- Tabela 26. Wydatki II kategorii finansowane z EFRG w 2007 r. (tys. zł),
- Tabela 27. Wydatki związane z przechowywaniem i interwencyjną sprzedażą towarów w 2007 r.,
- Tabela 28. Przychody (netto) uzyskane ze sprzedaży w 2007 r.,
- Tabela 29. Wynik finansowy Agencji w 2007 r. (uzyskany w ramach WPR),
- Tabela 30. Wierzytelności ARR z tytułu administrowania mechanizmami WPR,
- Tabela 31. Środki finansowe przyznane ARR oraz wykorzystane w 2007 r.,
- Tabela 32. Obrót środkami finansowymi w 2007 r.,
- Tabela 33. Wynik finansowy Agencji w 2007 r. na działalności krajowej,
- Tabela 34. Płatności uzupełniające dla producentów rolnych w 2007 r.,
- Tabela 35. Realizacja projektów w ramach dotacji celowej w 2007 r. (tys. zł),
- Tabela 36. Rozliczenie stanu środków pieniężnych w 2007 r. – realizacja zaległych dopłat do eksportu cukru,
- Tabela 37. Wartość wierzytelności ARR w 2007 r. - ich dynamika i struktura,
- Tabela 38. Okresy powstania wierzytelności ARR,
- Tabela 39. Wierzytelności ARR wg postępowań - ich dynamika i struktura,
- Tabela 40. Realizacja wydatków majątkowych Agencji w 2007 r. (tys. zł),

Tabela 41. Wykaz kontroli doraźnych przeprowadzonych przez ARR w 2007 r.,

Tabela 42. Kontrole techniczne przeprowadzone w 2007 r. na zlecenie biur ARR,

Tabela 43. Zamówienia publiczne przeprowadzone przez ARR w 2007 r. o wartości szacunkowej przekraczającej 14 tys. €.

SPIS WYKRESÓW

- Wykres 1. Miesięczny skup zbóż w Polsce w latach 2005-2007,
- Wykres 2. Miesięczne zmiany cen skupu zbóż w kraju w latach 2005-2007,
- Wykres 3. Pogłowie trzody chlewnej i podaż żywca wieprzowego w Polsce w latach 2002-2007 i prognoza na I półrocze 2008 r.,
- Wykres 4. Miesięczny skup żywca rzeźnego w wadze żywej w latach 2005–2007,
- Wykres 5. Miesięczny skup i ceny skupu żywca wieprzowego oraz ceny referencyjne w latach 2005-2007,
- Wykres 6. Miesięczny skup i ceny skupu żywca wołowego oraz ceny referencyjne w latach 2005-2007,
- Wykres 7. Struktura wydatków ARR na rynku mięsa w 2007 r.,
- Wykres 8. Struktura wydatków ARR na rynku drobiu i jaj w 2007 r.,
- Wykres 9. Miesięczny skup mleka w kraju w latach 2005-2007,
- Wykres 10. Miesięczne ceny skupu mleka w kraju w latach 2004-2007,
- Wykres 11. Wydatki ARR na program dopłat do spożycia mleka i jego produktów w placówkach oświatowych w 2007 r.,
- Wykres 12. Miesięczna produkcja masła w kraju w latach 2005-2007,
- Wykres 13. Miesięczne krajowe i światowe ceny zbytu masła w latach 2005-2007,
- Wykres 14. Miesięczna produkcja OMP w kraju w latach 2005-2007,
- Wykres 15. Miesięczne krajowe i światowe ceny zbytu odtłuszczonego mleka w proszku w latach 2005-2007,
- Wykres 16. Ilość mleka skupionego od dostawców hurtowych (po przeliczeniu na mleko o referencyjnej zawartości tłuszczu) wg OT ARR,
- Wykres 17. Wysokość IIR przeniesionych do krajowej rezerwy w wyniku przyznanych rekompensat wg OT ARR w 2007 r.,
- Wykres 18. Struktura wydatków na rynku mleka w 2007 r.,

- Wykres 19. Liczba podmiotów skupujących mleko zarejestrowanych w poszczególnych województwach w 2007 r.,
- Wykres 20. Miesięczne ceny krajowe i światowe cukru białego w latach 2005-2007,
- Wykres 21. Struktura wydatków ARR na rynku cukru w 2007 r.,
- Wykres 22. Płatności dla plantatorów ziemniaków skrobiowych w podziale na OT ARR w 2007 r.,
- Wykres 23. Struktura wydatków ARR na rynku skrobi w 2007 r.,
- Wykres 24. Płatności dla producentów surowca tytoniowego w podziale na OT ARR w 2007 r.,
- Wykres 25. Wnioski złożone z tytułu dopłat do materiału siewnego w podziale na OT ARR wg stanu na 31.12.2007 r.,
- Wykres 26. Wydatki ARR poniesione w 2007 r. w podziale na działania (tys. zł),
- Wykres 27. Struktura wydatków ARR w podziale na działania w 2007 r.,
- Wykres 28. Struktura wydatków ARR na poszczególnych rynkach rolnych w 2007 r.,
- Wykres 29. Struktura wydatków ARR w 2007 r.,
- Wykres 30. Liczba pozwoleń wydanych w 2007 r. na przywóz/wywóz towarów do/z Polski,
- Wykres 31. Wyплаты refundacji wywozowych w 2007 r. w podziale na produkty (tys. zł),
- Wykres 32. Struktura wypłat refundacji wywozowych na poszczególnych rynkach rolnych w 2007 r.,
- Wykres 33. Struktura polskich przedsiębiorców korzystających z refundacji wywozowych w 2007 r. (w podziale na województwa),
- Wykres 34. Struktura wydatków ARR w ramach WPR w 2007 r.,
- Wykres 35. Struktura wpływów ARR w zakresie obrotu środkami finansowymi w ramach WPR w 2007 r.,
- Wykres 36. Struktura wydatków ARR w zakresie obrotu środkami finansowymi w ramach WPR w 2007 r.,
- Wykres 37. Kontrole techniczne przeprowadzone w 2007 r. przez SKT OT ARR w ramach mechanizmów administrowanych przez Agencję,
- Wykres 38. Kontrole poszczególnych SKT OT ARR przeprowadzone w 2007 r.

A N E K S

1. Lista mechanizmów administrowanych przez Agencję Rynku Rolnego.
2. Schemat organizacyjny Agencji Rynku Rolnego.
3. Schemat organizacyjny Oddziału Terenowego Agencji Rynku Rolnego.
4. Rejestr gwarantów.
5. Zagadnienia uregulowane zarządzeniami Prezesa ARR.
6. Struktura zatrudnienia pracowników ARR wg wykształcenia.

Lista mechanizmów administrowanych przez Agencję Rynku Rolnego*

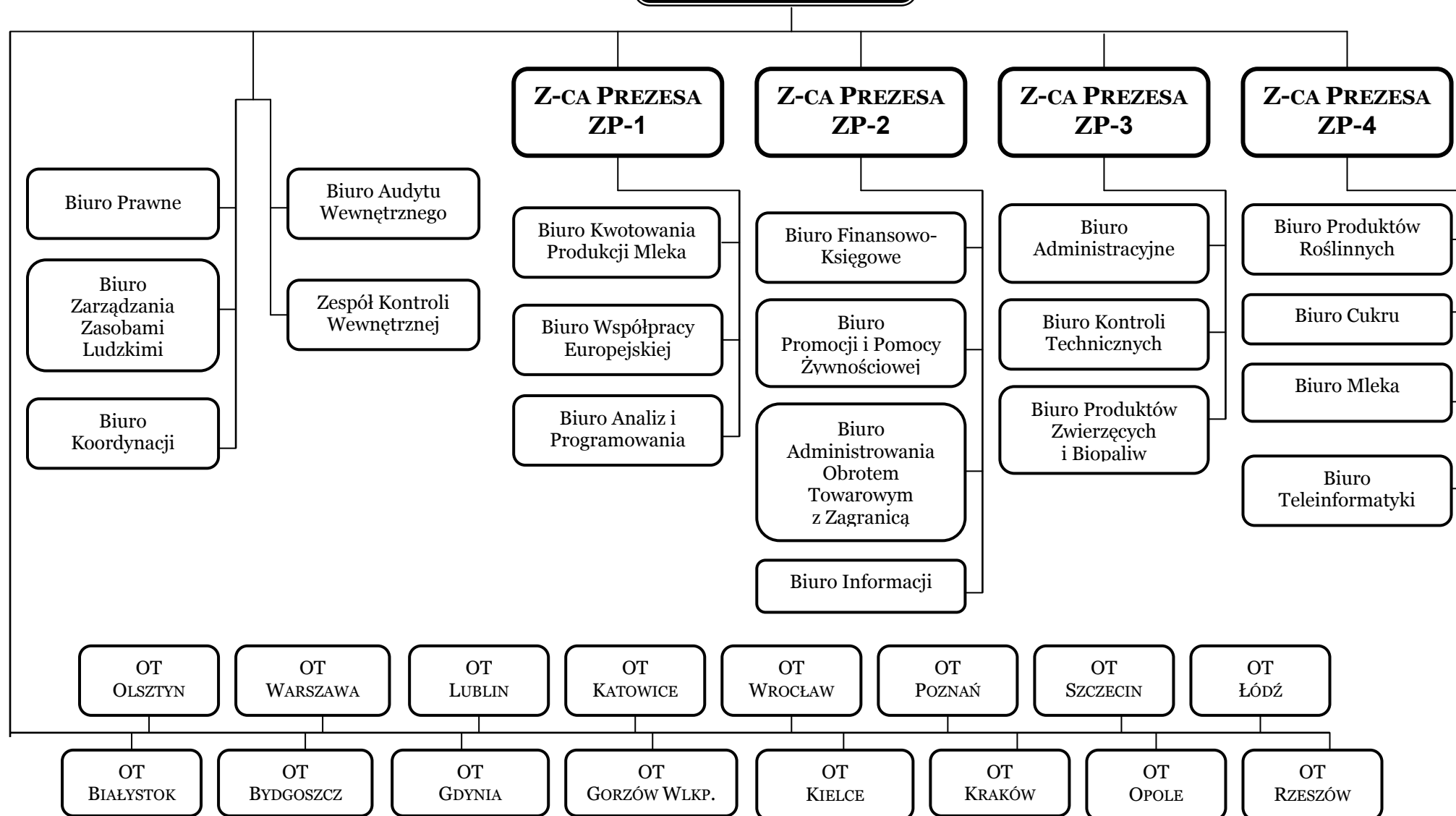
Lp.	Mechanizmy Wspólnej Polityki Rolnej
1.	Dopłaty do prywatnego przechowywania wieprzowiny
2.	Dopłaty do prywatnego przechowywania baraniny/koziny
3.	Dopłaty do prywatnego przechowywania wołowiny/cielęciny
4.	Interwencyjny zakup i sprzedaż wołowiny
5.	Interwencyjny zakup i sprzedaż masła
6.	Interwencyjny zakup i sprzedaż odtłuszczonego mleka w proszku
7.	Dopłaty do prywatnego przechowywania masła
8.	Dopłaty do prywatnego przechowywania odtłuszczonego mleka w proszku
9.	Dopłaty do prywatnego przechowywania serów
10.	Dopłaty do przetwórstwa masła, masła skoncentrowanego i śmietanki
11.	Dopłaty do zakupu masła przez instytucje i organizacje niedochodowe
12.	Dopłaty do odtłuszczonego mleka w proszku wykorzystywanego do produkcji pasz
13.	Dopłaty do masła skoncentrowanego wykorzystywanego w bezpośredniej konsumpcji
14.	Dopłaty do odtłuszczonego mleka przeznaczonego do produkcji kazeiny i kazeinianów
15.	Dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych
16.	Kwotowanie produkcji mleka
17.	Interwencyjny zakup i sprzedaż zbóż
18.	Dopłaty w ramach kwotowania produkcji skrobi ziemniaczanej
19.	Dopłaty do skrobi wykorzystywanej na cele niespożywcze
20.	Administrowanie rozdysponowywaniem owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży
21.	Dopłaty do produkcji suszu paszowego
22.	Dopłaty do przetwórstwa słomy lnianej i konopnej na włókno
23.	Dopłaty do wykorzystywania moszczu gronowego i zagęszczonego moszczu gronowego
24.	Administrowanie potencjałem produkcyjnym winorośli i wina
25.	Pomoc do destylacji wina oraz produktów ubocznych pochodzących z wyrobu wina
26.	Dopłaty do prywatnego składowania wina stołowego i moszczy gronowych
27.	Interwencyjny zakup i sprzedaż cukru
28.	Monitorowanie produkcji oraz opłaty na rynku cukru
29.	Przetwarzanie cukru przemysłowego
30.	Restrukturyzacja przemysłu cukrowniczego
31.	Wsparcie rynku produktów pszczelich
32.	Wsparcie rynku w sektorze jaj i drobiu
33.	Handel zagraniczny - zasady horyzontalne

Lp.	Mechanizmy Wspólnej Polityki Rolnej
34.	Handel zagraniczny na rynku mleka
35.	Handel zagraniczny na rynku zbóż
36.	Handel zagraniczny na rynku cukru
37.	Handel zagraniczny na rynku wołowiny i cielęciny
38.	Handel zagraniczny na rynku wieprzowiny
39.	Handel zagraniczny na rynku baraniny i koziny
40.	Handel zagraniczny na rynku drobiu i jaj oraz na rynku albumin
41.	Handel zagraniczny na rynku olejów i tłuszczów
42.	Handel zagraniczny na rynku ryżu
43.	Handel zagraniczny na rynku świeżych owoców i warzyw
44.	Handel zagraniczny na rynku bananów
45.	Handel zagraniczny na rynku przetworów owocowych i warzywnych
46.	Handel zagraniczny na rynku wina
47.	Handel zagraniczny w zakresie produktów przetworzonych non-aneks I
48.	Handel zagraniczny na rynku lnu i konopi
49.	Handel zagraniczny na rynku nasion
50.	Handel zagraniczny na rynku alkoholu etylowego pochodzenia rolniczego
51.	Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych
52.	Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej
53.	Kontrola wykorzystania surowców uprawianych na gruntach odłogowanych z przeznaczeniem do wytworzenia produktów nieżywnościowych
54.	Wydawanie zezwoleń na wykorzystanie kazeiny i kazeinianów do produkcji serów
55.	Kontrola wykorzystania roślin energetycznych
Mechanizmy krajowe	
56.	Dopłaty do materiału siewnego
57.	Płatności dla plantatorów ziemniaków w ramach kwotowania produkcji skrobi ziemniaczanej
58.	Płatności dla producentów surowca tytoniowego
59.	Administrowanie Funduszem Promocji Mleczarstwa
60.	Ustalanie nadmiernych zapasów produktów rolnych i cukrowych
61.	Dopłata krajowa do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych
62.	Monitorowanie rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych
63.	Kontraktacja, odbiór i przetwórstwo surowca tytoniowego

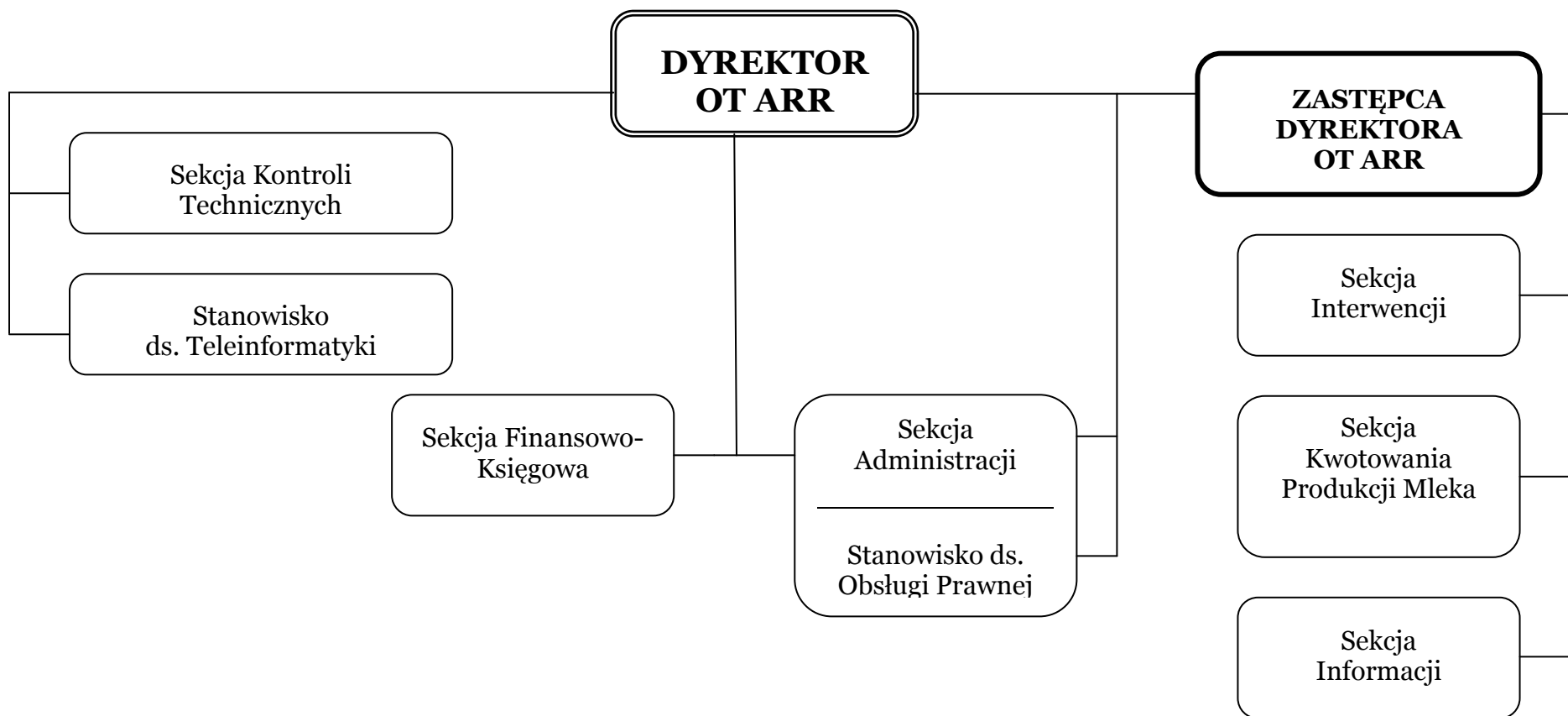
* wg stanu na 31.12.2007 r.

Schemat Organizacyjny Agencji Rynku Rolnego

PREZES ARR

Schemat Organizacyjny Oddziału Terenowego Agencji Rynku Rolnego

Rejestr gwarantów*

Lista Instytucji Finansowych, które podpisały z Agencją Rynku Rolnego umowę, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie współpracy pomiędzy instytucjami finansowymi upoważnionymi do gwarantowania długów celnych a Agencją Rynku Rolnego (Dz. U. Nr 78 poz. 733 z późn. zm.).

1. RABOBANK POLSKA S.A.
2. DEUTSCHE BANK POLSKA S.A.
3. BANK BPH S.A..
4. FORTIS BANK POLSKA S.A.
5. TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ I REASEKURACJI CIGNA STU S.A.
6. ABN AMRO BANK (POLSKA) S.A.
7. RAIFFEISEN BANK POLSKA S.A.
8. BANK MILLENNIUM S.A.
9. TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ ALLIANZ POLSKA S.A.
10. ING BANK ŚLĄSKI S.A.
11. BRE BANK S.A.
12. SOCIETE GENERALE S.A. ODDZIAŁ W POLSCE
13. BANK HANDLOWY W WARSZAWIE S.A.
14. POWSZECHNY ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPÓŁKA AKCYJNA
15. BANK GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ S.A.
16. NORDEA BANK POLSKA S.A.
17. CALYON BANK POLSKA S.A.
18. SOPOCKIE TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ ERGO HESTIA S.A.
19. GOSPODARCZY BANK WIELKOPOLSKI S.A.
20. DZ BANK POLSKA S.A.
21. KREDYT BANK S.A.
22. DANSKE BANK POLSKA S.A.
23. BANK ZACHODNI WBK S.A.
24. BANK POLSKIEJ SPÓŁDZIELCZOŚCI SPÓŁKA AKCYJNA
25. BANK OCHRONY ŚRODOWISKA S.A.
26. GETIN BANK S.A.
27. POWSZECHNA KASA OSZCZĘDNOŚCI BANK POLSKI S.A.
28. BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A.
29. BNP PARIBAS S.A. ODDZIAŁ W POLSCE
30. CALYON S.A. ODDZIAŁ W POLSCE
31. DANSKE BANK A/S S.A. ODDZIAŁ W POLSCE

*Wg stanu na dzień 31.12.2007 r.

Zagadnienia uregulowane zarządzeniami Prezesa ARR

W 2007 r. zarządzeniami Prezesa Agencji Rynku Rolnego uregulowano następujące zagadnienia dotyczące działalności Agencji:

1. w zakresie działalności interwencyjnej:

a) na rynku zbóż:

- procedury i instrukcje techniczne dotyczące interwencyjnego zakupu i sprzedaży zbóż,
- warunki uczestnictwa przedsiębiorców w świadczeniu usług przechowalniczych,
- warunki uczestnictwa przedsiębiorców w mechanizmie interwencyjnego zakupu zbóż,

b) na rynku ziemniaków i skrobi ziemniaczanej:

- procedury i instrukcje techniczne udzielania dopłat do skrobi wykorzystywanej na cele niespożywcze,
- procedury i instrukcje techniczne płatności dla plantatorów ziemniaków w ramach kwotowania produkcji skrobi ziemniaczanej,
- warunki udzielania dopłat w ramach kwotowania produkcji skrobi ziemniaczanej,
- warunki udzielania dopłat do skrobi wykorzystywanej na cele niespożywcze,

c) na rynku suszu paszowego:

- procedury i instrukcje techniczne udzielania dopłat do produkcji suszu paszowego,
- warunki uczestnictwa w mechanizmie dopłaty do produkcji suszu paszowego,

d) na rynku tytoniu:

- procedury i instrukcje techniczne dotyczące kontraktacji, odbioru i przetwórstwa surowca tytoniowego,
- procedury i instrukcje techniczne dotyczące płatności dla producentów surowca tytoniowego,
- warunki przyznania płatności producentom surowca tytoniowego,

- warunki uzyskania zatwierdzenia i prowadzenia punktu odbioru surowca tytoniowego,
- warunki uzyskania wpisu do rejestru pierwszych przetwórców surowca tytoniowego oraz zawierania umów na uprawę tytoniu,

e) na rynku wina:

- procedury i instrukcje techniczne dotyczące administrowania potencjałem produkcyjnym winorośli i wina,
- procedury dotyczące dopłat do prywatnego składowania wina stołowego i moszczu gronowych,
- procedury i instrukcje techniczne dotyczące pomocy do destylacji wina oraz produktów ubocznych pochodzących z wyrobu wina,
- procedury dotyczące dopłat do wykorzystywania moszczu gronowego i zagęszczonego moszczu gronowego,
- warunki uczestnictwa podmiotów wyrabiających wino i moszcze gronowe,
- warunki uczestnictwa producentów w mechanizmie „Dopłaty do prywatnego składowania wina i moszczu gronowych”,
- warunki przyznania zatwierdzania gorzelnikom, wytwórcom wina wzmocnionego do destylacji i podmiotom wykorzystującym alkohol jako bioetanol w UE,

f) na rynku innych produktów nieżywnościowych:

- procedury i instrukcje techniczne dotyczące dopłat do przetwórstwa słomy lnianej i konopnej na włókno,
- procedury dotyczące kontroli wykorzystania surowców uprawianych na gruntach odłogowanych z przeznaczeniem do wytworzenia produktów nieżywnościowych,
- procedury dotyczące dopłat dla hodowców jedwabników,
- procedury i instrukcje techniczne dotyczące monitorowania rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych,
- procedury i instrukcje techniczne dotyczące kontroli wykorzystania roślin energetycznych,
- warunki uczestnictwa w mechanizmie dopłat do przetwórstwa słomy lnianej i konopnej na włókno,
- warunki uczestnictwa w mechanizmie kontroli wykorzystania surowców uprawianych na gruntach odłogowanych z przeznaczeniem do wytworzenia

produktów nieżywnościowych,

- warunki uczestnictwa w mechanizmie dopłat dla hodowców jedwabników,
- warunki uzyskania wpisu do rejestru wytwórców i rejestru rolników,
- warunki zatwierdzania podmiotów skupujących i pierwszych jednostek przetwórczych,

g) na rynku mięsa:

- procedury i instrukcje techniczne udzielania dopłat do prywatnego przechowywania wieprzowiny,
- procedury dotyczące wsparcia rynku w sektorze jaj i drobiu,
- warunki udzielania dopłat do prywatnego przechowywania wieprzowiny,
- warunki udzielania pomocy finansowej z tytułu nadzwyczajnych środków wsparcia rynku w sektorze jaj i drobiu,

h) na rynku miodu:

- procedury i instrukcje techniczne dotyczące wsparcia rynku produktów pszczelich,
- warunki ubiegania się o refundację kosztów poniesionych w ramach realizacji mechanizmu „Wsparcie rynku produktów pszczelich”,

i) na rynku cukru:

- procedury i instrukcje techniczne dotyczące interwencyjnego zakupu i sprzedaży cukru,
- procedury i instrukcje techniczne dotyczące opłat cukrowych,
- procedury dotyczące monitorowania produkcji oraz opłat na rynku cukru,
- procedury i instrukcje techniczne dotyczące kontroli cukru pozakwotowego,
- procedury i instrukcje techniczne dotyczące restrukturyzacji przemysłu cukrowniczego,
- procedury i instrukcje techniczne dotyczące przetwarzania cukru przemysłowego,
- warunki udzielania dopłat do cukru wykorzystywanego w przemyśle chemicznym,
- warunki uczestnictwa przedsiębiorców w sprzedaży cukru z zapasów interwencyjnych ARR,
- zasady monitorowania produkcji kwotowej i pozakwotowej oraz pobierania opłat na rynku cukru,
- zasady przetwarzania cukru przemysłowego,

- warunki przetwarzania cukru przemysłowego,
- zasady pobierania opłat cukrowych,
- warunki przyznania i wypłaty pomocy restrukturyzacyjnej,
- warunki przyznania pomocy restrukturyzacyjnej dla plantatorów buraka cukrowego,

j) na rynku mleka i przetworów mlecznych:

- procedury i instrukcje techniczne udzielania dopłat do prywatnego przechowywania masła,
- procedury i instrukcje techniczne dotyczące interwencyjnego zakupu i sprzedaży masła,
- procedury udzielania dopłat do zakupu masła przez instytucje i organizacje niedochodowe,
- procedury i instrukcje techniczne udzielania dopłat do przetwórstwa masła, masła skoncentrowanego i śmietanki,
- procedury dotyczące dopłat do masła skoncentrowanego wykorzystywanego w bezpośredniej konsumpcji,
- procedury wydawania zezwoleń na wykorzystanie kazeiny i kazeinianów do produkcji serów,
- procedury udzielenia dopłat do odtłuszczonego mleka przeznaczonego do produkcji kazeiny i kazeinianów,
- procedury i instrukcje techniczne udzielania dopłat do prywatnego przechowywania serów,
- procedury i instrukcje techniczne udzielania dopłat do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych,
- procedury udzielania dopłat krajowych do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych,
- procedury i instrukcje techniczne dotyczące kwotowania produkcji mleka,
- procedury dotyczące administrowania środkami Funduszu Promocji Mleczarstwa,
- warunki udzielania dopłaty krajowej do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych,
- warunki zakupu masła na zapasy interwencyjne,
- warunki sprzedaży masła z zapasów interwencyjnych,
- warunki udzielania dopłat do prywatnego przechowywania masła,
- warunki udzielania dopłat do zakupu masła przez instytucje i organizacje

- niedochodowe,
- warunki udzielania dopłat do przetwórstwa masła, masła skoncentrowanego i śmietanki,
 - warunki zakupu odtłuszczonego mleka w proszku wykorzystywanego do produkcji pasz,
 - warunki udzielania dopłat do prywatnego przechowywania serów,

2) w zakresie administrowania obrotem towarowym z zagranicą:

- procedury dotyczące handlu zagranicznego na rynku zbóż,
- procedury dotyczące zagadnień horyzontalnych w handlu zagranicznym,
- procedury dotyczące handlu zagranicznego na rynku przetworów owocowych i warzywnych,
- procedury dotyczące handlu zagranicznego na rynku świeżych owoców i warzyw,
- procedury dotyczące handlu zagranicznego na rynku bananów,
- procedury dotyczące handlu zagranicznego na rynku ryżu,
- procedury dotyczące handlu zagranicznego na rynku drobiu, jaj oraz albumin,
- procedury dotyczące handlu zagranicznego na rynku mleka,
- procedury dotyczące handlu zagranicznego na rynku wina,
- procedury dotyczące handlu zagranicznego na rynku cukru,
- procedury dotyczące handlu zagranicznego na rynku olejów i tłuszczów,
- procedury dotyczące handlu zagranicznego na rynku wieprzowiny,
- procedury dotyczące handlu zagranicznego na rynku wołowiny i cielęciny,
- procedury dotyczące handlu zagranicznego na rynku baraniny i koziny,
- procedury dotyczące handlu zagranicznego na rynku produktów przetworzonych non-aneks I,
- procedury i instrukcje techniczne dotyczące handlu zagranicznego na rynku lnu i konopi,
- procedury dotyczące handlu zagranicznego na rynku nasion,
- procedury dotyczące handlu zagranicznego na rynku alkoholu etylowego pochodzenia rolniczego,

3) w zakresie promocji produktów rolnych i pomocy żywnościowej:

- instrukcje techniczne dotyczące wsparcia działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych,

- skład i zadania Grupy Monitorującej oceniającej oferty programów promocyjno-informacyjnych,
- dokumentację przetargową oraz wzory umów dla mechanizmu "Dostarczania nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej",
- procedury i instrukcje techniczne dotyczące mechanizmu dostarczania nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej,

4) w zakresie spraw organizacyjnych wprowadzono/ustalono:

- Regulamin Organizacyjny,
- Regulamin Pracy,
- System Zarządzania Jakością,
- wielkość zatrudnienia,
- zasady i tryb zatrudniania pracowników,
- zakres kompetencji osób pełniących funkcje kierownicze,
- zadania i zakres działalności Komisji Bezpieczeństwa i Higieny Pracy,
- zasady gospodarowania środkami ochrony indywidualnej oraz odzieżą i obuwem roboczym,
- Instrukcję dotyczącą gospodarowania samochodami stanowiącymi własność ARR,
- zasady przydziału telefonów stacjonarnych oraz limity na rozmowy telefoniczne z telefonów komórkowych,
- instrukcje obiegu, kontroli oraz przechowywania dowodów księgowych i niektórych innych dokumentów,
- procedury dotyczące przeprowadzania kontroli technicznych i audytu wewnętrznego,
- procedury dotyczące zarządzania dokumentami i zapisami,
- procedury dotyczące zarządzania informacją w ARR,
- procedury dotyczące rejestracji przedsiębiorców uczestniczących w mechanizmach administrowanych przez ARR,
- procedury dotyczące koordynacji i monitorowania współpracy z zagranicą,
- zasady przejmowania i rozliczania się z obowiązków służbowych przez osoby zajmujące stanowiska kierownicze w ARR,
- procedury dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy,
- procedury finansowo-księgowe,
- organizację ochrony danych osobowych oraz sposobu prowadzenia

i zakresu dokumentacji opisującej sposób przetwarzania danych osobowych w Agencji Rynku Rolnego,

- zasady i warunki podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników ARR,
- procedury zarządzania ryzykiem i samoocena kontroli finansowej w ARR,
- zasady udziału przedstawicieli ARR w pracach Komitetów i Grup Roboczych Rady UE oraz Komitetów Zarządzających Komisji Europejskiej,
- Strategię Agencji Rynku Rolnego,
- procedury dotyczące wyboru wykonawców,
- zasady gospodarowania środkami zgromadzonymi na bezosobowym funduszu wynagrodzeń w Agencji Rynku Rolnego,
- Politykę Bezpieczeństwa Informacji oraz Zasady Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji w ARR,
- Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych,
- Wymagania w zakresie ochrony dokumentów niejawnych,
- Plan Zachowania Ciągłości Działania ARR.

Struktura zatrudnienia pracowników ARR wg wykształcenia*

Lp.	Wykształcenie	Centrala ARR	OT ARR	Razem	%
1.	Wyższe	510	606	1 116	87,3
2.	Średnie	73	56	129	10,1
3.	Zawodowe	29	4	33	2,6
Ogółem		612	666	1 278	100,0

*struktura zatrudnienia wg stanu na dzień 31.12.2007 r.